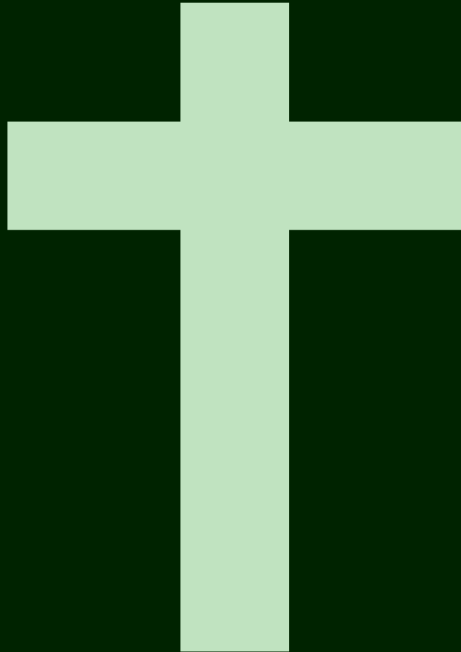

Ajigha NT Portion

Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

Ajigha NT Portion
Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

copyright © 2025 The Seed Company

Language: (Ajiya)

Contributor: Mission For Scripture Translation And Language Development

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word.

See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

43235689-f749-53bc-b3bc-8504ea33daa6

Contents

IMatta	1
IMarkus	38
ILuka	63
IYahaya	103

ILA IDIDUMA KA AVỌ IMATTA

*Ute IYesu
(ILuk 3.23-38)*

¹ Awọ iwọọ iMusa ute iYesu iKristi, anọ iDauda, anga ute Ibrahim.

² Ibrahim jee Ishaku,
Ishaku jee iYakubu,
iYakubu jee iYahuza kina anayuru nga,

³ iYahuza ate iFeresa kina iZera ayuru bọ nga shi iTama,

iFeresa nga shi ate iHesruna,
iHesruna nga shi ate Aram,

⁴ Aram nga shi ate Amminadab,
Amminadab nga shi ate iNashon,
iNashon nga shi ate iSalmōn,

⁵ iSalmōn nga shi ate iBọ'aza, ayuru jee nga anga shi iRahab,
iBowaz nga shi ate Obida, ayuru nga anga shi iRut,

Obida nga shi ate iYesse,

⁶ iYesse nga shi ate agom iDauda,
iDauda nga shi ate iSulemanu ayuru nga anga sa shi ayiri Uriya,

⁷ iSulemanu nga shi ate iRehobowam,
iRehobowam nga shi ate Abiya,
Abiya nga shi ate Asa,

⁸ Asa nga shi ate iYehoshafat,
iYehoshafat nga shi ate iYoram,
iYoram nga shi ate Azariya,

⁹ Azariya nga shi ate iYotam,
iYotam nga shi ate Ahaz,
Ahaz nga shi ate iHezekiya,

¹⁰ iHezekiya nga shi ate iManassa,
iManassa nga shi ate Amōn,
Amōn nga shi ate iYosiya,

¹¹ iYosiya nga shi ate iYekoniya kina anayuru nga akyua mani ayeri bu ki kya bu aBabila wu.

¹² Aya kya bọ aBabila ni,
iYekoniya va jee iSheyaltiyel,
iSheyaltiyel nga shi ate iZarubabel,

¹³ iZarubabel nga shi ate Abihudu,
Abihudu nga shi ate Eliyakim,
Eliyakim nga shi ate Azuro,

¹⁴ Azuro nga shi ate iSaduku,

iSaduku nga shi ate Akimu,

Akimu nga shi ate Aliyudu,

¹⁵ Aliyudu nga shi ate Eliyazara,

Eliyazara nga shi ate iMatana,

iMatana nga shi ate iYakubu,

¹⁶ iYakubu nga shi ate iYusufu agheme iMaryamu aghomani ajee iYesu mani ayoro nga si iKristi.

¹⁷ Ko kpaa kọ ute Ibrahim ki ta ka iDawuda, ite usho na inari yọ, kọ kpaa ka iDauda ki ta kọ uyeri bọ ki kyaa aBabila ite usho ni inari yọ, kọ kpaa ki uyeri bọ ka aBabila ki ta ka iKristi ite usho ni inari yọ.

*Ujee iYesu iKristi
(ILuk 2.1-7)*

¹⁸ Umani ujee iYesu iKristi sa shi, ayuru nga iMaryamu akọ cira nga ki ma iYusufu, ata kọ takwyue ni avasa nu nga na afo anga aghing Onong.

¹⁹ Ni agheme nga iYusufu, aghomani aka ju ima ushi na kikya, ata wang ọsa nga ighong ba, na ava wang usheri nga ya naiker.

²⁰ Ashi kide uwang uju kindo ni, ba irishu, atuma Onong va yeni erekwue nga kide amogo, ki teri si, "iYusufu, anọ iDauda, ma kong erebata ukpaa iMaryamu sa ayiri ngo ba, ki imumani ishi kide afo nga ni iba kukushi aghing Onong ko.

²¹ Aki jee anọ, ni ingo ki ma nga uca si iYesu, ka aki foo ajiya kọ vulu bọ."

²² Uma ri ba kọ ma hwura umumani Ate aYaya teri ka anyu Atina nga,

²³ "Uwe ni, anayiri mani aye nga agheme ba ki kpaa afo ka jee anọ anagheme, na aki yoro nga si Immanuwel." (Uwu shi si, Onong shi ni yi).

²⁴ iYusufu ya shira kọ mor ni, ava ju kono mani Atuma Onong teri nga ni, A kpaa ayiri nga,

²⁵ ara ye erenoma nga ba ki ta ko jee anọ. Ava ma nga uca si iYesu.

2

Oba Akyeng ki shii Iripiya

¹ Ajee iYesu ki ifong aBaitalami ka aYahudiya, ka akyua agom iHiridus, na ace agho uye eyere ba ki shii iripiya ki ba Urushelima

² na aba wulu si, “Abi wọ ni anọ mani ajee ki tee agom aYahudawa shi wọ? Iyi nu eyere nga mani ikunu ka iripiya, ni iyi ba ki ma joọ nga.”

³ Agom iHiridus ya kong kindo ni, ikwyi nga va bra yo, kindo wo no ushe ajiya Urushelima.

⁴ Aba curu nadidu agha kakong afirst kina aghomee umee iMusa ki wulu bo, “Abi wo ni aki jee aghofoo wo?”

⁵ “Ki ifong aBaitalami ki erebong aYahudiya,” Aba yira nga. “Ka umani agho pii ko oto Onong wọ wudu.

⁶ ‘Ni ingo aBaitalami kide erebong aYahudiya, ki ba si ingo shi aghocee no ojii ka eregom aYahuza ba, ka kide ngo yo ni akwyite mani aki kyeng na ajiya Israila ki kunu wo.’ ”

⁷ Ni iHiridus ba yoro akyeng obo ki shii iripiya ko uyuyi ka kong ka anyu bo agolo mani eyere nyeni wo.

⁸ Aba tuma bo ka aBaitalami kina udi uwaga atong “Okya ko uya wang oka mani anọ shi wo nabiboro, insi inu peni ngaa ni, inu ba ki inu ba teri mi, ki ime ya ko joọ nga.”

⁹ Aya kpee okong upii agom ni, ava wolu. Eyere umani anu ki shii iripiya ra ni shi kite bo, ni ibo so yii yo ki ta ko umani iya tara ko oka mani anọ shi wo.

¹⁰ Aya nu eyere ni, ava kong ikwyifu naging.

¹¹ Aya ghila ona ni, aba ya nu anọ kina ayuru nga iMaryamu, aba ta aghong ki joọ nga. Aba wuli uma bo, utii uyeri, kina ima uta ugha ovong, kina anye ovong ki ma nga.

¹² Na ava vuu bo erebong bo ka uce utra, ka Onong teri bo ka amogo si ama vuu ukushi iHiridus ba.

Uti ki kyaa aMasar

¹³ Aya ko uya ukadu ni, atuma Onong ba kunu kide amogo kushi iYusufu ki teri si, “iHiridus ki wang anọ ka pii wo. Sisang, kpaa anọ kina ayuru nga ko ti ko kya no aMasar, ko ya ci ko ukadu si ime teri ngo si ingo sher.”

¹⁴ iYusufu va sisang, ki kpa anọ kina ayuru nga, ki kya bu aMasar kina ating,

¹⁵ kiya ci ki ta ko ukpo iHiridus. Aju kindo ka ahura imumani Ate teri ka anyu atina nga, “I yoro anọ mi wu ka aMasar.”

iHiridus sa si apili Anano Ofisi ko

¹⁶ iHiridus ya kpele si akyeng ra tee ni nga abo ni, ava sang anang. Ava sa si aya pili anọ aniraghem aBaitalami kina irihoo anyi apai ki ta ka ataa ka akyua mani akpili kukushi akyeng eyere kunu.

¹⁷ Owe wu sa ni imumani agho pii ko oto Onong Irimiya teri hwura,

¹⁸ “A kong ice erewyue ka aRama, erewyue ukukas kina ayiri. iRahila nga su nira ayiri kaya anọ nga. Ara kong udoru ba, ka aku kpuru bu.”

Aghojee iYesu vuu bo aNazaret

¹⁹ Utumu ukpo iHiridus, atuma Ate kunu iYusufu kide amo ka aMasar

²⁰ ki teri si, “Sisang, kpaa anọ kina ayuru nga ku kya nu erebong Israila, ka aghomani awang pii anọ so shi bo no okyua ba.”

²¹ iYusufu va sisang ki kpa anọ kina ayuru nga ki vuu bo erebong Israila.

²² Ni iYusufu ya kong si Akilayus tee agom ka utumu ukpo ate nga iHiridus ka aYahudiya, ava kong erebata okyaa. Ako waa iYusufu nga atong ka amo ava geni ki kyaa erebong aGalili,

²³ kiya vra ona nga ki ice ifong si aNazaret, ka ahwura upii agho pii ko oto Onong si, “Aki yoro nga si agha aNazaret.”

3

Umee iYahaya Aghila Iminimini (IMar 1.1-8; ILuk 3.1-9; IYah 1.19-28)

¹ Ka akyua ra ni iYahaya aghila iminimini ba oko taa ashi ka aYahudiya na ateri upii Onong.

² “Inu lokpaa,” ateri si, “Ka eregom ayaya ishi ayayo!”

³ iYahaya nga shi ajiya mani Ishaya agho pii ko oto Onong pii si, “Ace agho so taa akpa kide oko taa ashi, ‘Kyeri utra Ate ayaya; nawa nga itra ka kyeng!’ ”

⁴ Uma iYahaya ni aju kina idang orahimi; aloru abugu nga kina edang, imila nga ni agiya yo kina eretong.

⁵ Ajiya Urushelima, kina anga aYahudiya, kina anga ahwo ɛɛyɛma Urdun, aba ukushi nga.

⁶ A tɛri avulu bɔ, ava ju bɔ iminimini bu na amusum ɛɛyɛma Urdun.

⁷ IYahaya ya nu ikir aFarisiyawa kina aSadukiyawa, aba si ama ju bɔ iminimini, aba tɛri bɔ si, “Inu iyɔɔ na kang! inga tɛri nu si ɔki ti anang mani Ɔnɔng ki tuma?”

⁸ Uju uma mani uki nyeni ɔlɔkpaa nu.

⁹ Uma kpaa ka inu tɛri si Ibrahim nga shi ate nu ba. Iso tɛri nɔ Ɔnɔng ki bra ukpa atighi ri ka tee anɔ nga!

¹⁰ Akperi nga sha ka a kɛri ashe ka akang; ɔshe mani ura ma wu ikɔlɔ ba ni aki kpa wu ka taa kidɛ ugha.

¹¹ Iju nu iminimini kina amusum ki nyeni si inu lɔkpaa, aghɔmani aki ba ko utumu mi ni aki sumu nu kina aghing Ɔnɔng kina ugha. Aceri mi; ira maa mi ni ikpa akpɔ nga ba.

¹² Ofoɔ upɛr nga shi ka avɔ nga, aki pɛr ikir imila. Aki curu alkama nga ka sa ka afɔ, ni ɛɛwɔɔ ni aki ta ugha wɔ ɔnga mani ɔki kpɛri wɔ ba.”

Iminimini IYesu (IMar 1.9-11; ILuk 3.21-22)

¹³ Akyua ra ni iYesu ba ka aGalili ki ba ukushi iYahaya ka vɔng Urdun ka ju nga iminimini.

¹⁴ Ni iYahaya sheri ka tee ikwyi nga. “Imɛ shi mani uju mi iminimini,” IYahaya tɛri, “Uwe ni ingɔ ba ukushimi ki iba ju nu iminimini!”

¹⁵ Ni iYesu ba yira nga si, “Tara ni ushi kindi ka akyua ri. Kindi wɔ ni iyi ki ju uma ɔdɔdɔma mani Ɔnɔng wang kɔ.” IYahaya va yira.

¹⁶ Aya ju iYesu iminimini ni, aba kunu kidɛ amusum. Ayɛɛmɔɔ va yemi nga, ava nu aghing Ɔnɔng na asɔ shulu kina ikhimi ni na uta uyeri kaya nga.

¹⁷ Ni ɛɛyue va tɛri ka ayaya, “Anɔ mi wɛ, aghɔmani ikwyi mi ka tɔmɔ wɔ.”

4

Isheɛ Mra IYesu (IMar 1.12-13; ILuk 4.1-13)

¹ Aghing kyeng ni iYesu ki kyaa ni nga kɔ ka ɔta shi ki Isheɛ mra nga.

² IYesu la awii ishi nari ating na atinɔng na asɔ kpɛnɛ anyu, na ba kɔng idafo.

³ Ni Isheɛ va ba ukushi nga ki tɛri nga si, “Insi ingɔ shi Anɔ Ɔnɔng ni, tɛri atii ri ka tee ubiredi.”

⁴ Ni iYesu va yira nga si, “Upii Ɔnɔng si, ‘Ba ɔla imila yɔ kiyuyu na ajiya ki lang kɔ ba, si nu upii mani ukunu ukushi Ɔnɔng.’”

⁵ Ni Isheɛ va kpaa iYesu ki kyaa ni nga Urshalima, ifɔng upipar, akyo nga ka yaya ɔna Ɔnɔng,

⁶ ki tɛri nga si, Insi ingɔ shi Anɔ Ɔnɔng ni, funu ɛɛbɔng, ka upii Ɔnɔng si, ‘Ɔnɔng ki tɛri atuma nga kaya ngɔ; aki go ngɔ ni ivɔ bɔ, ki ifra ngɔ ki kɔng yɔ ɔlɔ kaya atii ba.’”

⁷ IYesu va yira nga si, “Upii Ɔnɔng tɛri si, ‘Ma mra Ate Ɔnɔng ngɔ ba.’”

⁸ Ni Isheɛ va kpaa nga ki kyaa ayaya ɔpang utitugu ki nyeni nga nadidu ɛɛgɔm asing kina ujɔɔ bɔ.

⁹ “Nadidu ni iki ma ngɔ,” Isheɛ tɛri nga si, “Insi uta aghong ki jɔɔ mi ni.”

¹⁰ IYesu va tɛri nga si, “Sang ngɔ, Isheɛ! Upii Ɔnɔng si, jɔɔ Ate Ɔnɔng ngɔ ni yii nga kayu nga!”

¹¹ Ni Isheɛ ba ya iYesu; atuma Ɔnɔng ba ki ma she nga wɔ.

IYesu kpɛnɛ Utina nga ka aGalili (IMar 1.14-15; 15; ILuk 4.14; 15)

¹² IYesu kɔng si iYahaya na asa nga kɔ ubɔɔ iting ni, ava sang nga ki kyaa aGalili.

¹³ Aya aNazaret, aya ci ka aKafarnahum, ifɔng uhwo ɛɛyɛma aGalili, ka ɛɛbɔng aZabaluna kina aNaftali.

¹⁴ Aju kindi ka a hwura upii Ishaya aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔng tɛri,

¹⁵ “Ɛɛbɔng aZabaluna kina ɛɛbɔng aNaftali, kɔ utra ɛɛyɛma ka uda ugha Urdun, aGalili ɛɛbɔng aghɔmani ashi bɔ aYahudawa ba!

¹⁶ Ajiya mani ashi kidɛ iting ki nu uyeri ɔghɔghɛ. Aghɔmani ashi ki ɛɛbɔng aghɔ kpuru uyeri ki taa bɔ.”

¹⁷ Ko kpaa ka kyua ra ni iYesu lite nɔ tɛri upii Ɔnɔng, “Inu lɔkpaa, ka ɛɛgɔm ayaya tɔ ayayo!”

IYesu Kɔ Yɔɔ Atina Nga (IMar 1.16-20; ILuk 5.1-11)

¹⁸ IYesu sɔ kyeng ka anyu ɛɛyɛma aGalili, ava nu anayuru apai na asɔ sa isha

bọ, iSaminu mani ayoro nga si iBitrus kina anayuru nga Andarawus aso feri isha bọ.

¹⁹ IYesu va teri bọ si, “Inu yii mi, iki mee nu uhuri ajiya.”

²⁰ Kide akyua, aba ya isha bọ ya ki yii nga.

²¹ Ava kyeng ki ya nu ace anayuru apai, iYakubu kina iYahaya, ano iZabadi. Ashi kide ogbolo kina ate bọ iZabadi, aso kyeri isha bọ. IYesu va yoro bọ,

²² kide akyua ra, aya ogbolo bọ kina ate bọ ki yii iYesu.

IYesu Leni na Adumu (ILuk 6.17-19)

²³ IYesu ghila ide ofong aGalili, na mee kide oko takwyue aYahudawa, na teri ila ididuma uka eredom Onong, na leni ni idumu kina adumu.

²⁴ Ila nga kpa kwabi ki eredom aSuriya, ava ba nga kina adumu, aso kong erenoma ni idumu ighi-gho, kina agho shi no Ushere, ni itehu, ni ushumu avo, iYesu leni ni bọ.

²⁵ Ikir yii nga ko kpaa ka aGalili kina ufong osho, ko kpaa ka Urushelima, aYahudiya, kina ushi bulu eremya Urdun.

5

Upii Onong kaya opang

¹ IYesu ya nu ikir baijiya ni, ava kila nga aya opang, ki cica, atina nga curu ki gheme nga,

² nava tee aghomee bọ si.

Anyu Adaduma (ILuk 6.20-23)

³ “Anyu adaduma ka aghomani aye utaa bọ onga aghing upipar;

Ka eredom ayaya ni inga bọ wọ!

⁴ “Anyu adaduma ka aghomani ashi kide ikwyi ibibi;

Onong ki sa bọ amusum ashuu!

⁵ “Anyu adaduma ka agho otong;

Aki peni asing!

⁶ “Anyu adaduma ka aghomani ikwyi bọ shi Ko ju uma mani Onong wang,

Onong ki ma bọ uwang ikwyi bọ!

⁷ “Anyu adaduma ka aghomani ashi na ahwoo ajiya;

Onong ki kong ahwoo bọ!

⁸ “Anyu adaduma ka aghomani ashi na ikwyi upipar;

Aki nu Onong!

⁹ “Anyu adaduma ka aghomani awang uci okyuq;

Onong ki yoro bọ si ano nga!

¹⁰ “Anyu adaduma ka aghomani aso kong Olo kaya ju aipang;

Eredom ayaya ni inga bọ wọ!

¹¹ “Anyu adaduma ka inu aghomani acira no ki ma no olo kiva teri ateri kaya akwyi nu ka inu yii mi.

¹² Inu kong ikwyifu kina utomo ikwyi, ka akyo nu oka no ka ayaya. Kini ko ni agho pii ko oto Onong mani aba kite kong olo ko.

Atọ kina Uyeri (IMar 9.50; ILuk 14.34-35)

¹³ “Inu bọ shi atọ asing. Insi atọ taa ididugo wọ ni, ba utra mani aki vuu na ididugo wọ ba. Ba ice ima ra aki bra uju ba sa nawu ka ajiya tinga.

¹⁴ “Inu bọ shi uyeri asing. Ifong mani avra kaya opang kara shoru wọ ba.

¹⁵ Ba aghomani aki ta ugha agbilimo ka fuga ya ni ikoo ba; sa na kyo ka ya ima uting, ka ma uyeri ki ko nga nu kide ona.

¹⁶ Kindi wọ ni uyeri ngo ta ka ajiya nu, ka nu uma udodoma mani uju ka joo Ate ayaya.

Umee kaya Umee IMusa

¹⁷ “Inu baa kpaa si ime ba ki ba cira umee iMusa wọ kina umee agho pii ko oto Onong ba. Ita bami ki ma ucira wọ ba, sa ni isa ka umee bọ tee aipang.

¹⁸ Aipang ni ime so teri nu, ko ni ayaya kina asing ki sang wọ ni, ba ighang iyeng ko ezeze inga umee iMusa na ki cira wu ba sa akwike hwura.

¹⁹ Ni nadidu aghomani ara yii umee ko ni ima ezeze umee iMusa ka va mee ace agho ka ju ba ni, aki tee agho ji kide eredom ayaya. Ka da vo ni, aghomani ayii umee kiva mee ace agho ka ju ni, aki shi ni eredor ka eredom ayaya.

²⁰ Iso teri nu, si, uta ko ghila eredom ayaya ni si aipang nu ceri anga aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa uju uma mani Onong wang.

Umee kaya Anang

21 “Inu ko kọng si ateri ajiya ada kyua, ‘Inu ba pii okyuo ba; aghomani aju ni aki ju nga ashuwa

22 Ni aikyuari ni ime teri nu, insi ushi kide anang kina anayuru ngo ni aki ju ashuwa, insi ingo yoro anayuru ngo si ‘Imu taa imumani aki ju wo!’ aki kyaa ni ngo oka ashuwa, insi ingo yoro anayuru abo uta ice ima, oki ya ghila ngo ugha.

23 Insi uwang ma Onong ighima kaya agoo ni usa shuni si anayuru ngo go ngo ki kwyi ni,

24 Sheri uma ya ko ya agoo, kya ko ya wang uci okyuo na anayuru ngo, ni ingo to vuu ko uba ma uma.

25 “Insi ace agho yoro ngo ko oka ashuwa ni, inu kpele ace na akyua so shi wo, kini uta fuma uka ashuwa. Insi uku fuma uka ni aki ma agha ashuwa, aghomani aki ma agha la teng, ka ta ngo ko ubo iting.

26 Ukadu wu ni uki ci wu, aipang ni ime so teri nu, so ma imumani ateri si uma nadidu.

Umee kaya Unyeri na Ayiri Ko Aghimi Agho

27 “Inu ko kọng na teri si, ‘ma nyeri na ayiri ko aghimi agho ba.’

28 Na aikuari ni teri nu, nadidu aghomani akyogo ayiri na wang peni nga ni ako nyeri ni nga kide ikwyi.

29 Insi ica isighi avo ilang sa ukpaa ni, woyu ko nawu! Uceri nu ta uka erenoma uyeng ngo kini mani nadidu erenoma ngo ghila ugha.

30 Insi avo ila ngo sa ukpaa ni, kyua ko naa wo! Uceri nu taa avo ayeng ni mani erenoma ngo ghila ugha.

Umee kaya Upighi Ubogha (IMat 19.9; IMar 10.11-12; ILuk 16.18)

31 “Asa va teri si, ‘Aghomani akla ayiri nga ni aso wo ka ma nga.’

32 Ni aikuari ni teri nu, insi aghimi kla ayiri nga ni basi ko nyeri na ace aghimi ba ni, ashi na avulu usa nga uvulu insi akya uce ubogha ni; aghimi mani aya bogha ni aju avulu.

Umee kaya Isuu

33 “Inu ko kọng na teri agha ada akyua si, ‘Uma wura usuu nu ba, ni hura uta anyu imumani uteri uki ju Ate ayaya.’

34 Ni aikuari ni teri nu, ma suu kina ayaya ba insi uta anyu, ka uka erenom Onong wu;

35 ko asing, ka uka wuru ifra nga wu; ko Urushelima, ka ukushi ifong agom aghaghe.

36 Ma suu kina erekwe ngo ba, ka uki bra ngo tee ifilikwyi iyeng ki tee ififu ko isisu ba.

37 Teri si ‘A’ ko ‘Kayi’; ushe uma ka hala ukushi Ishep wu.

Umee kaya ju Imumani Aju ngo (ILuk 6.29-30)

38 “Inu ko kọng na teri si, ‘Insi agyo ngo ki ica ni, ica yu nu ki to gyo, insi ayir yu ni, ayir nu ki to gyo.’

39 Na aikuari ni teri nu, ma ju ajiya imumani aju ngo ba. Insi ace agho gyo ngo ka utuma ila ni, ma nga onga ipuruma ka kimi gyo.

40 Insi ace agho kya ashuwa ngo ka yira ngo igbang ko ni, ma nga ima fuga ngo.

41 Insi agho shi ni erokyuo teri ngo ukyeng imil iyeng ni, usok kyeng upai.

42 Insi ace agho wang ice ma ukushi ngo ni, ma nga; insi ace agho wang ota ice ma ni, ma nga.

Yoo Agho Toro Ngo (ILuk 6.27-28; ILuk 6.32-36)

43 “Inu ko kọng na teri si, ‘Yoo agho yoo ngo, toro agho toro ngo.’

44 Ni aikuari ni teri nu si, yoo agho toro ngo nu shor Onong kaya agho ma ngo olo,

45 ki ingo tee ano Ate ayaya. Aka sa onong uta kaya agha ababi na adaduma ima ayeng, ki ma avuga ka aghomani aka ju ima ididuma kina agho ka ju ima ibibi.

46 Aki ju na nyi Onong ki ma ngo oka ngo insi yoo agho yoo ngo wu ni? Ko agho yira agonu ka ju kindo!

47 Insi ingo ka pii kina aghikyo ngo ko ni, ikembu inu ju ki ceteri ace agho ko? Ko aghomani ashi bo aYahudawa ba ka ju kindo!

48 Kindo ni inu tee agho kyeng na ki kya, kini mani Ate ayaya shi na kikyaa.

6

Umẹẹ kaya Uma

¹ “Ma ju uma ọdọdọma ngọ kayaye ka ajiya nu ima nọ so ju ba. Insi uju uma ri kayaye ni, ba ngọ nu ọka kushi Ate ayaya ba.

² “Insi uma aghọ taa ice ma, ma yemi kayaye, kini aghọ ju ọngọ unu ica kide ọkọ takwyuẹ aYahudawa kina aya itra. Aka ju ka ajiya jọọ bọ. Imẹ sọ tẹri nu aipang, akọ peni ọka bu nadidu wudu.

³ Insi uma aghọ taa ice ma ni, ju ko tra mani aghọ avọ ila ngọ ki nọ ba.

⁴ Ni uki shi ko uyuyi. Ni Ate ngọ, mani aka nu kuyuyi, ki ma ngọ ọka ngọ.

Umẹẹ kaya Upii nọ Ọnọng

(ILuk 11.2-4)

⁵ “Insi upii nọ Ọnọng, ma ju kini aghọ ju unu ica ba! Aka sisang upii nu Ọnọng kide ọkọ takwyuẹ aYahudawa kina itra, ka ajiya nu bọ. Imẹ sọ tẹri nu aipang, akọ ma bọ ọka bọ nadidu.

⁶ Insi uki pii nọ Ọnọng ni, kya nu ide bọọ, fuga anyu bọọ ya, nu pii na Ate nu mani aka nu bọ nga ba, Ate aghọmani aka nu ima ju nu kuyuyi, aki ma ngọ ọka ngọ.

⁷ “Insi uki pii nọ Ọnọng ni, ma tẹri ighang ta ẹrẹkwẹ nagigang ba, kini mani aghọ ju ipaa ka ju, A kpa si ọnọng bọ ki kọng bọ ka upii bọ nagigang.

⁸ Ma ju kini bọ. Ate nu ye imumani inu wang nu so nu to yemi anyu ba.

⁹ Ni, mani, ubu ka pii nọ Ọnọng we, ‘Ate yi ka ayaya, Ta ni ajọọ uca ngọ;

¹⁰ ta ni ẹrẹgọm ngọ ba; ta ni imuwang ngọ na ju ka asing ri kini mani ishi ka ayaya.

¹¹ Mayi aidi imila mani iyi wang.

¹² Cira uvulu yi kọ, kini mani iyi kpa aghọmani avulu ni yi.

¹³ Ma kyaa ni yi ọka mani aki mra yi ọnga shi umọọ, ni kyo yi ọka mani aghọ shi na aghing ababi shi bọ ya ba.’

¹⁴ “Insi ingọ yira ọlọkpaa ajiya umani a vulu ngọ ni, Ate ngọ ka ayaya ki kọ yira ọlọkpaa.

¹⁵ Insi uta yira ọlọkpaa ajiya ba ni, ni Ate ngọ ki cira ngọ uvulu mani uju nga ko ba.

Umẹẹ kaya Ugo Anyu

¹⁶ “Insi inu sọ kpẹnẹ anyu, ma shigi ibate kini aghọ ju ọnga aghọ ju unu ica ka ba. Aka shigi ibate ka ajiya nu ni abọ sọ kpẹnẹ anyu. Imẹ sọ tẹri nu aipang, akọ yira ọka bọ nadidu.

¹⁷ Insi inu sọ kpẹnẹ anyu ni, hwuru ubate nu ni coo anyẹ ka ẹrẹkwẹ nu,

¹⁸ ka ajiya ma ye si inu sọ kpẹnẹ anyu ba sa Ate kayu nga, aghọmani aka nu bu nga ba, ki ye. Ate ngọ, aghọ ka nu uma mani uju kuyuyi, ki ma ngọ ọka ngọ.

Upeni ka Ayaya

(ILuk 12.33-34)

¹⁹ “Ma kyo upeni ngọ ka asing ri ba, ọka mani iriyi kina iriler ka bra wu, ayi ka giya ki yi.

²⁰ Ni, ucuru ace nu upeni ka ayaya, uka mani iriyi kina iriler ki bra wu ba, uka mani ba ayi mani aki giya kayi ba.

²¹ Ka ikwyi ngọ ki sa shi uka mani upeni ngọ shi wu.

Uyeri Irinuma

(ILuk 11.34-36)

²² “Ica yọ shi uyeri ẹrẹnọma. Insi ica ngọ shi ikyuọ ni, ẹrẹnọma ngọ nadidu ki shi yeri;

²³ insi ica ngọ ishi yu ikyọ ba ni, ẹrẹnọma ngọ ki shi kide iting. Insi uyeri mani ushi kide ngọ ni iting yu ni, ikwyi ngọ ki shi kide iting nagigang!

Ọnọng ko Upeni

(ILuk 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Ingọ ki shi ngọ agira ate ọna apai ba; ingọ ki tọrọ ngọ ace nu yoo ace; ingọ ki yii ace nu tili ace. Ingọ ki yii Ọnọng kina ọfe ba.

²⁵ “Ọko sa ni tẹri ngọ si, ma sa ikwyi kini imumani ingọ ki la ko nu sa ko ci akyuọ ba, ko imumani ingọ ki sọmọ ki ẹrẹnọma ngọ ba. Ka udu mani, ọkyuọ ra cẹri wu imila ba? Ẹrẹnọma ra cẹri wu imumani ọki sumu ba?

²⁶ Nu unung ka ayaya, aka ra pila bu ighọ ba, acuru bọ imila aka sa ka afọ ba; Ate nu ka ayaya ka ma bọ! Inu ra cẹri nu unung ni ẹrẹgọrọ ba?

²⁷ Inga kide nu ki bra ukhimi awii ayeng kide awii nga ka sọ duma wu nu umari?

²⁸ “Ni ikẹmbọ sa ni inu sọ duma wu nu uma ọsọmọ? Nu mani ufuru aghumu ka fonu, aka ju bu utina ba ko na akeri uma ọsọmọ ba.

²⁹ Ni tɛri nu ko agɔm iSulemanu ma nu upeni nga ashi ni ima ɔsɔmɔ ididuma kina ufuru iyeng ba.

³⁰ Onɔng nga ka fuga ɔbɔng idɛ aghumu ima sumu ɔbɔng mani ushi kaidi ni ikyua nu huga bu, na ta ugha ko. Aki bra ɔsɔmɔ nu uma ba? Inu aghɔ uma aipang na zɛɛ!

³¹ “Uma dama wu ba, ‘Abi wu ni imila mi ki ba wu? ko imu sa mi? Ko imu sumu mi?”

³² (Uma mani aghɔ ju ipaa ba ka dama wu nu bu.) Ate nu ka ayaya ye si inu wang uma ri.

³³ Ni, inu wang uma mani ushi ɔnga ɛrɛɔm Onɔng ni imumani awang ni nu, aki ma nu ushe nu uma nadidu.

³⁴ Inu ma sa ikwyi ni kyua ba; ishi kini ɔnga nga usa ikwyi. Ushi wu mani akhimi ace awii ɔnga nga usa ikwyi ba ka shi ni ɔnga nga usa ikwyi.

7

Ba Ju Ace Aghɔ Ashuwa ba (ILuk 6.37-38; ILuk 6.41-42)

¹ Ba ju ace aghɔ ashuwa ba, ka aba ju ngo ba,

² ka ashuwa mani ɔka ju ajiya ni, akɔ ni aki ju nu. Ima umara mani inu mara wu ni, iyɔ na aki mara nu kɔ.

³ Ikɛmbɔ sa ni, ɔka nu anibɔng mani shi kidɛ ica anayuru ngo ni ɔka ra nu ngo ukumu ɔshɛ mani ushi kidɛ ica ngo ba?

⁴ Ya ni ingɔ ki tɛri anayuru ngo si ‘Tara, ni wo ngo anibɔng mani shi kidɛ ica ngo,’ ingɔ shi kina ukumu ɔshɛ ughɔghɛ kidɛ ica ngo?

⁵ Inu aghɔ ju unu ica! Kpaa ukumu ɔshɛ mani ushi kidɛ ica ngo, ɔsɔ ta nu nabibɔrɔ anibɔng shi kidɛ ica anayuru ngo.

⁶ “Ba ma ava imumani shi na pipar ba aki tee ni ngo. Ba fɛni ikyɔng ididuma nu ka alade ba ka aki tinga ka giya kɔ.

Inu Wulu, Inu Wang, Inu Hɔra (ILuk 11.9-13)

⁷ “Wulu, ni inu ki yira; wang, inu ki peni; hura, na anyu bɔɔ ki yemi.

⁸ Nadidu aghɔmani awulu ki yira, aghɔmani awang ki peni, anyu bɔɔ ki yemi aghɔmani ahura.

⁹ Ace aghɔ ngo mani ashi ate ki ma anɔ nga utii insi awulu ubiredi?

¹⁰ Ta ɔki ma nga iyɔɔ insi awulu ngo itagbo?

¹¹ Kini akakiya nu, uye ma anɔ nu ima ididuma. Na sa tɛri si, Ate ayaya ki ma uma udɔdɔma ka aghɔmani awulu nga!

¹² “Ju ajiya uma mani uwang si aju ngo, udiwu nyeni umɛɛ iMusa kina ɔnga aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng.

Anyu Bɔɔ Ujii Na Aghaghe (ILuk 13.24)

¹³ “Ghila ka anyu bɔɔ azazɛ, ka anyu kyaa idɛ ugha shi ayayang utra shi na gbɛɛ, ajiya nagigang ka kyeng ya.

¹⁴ Ni anyu kyaa ɔkyuɔ shi na jii ukyeng utra lɔ, ajiya uwang wu shi na jii.

Ushi kini Ikɔlɔ nga (ILuk 6.43-44)

¹⁵ “Inu ci na zizal ka aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng atɛri; aki ba nu kini atɛm bɔ ni ka sing, kidɛ ni ava aghumu bɔ.

¹⁶ Inu ki ye bɔ ka ighɔ umumani aka ju. Akara kara ma yɔ ikɔlɔ inabi ka ɛrɛnɔma nga ba, ko ni uwe ma yɔ ikɔlɔ ka ɛrɛnɔma akara ba.

¹⁷ Ko iligba ushi ɔdɔdɔma ka ma ikɔlɔ ididuma, ɔshɛ ububi ka tɔ ma ikɔlɔ ibibi.

¹⁸ Ushi ɔdɔdɔma ki ma wu ikɔlɔ ibibi ba, ni ɔshɛ ububi ki ma wu ikɔlɔ ididuma ba.

¹⁹ ɔshɛ mani ɔka ma wɔ ikɔlɔ ididuma ba aki kpa wɔ ka ta kidɛ ugha.

²⁰ Kindɔ, inu ki ye aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng atɛri ko uma uju bɔ.

IYesu ta ye nu ba (ILuk 13.25-27)

²¹ “Ba nadidu aghɔmani ayɔrɔ mi si, ‘Ate ɔna, Ate ɔna’ ki ghila ɛrɛɔm ayaya ba, sa aghɔmani aju uma mani Ate ayaya wang bɔ sa ju.

²² Insi awii ashuwa ya ba ni, ajiya nagigang ki tɛri mi si, ‘Ate ɔna, Ate ɔna! Kidɛ nɔ uca ngo iyi tɛri upii Onɔng, kidɛ nɔ uca ngo iyi wuli idir ushɛɛ kiva ju idir uma uwuli ica!’

²³ Ni imɛ ki tɛri bɔ si, ‘Imɛ ta ye nu nga ba. Sang nu ukushi mi, inu ajiya akakiya!’

Agha Amira kina abo uvra (ILuk 6.47-49)

²⁴ “Ni, aghomani a kɔng ighang upii mi ki yii yu ni ashi kini agha amara mani avra ɔna nga kaya ɔpang.

²⁵ Aviya nira ya, avɔng tiya, uwuru ti ni ɛrɛkyuɔ ko ɔna. Ni ura pulu wu ba, ka avra kaya ɔpang.

²⁶ “Nadidu aghomani a kɔng ighang upii mi na ra yii ba ni ashi kini abɔ ajiya mani avra ɔna nga kaya ikikee.

²⁷ Aviya nira ya, avɔng ti ya, uwuru ti ni ɛrɛkyuɔ ko ɔna, uva pulu wu. Upulu wɔ na gbrop!”

Eɛgɔrɔ IYesu

²⁸ IYesu ya kpɛɛ utɛri uma ri ni, ikir majiya wɔ ica ki ighɔ umɛɛ nga.

²⁹ Ashii kini aghomɛɛ umɛɛ iMusa ba; ni, amɛɛ kini ɛɛgɔrɔ.

8

IYesu Lɛni na Ajiya ushi nɔ Ubili (IMar 1.40-45; ILuk 5.12-16)

¹ IYesu ya shulu kaya ɔpang ni, ikir baijiya yii nga.

² Ni, ace aghɔ shi nɔ ubili ba ukushi nga, ki ta agho kite nga, na tɛri si, “Ate, insi ingɔ yira ni, ingɔ ki bra usa mi ki imɛ ba na pipar.”

³ IYesu ba nawa avɔ ki piya nga, ki tɛri si, “Imɛ yira, ba na pipar.” Ba ubura akyua udumu ubili lɛni.

⁴ IYesu ba tɛri nga si, “Nu! ba tɛri ace aghɔ ba, nu kya, ko ya yeni ɛɛkwɛ ngɔ ukushi ifirist ka aya ma uma kɔnɔ umani umɛɛ iMusa yeni ni, ka ajiya kpɛlɛ si a lɛni ni nga.”

Uma Aipang ace Agara Aghina Akpɔ (ILuk 7.1-10)

⁵ IYesu ya ghila aKafarnahum, ace agha aghagɛ aghina akpɔ peni nga ki shɔr nga,

⁶ “Aghɔ ɔna, agira mi yɛɛ ka aca nɔ udumu shɔmɔ ika, asɔ kɔng ɛɛnɔma nagi-gang.”

⁷ IYesu va tɛri nga si, “Imɛ ki ba ki ma lɛni ni nga.”

⁸ Ni agha aghagɛ aghina akpɔ nga va yira iYesu si, “Ate ɔna, Imɛ ta ma mi ni ingɔ ba ɔna mi ba, tɔrɔ kɔ tɛri upii, agira mi ki lɛni.

⁹ Ka imɛ ni avɔ kina ɛɛgɔrɔ ace aghɔ wu ni imɛ shi wu, kina aghina akpɔ kidɛ ivɔ mi, imɛ wang tɛri adi aghɔ si, ‘Kikyang’, Asɔ kyaa, ace aghɔni imɛ tɛri nga si, ‘Ba,’ Asɔ ba, imɛ tɛri agira mi si, ‘Aju ima,’ Asɔ ju.”

¹⁰ IYesu kɔng kindɔ ni, ava wo ica ava tɛri aghoyii nga si, “Aipang, imɛ sɔ tɛri nu, imɛ sɔnɔ kɔ peni mi ighɔ uma aipang ka Israila kindii ba.

¹¹ Imɛ sɔ tɛri nu, ajiya na pam ki ba kɔ kpaa kɔ ushii uta ɔnɔng ki ta kɔ ushii ukpaa ɔnɔng ka acica ɔla imila kina Ibrahim, ni Ishaku, kina iYakubu ka ɛɛgɔm ayaya,

¹² aghomani ashi anɔ ɛɛgɔm ni aki fɛni bɔ kidɛ iting. Kukadu wu ni aki ci kɔnɔ ghula ayir.”

¹³ IYesu va tɛri agha aghagɛ aghina akpɔ si, “Wor, uki ba kɔnɔ uma aipang ngɔ ni.” Agira nga va ba ɔkyuɔ kidɛ ana kyua.

IYesu Lɛni na Ajiya na pam (IMar 1.29-34; ILuk 4.38-41)

¹⁴ IYesu ya ghila ɔna iBitrus ni, ava nu akɛri iBitrus na ayɛɛ, ɛɛnɔma nga furu wu.

¹⁵ A piya avɔ nga, ufuru ɛɛnɔma kpɛɛ wu, ava sisang ki ma bɔ imila.

¹⁶ Kɔnɔ ugɛ ni, aba nga kina ajiya na pam aghɔ shi nɔ ushɛɛ, ava wuli aghing ababi kɔ upii. Kiva lɛni na adumu nadidu.

¹⁷ Uma ri ba ka ahwura upii Ishaya aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng si, “A kpaa uta ɔkyuɔ kina idumu bayɔ.”

Aghɔ Wang Uyii IYesu (ILuk 9.57-62)

¹⁸ IYesu ya nu ajiya na pam ukushi nga ni, aba tɛri atina nga si abɔ ba buu udaa ugɛɛ ighɔ.

¹⁹ Ni aghomɛɛ umɛɛ iMusa ba ukushi nga ki tɛri nga si, “Aghomɛɛ, imɛ ki yii ngɔ kwabi ni ingɔ kyaa.”

²⁰ IYesu va tɛri nga si, “Ava aghumu shi kina afɔng, anurununu ayaya shi kina asɔ, uwe ni Anɔ Ajiya shi kɔnɔ uka nyɛ ba.”

²¹ Ace aghɔ kidɛ atina nga va tɛri nga si, “Aghɔ ɔna, tara ni imɛ ya naa ate mi wu.”

²² IYesu va tɛri nga si, “Yii mi, ya aghɔ kpuru ka nira aghɔ kpuru bɔ kɔ.”

IYesu Gɛr Uwuru (IMar 4.35-41; ILuk 8.22-25)

²³ IYesu ya ghila ide ɔgbolo ni, atina va yii nga.

²⁴ Ashi kide ukyeng ni, uyuu avuwa no uwuru na ɛɛkyuo sang kide igho, amusumu ko ghila ide ɔgbolo bo ni uwang ghila wu ide na amusum, iYesu so umo.

²⁵ Aba kyaa kiya sang nga, ki teri si, "Foo ayo, ate ona; ayo ki kpuru bo."

²⁶ Aba teri bo si, "Ikembo sa ni inu hwiri ɛɛbata, inu agho uma aipang na jeɛ" Ava sisang ki ger uwuru kina igho, uka va komo na kikir.

²⁷ Ajiya nga va wo ica, na teri si, "Iligba igho ajiya ye, ni uwuru kina igho kong upii nga?"

*IYesu Leni na Agha Apai Usheɛ
(IMar 5.1-20; ILuk 8.26-39)*

²⁸ Aya fuma udaa ugeɛ ɛɛbo aGarasi-nawa ni, agha apai agho shi no usheɛ ba peni nga, akunu kide na alor, igigra bo sa ni ajiya ka bra bo ukyeng ko utra ba.

²⁹ Ba irishu, aba gyo akpa, asi, "Ikembo duma ngo ni ayo, Anɔ Onong? Ingo ba ko ba ma ayo olo na kyua ko ju wu ba?"

³⁰ Kina anikang na ji idir alade so cee.

³¹ Usheɛ nga va shor nga, si, "Insi ingo woo ayo ni, sa ayo kide idir alade ri."

³² Ava teri bo si, "Inu kya nu." Aba kunu kiya ghila bo ide idir alade, ni, idir alade va ti ki shulu ide igho ki kpuru bo kide na amusum.

³³ Aghocee alade va ti bo, ki ghila ide ifong kiya teri kwike imumani iba kina ajiya ushi no usheɛ.

³⁴ Ajiya ifong nadidu va kunu ki ma peni iYesu, aya nu nga ni, aba shor nga si aya bo ifong bo.

9

*IYesu kpa Uvulu ki Leni na Agho Shomo
Avɔ
(IMar 2.1-12; ILuk 5.17-26)*

¹ IYesu ghila ide ɔgbolo ki buu kyaa udaa ugeɛ igho ka kyaa ifong nga,

² ukadu ni, ace ajiya ba nga kina aghomani ako shomo nga, ayeɛ kaya icuru. IYesu ya nu uma aipang bo ni, aba teri agho shomo ika si, "Kpenɛ ikwyi ngo, anɔ mi; A cira uvulu ngo ko."

³ Ukadu ni, ace aghomeɛ teri ace bo si, "Ajiya ri kpaa ɛɛkyue nga kini Onong nga ni!"

⁴ Ni iYesu ye imumani ishi kide ikwyi bo, aba teri bo si, "Ikembo sa ni inu so shuni no uma ububi kide ikwyi nu?"

⁵ Uligba wu ceɛ no uyuyo, na teri si, 'A cira uvulu ngo ko,' ta ateri si, 'Sisang ko kyeng'?

⁶ Ka inu ye si Anɔ Ajiya shi ni ɛɛgoro ka asing ri ka a cira uvulu ko." Aba sa teri agho shomo ika si, "Sisang, kpaa icuru ngo ko kya ngo aca."

⁷ Ava sisang ki kpa icuru nga ki kyaa aca.

⁸ Ikir baiya ya nu kindo ni, aba kong ɛɛbata, aba joɔ Onong, aghomani ama ajiya idi ɛɛgoro.

*IYesu Yoro IMatiyu
(IMar 2.13-17; ILuk 5.27-32)*

⁹ IYesu ya ukadu ki kyaa ite, aba nu ace ajiya ayoro nga si iMatiyu na ci kide bo yira agonu, aba teri nga si, "Yii mi." Aba sisang ki yii nga.

¹⁰ Akyua umani iYesu so la imila ka aca iMatiyu, ukadu ni agho yira agonu kina agho vulu napam ba na aso la imila kini iYesu kina aghoyii nga.

¹¹ AFarisiyawa ya nu kindo ni, aba teri atina nga si, "Ikembo sa ni aghomeɛ nu so la imila kina agho yira agonu kina agho vulu?"

¹² Aya kong kindo ni, aba teri si, "Agha akyuo ka wang bo agho kang ba, sa aghomani ashi adumu.

¹³ Kya ko ya wang imumani udi so yeni, 'Imɛ wang ahwoo, ba uma ɛɛkwe ba.' Ka ime ba mi kaya agha aipang ba, sa agho vulu."

*Aghulu IYesu kaya Kpenɛ Anyu
(IMar 2.18-22; ILuk 5.33-39)*

¹⁴ Aghoyii iYahaya ba ukushi nga, ki teri nga si, "Ikembo sa ni ayo kina aFarisiyawa ka kpenɛ anyu, na anga ngo atina ka kpenɛ bo anyu ba?"

¹⁵ IYesu va yira bo si, "Ayikyo aghimi asasa ki ju ikwyi ibibi ka awii usra agya uloru ubuwa na aghimi ashi kini bo? Awii ki ba angɔ umani aki kpaa aghimi asasa wu kukushi bo, ukadu wu ni aki kpenɛ anyu ko."

¹⁶ Ba aghomani aki ta igbang ititang kina ugyauto ososa ba, ka uta ki gaya wu, ugaya ughoghe.

¹⁷ Ba aghomani aki sa amusum ikolo na ashi asasa ki ubom ututang. Insi asa ya ni iki siga wu, amusum ikolo na shi ki naa bo ni ubom bira bo. Amusumu ikolo na shi asasa si ubom ososa, nadidu ki ci iduma.”

IYesu Leni na Ayiri mani ashi Adumu ki Shang Anayiri mani Akpoo

(IMar 5.21-43; ILuk 8.40-56)

¹⁸ IYesu shi kide uteri uma ri ni, na ace akwyite oko takwyue aYahudawa ba ukushi nga ki ta agho kite nga, na teri si, “Ano mi anayiri ko kpoo, ba ko ma tiya nga avo ngo, ka sisang.”

¹⁹ IYesu va sisang ki yii nga, kina atina nga.

²⁰ Ace ayiri mani ako lo no ushiri ayi anyi osho na pai ba ko tumu nga ki piya anyu igbang nga,

²¹ ateri erekwe nga si, “Insi ime piya igbang nga ni, ime ki peni okyuo.”

²² IYesu tee, anu nga ni aba teri si, “Kpenekwanyi ngo, ano mi! uma aipang ngo ma ngo okyuo.” Kide anakyua ni ayiri ba okyuo.

²³ IYesu ya kyaa ona akwyite ona Onong ni ava nu agho po igberi kina ajiya na aso duma oka wu,

²⁴ ava teri bo si, “Usang nu, ka anayiri ta ko kpoo nga ba, aso moo wu.” Aba sira nga unga ujeri amara.

²⁵ Aya kla ajiya nga ni, ava ghila ide ki kpenekwanyi nga ka avo, ano va sisang.

²⁶ Ila ima uju nga kpaa ki erobo nadidu.

IYesu Leni na Afoo Apai

²⁷ IYesu ya ukadu ni, ace afoo apai yii nga, aci ni erewyue ighighe, “Kong ahwoo yi, Ano iDauda.”

²⁸ Aya ghila aca ni, afoo ba ukushi nga, iYesu va teri bo si, “Inu ma aipang si ime ki bra uju udi?” Aba yira nga si, “Ee, ate ona.”

²⁹ Ava piya ica bo ki teri si, “Konu uma aipang nu ni oba no kindo.”

³⁰ Ica bo va yemi. IYesu waa bo atong, “Inu ba teri ace agho ba.”

³¹ Aba kunu bo kiya yemi ila iYesu ka udu ugege erobo.

³² Aso kunu bo ni, ace ajiya ba iYesu kina agho shi no ushege ungo umani osa ni aka pii nga ba.

³³ Aya woo ushege nga wu ni, ajiya nga va tee agho upii. Ikir bajiya wo ica, na teri si, “Aso no ko ju bo igho ima ri kide Israila ba.”

³⁴ AFarisiyawa teri si, “Awuli Ushege kina erekuyo agom no ushege.”

Agho Tina Shi na Jii

³⁵ IYesu ghimi ofong kina anorifong oka nadidu, na mee kide uka takwyue aYahudawa na teri ila ididuma oka eredom Onong na leni kina ko iligba igho udumu kina uta okyuo.

³⁶ Aya nu ajiya na acuru ni, aba kong ahwoo bo, ka ako kong olo ba agho she bo ko ba, kini atem bo ba aghocee ni.

³⁷ Aba teri atina nga si, “Ucuru shi nagigang, ni agho utina shi na jii,

³⁸ Inu ushor ate ona ucuru, ka tuma na agho utina ka aba ucuru.”

10

IYesu Hwiya Atina nga Usho na Apai

(IMar 3.13-19; ILuk 6.12-16)

¹ IYesu yoro atina nga usho na apai ki ma bo erekuyo wuli ushege ka va leni ni idumu kina aghomani ashi bo akyuo ba.

² Uca atina bo shi, Ko kpaa ki, iSiman, aghomani ayuru nga si iBitrus, kina Andarawus anayuru nga, kina iYakubu ano iZabadi, kina iYahaya anayuru nga;

³ kina iFilibus, kina iBartolomi, kina iToma, kina iMatiyu agho yira agonu, iYakubu ano iHalfa, kina iTadiyos,

⁴ kina iSiman agha aKan'ana, kina iYahuda Iskariyoti aghomani agbora iYesu.

IYesu Tuma Atina nga Usho na Apai

(IMar 6.7-13; ILuk 9.1-6)

⁵ Usho na apai ri ni iYesu tuma bo, ki waa bo atong si, “Inu ba ghila ice ifong kide ufong aghomani ashi bo aYahudawa ba, ba ghila ifong agha aSamariya ba,

⁶ kindo ni, inu tee kya nu oka ni atem vulu bo kide ajiya Israila.

⁷ Ukyeng nu sa teri upii Onong si, ‘Oka eredom ayaya ya ba.’

⁸ Leni na adumu, ashang agho kpuru, hwuru aghono ubili, uwuli ajiya ushege. A

mi ma nu basi ɔghɛ ba, inu ma ni uma ba uyira icima.

⁹ Inu ma kpaa utii uyeri ko uguza ko ufe kide ipa nu ba,

¹⁰ ba ipa ko ukyeng nu, ba ko ugba upai ko akpo, ko ashi, ka agho tina shi umani ama nga imila nga.

¹¹ Insi inu ghila ifong ko anifong ni, inu wang aghomani akyeng na biboro ko ukadu ni inu ci kini nga sa inu ya sang no.

¹² Insi inu ghila ona ni, inu teri si ayo ba na ikwyifu.

¹³ Insi ona maa ko ni, ikwyifu shuu kaya akwyi bo, insi ata maa bo ko ba ni, ikwyifu vuwa yo ukushi nu.

¹⁴ Agho mani ayira nu nga ma ni, da toro bo kong upii nu ni inu pura aco ifra nu ko insi inu kunu ko ona ko ifong.

¹⁵ Aipang ime do taa nu, ado cee no kong ahwoo erebo aSodom kina aGomora di cee bo ko ka awii uteri ashuwa.

Qlo Mani Uta ba

(IMar 13.9-13; ILuk 12.11-12; 21.12-19)

¹⁶ “Uwe ni, ime do tuma nu lile aтем kide ma ava aghumu, kindo ni inu ba na amara lile iyoo, nu daa va shi na aipang lile ikhimi.

¹⁷ Inu kyeng na zizal na ajiya, na ado kpaa nu na kya ko pii aca ashuwa na ca nu kide oko takwyue aYahudawa,

¹⁸ aki kyaa ni nu kite agho ko erebo kina agom kaya mi, ka inu teri aipang kite bo kina aghomani ashi bo aYahudawa ba.

¹⁹ Akyua mani a kpeno nu ni inu ba duma kini imumani inu do taa ma, na ado ma nu ima utaa ka akyua.

²⁰ Ka inu bo do shi agho pii ma, Aghing Ate nu nga do shi aghomee no.

²¹ Anayuru do ma anayuru bo ka apii nga, Ate do ma ano, ano do yeni Ate bo utaa hwiri atong ka asa ka a pili bo ko.

²² Kwinga do toro nu nga kaya no uca mi, aghomani amor ki ta ka amaa ni, ado le.

²³ Insi aso tili ni inu ko ububi ki ice ifong ni, inu ti kya nu ka ice. Ime do taa nu aipang, inu do kpee nu uki keli ifong Israila ma ni, Ano Ajiya do vuwa.

²⁴ “Aghoyii ka cee nga aghomee nga ba, agira ka cee nga ate ona nga ba.

²⁵ Uma umani aghoyii lile aghomee nga, agira lile ate ona nga. Insi a yolo ate ona si uBalzabul ni, ikembon na ado taa na ajiya ona?”

Aghomani ado Kong Ereba nga *(ILuk 12.2-7)*

²⁶ Inu ma kong ereba bo ma, ki ba imumani a yuru ya ni aki fumu bo ba, ni ba imumani ado ju ko oshisho ni ado ye bo ma.

²⁷ Imumani ime taa nu kide itii ni, inu do taa yo kide uyeri, imumani ateri nu ko otong ni, inu do teri yo ka ayaya ona.

²⁸ Inu ma kong ereba aghomani ado pii erenoma na aki pii nga aghing ko ba, inu te ereba aghomani ado pulu erenoma kina aghing ngo ka feni kide ona ugha.

²⁹ Aka gbura bo anuruderi a pai kaya onei uyeng ba? Agha yeng do kpaa nga ki erebo ma basi ate nu ye ma.

³⁰ Ko ni ufung erekwe nu ni, ako pila bo.

³¹ Kindo ni, inu ma kong ereba ma. Ni inu cee anuruderi na pam.

Mani Uyii IYesu ki Ba ni Ukau Bajiya *(ILuk 12.8-9)*

³² Agho mani a yeni Ajiya si ashi anga me ni, ime ki ko yeni nga kite Ate mi aghomani ashi ka ayaya.

³³ Ni aghomani a shila uye mi ki ite bajiya ni, ime do ko shila uye nga ko ite Ate mi ka ayaya.

³⁴ Inu ma kyoo ni ime ba ni ikwyifu ka asing ma. ikwyifu yo ba ni me ma, ime ba ni ikuma okoro.

³⁵ Ime ba osa Ate irisho kina ano nga, ano anagheme, anayiri kina a yuru nga, ayiri kina akere nga.

³⁶ Agho ona ajiya bo do tee asho nga.

³⁷ Aghomani a yoo ate nga ko ayuru nga, ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba, aghomani a yoo ano ko ano nga anayiri ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba.

³⁸ Aghomani akpaa nga ukumu ushi nga di yii mi ma ni, agho maa nga mani ataa si anga me ba.

³⁹ Aghomani a wang foo okyuo nga ni, agho do taa wo, aghomani a ataa okyuo nga ni a do peni wo kaya mi.

Utina Upeni Oka ngo
(IMar 9.41)

⁴⁰ Aghomani ayira nu ni agho yira mi, aghomani a yira mi ni agho yira aghomani a tuma mi.

⁴¹ Aghomani a yira agho pii ko oto Onong ni ado yira oka nga kukushi agho pii ko oto Onong, aghomani a yira agho shi na pipar ni si ashi na pipar ni agho do yira oka nga kukushi agho pipar.

⁴² In kini ace agho ma agha yeng kide anano li iso na musumu kaya mi si asa aghoyii mi ni, ime do taa nu aipang agho do taa nga oka nga ma.

11

IYesu kini IYahaya Aghono Iminimini
(ILuk 7.18-35)

¹ IYesu ya kpee uma atina nga usho na apai upii ni, aba sang nga ko ukadu ki ya mee na teri upii Onong ka ufong bo.

² Akyua ra ni iYahaya shi kide uboo iting. Aya koo uma umani ukristi so ju ni, aba tuma atina nga kukushi nga

³ ki ya ju nga si, "Ingo shi aghomani aki ba, ta ayo ko ica na ace agho ni?"

⁴ IYesu ba yira bo si, "Inu kya ko ya teri iYahaya imumani inu nu ki ba koo,

⁵ afoo peni ukyoo uka, aghomani aka kyeng bo ba kyeng, a hwuru aghono ubili na ba na pipar, agbatong koo atong, ni agho ukpo sang, ni aghina amir koo ila ididuma.

⁶ Anyu adaduma ni aghomani ata koo nga erebata uma aipang kaya mi ba."

⁷ Aya sang bo ni, iYesu ba dee agho upii ni ikir bajiya kaya iYahaya, "Ikembo ni inu kyaa unu ka aghumu? Obong obogolobang umani uwuu so ca bo?

⁸ Ikembo ni inu kyaa unu? Ajiya umani asomo uma ododoma? Agho shi kide ugee agom bo ka somo uma ododoma.

⁹ Ikembo ni inu kyaa unu? Atina Onong? Ee, ime teri no, acee agho pii ko oto Onong.

¹⁰ Aghomani awoo kaya nga we si, 'Uwe ni, ime tuma atuma mi ka la ngo ite wo, aghomani aki keru ngo utra ni ingo to ba.'

¹¹ "Aipang, ime si, ayiri so no ko jee bo ace ano agho mani acee iYahaya agho uju iminimini no oghoghe ba. Kindo ni, agho cee no ozosi ki eregom Onong ayaya cee nga.

¹² Ko kpaa ka akyua iYahaya agho uju iminimini ki ba ta ka akyua ri ni, eregom Onong ayaya ko la ite ni agha sing wang yira na akyuo.

¹³ Ka agho pii ko oto Onong kina umee iMusa ko teri upii kaya eregom ni iYahaya ko ba nga ba,

¹⁴ ni insi inu yira upii ni, anga shi Iliya umani aki ba ra.

¹⁵ Ta ni agho shi na atong kong, kong.

¹⁶ "Ni ikembo ni ime ki mra ajiya akyua ri ko? Ushi kini ano bo shi ka uka gheli na gbura ni na so yoro ayikyo bo si,

¹⁷ 'Ayo peni igbee ni inu ta ya no ba! Ayo taa no ate ukpo, inu ta ci no ba!'

¹⁸ "Ka iYahaya ba ni aka bira ngo la na sa nagigang ba, 'ni asi ashi na ushee.'

¹⁹ Ano ajiya ba na so la na sa, ni asi, 'Nu nga! agho bira ula konu usa, aghikyo agho yira agonu kina agho uvulu!' Kindo ni, aka kpee uye ukyuu Onong ka uma uju nga."

Olo Kaya Ufong mani Ara la bo Ukpaa ba
(ILuk 10.13-15)

²⁰ A dee ko ger ufong umani aju uma usa uwo ica wo nagigang, ka ata ju bo olkpaa ba.

²¹ Olo ngo, aKorasinu!, olo ngo, aBet-saida! Awasi uma usa uwo ica ri ni aju ka aTaya kina aSidon ni, ata ko lkpaa aiwuu ka somo agee no uma kina uto ki erenoma bo.

²² Ni ime so teri no, aki cee no koo ahwo aTaya kina aSidon kaya no ka awii ashuwa.

²³ Ingo ni aKafarnahum, ingo kpaa si aki joo ngo ka aya fuma ayaya? Kayi, aki waa ngo ka akya bo uka ci agho ukpo wo. Awasi uma usa uwo ica ri ni aju bo ka aSodom ni, uta ko shi wo kaidii.

²⁴ Ni ime so ba teri no si, awii ashuwa ni aki cee no koo ahwo erebo aSodom kaya ngo."

Inu Ba Wuru kukushi Mi
(ILuk 10.21-22)

²⁵ Akyua ra ni iYesu teri si, "Ime sa ngo izaa, Ate, Ate aYaya kina ashi, no umani ingo sho uma ri ka agho uye ukyuu kina agho shi no ukpili, ni ingo sa yeni ano azazi.

²⁶ Kindii wu Ate, imumani ishi ngo ididuma yidii ni ingo ju.

²⁷ Ate mi ma mi uma nadidu, ni ba aghomani aye Anọ sa Ate, ni ba aghomani aye Ate sa Anọ, kina aghomani Anọ yoo ni, aka yeni nga.

²⁸ Inu ba ukushi mi aghomani akọ kiya na aba ko akpara ọtọsọ, ni ime ki ma nu uwuru.

²⁹ Inu kpaa akpara mi, inu mēē kukushi mi, ka ime ni agho suu ni ẹrẹkwẹ nga, agho taa ẹrẹkwẹ ẹhwehwuọ, ka inu ki kọ peni uwuu ka ikwyi nọ.

³⁰ Ka uju mi ẹrẹgẹra lọ wọ ba, akpara mi shi na hau.

12

IYesu Nga Shi Ate Awii Uwuru AYahudawa

(IMar 2.23-28; ILuk 6.1-5)

¹ Akyua ra ni, iYesu wor kọ ọka ija alkama ka Awii uwuru aYahudawa. Atina nga kọọ idafo, na aba dẹ kọ kẹr akwyi alkama na la.

² aFarisiyawa ya nu kindọ ni, aba tẹri nga si, “Nu, atina ngọ su ju imumani umēē iMusa kiya wọ ka Awii uwuru aYahudawa.”

³ Aba ju bọ si, “Inu ta kọ pila nọ imumani iDauda ju ka akyua na akọọ idafo, kina aghomani ashi kini nga,

⁴ umani aghila idẹ ọna Ọnọng ki ya la ubiredi na akyo si, ba aghomani aki la ba, inga kina ayikyo ukyeng nga, si ifirist ka yu nga.

⁵ Ta inu kọ pila nọ umēē iMusa, umani afirist kide ọna Ọnọng ka ju uma ijirija ka Awii uwuru aYahudawa ni uta shi wu uvulu kukushi bọ ba?

⁶ Ime sọ tẹri nu, imumani iceẹ ọna Ọnọng yẹ kọ kẹ.

⁷ Inu ta kọ ye imumani udii sọ yeni ni, ‘Ahwoo kọ ni iwang, ba uma ẹrẹkwuyẹ ba,’ inu ta kọ nu nọ agho taa uvulu nu vulu ba.

⁸ Ka Anọ Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa.”

Agho Uwẹni Avo

(IMar 3.1-6; ILuk 6.6-11)

⁹ IYesu ba ya ukadu ki kyaa ọkọ takwyuẹ aYahudawa bọ.

¹⁰ Ace ajiya shi ya kọ ukadu agho uwe ni avọ. Aba ghulu nga si, “Ushi ọdọma mani

ama ọkyuọ ka Awii uwuru aYahudawa?” Ibọ wang umani apeni nga nọ uvulu.

¹¹ Aba ju bọ si, “Inga kide nọ nga shi na atẹm ni akpaa kide uhwo ka Awii uwuru aYahudawa ni ata ki woo nga ngaa ba?

¹² Utina ajiya ta cẹ wu unga atẹm nagi-gang ba? Kindọ ni, ọsọ ọdọdọma na ju ima ididuma ka Awii uwuru aYahudawa.”

¹³ Aba tẹri ajiya nga si, “Nawa avọng.” Aba nawa, ka akyua ra ni avọ nga ba ọkyuọ kini adaa avọ ni.

¹⁴ Ni aFarisiyawa ba kunu bọ ki ya pii umani aki pii iYesu kọ.

IYesu Nga shi aghomani Ọnọng Hwiya

¹⁵ IYesu ya kpẹlẹ kindii ni, aba sang nga kọ ukadu. Ajiya na pam ba yii nga, na aba ma bọ ọkyuọ nadidu bọ.

¹⁶ Aba waa atọng bọ si aba tẹri agho ila nga ba.

¹⁷ Aju udii ka ahwura upii na atẹri ka anyu agho pii kọ ọtọ Ọnọng Ishaya si,

¹⁸ “Agira ni ime hwiya wẹ, aghomani ime yoo ni ime ka kọọ uhwai nga nagigang. Ime ki sa nga na aghing mi, aki tẹri aghomani ashi bọ aYahudawa ba ashuwa aipang.

¹⁹ Aki la nga inang ba, ko na pii ni ẹrẹkyuọ ba, aki ba kọọ bọ ẹrẹwyuẹ nga ka utra ba.

²⁰ Aki wra nga ushi iriguu umani uya sang wra wọ ba, ugha ọgbẹlẹmọ ni uya sang ukpo wọ ni, aki pii nga kọ ba, asọ sa aipang ka lite;

²¹ aghomani ashi bọ aYahudawa ba ki sa ikwyi kide nọ uca nga.”

IYesu kina UBalzabul

(IMar 3.20-30; ILuk 11.14-23)

²² Aba nga na afoo umani aka pii nga ba agho shi nọ ushẹ, ni aba ma nga ọkyuọ na ajiya nga pii ki ba nu.

²³ Ni ajiya nadidu ba wo ica na asi, “Anọ iDauda wẹ ri ba?”

²⁴ Ni aFarisiyawa ya kọ kindii ni aba ju si, “Akyuọ uBalzabul agom nọ ushẹ kọ ni ajiya ri si wuli ushẹ kọ.”

²⁵ IYesu ye uma ushi kide ikwyi, na aba ju bọ si, “Nadidu ẹrẹgọm ni ikau uka upai nọ sọ irisho kina ace ni, ita ki tara wu ba. Ba ifong nọ ọna umani ajiya nga kau uka upai nọ sọ ju irisho kina ace ni iki tara.

²⁶ Insi ishee woo ishee, aso koro kina erəkwe nga wudu. Nagyi ko ni erəgom nga ki tara wu?

²⁷ Insi ime ka wuli ushee na erəgoro uBalzabul ni, aghoyii no ni? erəgoro inga wo na so wuli wo? Aghoyii nu bo ki wa nu ashuwa kaya uma ri.

²⁸ Insi erəgoro Aghing Onong ko ni ime wuli ushee ko ni, erəgom Onong ba nu wudu.

²⁹ Ta nagyi wo ni agho ki ghila ona agha erəkyuo kaya yeri uma nga, inbasi azonon lor agha erəkyuo ba? Na to biya yeri uma ona ba.

³⁰ Nadidu aghomani ashi kini me ba ni, ashi asho mi, ni aghomani a curu nga kini me ba ni, aso furu wu.

³¹ Kindii ni ime so teri no, aki cira uvulu nu ko kwiligba igho kina ajiya umani apii ububi, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bo olokpaa nga ba.

³² Ni aghomani apii ububi kaya Anọ Ajiya ni, aki yira olokpaa nga, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bo olokpaa nga ba, ko akyua ri ko akyua uki ba.”

Ushi kini Ikolo nga (ILuk 6.43-45)

³³ “Ushi ododoma ka ma ikolo ididuma, oshe ububi ka ma ikolo ibibi ka aka kpele oshe ki ikolo nga.

³⁴ Inu iyoo na kang! Nagyi wo ni inu ki biya uteri upii ododoma ni inu si shi agha akakiya? Ima ushii kide ikwyi yo ni anyu ka teri.

³⁵ Ajiya adaduma ni, oka ukyo uma ododoma wo na aka woo ima ididuma wo. Ajiya akakiya ni, uka ukyo uma akakiya wo ni aka woo akakiya wo.

³⁶ Ime so teri no, nadidu uma ijirija na ajiya pii ni, aki pila bo ka awii ashuwa,

³⁷ ka uma uteri ngo bo na aki wa ashuwa ngo wo, ni uma uteri ngo bo na aki ma ngo uvulu ngo wo.”

Uwang Amaa (IMar 8.11-12; ILuk 11.29-32)

³⁸ Ni ace aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa ba yira nga si, “Aghomee, ayo wang nu amaa kukushi ngo.”

³⁹ Aba yira bo si, “Agha akakiya kina agho ju uma erenoma ka wang nu amaa, ni

ba amaa umani aki ma inbasi anga agho pii ko oto Onong iYunusa ba ni.

⁴⁰ Kono umani iYunusa la awii atai kina atii atai kide afo itagbo ighighe ni, kindii wu ni Anọ Ajiya ki la awii atai wo kina atii atai kide ikwyi asing ri.

⁴¹ Ajiya Anineba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama bo uvulu, ka alokpaa no upii Onong iYunusa, kindii ni, imumani cee iYunusa shi ko kee.

⁴² Ayiri agom, iSheba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama agha aikyuari uvulu, ka aba ka ushee aya ka aba koo umee uye ukwu iSulemanu, kindii ni, imumani cee iSulemanu shi ko kee.

⁴³ “Insi aghing ababi kunu kide ajiya ni, aka wor kyaa uka umani ba amusumu ya ba ka aya wuru, insi apeni nga ba ni,

⁴⁴ aki ju si, ‘Ime ki vuwa mi ona ni ime kunu wo.’ Insi aya ba ni, aki ba peni ona ni ka agho ya ba, ako yer wo ki ker wo,

⁴⁵ aki ba vuwa ka aya ba na aghing atin-sara umani acee nga na akakiya, ni aki ghila ka aci ko ukadu, ni ushii ajiya nga ki cee unga akyua no ububi. Kindii wu ni uki shii wu ka ajiya kakiya akyua ri.”

Ayuru Iyesu na Anayuru Nga (IMar 3.31-35; ILuk 8.19-21)

⁴⁶ Aso pii kina ajiya nga ni, ayuru nga kina anayuru nga va ba tara ko seshi, awang pii kini nga.

⁴⁷ Ace agho ba teri nga si, “Ayuru ngo kina anayuru shi ko seshi, awang pii kini ngo.”

⁴⁸ Aba yira ajiya na ateri nga si, “Inga shi ayuru mi, inga bo shi anayuru mi?”

⁴⁹ Aba nawa avo ka atina nga ki ju si, “Ayuru mi we kina anayuru mi!”

⁵⁰ Nadidu aghomani aju imumani ate mi ka aYaya sa uju ni, anga shi anayuru mi, kina afoo mi, kina ayuru mi.”

13

Ighang Upii Agho Wuu (IMat 4.1-9; ILuk 8.4-8)

¹ Ka awii ra ni iYesu kunu nga kide ona ki cica ka anyu oghong.

² Ikir baijiya ba curu ki ghimi nga, ki sa na ghila nga ide ogholo ki cica. Ikir baijiya nga ba tara ka anyu oghong.

³ Aba teri bo uma na pam ni ighang upii, si, "Agho wuu kyaa ko pila.

⁴ Aso ta igho ni, ice kpaa ko utra, ni anurunu ba ki ba la yo ko.

⁵ Ice igho kpaa ko oka atii ni ba erebo ya nagigang, iva mii kaisa ka erebo shiwu ikyuu ba,

⁶ Onong ya ta ni, aba ghau yo ki hwiya yo ka akang bo shi yo akyuu ba.

⁷ Ice kpaa ka oka umani akara shiya, akara ba fonoko ki la erekyuo bo.

⁸ Ice igho kpaa ka erebo ididuma ki sa ikii ajilaji, ishishi itin, ishishi itai ki ceri imumani apila.

⁹ Ta ni agho shi na ato ko."

Imumani Ighang Upii so Nyeni
(IMar 4.10-12; ILuk 8.9-10)

¹⁰ Atina iYesu va ba ki ba ghulu nga si, "Ikembo sa ni inga so pii ni bo ni ighang upii?"

¹¹ Aba yira bo si, "Inu ni, ama no uye egheregheme inga eregom aYaya, ibo ni, ata ma bo wo ba.

¹² Ka agho shi ni ima ni, aka khimi nga ko, ka apeni na pam, ni aghomani ashi ni yo ba ni, aki kara ano imumani ashi ni yo ko.

¹³ Imumani isa ni ime so pii ni bo ni ighang upii ye. " 'Aka ko, na aka kpele bo ba, aka kyoo, na aka nu bo ba na akpili bo ba.'

¹⁴ Kindii ni, amo aghaghe agho pii ko oto Onong Ishaya hwura kaya akwyue bo si, " 'Inu ki ka ko, ni inu ta ki kpele no ba, inu ki ka kyoo, ni inu ta ki kpele no ba.

¹⁵ Ka ajiya nga shi na ikwyi umom, ni ato bo ka ta akoo yo ba, ako yuru ica bo ya, iba kindii ba ni, ata ko nu ni ica bo, ka aba ko na ato bo, ka aba kpele kide ikwyi bo, ka vuu ba ukushi mi ki ime ma bo okyuo.'

¹⁶ Ica nu shi na anyu adaduma ki ika nu, kina ato nu, ka aka ko.

¹⁷ Aipang ni iso teri nu, agho pii ko oto Onong kina agha uju aipang na pam wang nu imumani inu so kyoo, ni ata nu bo ba, ka aba ko imumani inu hwiri, ni ata ko bo ba."

Imumani Ighang Upii Agho Wuu so Nyeni

(IMar 4.13-20; ILuk 8.11-15)

¹⁸ "Inu ko imumani ighang upii agho wuu so nyeni

¹⁹ Insi ajiya ko ila eregom na ata kpele nga ba ni, Ishere ka ba ki ba kara imumani apila kide ikwyi nga. Igho na apila ko utra ye.

²⁰ Igho ni ikpaa ka oka atii ni, iyo ko upii ki yira kide akyua ni ikwyifu,

²¹ ni ishi yo ni akang ba, ika mor kide ano akyua, insi umeni kina olo ba kaya upii ni, kaisa aka waa no utumu.

²² Igho ni apila kide akara ni, iyo shi agho ni akoo upii, ni uduma asing konoyoo upeni tulu nga ki kla nga ofono wo ka ama ikolo.

²³ Igho mani ikpaa ka erebo ididuma ni, anga shi aghomani akoo upii ki kpele wu. A ju utina wu ki ma ikolo, ice ajilaji, ice ishi-shitin, ice ishi-shitai."

Ighang Upii Obo kide Ija Alkama

²⁴ Aba ma bo ice ighang upii si, "Aki mra eregom ayaya na ajiya umani apila igho ididuma kide ija nga,

²⁵ akyua ni ajiya so moo ni asho nga ba ki ba pila obo kide ija alkama na asa sang nga.

²⁶ Imila ya sang na pipar ni, obo ba ko sang.

²⁷ Ni agira ate ona ba ki ba teri nga si, 'Agho ona, ba igho ididuma yo ni ingo pila kide ija ngo ba?' A ju na nyi ni obo mii ya kide?"

²⁸ Aba ju bo si, 'Agho ju irisho ni ime nga ju udiil!' Agira nga ba ju si, "Ingo wang si ayo ya yee obo ko?"

²⁹ Ni aba ju si, 'Kayi, ki inu bo wang uwuru obo ni inu ki wuru kina alkama.

³⁰ Ya bo ya ka afono nadidu ka afuma akyua ucuru, akyua ucuru ni, ime ki teri agho ucuru ka acuru obo ka alolu bo, ka ta ugha wu, ni asa curu alkama ka asa kide na afomi.' "

Ighang Upii Ikir Ikpo

(IMar 4.30-32; ILuk 13.18-19)

³¹ Aba ma bo ice ighang upii si, "Eregom ayaya shi kini ikir ikpo umani ace ajiya pila kide ija nga.

³² Iyo cee nọ ọzọzi kide igho nadidu, insi ifonu ni, ika cee uma umani apila kide ija ki ba oshẹ oghoghẹ, ni anurunu ayaya ka ta asoọ bọ ya kaya aga nga.”

³³ Aba tẹri bọ ice ighang upii. “Ereğom ayaya shi kini uyisti umani ace ayiri ki zọọ na ima umra ugo alkama iritai ki ta kọ umani ugo kpene uyisti ni.”

³⁴ Nadidu uma ri ni, iYesu tẹri ikir bajiya ni ighang upii; Ata tẹri bọ ice ima ba ighang upii ba.

³⁵ Udii ni, ka ahwura upii ni agho pii kọ ọto Onong tẹri wọ, “Imẹ ki yemi anyu mi ni ighang upii; Imẹ ki tẹri imumani asho wọ kọ kpaa ka akyua na akeri asing kọ.”

A Nyeni Ighang Upii nọ Ọbọ kide Ija Alkama

³⁶ IYesu ba sang nga kide ikir bajiya ki kyaa aca. Ni atina nga ba ukushi nga, ni asi, “Tẹri ayo imumani ighang upii ọbọ kide ija sọ nyeni.”

³⁷ Aba yira bọ si, “Aghomani apila igho ididuma nga shi Anọ Ajiya.

³⁸ Ija kọ shi asing, ni igho ididuma yọ shi ereğom Onong. Ọbọ bọ shi anọ isheẹ,

³⁹ ni asho mani apila nga shi isheẹ. Ucuru imila wọ sọ usang asing, agho ucuru bọ shi atuma Onong.

⁴⁰ Kono umani aka curu ọbọ ki ta ugha wọ ni, kindii wọ ni uki shi wọ kọ usang asing.

⁴¹ Anọ Ajiya ki tuma atuma Onong, ni aki curu nadidu uma umani uka sa uvulu, kina agho ju uma ububi, ka a woo bọ kini ọbong bọ ni ki ereğom nga,

⁴² ka feni bọ kide ugha ọlọ nagigang. Kọ ukadu wu ni aki ci na ghula ayiri.

⁴³ Ni agha aipang ki ma uyeri kini onong utaa ni kide ereğom Ate bọ. Taani agho shi na atọ kọ kọ.

Ighang Upii kaya Upeni Mani Asho

⁴⁴ “Ereğom Ayaya shi kini upeni na asho kide ija ni, unga umani ace ajiya peni ki ba khimi usho wọ. Ni ikwyifu na aba ya gbara uma umani ashi ni bọ nadidu ki ya gheẹ ija wọ.”

⁴⁵ “Kakyakyua ri, ereğom ayaya shi kini agho gheli na agbara kina agho wang atii adaduma ni.

⁴⁶ Aya peni utii udodoma uye ni, aba ya gbara nadidu imumani ashi ni yọ ki ya gheẹ wọ.”

Ighang Upii Isha Ohwiri Itagbo

⁴⁷ “Kakyakyua ri, ereğom ayaya shi kini isha ohwiri itagbo na a feni kide ọghong ki hwiri kwiligba igho itagbo ni.

⁴⁸ Iya tii ni, ajiya waa ki shii kaya asing ki hwiya ididuma ki sa kide ọkọọ na ashi naa ibibi wọ.

⁴⁹ Kindii wu ni uki shi wu kọ usang asing. Atuma Onong ki kunu ka aba kau agha akakiya kide agha aipang.

⁵⁰ Ni asa feni agha akakiya kide ugha ọlọ nagigang umani aki ci na aghula ayiri.

IYesu Tẹri Ighang Upii kaya Akoru Ona

⁵¹ “Inu kpele Uma ri nadidu?” Aba yira nga si, “Eẹ.”

⁵² Aba ju bọ si, “Nadidu aghomeẹ umẹe iMusa umani apeni umẹe kaya ereğom ayaya ni, ashi kini akor ona nga ni, agho umani aba na upeni ososa nga kina ototang nga ka uka ukyuru uma nga.”

A Toro bọ IYesu ka ANazaret (IMar 6.1-6; ILuk 4.16-30)

⁵³ IYesu ya kpee nadidu ighang upii ni, aba sang nga kọ ukadu.

⁵⁴ Na aya ba ifong bọ ni aba mее bọ kide ọkọ takwyue aYahudawa, aba wo ica, na tẹri si, “Abi wu ni ajiya ri peni uye ukyuu ri wọ kina akyuo uju uma usa uwo ica?”

⁵⁵ Anọ ikafinta ra nga ba? Ayuru nga ngaa ni aka yoro si iMaryamu ba? Anayuru nga bọ shi iYakubu, kina iYusufu, kina iSiman, kina iYahuda ba?

⁵⁶ Afọọ nga nadidu bọ shi kina ayo ri ba? Abi wọ ni ajiya ri peni nadidu uma ri kọ?”

⁵⁷ Aba kọọ anaa ni ngaa. IYesu ba ju bọ si, “Aka toro bọ agho pii kọ ọto Onong ba inbasi ki ifong nga kina aca nga ba ni.”

⁵⁸ Ata ba ju nga uma usa uwo ica kọ ukadu ba ka ata ma bọ aipang ba.

14

Ukpo IYahaya Agho ju Iminimini (IMar 6.14-29; ILuk 9.7-9)

¹ Akyua ra ni iHiridus Antifas kọọ ila iYesu,

² na aba t̄eri agira nga si, “iYahaya agho uju iminimini w̄e ri. Ako sang ko ukpo; uwu sa ni ashi na akyuo ju uma usa uwo ica ri.”

³ Ka iHiridus ko kp̄en̄e iYahaya ki lor, ki somo nga ko uboo itii kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus

⁴ ka iYahaya ka t̄eri nga si, “Um̄ee iMusa ta ma wu ni ingo vo nga ba.”

⁵ Akyua ni, iHiridus wang ko pii iYahaya ko, ni aso t̄e ̄erebata bajiya, ka a kpaa nga si agho pii ko oto Onong nga.

⁶ Ni awii na ajee iHiridus ya ba ni, ano anayiri iHiridiya ya bo ni ate nga iHiridus koo uhwai nagigang,

⁷ na aba ta anyu kini ngaa, ki ba suu si aki ma nadidu imumani ashor.

⁸ Ayuru nga ngaa sa nga ko, asi, “Ma mi ̄erekwe iYahaya agho uju iminimini kide ipe ka aikyuari.”

⁹ Agom ba duma, usuu nga kina akyeng ra sa ni asa si ama nga.

¹⁰ Atuma na aya kyua iYahaya ̄erekwe wo kide uboo itii,

¹¹ na aba ni ̄erekwe kide ipe ki ba ma anayiri, ni aya ma ayuru nga.

¹² Aghoyii nga ba kpaa oko ki ya naa ko, ni aba kyaa kiya t̄eri iYesu.

iYesu Cee Ajiya Araji Usho Ato

(IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17; iYah 6.1-14)

¹³ iYesu ya koo kindii ni, aba sang ki ghila nga ide ogbolo ko uyuyi ki kyaa oka umani ace agho shiya ba. Ni ikir bajiya ya koo kindo ni, aba ki yii nga ni ifra ko kpaa ko ufong.

¹⁴ Aya kunu kide ogbolo ni aba nu ikir bajiya, aba koo ahwoo bo, ni aba ma adumu kide bo okyuo.

¹⁵ Oka ya ba ughe ni, aghoyii nga ba ki ju si, “Ba agho ya ko kee ba, ni oka we ni uya sang ba ughe; shira ikir bajiya nga ka akyaa bo anorofong ushi ko ukadu kaya gheli akwyi bo imila.”

¹⁶ iYesu ba ju bo si, “Ba sa bo ka kyaa uce ka ba, inu ka kyakwyue no ma bo ice ima ka ala.”

¹⁷ Aba yira nga si, “Ayo shina ubiredi uto kina itagbo ipai.”

¹⁸ Aba ju si, “Inu ba mi ni yo.”

¹⁹ Aba sa ikir bajiya nga si, acica kaya no obo, aba kpaa ubiredi uto kina itagbo ipai, aba zee ibate nga ka ayaya ki sa Onong iza. Asa wura ubiredi nga ki ma atina nga, atina nga ba ma ikir bajiya nga.

²⁰ Aba la nadidu bo ki shuu. Aba curu awo na ashe ki sa okoo usho no upai.

²¹ Ajiya umani ala ni afuma aghimi araji uso ato, bam na ayiri kina ano.

iYesu Kyeng Kaya na Amusum

(IMar 6.45-52; iYah 6.15-21)

²² Akyua ra ni atina nga ya ghila bo ide ogbolo ki lite nga ki kyaa bo udae ugee, na asa laa nga ko shira ikir bajiya nga.

²³ Aya kpee shira ikir bajiya ni, aba kila nga aya opang kayu nga kaya pii no Onong. Ashi kayu nga ko ukadu ki fuma ughe.

²⁴ akyua ra ni ogbolo nga shi ka abiyate igho kina erebo, ugya so ca wo, ka uwuu so ju irisho kini wo.

²⁵ Kini ikwikweting ni ava ba ukushi bo na aso kyeng kaya na amusum.

²⁶ Ni atina nga ya nu nga na akyeng kaya na amusum ni, aba koo erebata, ki ju si, “Ahwu nga!” Aba taa kpa ni erebata.

²⁷ Kide akyua ni iYesu pii ni bo, si, “Inu ba duma ba! Imee. Ba koo erebata ba.”

²⁸ iBitrus ba yira si, “Ate, insi ingo ni, sa mi ki ime ba ukushi ngo kaya na amusum.”

²⁹ iYesu ba ju si, “Ba.” iBitrus ba kunu kide ogbolo nga na aso kyeng kaya na amusum na aki ba ukushi iYesu.

³⁰ Ni aya nu uwuu no usang ni erekyuo ni, aba koo erebata wo na asa dee ko ghila ide. Aba gyo akpa si, “Ate, foo mi!”

³¹ Kide akyua ni iYesu nawa avo nga ki kpene nga, ki ju nga si, “Ingo agha uma aipang na jee, ikembo sa ni ingo shina ikwyi ipai?”

³² Aya fuma ide ogbolo ni, uwuu ba tara.

³³ Agho shi kide ogbolo ba ta agho kite iYesu, ki ju si, “Aipang ni ingo na Ano Onong nga.”

³⁴ Aya buu udae ugee ni, aba kya bo erebo aJanisarat.

³⁵ Ni ajiya ukadu ya kpee nga ni, aba tuma na ajiya ishi oka nadidu ka aba nga na adumu.

³⁶ Aba shor nga ka ibo piya anyu igbang nga. Nadidu agho umani apiya ni apeni okyu.

15

Uma Umani Oka Sa Irighe ki Ica Onong (IMat 7.1-13)

¹ AFarisiyawa kina aghomee umee iMusa ba ukushi iYesu ka Urushelima ki ba ghulu nga,

² “Ikembō sa ni atina ngo wura itale inga anirakpee? Aka hwuru bo ivō bo na atō la imila ba.”

³ IYesu ba yira bo si, “Ikembō sa ni inu ka wura imumani Onong tēri kaya itale nō?”

⁴ Ka Onong si, ‘Nu okpoto ate ngo kina ayuu ngo.’ Ni, ‘Aghomani acira ate nga kina ayuru nga ni, aki kpoo iyiya.’

⁵ Ni inu ka tēri si, ‘Imumani aki ma ate nō kina ayuru nō ni, inu ka ma Onong.’

⁶ Ata maa na ate nga ba.’ Kindo ni inu ta manō upii Onong ba kaya itale nō.

⁷ “Inu, agho ju unu ica! Kindii wu ni Ishaya ghila amo aghaghe kaya nu wō, si,

⁸ “Ajiya ri ni ibele bo yō na ka jōo mi kō, ni ikwyi bo shi atōo kini ime,

⁹ ijirija wō na asō jōo mi wō, aka mee umee bajiya kō taa upii Onong.’ ”

¹⁰ IYesu va yoro ajiya nga kukushi nga ki tēri bo si, “Inu kōng ki inu kpele,

¹¹ Ba imumani ika ghila anyu ajiya yō ka sa nga irighe ba, si imumani ikunu ka anyu nga yō ka sa nga ‘irighe’ ”

¹² Atina nga va ba ki ghulu nga si, “Ingo ye si aFarisiyawa kōo anaa kō nō upii ri?”

¹³ IYesu va yira ki ju si, “Nadidu upila mani ba ate mi ka aYaya nga pila ba ni, aki yee kō ka akang.

¹⁴ Ya bo ya; afoo bo agho uyeni afoo itra. Insi afoo kpene ace afoo ka ashi ni, nadidu bo ni, aki kpaa kide uhwo.”

¹⁵ Ni iBitrus ba ju nga si, “Nyeni ayō idi ighang upii.”

¹⁶ IYesu ba ju nga si, “Ki ta ka aikyua ri ni inu ta kō kpele nō ba?”

¹⁷ Inu ta nu nō ni nadidu imumani ighila ide anyu ka wor kyaa yō ide afo ki va kunu yō kide erenoma ba?

¹⁸ Ni imumani ikunu kide anyu ba kide ikwyi wō, iyō ka sa ajiya irighe.

¹⁹ Ki ide ikwyi yō ni uwang uju akakiya, kina upili ajiya, uwang ayiri kō aghimi bajiya, uju uma erenoma, uyi, uma upii atēri kaya ace agho kōnō ubra uca agho.

²⁰ Umumani uka sa ajiya irighe budibi. Ula ni avo umani ahwuru bo ba ka sa wō agho irighe ba.”

Uma Aipang Ayiri AKan'ana (IMar 7.24-30)

²¹ IYesu va sang nga kukadu ki kyaa ishii aTaya kina aSidon.

²² Ashi kukadu ni, ace ayiri agha aKan'ana ba ukushi nga na asō ci, “Kōng ahwoo mi, Ate, Anō iDauda; ushee ghila anō mi anayiri na asō kōng olo nagigang.”

²³ IYesu ta peni ni ngaa ba. Ni atina nga ba ki ba sorō nga si, “Kla nga! Ka asō ci na duma ayō kō.”

²⁴ Aba yira si, “A tōrō tuma mi si iya wang atem na avulu bo kide ona Israila kō.”

²⁵ Ni ava ba ki ba ta agho kite nga, si, “Ate, se mi kō.”

²⁶ Na ava yira si, “Ushi wō nō uyeri na akpaa imila anō ka ama ava ba.”

²⁷ Ayiri ba ju si, “Ee, Ate, ava ma ka la awo umani akpara ki erēbo ka imila ate ona.”

²⁸ IYesu ba yira nga si, “Ayiri, uma aipang ngo shina erēkyuo! Taani uba kōnō uwang ngo ni.” Anō nga anayiri ba akyuo ka akya ra.

IYesu Leni na Ajiya na Pam

²⁹ IYesu sang nga kukadu ki ko nga abeni erēyema aGalili. Aba kila nga aya opang kiya cica.

³⁰ Ikir bajiya va ba ukushi nga, aba nga na agunu, afoo, agho uwēni ifra, agbatōng na abebe, kina agho shee, ki ba kyo bo kite nga, aba ma bo okyu,

³¹ ki ta kō umani ikir bajiya nga wo ica nō umani agbatōng sō pii, agho uwēni ifra ni, ika bo ba na erēkyuo, agunu kyeng, afoo sō kyoo uka. Ni aba jōo Onong Israila.

Ucee Ajiya Araji Uso Anari (IMar 8.1-10)

³² IYesu ba yoro atina nga ki ju bo si, “Ime hwiri ahwoo bajiya ri ka akō la awii atai kini ime, ata kō la bo ighima ba. Ime wang mi nu vuu kini bo ni idafa bo ba, ka abo ta na ya kpaa kō utra.”

³³ Atina nga ba ju nga si, “Okọ ta ajiya ri, abi wu ni ayọ ki peni ubiredi umani ayọ ki cee ajiya ri wọ?”

³⁴ Ni iYesu ba ju bọ si, “Ubiredi umi wu ni inu sọnọ wu?” Asi, “Utinsara, kina anọ itagbo na zẹẹ.”

³⁵ Aba sa ajiya nga na acica ki ẹrẹbọ,

³⁶ aba kpaa ubiredi utinsara kina itagbo, aya kpẹẹ usa Ọnọng iza ni, aba wra ki ma atina nga, atina nga ba ma ajiya.

³⁷ Kwinga la ki suu, atina nga ba tira awo mani ashẹ ki sa kọ ọkọọ utinsara ki tii wọ.

³⁸ Aghomani ala ni ashi aghimi araji usọ anari ki tọ kpaa ayiri kina ananọ.

³⁹ Aya shira ajiya nga ni, aba ghila idẹ ọgbọlọ ki kyaa ishẹẹ aMagadan.

16

Uwang Amaa

(IMar 8.11-13; ILuk 12.54-56)

¹ AFarisiyawa kina aSadukiyawa ba ukushi iYesu ka aba mra nga, aju nga si anyeni bọ amaa ka ayaya.

² Aba yira bọ si, “Insi uka ba ughe ni, inu ka ju si, “Uka ki shi uduma, ka ayẹrẹmọọ shi na kyong.”

³ Ni ikyuatii ni, “Aviya ki kpaa kaidii, ka ayẹrẹmọọ shina kyong kono uyuu.’ Inu ka kpẹlẹ ushii ayẹrẹmọọ, ni inu ta ki bora nọ ukpẹlẹ amaa akyua ba.

⁴ Agha akakiya kini agho yẹẹ na ayiri kọ aghimi mani ashi angọ ba bọ ka wang amaa, ba amaa na aki nyeni nu iba si anga iYunusa ba ni.” Aba ya bọ ya ki sang nga.

Uyisti AFarisiyawa kina aSadukiyawa

(IMar 8.14-21)

⁵ Atina iYesu ya fuma udaa ugeẹ ọghong ni, aba kpẹlẹ si ibọ yuu ubiredi wọ.

⁶ IYesu ba ju bọ si, “Inu sa ica nu ci nazizal ki inu ye na uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa.”

⁷ Aba tee agho pii kina acee bọ, si, “ta mani ayọ ta ba yi nọ uce ubiredi wọ ba.”

⁸ Ni iYesu, ye imumani asọ pii ni, iYesu va tẹri bọ si, “Inu agho uma aipang na zẹẹ, ikẹmbọ sa ni inu sọ pii kina acee nu kọ ta ubiredi?”

⁹ Inu kọ kpẹlẹ nu ba? Inu ta shuni nu mani ime cee ajiya araji usọ atọ kini

ubiredi utọ ba, kono umani okọọ ume tii na acuru?

¹⁰ Kina ubiredi utinsara ka ajiya araji usọ anari, kina okọọ ume tii na acuru?

¹¹ Ikẹmbọ sa ni inu ta kpẹlẹ nu si ita pii mi kaya ubiredi ba? Inu sa ica ka uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa.”

¹² Asa kpẹlẹ si ata tẹri bọ si asa ica na uyisti idẹ ubiredi wọ ba, ni asa ica ka umẹẹ aFarisiyawa kina aSadukiyawa wu.

IBitrus Nyeni si iYesu nga shi UKristi

(IMat 8.27-30; ILuk 9.18-21)

¹³ Akyua ni iYesu ya fuma ishii aKaisariya aFilibi ni, aba ghulu atina nga si, “Inga ni ajiya sọ tẹri si Anọ Ajiya shi?”

¹⁴ Aba ju si, “Ace agho bọ si iYahaya agho uju iminimini, ace agho bọ si, Iliya, ace agho bọ si Irimiya ko agha yeng kidẹ agho pii kọ ọtọ Ọnọng.”

¹⁵ Aba ju bọ si, “Inu ni, inga ni inu si ime ashi?”

¹⁶ IBitrus ba yira si, “Ingọ si uKristi, Anọ Ọnọng agha akyuo.”

¹⁷ IYesu ba yira nga si, “Ingọ ni agha anyu adaduma ngaa iSiman anọ iYunana! Ki ba ajiya na ayi nga nyeni ngọ udii ba, ate mi ka ayaya nga nyeni ngọ.

¹⁸ Imẹ sọ va tẹri ngọ, ingọ si iBitrus, ka ya upa ri wọ ni ime ki vura ọna mi kọ, ni akyuo ukpo ki shi wu na akyuo kaya nga ba.

¹⁹ Imẹ ki ma ngọ aca ẹrẹgọm ayaya, nadidu imumani inu lor ka ya asing ni, kindii wu ni alor kọ ka ayaya, nadidu imumani ashii ka ya asing ri ni, aki shii yọ ka ayaya.”

²⁰ Aba waa atina nga atong nagigang si aba tẹri agho si anga si uKristi ba.

IYesu Tẹri Igho Ukpo Nga

(IMar 8.38; 9.1; ILuk 9.22-27)

²¹ Kọ kpaa ka akyua ra ni, iYesu tee agho nyeni atina nga si iyiya ni inga ki kyaa Urushelima, ka aya kọ ọlọ kukushi akwite kina afirist akakong kina aghomẹẹ umẹẹ iMusa, ka aba pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang.

²² IBitrus ba kpaa nga ki kyaa uhwo wọ ki ya gẹr nga si, “Ọnọng kpaa kọ, Ate! Udii ki ba ngọ nga ba.”

²³ Ni aba tee ki tẹri iBitrus si, “Sang ngọ kukushi mi, Isheẹ! Ingọ ni ima usa ukpaa

yọ kukushi mi. Ingo ka ghulu ikwyi ngo kina ajiya nga ni, basi Onong ba.”

²⁴ IYesu ba teri atina nga si, “Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa azonọ toro nga irikwyi nga ka kpaa ugara ushi nga ka yii mi.

²⁵ Ka aghomani awang foo okyuo nga ki taa wo, ni aghomani ataa okyuo nga kaya mi ni, aki peni wo.

²⁶ Ikembọ sọ uduma umani ajiya ki peni ashi nadidu kọ taa okyuo nga? Ta ikembọ ni ajiya ki ma kọ ta okyuo nga?

²⁷ Ka Anọ ajiya ki ba kina atuma nga kide ujo Ate nga, ukadu wu ni aki piya kwinga utina mani aju kọ.

²⁸ Aipang ni iso teri nu, ace agho bọ ting ya kọ kẹ ni ata ki kpo bọ nga ba sa anu uba Anọ ajiya kide eręom nga.”

17

Utee Ushi IYesu

(IMar 9.2-13; ILuk 9.28-36)

¹ Awii atin ya wor bọ ni iYesu va kpaa iBitrus kina iYakubu kina iYahaya, anayuru nga, ki kyaa ni bọ kaya opang utitugu kayu bọ.

² Ushi nga ba tee kite bọ, ibate nga sọ ma uyeri kini onong taa ni, ugbang uko nga ba kọ ufufuu na tas.

³ Kide akyua ni iMusa kina Iliya kunu kite bọ na asọ pii kini iYesu.

⁴ IBitrus ba teri iYesu si, “Ate, osọ uduma nọ umani ayọ shi kukadii, insi ingo yira ni, ime ki ta uzọ utai. Iye inga ngọ, iye inga iMusa, iye ni, inga Iliya.”

⁵ Ashi kide upii ni ace amọ na pipar ba yuru bọ ya, ni aba kọ ice erewyue kide amọ si, “Anọ mi wẹ angọ umani ime yoo, ika kọ uhwai nga nagigang; inu kọng ngaa!”

⁶ Atina ya kọ kindii ni, aba kpaa ki fuga ubate bọ ki erẹbọ ni erẹbata.

⁷ IYesu va ba ki ba piya bọ si, “Sisang, ba kọ erẹbata ba.”

⁸ Aya zee ubate bọ ka yaya ni, ata nu bọ ace agho ba si iYesu kayu nga.

⁹ Asọ shulu kaya opang ni, iYesu ba waa bọ atọ si, “Ba teri ace agho imumani inu nu ba, sa Anọ Ajiya sang kọ ukpo.”

¹⁰ Atina ba ghulu nga si, “Ikembọ sa ni aghomee iMusa si sa Iliya kyo ba?”

¹¹ IYesu ba yira si, “Iyiya ni sa Iliya ba, aki ba ker kwike.

¹² Ni ime sọ teri nu si Iliya kọ ba, ni ata kpele bọ nga ba, aju nga ima uwang bọ. Kindo wu ni Anọ Ajiya ki kọ olo wu ki ivọ bọ.”

¹³ Atina sa kpele si asọ pii ni bọ kaya iYahaya agho uju iminimini.

IYesu Ma Anọ shi nọ Ushee okyuo

(IMar 9.14-29; ILuk 9.37-43a)

¹⁴ Aya fuma uka ikir bajiya ni, ace ajiya va ba ukushi nga ki ba ta agho kite nga,

¹⁵ ki ju si, “Ate, kọ ahwoo anọ mi, asọ kpira itahwu na aka kọ olo nagigang. Akyua nagigang ni aka kpra kide ugha kina amusum.

¹⁶ Ime ba ni nga kukushi atina ngọ ni ata bora bọ uma nga okyuo ba.”

¹⁷ IYesu ba yira si, “Inu ajiya akyakyua ri, agho umani aka ma bọ aipang ba kina agha akakiya, agba akyua wu ni ime ki ci kini inu wu? Agba akyua ni ime ki mọ ni inu? Ba ni anọ kukushi mi.”

¹⁸ IYesu ba ger ushee nga, aba kunu ki erenoma nga, anọ va ba akyuo kide akyua.

¹⁹ Atina iYesu va ba ukushi nga ku yuyi, ki ba teri nga si, “Ikembọ sa ni ayọ ta biya bọ uwoo ushee ba?”

²⁰ Aba ju bọ si, “Uma aipang nọ shi na zee. Aipang, ime sọ teri nọ, insi inu shi na uma aipang na zee kini ikir ikpo ni, inu ki teri upang ri si, ‘Yini kọ kẹ kọ kya ngọ ukaa,’ ni uki yini, ba imumani inu ki biya nu ju ba.

²¹ Idi igho ri ka kunu yọ ba sa apii nọ Onong kina ukpenẹ anyu.”

IYesu Khimi Upii kaya Ukpo Nga

(IMar 9.30-32; ILuk 9.43b-45)

²² Aghoyii iYesu ya curu ka aGalili ni, aba ju bọ si, “Aya sọ ma Anọ Ajiya kide ivọ bajiya,

²³ aki pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang.” Ni aghoyii nga ba duma nagigang.

Ubiya Agonu ka Ona Onong

²⁴ Aya ba aKafarnahum ni, agho yira agonu ona Onong ba peni iBitrus ki ju si, “Aghomee nu ka biya agonu ona Onong?”

²⁵ Aba ju si, “Ee.” IBitrus ya ba ide ona ni, iYesu ba kyo pii ni nga, si, “Ikembọ shi unu ngọ, iSiman? Kukushi inga wu ni agom

asing ka yira agonu wu? Kukushi anọ bọ ta ace aghọ bọ?”

²⁶ Aya ju si, “Ace aghọ bọ,” ni, iYesu ba tẹri bọ si, “Unyeni si, anọ bọ ka biya bọ ba.

²⁷ Kindii ni, ka ajiya ri ba kọọ anaa wọ ba ni, kya ngọ ẹrẹyema kọ ya feni ima uhwiri itagbo, kọ fumu anyu itagbo nọ ingo kyo kpene, insi ingo fumu anyu ni, ingo ki nu ufe mani ọki maa ubiya, kpaa ufe kọ ya biya agonu mi kini ngọ.”

18

Inga Cẹri nọ Ughoghe ki Eregom Onong?
(IMar 9.33-37; ILuk 9.46-48)

¹ Ka kyua ra ni Atina Onong ba ukushi iYesu na sọ wulu nga si, “Inga nga gina nọ ughoghe kide ẹregom ayaya?”

² Avasa yoro ace anano, ki kyo nga ka biyating bọ,

³ Ateri bọ si, “Iyiya ni iso tẹri nọ, sọ nu tee ki ba kina anano bọ ni, inu ki ghila nọ ẹregom ayaya ba.

⁴ Kindo ni, agho mani akpaa irikwyi nga na kikya kini anano ri ni, anga cẹri kono ughoghe ki ẹregom ayaya.

⁵ Agho mani ayira Anano kini adi kide nọ ca mi ni, agho yira mi.”

Uma Usra Ukpaa
(IMar 9.42-48; ILuk 17.1-2)

⁶ Kindo ni aghomani asa agha yeng kide anori na yira mi ukpa afra ni, ọki gina aghomani ata aning kọ umoghọ nga kini utii uhwo, ka feni nga kide oghong ukyukyugu.

⁷ Olo nu agha aya asing kono umumani ọki sa nu ukpa! Iyiya yọ ni uma usa ukpa ki ba, Olo nu aghomani anga ki sa ukpaa.

⁸ Insi avong kọ afrang ki sa ngọ ukpaa ni, usọ waa kọ nau. Ọki gina ngọ nọ mani ughila okyuo kina afra ta avo ayeng, ta ushi agunu kono mani afeni ngọ kide ugha mani oka kpou ba kini ivọ ipai ta ifra ipai.

⁹ Ipeni ica ngọ ki sa ngọ ukpaa ni, noso wo yọ kọ na kọ. Ọki gina ngọ nọ mani upeni okyuo taa amaa kini ica iyeng, nọ mani afeni kọ ona ugha ni ica ipai.”

Aghing Upii Atem umani a Vulu kọ
(ILuk 15.3-7)

¹⁰ Unu sa amaa kọ, unu ma jer ace agho kide anano ri ba, ka iso tẹri nọ, Atuma nga

ka yaya akyo aghu ibete Ate mi mani ashi ka yaya.

¹¹ Ka anọ ajiya ba ka ma foru agho mani avulu bọ.

¹² Ikembọ nunu kide ikwyi, ipeni aghocee ashi kina atem aji, ayeng kide bọ vasa vulu, akiya ushe ishui laroshọ na laroshọ kayi itili asha larla aso ya wang ayeng mani avulu ba?”

¹³ Ipeni apeni nga ni, aipang ni sọ ter nọ, ikwyi fuu mani aju kaya ẹrẹkwẹ nga ni, ogina ngọ ishui laroshọ na laroshọ mani ata vulu ba.

¹⁴ kindi wu ni, bọ uwang Ate yi agho mani ashi ka yaya ba na agheyeng kide anano ri na vulu wu ba.”

Ipeni Anayurung ju ngọ avulu ni
(ILuk 17.3)

¹⁵ In peni anayuru ngọ vulu ngọ ni, kya oko shi nga kọ ya nye ni nga si avulu, ngọ kini inga ka pai nọ. In peni akong ngọ ni, ova vughu ni ngau du.

¹⁶ Ipeni atoro ni, usọ va kya ukushi nga kina ajiya ayeng ta agha apai ka ma aipang nọ upii ka anyu agha apai ta agha atai.

¹⁷ Ipeni anayuru ngọ toro kong bọ ni, oso tẹri Ajiya onong, insi atoro kong ni aso kyoghu nga kina agho mani aghomani ashi bọ aYahudawa ba ni, kọ agho yira agonu.

¹⁸ “Iyiya ni sọ ter nọ, du inga mo mani unu lor kaya sing ni, alor yọ ka yaya. Du imumani unu shighi kaya asing ri ni, a shighi yọ ka yaya.

¹⁹ Iso tẹri nu aipang si, ipeni agha pai kide nọ yira si abo ki shor icima ni, Ate mi mani ashi ka yaya aki ju nu.

²⁰ Ki du oko mani agha apai ta agha atai acuru kọ ki dubo uca mi, ishi kini bọ.

Atuma mani akara yira olo kpaa ba

²¹ Ashi kide udu ni iBitrus vasa ba ki ter iYesu si, “Ate ayaya, iri me kọ na anayuru bọ vulu mi kọ ni sọ ya nga ya? Iri ti ni sara?”

²² iYesu vasa ter nga si, “Ba iri ti ni sara wu ba, iri ti ni sara si ishuitini sara.

²³ Kindo ni, aki mara ẹregom ayaya kini ace agom mani awang pila upeni nga mani ushi kide vọ agira nga.

²⁴ Agom ya lite nọ pila ni, avasa ba nga kina ace ajiya mani ayii nga uta azurfa aso

mani agho ki bra ubiya ba naidu okyo gho nga.

²⁵ Ara bra vughu nu ufe ba ni, Agom vasa ju si agbira ngau kina ayiri nga kina ano nga kini imu mani ashi kini yo ka ma nga ufe.

²⁶ Agira nga vasa ta agho kite nga ki te si, 'Aju nga akuri, inga ki ma nga akwike.'

²⁷ Agom vasa kong ahwo agira nga, avasa sheri nga, aya nga uta ya.

²⁸ "Na agira nga ni ko kunu nga ko kadu ni, avasa ta erékwyue na ace aghikyo utina nga mani ayii nga uta adinari naji ni, avasa kpene ko umoghó ki ter nga si, 'Ma mi ufe mi.'

²⁹ Aghikyo utina nga kpikpo ki shor nga si aju nga ahwoo, inga nga ki ma nga.'

³⁰ Ni agira nga vasa toro, avasa ya hwuru nga ko ubo iting, sa ma nga uta nga.

³¹ Aghikyo utina nga ya kong imumani ibani ni, ara kong bo oduduma ba. Avasa ya teri Agom ya naidu imomani iba.

³² Agom vasa yoro agira nga ki teri si, 'Ingo agira igho ibibi yo. Iya ngo uta ya ki Oshor mi.

³³ Ongo ki kong ngo ahwo aghikyo utina ngo konó mani ikong ahwo ngo ba?'

³⁴ Agom kong anang naigang, aju si ama nga olo sa biya uta nadidu.

³⁵ Kindi wu ni Ate mani ashi ka ayaya ni aki ju akwinga ko mani atoro ukpaa avulu anayuru nga ko kini ikwyi yeng."

19

Umee IYesu kaya Upii Ubiya (IMar 10.1-12)

¹ IYesu ya kper teri udubi umani, avasa ya ifong aGalili ki ghila ishii aYahudiya, ki ugee eremya Urdun.

² Ajiya nagigang vasa yii nga, avasa leni na adumu ko kadu.

³ Ukadu ni, ace aFarisiyawa vasa ba ukushi nga ka mra nga, aghulu si, "Oshi na kikya ni Ajiya sheri ayiri nga ka kwaligba igho avulu?"

⁴ Avasa yira bo si, "Unu sono pila nu kide upii Onong si, agho mani aju yi ko kpa ka kyua 'aju bu aghimi kini ayiri' avasa teri si,

⁵ 'Kindo ni, Ajiya kiya ate nga kina ayuru nga ka dee ayiri nga, ka pai bo ni aki tee agha yeng ra.'

⁶ Aki so tee bo agha pai ba, sa tee kini agha yeng ra bo. Kindo ni, ima mani Onong dara koka uyeng ni ajiya ma bara ba."

⁷ Avasa teri nga si, "Ikembó sa ni agho mee iMusa si aghimi ma ayiri nga awo upii ubiya, ka va kla ayiri?"

⁸ IYesu vasa teri bo si, iMusa teri nu si ukla ayiri nu kindu ki Ikwyi ugboho yo ni ushi ni yo. Ko kpaa ka kyua ni bo shi wu du ba.

⁹ Ime so teri no, nadidu agho mani asher ayiri nga ni, insi ara Peni bo nga kina avulu nyeri na aghimi ace agho ba ni, insi avo ace ayiri ni aju avulu ayeng ra."

¹⁰ Atina nga vasa teri nga si, "Insi ushi wu du kukushi aghimi kina ayiri nga ni, uci ba uvo ayiri ceri."

¹¹ Avasa teri bo si, "Ba kwyi nga-nga ki bora kpaa upii ri ba, sa agho mani Onong ma bo udu.

¹² Ace agho shiwu ni a jee bo na ki bora bo voru ayiri ba. Ace agho ni Ajiya bo ju bu ududu. Ace agho ni abo yira si aki voru bu ayiri ba ka yoghu upii erem ayaya. Nadidu aghomani abora ukpa upii ri na kpa."

IYesu Sa Anano Ofisi Anyu Adaduma (IMat 10.13-16; ILuk 18.15-17)

¹³ Ukadu ni avasa ba IYesu na anano ofisi ka sa bo anyu adaduma, kiva shor Onong kaya akwyi bo, ni aghoyii nga vasa ger aghomani aba na ano ko.

¹⁴ IYesu vasa teri bo si, "Inu ya anano ka ba ukushi mi. Uma kla bo ba, ki erem ayaya ni inga igho bo ko."

¹⁵ Avasa sa bo anyu adaduma, avasa wolu.

Anofono no Upeni (IMat 10.17-31; ILuk 18.18-30)

¹⁶ Ashi ko kadu ni ace agho vasa ba ukushi IYesu ki ghulu si, "Agho mee, igba ima ididuma yo ni ime ki ju ki peni okyuo taa amaa?"

¹⁷ IYesu vasa teri nga si, "Ikembó sa ni ingo wulu mi imumani ishi ididuma. Insi uwang peni okyuo taa amaa, iso ju uma teri mi."

¹⁸ Avasa ghulu IYesu si, “Iligba itali yọ?” IYesu vasa tẹri si, “Ba pii ajiya ba, ba wang ayiri ajiya ba, ba yi akpara ajiya ba, baa gyo ateri kaya ẹrẹkwyue ajiya ba,

¹⁹ Kọng ate ngọ kina ayuru ngọ atọng. Oso yoo aghikyo ucing kọng mani yoo irikwyi ngọ ni.”

²⁰ Anọfọnọ vasa tẹri nga si, “Imẹ kọ ju umari nadidu, ikẹmbọ shi kọ lara mi kọ?”

²¹ IYesu vasa tẹri si, “Insi uwang tee agho taa avulu ni, usọ ya gbra nadidu upeni nngọ wọ, kọ ma aghila amir, ọki peni ọka ngọ ka yaya. Ni ọsọ ta ba kọ ma yii mi.”

²² Anọfọnọ ya kọng kindọ ni, vasa wolu kinọ bọra ikwyi, ka shi nọ upeni nagigang.

²³ IYesu vasa tẹri Atina nga si, “Iyiya ni isọ tẹri nọ, Ọki shi nọ lọ mani agholọ upeni ghila ẹrẹgọm ayaya.

²⁴ Iso va tẹri nọ, uki shi uyuyo ni ọrahihi ghila anyu anyura nọ mani a agholọ upeni ghila ẹrẹgọm Onọng.”

²⁵ Atina nga ya kọng kindọ ni, avasa kọng ẹrẹbata, ki ju si, “Inga na aki foo nga?”

²⁶ IYesu vasa kyoo bu na vasa tẹri si, “Ka ajiya ni udi ki ju wu ba, ni ukushi Onọng ni kọ iligba ima ọngọ yu yọ.”

²⁷ iBitrus vasa tẹri si, “Uwe ni iyi ya akwike ya ki yii ngọ, ikẹmbọ shi ya ni iyi ki peni?”

²⁸ IYesu vasa tẹri bọ si, “Aipang ni imẹ sọ tẹri nọ, asing ki ba ni, akyua mani anọ ajiya ki cica ki igọ ujoọ nga, inu agho mani inu yii mi ni, inu ki cica ki igọ ẹrẹgọm shọ ni iri pai, kọ ju ite shọ nọ upai ra ngọ Israila ashuwa.

²⁹ Ni aghomani aya ẹrena ta anayuru agheme, ta anayuru ayiri, ta ate, ta ayuru, ta anọ, ta uja, ka joọ uca mi, aki peni ka gina kindọ sa aji, ka va peni ọkyuọ ọgbang ọngọ taa amaa.

³⁰ Ka ajiya nagigang agho mani ashi kite, aki tee agho tumu, agho tumu ki tee aghi ite.

20

Ighang Upii Agho Tina kọ Ute Inabi

¹ Ẹrẹgọm ayaya shi kina agho ọna nga mani akunu ka tee ting, ka ya wang agho utina kaya ju nga utina ki ija nga inga ikolọ na shi inabi.

² Aya tẹri ize nọ ufe kọng mani aka ma agho ju utina ka awii ni, avasa ya kyọ bu ki ija nga.

³ Ọshi a kyua laroshọ avasa kunu, ki nu ace agho na sọ ci ijirija ka nyu ọkọ ju ize,

⁴ Avasa tẹri bọ si, ‘Inu kya ija mi, iki manọ ima mani ishi ikikya.’ avasa wolu.

⁵ Avasa va kunu kina atinọng, kọng ọsii a kyua atai, avasa kpa agho utina.

⁶ Kọta aikyuari a kyua atọng ava kunu ki nu ace agho na ci bọ ju icima, avasa tẹri bọ si, ‘Ikẹmbọ sa nọ ci ijirija kọ ghowa ni?’

⁷ Avasa tẹri nga si, ‘Ace agho ta mayi utina ju ba.’

“Avasa tẹri bọ si, ‘Unu ma kya ija mi kọ ya ju utina.’

⁸ “Ọghe ya ju ni, agho ute vasa tẹri agho shẹ ngau si ọsi ica nọ utina ija, ‘Yoro agho utina kọ ma bọ ufe bọ, kpa ka agho tumu kọ ba ngọ ite kọ.’

⁹ Aghomani aba akyua atọng ọghe vasa ba, kọ inga bọ yira ima mani iju na ma nga kọ wiya ni.

¹⁰ Ni, agho mani akyo ba ni ahuri kini aki mani ka gina ushe kọ ni, kọ inga bọ yira kini mani akpa nga utina ni.

¹¹ Aya yira ni, avasa dee kọ tẹri agho ọna anọrọma,

¹² Na sọ tẹri si, ‘Agho mani ba kọ tutumu, utina akyua ayeng kọ na ju, nọ ma bọ iki-kya kini yi, iyi agho mani awiya kọ ju utina kini ọla ọnọng.’

¹³ “Avasa yira agha yeng kide bọ si, ‘Ayikyo mi, ira lami akpara ngọ ba. Iyi ta ju yi si iki ma ngọ ufe ka wii ba?’

¹⁴ Yira ima mani ishi nga ngọ nọsọ wolu. Imẹ yoo ma agho mani aba kọ tutumu iki-kya kina ima mani ima ngọ.

¹⁵ Ishi mi ni akyuọ ju imumani iwang ju nọ ufe mi ba? Tọ ingọ hwiri anang kọ niu mani ika ma ajiya uma nagigang?

¹⁶ “Kindi wo ni aghi utọ tumu ki tẹ agho ite, agho ite ki tẹ agho tumu.”

IYesu va Tẹri Igho Ukpo Nga

¹⁷ IYesu ya sọ kya Urushelima ni, avasa yuru atina nga kọ uho ki tẹri bọ si,

¹⁸ “Owe ni, iyi ki kya yi Urushelima. Aki ma anọ Ajiya ki vọ ifrist ighighẹ kina aghomẹẹ iMusa, aki va wa nga ashuwa ukpo

¹⁹ akyua rau aki ma nga ki vọ aghọmani ashi bọ aYahudawa ba, kaa kali nga, kaa ca nga, kaa agra nga ka yọ ukumu ọshẹ, awii itai ni aki sang nga ka akyuo.”

*Ọshọr Ayuru IYakubu Kini IYahaya
(IMar 10.35-45)*

²⁰ Akyua rau ni Ayuru anọ iZabadi vasa ba ukushi IYesu kina anọ nga ki ba ta agho kite nga, ki shọr nga icima.

²¹ Avasa tẹri nga si, “Ikembọ nọ wang?” avasa tẹri nga si, “Ngọ sa anọ mi ri apai ka cica, ayeng kavọ ilang, ayeng kavọ iproma ngo, ki ẹrẹgọm ngo.”

²² “Uyeng ima mani ọsọ ghulu ba,” IYesu tẹri bọ. “Inu ki bọra sa kọ asọng mani ime ki sa kọ? Ava yira si, “Iyi ki bọra.”

²³ IYesu tẹri bọ si, “Inu ki sa kọ asọng mi, ni ucica kavọ ila mi ni kọ iproma mi ni ba ime ki ma ba. Ate ayaya kyo ukadu ka agho mani ahwiya.”

²⁴ Ushe atina ọshọ ya kọng kindọ ni, avasa kọng anang anayuru apai.

²⁵ IYesu vasa yoro bọ nadidu bọ ki tẹri si, “Inu ye mani agom mani ashi bọ aYahudawa ba ka nyeni ẹrẹgọm kukushi ajiya bọ ni, agha kakong bọ ka nyeni ẹrẹgoro kukushi bọ.

²⁶ Oki shi wu kindọ ukushi nu ba. Udu ni agho mani tee agha ghaghẹ kide nọ ni, iyiya yọ ni atee agira kide bọ.

²⁷ Ni agho mani awang tee akwite kide nọ ni, iyi ya ni aki shi agira nọ

²⁸ Kindọ Anọ Ajiya aki ba ka ma ju nga irigira ba, si nga ki ju Ajiya irigira, Ka va ma okyuo nga kaya ajiya napam.”

*Afoo Apai Peni Kyoo Oka
(IMar 10.46-52; ILuk 18.35-43)*

²⁹ IYesu kina atina nga ki ya aYeriko ni, ajiya nagigang vasa yighi nga.

³⁰ Ace afo apai na ci ka nyu tira, Aya kọng ni IYesu wolu ni, avasa shang ẹrẹwyue ki tẹri si, Ate ọna, Anọ iDauda! kọng ahwoo yi!”

³¹ Ajiya vasa gẹr bọ avasa kọmọ nai kiri. avasa shang ẹrẹwyue na tẹri si, “Ate ọna, Anọ iDauda! Kọng aho yi!”

³² IYesu vasa titara ki yuru bọ, ikembọ nọ wang si ju nu?”

³³ Avasa tẹri si Ate, iyi peni ukyoo uka.”

³⁴ IYesu va kọng ahwo bọ, IYesu vasa piya ica bọ. Ana kyua ra ni avasa tee agho kyoo, avasa yii nga.

21

*IYesu Ghila Urushelima Kaya Izaki
(IMar 11.1-11; ILuk 19.28-40; IYah 12.12-19)*

¹ Aya ba ayayo kono Urushelima ka aBetafaji ka ya izize ashi uZaitun ni, iYesu ba tuma atina nga apai,

² atẹri bọ si, “Inu kya anọ ifong na ashi kite nu, kọ kyaa nu ni, uki ya nu na alor izaki kina anọ nga. Shii bọ kọ ba ma mi kọ ukawe.

³ Insi agho ghulu ni, inu tẹri nga si Ate nga wang bọ, aki vuu ni bọ kọ na song.

⁴ Udii ba kọ hwura upii agho pii kọ oto Onong si,

⁵ “Inu tẹri anirayiri aSihiyona, ‘Nu, agom nu we na aki ba ukushi nu, nọ usuu irikwyi kaya izaki, kaya anọ izaki wu na akyeng kọ.’ ”

⁶ Atina wor ki ya ju imumani iYesu sa bọ uju.

⁷ Aba nga na izaki kina anọ, aba yaa ugbang bọ kaya, iYesu va kiya ki cica.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bọ kọ utra, ace agho bọ ni akẹr afa aga ashe ki yaa kọ utra.

⁹ Ajiya upam na kyeng kite nga kina aghomani aso yii nga kọ utumu sang ẹrẹkwyue na aso ju si, “Ufoo kukushi Anọ iDauda! Agha anyu adaduma nga aghomani aba kide nọ uca Ate aYaya! Ufoo kukushi aghoce nọ ujo!”

¹⁰ Aya ghila Urushelima ni, nadidu ajiya ifong zo bọ, na aso ghulu si, “Inga wudii ri?”

¹¹ Ikir baiya ba yira si, “IYesu nga, agho pii kọ oto Onong ka aNazaret anga aGalili.”

*IYesu kọ Ona Onong
(IMar 11.15-19; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22)*

¹² IYesu ya ghila ide ọna Onong aba ya kla agho gheli na agbara kide. Aba yiri uma umani agho tee ufe kina ugoo uci agho gbara ukhimi.

¹³ A tẹri bọ si, “Awoo si, ‘Ona mi ki shi ọna upii nọ Onong, ni inu kọ tee ni wu oka solu ayi.’ ”

¹⁴ Afoo kina aghomani aka bra bọ ukyeng ba va ba ukushi nga kọ ọna Ọnong na ava ma bọ ọkyuọ.

¹⁵ Ni afirist akakong kina aghomee umee iMusa ya nu uma ọdọdoma umani aju ni anọ kide ọna Ọnong su ca akpa si, “Ufoo kukushi Anọ iDauda,” Ni ava kọọ anang kọ.

¹⁶ “Ingọ kọọ imumani anọ ri sọ tẹri?” Aghulu nga. IYesu va yira si “Eẹ, inu ta kọ pila nu kide upii Ọnong ba si, ‘Ka anyu ba ananọ kina apali ba anọ ni ingọ sa ubre kunu wu?’ ”

¹⁷ Aba sang nga ki ya bọ ki kyaa ide ifong aBetani, ki ya nye kukadu.

Oshi Uwe umani oka ma wọ Ikolọ ba (IMar 11.12-14; 11.20-24)

¹⁸ Kini kikyuating na asọ vuu ni aba kọọ idafo.

¹⁹ Aya nu uce oshi uwe kọ uhwo utra ni, aba kyaa na ata peni nga ima ya ba bam na ayaa. Aba ju wu si, “Ba sọ ma ikolọ ba ki ta kọ sang asing!” Kide anakyua ni oshi hwiya kọ.

²⁰ Atina nga ya nu kindii ni, aba wo ica. Asi, “Na nyi wu ni oshi uwe ri hwiya kọ kide akyua?”

²¹ IYesu ba yira si, “Ime sọ tẹri nu aipang, insi inu ka ma aipang ni, inu ka woo nọ ikwyi wọ ba ni, basi imumani ime ju oshi ri yoo ni inu ki bira uju ki yọ yu ba, ‘Ni inu va bira uju ọpang ri si kya kọ ya kpaa kide ereyema,’ Ni uki ju kindọ.

²² Insi inu ma aipang ni, inu ki yira kọ iligba imumani inu shọ Ọnong.”

Ajiya ghulu kaya Ereğoro IYesu (IMar 11.27-33; ILuk 20.1-8)

²³ IYesu ya ghila ide ọna Ọnong, na ash kide umee ni, afirist akakong kina anirakpee bajiya va ba ukushi nga ki ba ju si, “Iligba ereğoro wu ni ingọ sọ ju uma ri kọ, inga ma ngọ ereğoro ri?”

²⁴ Ni iYesu ba yira si, “Ime ki kọ ghulu nu uce ughulu uye. Insi inu yira mi ni, ime ki tẹri nu ta iligba ereğoro wu ni ime sọ ju uma ri kọ.

²⁵ Abi wọ ni iminimini iYahaya kunu wọ? Ikunu ka ayaya wọ ta ukushi ajiya wọ?” Apii kina ace bọ ki tẹri si, “Insi ayọ ju si, ‘Ka ayaya wọ ni,’ aki ju si, ‘Ikembọ sa ni inu ta ma nu aipang ni nga ba?’

²⁶ Insi ayọ ju si, ‘Kukushi ajiya ni,’ ayọ sọ tẹ erebata ba ajiya, ka kpaa si iYahaya na agho pii kọ ọto Ọnong nga.”

²⁷ Aba yira iYesu si, “Iyi ta ye yi ba.” Ni ava ju si, “Ime ki kọ tẹri nu nga ta igba ereğoro wu ni ime sọ ju uma ri kọ ba.”

Ighang Upii kaya Aniraghim Apai

²⁸ “Ikembọ ni inu nu? Ace ajiya shiwu na ash na aniraghim apai. Akyaa ukushi aghaye ki ju nga si, ‘Anọ mi, kya kọ ya ju utina kide ija.’

²⁹ Anọ ba yira nga si, ‘Ita ki kya mi ba,’ na song ni aba tee ikwyi nga ki wor.

³⁰ Ni ate ba kyaa ukushi aghi ipai ki ya tẹri nga imumani ateri adaa agho. Aba yira si, ‘Iki kyaa ate mi,’ ni ava kyaa ba.

³¹ “Kide bọ ka pai bọ ni inga ju imumani ate wang?” Aba yira si, “Agho iye.” IYesu ba ju bọ si, “Iso tẹri nu aipang, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ki ghila ereğom Ọnong ka aya nu.

³² Ka iYahaya ba ukushi nu ka aba nyeni nu utra aipang, ni inu ta yira nọ nga ba, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ma aipang ni nga. Kọ utumu udu ni inu ta la nọ ukpaa ki ma aipang ni nga ba.

Ighang Upii Agho Yira Uta Ija (IMar 12.1-12; ILuk 20.9-19)

³³ Kong ice ighang upii, Ace ajiya pila ija nga, aghimi kọ na irivii ki tumu uka mee amusumu ikolọ na ash kina uka uboọ usa. Aba ma ace ajiya uta ija na asisang ukyeng.

³⁴ Akyua ucuru ya ba ni, aba tuma agira nga kukushi aghomani ayira ija nga ka aya yira nga uka nga ki imila.

³⁵ Aghotina ba kpene agira nga; aca aghaye ki pii aghaye na asi taa aghaye na atii.

³⁶ Ni aba tuma ace agira angọ umani acee adaa akyua, ni aghotina ba ju bọ ima iye ra.

³⁷ Kọ tutumu ni, aba tuma anọ nga kukushi bọ, Asi, ‘Aki kong anọ nga.’

³⁸ Ni aya nu nga ni, aba tẹri ace bọ si, ‘Anọ umani aki la uma nga we. Ayọ ba pii nga kọ ka uma tee unga bayo!’

³⁹ Aba kpene nga ki feni ka utumu ija nga ki pii nga kọ.

⁴⁰ “Insi agho ija ya ba ni, ikembọ na aki ju aghotina ra?”

⁴¹ Aba yira nga si, “Aki pili agha akakiya ra, ka ama ace agho bo ija nga, aghomani aki ka ma nga uka nga ki imila.”

⁴² IYesu teri bo si, “Inu ta ko pila nu upii Onong ba, ‘Utii umani agho viya toq bo si ushi bo ododoma ba ni, obo tee ceq no utina. Udii ni Ate ayaya nga ju, ima uwo ica yo kukushi mayo.’”

⁴³ “Kindo ni iso teri nu si aki yira eredom Onong wo kukushi nu, ka ama ajiya umani aki ju uma ododoma unga eredom.

⁴⁴ Aghomani a kpaa kaya utii ri ni, aki kpoo, aghomani utii kpaa kaya nga ni, aki pulu nga ka awawo.

⁴⁵ Afirist akakong kina aFarisiyawa ya koq ighang upii ni, aba kpili si aso pii kaya akwyi bo

⁴⁶ Aba wang utra umani aki kpini nga, ni aso te erabata ikir baija ka ajiya kpaa si inga ni, agho pii ko oto Onong nga.

22

Ighang Upii Usra Agya Ubiya (ILuk 14.15-24)

¹ IYesu va pii ni bo ni ighang upii si,

² “Amra eredom ayaya na ace agom umani aju anq nga agya ubiya.

³ A tuma agira nga si aya yoro aghomani asa yoro bo agya, ni ajiya nga ta ba bo ba.

⁴ Ava tuma ace agira si, ‘Teri aghomani ayoro si, ime ko ker imila, awaa inaa ni mara, ako kyo kwike. Inu to ba usra agya.’

⁵ Ni ata duma bo ko ba, ava wor ila bo, ace agho wor kyaa ija nga, ace agho wor kyaa oka gheli na gbara.

⁶ Ace agho bo va kpenq agira nga ki ca bo ki pii bo ko.

⁷ Agom va koq anaa ko, ava tuma na aghonakpo nga na aya pili agho pili ajiya wo ki ta ugha ni ifong bo.

⁸ “Ava teri agira nga si, ‘Ako kpee ukyo uma usra agya, ni aghomani ayoro ta maa bo ba.

⁹ Kindo ni inu kya no itra ki inu ya teri nadidu aghomani inu peni ka aba usra agya.’

¹⁰ Agira ra va kyaa itra ki ya curu nadidu aghomani apeni, agha adaduma kina agha ababi, ki ta ko umani oka usra agya tii na akyeng.

¹¹ “Agom ya ba ma nu akyeng ni, ava nu ace ajiya umani ata somo nga uma agya ba.

¹² Aba ghulu ajiya si, ‘Na nyi wo ni ingo ghila ukawe wo ba uma agya,’ ‘Ayikyo?’ Ajiya ta biya nga upeni ba.

¹³ Agom ba ju agira si, ‘Inu lor nga ivo kina ifra, ka inu feni nga ka sing kide itii, oka umani aki ci na aghula ayiri.’

¹⁴ “Ka ayoro ajiya na pam, ni agho ni ahwiya shi na zeq.”

Ughulu kaya Ujira Agonu kukushi iKaisar (IMar 12.13-17; ILuk 20.20-26)

¹⁵ Ashiya kindo ni aFarisiyawa kyaa ki ya pii kina ace bo umani aki kpenq iYesu kide upii nga.

¹⁶ Aba tuma aghoyii bo kina ajiya iHiridus, asi, “Aghomeq, ayoye si ingo ni agha aipang nga, ingo ka va meq utra Onong kide aipang, ka ajiya nadidu ni agha aye ra bo kukushi ngo, ingo ka ba nyeni ngo uyo erekwe ka ajiya ba.

¹⁷ Teri ayoye, unu ngo shi na nyi? Oso odoma ni ayoye ja agonu kukushi iKaisar agom aghaghe ta ayoye ba ja ba?”

¹⁸ Ni iYesu, ye akakiya ushi kide ikwyi bo, aba teri si, “Inu agho ju unu ica, ikembq sa ni inu wang mra mi?

¹⁹ Nyeni mi ufe umani aka ja agonu wo,” Aba ba nga na udinari,

²⁰ aba ju bo si, “Iwuu inga yey? Kina uca inga bey?”

²¹ Aba yira ki teri si, “Onga iKaisar.” IYesu ba ju bo si, “Inu ma iKaisar imumani ishi inga iKaisar, ni inu ma Onong imumani ishi inga Onong.”

²² Aya koq kindii ni, aba kpenq anyu bo na asa wo ica, aba ya nga na asa wor.

Ughulu kaya Ubiya ka Awii Usang Ashi (IMar 12.18-27; ILuk 20.27-40)

²³ Ka awii ra ni, ace aSadukiyawa ba ukushi iYesu. Abq ka teri si ba usang ashi. Aghulu nga si,

²⁴ “Aghomeq, iMusa si, ‘Insi ajiya kpoo na ashi na anq ba ni, anayuru nga ki vo ayiri ka ajeli anayuru anq.’

²⁵ Ni ace anayuru atinsara shi ko kide bayoye. Agha iye vo ayiri, akpoo na akq jee nga ba, asa shee anayuru nga ayiri.

²⁶ Kindii wọ ni uba wọ na agha ipai, kina agha itai, ki ya ta ka agha itinsara.

²⁷ Aya kpẹẹ ni, ayiri va kpoo.

²⁸ Kọ usang ashi ni, ayiri ki tee anga inga kide bọ ka nadidu bọ kọ vo nga?”

²⁹ IYesu ba yira bọ si, “Uma ikwyi nu shi bọ na kikya ba, ka inu ta ye nu nọ upii Onong na awoọ ba, inu ta ba ye nu ẹrẹkyuọ Onong ba.

³⁰ Kọ usang ashi ni, aghimi ki voru bọ ayiri ba, ayiri ni, aki ma bu bọ ubiya ba, aki ba kina atuma Onong bọ ni ka yaya.

³¹ Kọ usang ashi ni, inu ta kọ pila nọ imumani Onong tẹri nu ba? Awoọ si,

³² ‘Imẹ sọ Onong Ibrahim, Onong Ishaku kina Onong iYakubu.’ Ashi Onong agho kpuru ba, anga akyuọ nga.”

³³ Ajiya ya kọọ kindii ni, asa wo ica nọ umẹẹ nga.

Imumani Onong Tẹri Ingo cẹẹ nọ Ughoghẹ (IMar 12.28-34; ILuk 10.25-28)

³⁴ AFarisiyawa ya kọọ ni iYesu fuga aSadukiyawa anyu ya ni, ava ba curu.

³⁵ Ace aghomẹẹ umẹẹ iMusa kide bọ, ba ghulu iYesu ka amra nga.

³⁶ Asi, “Aghomẹẹ, aligba ima tẹri Onong yọ cẹẹ nọ ughoghẹ kide uma tẹri nga?”

³⁷ IYesu yira nga si, “ ‘Yoo ate Onong ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina okyuọ ngo nadidu, kina iyẹẹ ngo nadidu.’

³⁸ Udii wọ shi ima tẹri Onong iye, angọ cẹẹ nọ ughoghẹ.

³⁹ Anga ipai shi kindo, ‘Yoo agha ayayo ngo kini ẹrẹkwẹ ngo ni.’

⁴⁰ Nadidu umẹẹ iMusa kina agho pii kọ ọtọ Onong shina uma tẹri Onong apai ri.”

Anọ Inga ngaa shi IKristi?

(IMar 12.35-37; ILuk 20.41-44)

⁴¹ AFarisiyawa ya curu kọ uka uye ni, iYesu ba ghulu bọ si,

⁴² “Ikẹmbọ ni inu nu kaya iKristi? Ashi anọ inga?” Aba ju si, “Anọ iDauda nga.”

⁴³ IYesu ba ju bọ si, “Na nyi wọ ni iDauda na asọ pii na akyuọ Aghing sọ yọro nga si, ‘Ate’? Ka iDauda si,

⁴⁴ “ ‘Ate si Ate mi, “Cica kọ ukawẹ ka avọ ila mi sa imẹ sa asho ngo kide ifra ngo,”

⁴⁵ Insi iDauda sọ yọro iKristi si ‘Ate,’ ni, na nyi wu ni iKristi tee anọ nga wọ?”

⁴⁶ Ba aghomani a bra uyira nga ba. Kọ kpaa ka awii ra ni ba aghomani asọ ju ikwyi ki ghulu nga uce upii ba.

23

IYesu Waa Atong Kaya Aghomẹẹ iMusa kina AFarisiyawa

(IMar 12.38-39; ILuk 11.43-46; 20.45-47)

¹ Ni iYesu ba tẹri ikir baijiya kina aghoyii nga si,

² “Aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa bọ na ama bọ akyuọ mẹẹ umẹẹ iMusa.

³ Kindii ni inu ju imumani amẹẹ nu, ka inu yii yọ nadidu, inu ba ju kono umani ibọ ka ju ba, ka aka ju bọ imumani ibọ ka mẹẹ ba.

⁴ Aka lor ajiya akpara okpotoro, anga ushi na awiya ukpaa, ki tiya bọ kaya avọ ni aka duma bọ nọ uta bọ avọ wu ba ko anivọ.

⁵ * Aka ju kwikẹ ka ajiya nu, aka lor upii Onong ka ubate bọ kina ivọ bọ, aka lor irining igbiligbang ka anyu nọ ugbang bọ.

⁶ Aka yoo okọ ci ododoma kọ okọ usra agya kina okọ ci ododoma ka okọ takwyue aYahudawa;

⁷ ayoo umani aka bili bọ na ẹrẹgoro ka uka gheli na gbara, aka wang si ajiya yoro bọ si, ‘Aghomẹẹ.’

⁸ Aki yoro ngo nga si, ‘Aghomẹẹ ba,’ ka inu ni aghomẹẹ ayeng nga ni ushi ni nga, ka inu ni anayuru aye ra bọ.

⁹ Ni inu ba yoro ace agho kaya ashi ri si, ‘Ate ba,’ ka Ate nu ni aye nga ka yaya.

¹⁰ Aba va yoro nọ si, ‘aghomẹẹ,’ ba ka aghomẹẹ nu ni ayeng nga, uKristi.

¹¹ Agho cẹẹ nọ ughoghẹ kide nu ki shi agira nọ.

¹² Ka aghomani azẹẹ ẹrẹkwẹ nga ni, aki suu ni nga, aghomani asuu ni ẹrẹkwẹ nga ni, aki zẹẹ nga.

¹³ Olo nu, inu aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa! Inu agho ju unu ica! Inu yuru anyu ubọọ ẹrẹgom a yaya ya ka ubate baijiya. Inu ka akyakwyi nu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu agho wang ghila ka ghila ba.

* **23:5** Agha Israila ka khimi igbang nọ ugba bọ kọ kpaa ka anyu ka ushi amaa umani abọ kyo akwyi bọ kọ uju utina Onong. (IMat 6.1)

14 Olo nu aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka la uma bayiri umani agheme bo ko kpuru bo, inu va pii no Onong ko ogboogbang ka anu nu. Kindo ni, aki ju nu ashuwa ucee no ububi.†

15 Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka buu udae ugee ereyema, inu ka kya nu ice erebo ka atatoo ka inu ya wang agho lokpaa aye. Insi inu peni ni, inu ka tee ni nga agho ide ugha no nga cee ongo nu so erapai.

16 Olo nu, afoo nyeni afoo utra! Inu ka teri si, 'Insi acee agho suu na ona Onong ni, uyeri wo ighima ba; ni insi acee agho suu na utii uyeri ide ona Onong ni, iyya yo ni aju imumani asuu ko.

17 Inu abo afoo! Uligba wo cee no ughoghe, atii uyeri ta ona Onong umani uhwuru atii uyeri?

18 Inu ka ba teri si, 'Insi acee agho suu na oka uyeri agoo ni, unyeni wo ighima ba, ni insi acee agho suu ni imumani ama ka agoo ni, iyya yo na aju imumani asuu wo kaya.'

19 Inu afoo! Uligba wo cee no ughoghe, uma wo ta agoo umani aka hwuru uma ni?

20 Kindo ni, nadidu aghomani asuu kaya agoo ni, asuu ni wo kina uma ni ushi kaya nadidu.

21 Ni aghomani asuu kaya ona Onong ni, asuu ni wo kina Onong umani aci kide wo.

22 Ni aghomani asuu ni ayaya ni, asuu ni igoo eregom Onong kina aghomani aci kaya.

23 "Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Uwe ni, uka ma Onong ima iye kide usho, okyulo, aya kina uma erenang. Inu ta duma no na uju uma ododoma kide umee iMusa ba, aipang, ahwoo kina uju uma uyira. Uma ri bo si nga umani inu so ju, basi ashee uce ya ba.

24 Inu afoo unyeni utra, inu ka wo anaijii ki ima osa nu, ni inu si ngonon Orahimi!.

25 Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka hwuru utumu iso kina ipe, ide ni, ishi na uma uderi ajiya kina uyoo erekwe.

26 Afoo aFarisiyawa, zonon hwuru ide iso kina ipe, utumu ki ko ba na pipar.

27 Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa agho ju unu ica! Inu shi kini alor umani a coo bo anyi afafuu ni, ashi adaduma unu ko seshi, ide ni, agboho aghokpuru kina ko iligba igho irighe shiya.

28 Kindii wo ni inu shi wo, ko seshi ni, ajiya ka nu no kini agha aipang bo ni, ide no ni agha akakiya bo, agho ju unu ica kina uma ububi.

29 Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Ka inu ka vra alor adaduma anga agho pii ko oto Onong, ki va ju alor agha aipang ufono.

30 Inu ka ju si, 'Ayo ta ko shi wo ka akyua anirakpee ba bayo ni, ayo ta ko ta yi bo avo wo ka ashii ayi agho pii ko oto Onong ba.'

31 Kindii wo ni inu nyeni si inu bo shi ano aghomani apili agho pii ko oto Onong.

32 Inu ya pra ju imumani anirakpee nu ju!

33 Inu iyoo, inu iyoo na kang! Nagyi wo ni inu ki te anang ide ugha?

34 Kindii ni ime so tuma nu na agho pii ko oto Onong kina agho uye ukyuu kina aghomee. Inu ki pili ace agho bo, ace agho bo ni, inu so gra bo, inu so ca ace agho bo ko oko takwyue aYahudawa nu, inu so yii bo ufong no ufong ni inu so sa bo olo.

35 Ni kaya nu ni, nadidu ayi agha aipang umani apili ki suu kaya akwyi no ka asing ri, ko kpaa ka Abila ki ta ka ayii iZakariya ano iBerekiya, aghomani inu pii ka abiyate ona Onong kina agoo.

36 Aipang, ime so teri nu, nadidu uma ri ki ba kaya ajiya akyua ri."

37 "Urushelima, Urushelima! Agho upili agho pii ko oto Onong, agho fee aghomani atuma kukushi nu na atii! Ereme wo ni ime ka wang ucuru nu kide ivo mi kina umani anuu ka curu ano nga ka asoo nga, inu totonu.

38 Uwe ka akyakyua ri ni, aya nu ona nu ide avo!

39 Ka ime so teri nu, inu ta ki so nu mi nga ba, sa awii umani inu teri si, "Agha anyu adaduma ngaa, aghomani aba kide no uca Ate.' "

† 23:14 Ice iwoo ka akyua ra shi yo na ago ri ba.

IYesu Pii Kaya Upulu Ọna Ọnọng
(IMar 13.1-2; ILuk 21.5-6)

¹ IYesu ya kunu kide ọna Ọnọng na akyeng ni, atina nga va yeni nga ivila ọna Ọnọng.

² Ava ghulu bọ si, “Inu nu ivila ri nadidu? Aipang ni ime sọ tẹri nu, aki ya bọ utii uyeng ya kaya uce ba. Aki pulu yọ kọ nadidu.”

Okọ Ukong Olo
(IMar 13.3-13; ILuk 21.7-19)

³ IYesu ci kaya ugbana ni ishi nọ uzaitun ni atina nga va ba ukushi nga ka yayu bọ ki tẹri si, “Tẹri yi, aligba awii kọ ni udu di ki ba kọ? Ni ikembọ shi amaa mani iki nu kọ ki ba ngo kina usang asing?”

⁴ IYesu va yira bọ si, “Inu sa amaa kọ, ka ace agho ba gheme nọ ba.

⁵ Ka ajiya nagigang ki ba kide nọ uca mi, aki tẹri si, ‘Ime ni anga iKristi ngaa’, ka va gheme ajiya nagigang.

⁶ Aki kọng ila ikoro kini irishu uma otiteri. Inu ba kọng erẹbata ba, kọ udidu uma ki tọ ba, ka amaa sọnọ baa ba.

⁷ Ifong ki koro kini Ifong, erẹgom ki koro kini erẹgom. Aki ju idafọ kini uzuru erẹbong ki ikini ika.

⁸ Udii shi kini okong erenoma ayiri sọ jẹ kọ ni.

⁹ Kindo ni aso tọ ma nọ olo, ka va pili nọ. Ajiya sing nadidu ki toro nọ kide nọ uca mi.

¹⁰ Akyua rau ni Ajiya nagigang ki kpaa nọ utumu kọ pii Ọnọng, aki gbra ace ka va toro bọ ace.

¹¹ Atina Ọnọng atẹri ki sang na pam ka agheme ajiya na pam.

¹² Uju akakiya nagigang, uyoo umani ajiya nagigang ju ace ki kpaa nọ utumu.

¹³ Aghomani a bra umor ni aki peni ufoo.

¹⁴ Aki va ma ila ididuma inga erẹgom Ọnọng ka sa amaa kọ shi ma ajiya, na amaa asing sọ ta ba.

Olo Ububi
(IMar 13.14-23; ILuk 21.20-24)

¹⁵ “Inu ki nu ima ibibi ingo sa ukpaa, ọngo mani agho pii kọ oto Ọnọng iDaniiyel tẹri ni, ating kọ okọ uyer. Taa ni agho pila iwọ kpele.

¹⁶ Ni, aghomani ashi kide isighi aYahudiya ti bọ ka kya bọ ide apang.

¹⁷ Aghomani ashi ka aya okọ ufiya ba shulu si inga ki ya kpaa ima mani ishi kide aca ba.

¹⁸ Aghomani ashi ka aghumu ni aba vuu sa anga ki ya kpaa ima ufiya ba.

¹⁹ Olo ayiri ushi na afo, kina agho kọ anọ kaidu akyua!

²⁰ Inu shor Ọnọng kọ uti kono ma ba nọ ka akyua iriwe kọ awii uwuru aYahudawa ba.

²¹ Ka akyua ra ni aki kọng olo nagigang, ighomani asono ju bu ba kọ kpaa kọ ju asing ki ta ka di akyua ri, aki sọ ju bọ igho ba.

²² Ada wasi awa awii najii ba ni, ace agho ta lang ngaa ba, ni aghomani ahwiya sani aki wo ace na awii kọ

²³ “Akyua ra kọ ni, aghomani atẹri nọ si, ‘Inu nu, aghofoo we! ta awa ni, inu ma yira ba.

²⁴ Ka atina onong atẹri ki kunu, ka ju uma okokong kono uma sa uwo ica ka zoọ ajiya kọ, kina aghomani ahwiya insi uju ni.

²⁵ Ni, iso tẹri nọ kide akyua.

²⁶ Kindo ni insi atẹri nọ si, ‘Awudu ka aghumu,’ Inu ba kunu ba. Insi atẹri nọ si, ‘Ashi kide ubo na ashor,’ inu ma yira ba.

²⁷ Kono umani inyigha ka ta uyer ki iripiya ki ma ta ka awura ni, kindo ni oba Anọ Ajiya ki shi kọ.

²⁸ “Okọ mani okong shi kọ ni oka wo na aghavung ka curu kọ.

Uvuu Anọ Ajiya
(IMar 13.24-27; ILuk 21.25-28)

²⁹ “Kai du akyua ni, ko utumu awii olo ra ni,

“ ‘Okọ vasa kpai iting,

Opir uta ta wo uyer ba.

Eyere ki kpira ka yaya,

Ayeremo ki zuru.’ ”

³⁰ “Aidu akyua ra kọ ni amaa ba Anọ Ajiya ki ta nyeni kọ ka ayeremo. Naidu ite asing ri ki ci. Aki nu Anọ Ajiya na kyeng ba kide amọ kini erogoro na akyo nọ ujọ ogigang.

³¹ Aki toma kina atuma nga ka peni eretoma ngo shini ishimi nagigang, ka ma curu aghomani ahwiya ki ishii ukunu onong kono ukpaa onong kina ushii ata nọ ushi aya, kọ kpaa ka ayeremo kiya ta ka udāa.”

Umee kọ Oshe uweng
(IMar 13.28-31; ILuk 21.29-33)

³² Inu mēē ice ima kukushi ọshẹ uweng. Insi ọvong nga sọju fọnọ ni, ọka kunu kini afa asasa, inu kpẹlẹ si ẹrẹkpẹrẹ yasọ ba wudu.

³³ Kindọ wu ni insi inu nu ima umani ime ẹrẹ nọ ni, inu ye si akyua ya sọ ba ayayo, ashi ka anyu ubọọ.

³⁴ Iyiya ni sọ ẹrẹ nọ, ajiya aya sing ri ki kpuru bọ ba, sọ uma ri nadidu ba.

³⁵ Ayaya kina asing ki kpẹri wọ, upii mi ki kpẹr wọ ko na zẹẹ ba.”

Ba aghọ ye awii uki ba IYesu ba

(IMar 13.32-37; ILuk 17.26-30; ILuk 17.34-36)

³⁶ Ba aghọ ye awii ta akyua ni ima ri ki ba kọ, kina atuma Ọnọng ka ayaya mani ta anọ Ọnọng, Ate nga ka yayu nga.

³⁷ Kọnọ mani aju ka awii iNuhu ni, kindọ ni ọki ba wọ kọ uki vuu Anọ Ajiya.

³⁸ Kọ kpaa ka kyua ra ni ugya na amusum ọghoghe, asọ la, na sa, aghẹmẹ sọ voru ayiri, na amẹẹ ayiri ki ibila, ki ta ka awii umani iNuhu ghila nga ọgbọlọ.

³⁹ Ata kọ tọ ye ima mani ishi kide ni, ugya ọghoghe ọkọ kpa bọ nadidu bọ. Kindọ ni uvuu Anọ Ajiya ki shi kọ.

⁴⁰ Akyua ra ni, agha pai ki shi ka aghumu, aki kpaa agha yeng kọ na ya agha yeng ya.

⁴¹ Ayiri apai ki shi kọ hwọ kọ utii uhwọ, aki kpaa agha yeng kọ, na aya agha yeng ya.

⁴² “Kindọ ni inu ci nọ ye, kọ nu ye nu awii mani Ọnọng ki vuu kọ ba.

⁴³ Inu ye si, aghọ ọna ta ye si agba akyua kọ na ayi ki ba na ating, ara bra umọr ba, aki ya ka ghila ọna nga ba.

⁴⁴ Kindọ ni unu ci nọ ye, akyua mani ọta ye nu ba ni, akọ ni Anọ Ajiya ki ba wọ.”

Inga shi Agira ushi na aipang ko angọ taa aipang?

⁴⁵ “Inga shi agira aipang, agho shini ukpẹlẹ, angọ mani aghọ ọna nga sa nga ukyoo ọna nga, ki va ma ushẹ agira nga imila bọ kide akyua lẹ?

⁴⁶ Agha anyu adaduma agira mani aghọ ọna nga ki ba ka ma peni nga na sọ ju utina nga.

⁴⁷ Iyiya ni isọ ẹrẹ nọ, aki ma adidu agira ka kyoo uma nadidu.

⁴⁸ kindọ aghọ ki ju agira ni aghọ ibibi yọ, aki va ẹrẹ ẹrẹkwe nga, ‘aghọ ọna mi ki ta ba kai shang ba,’

⁴⁹ ọka wudu ni, a vasa tee aghọ ca aghikyo utina nga, asọ la na sa kina aghọ vura.

⁵⁰ ipeni aju kindọ ni, aghọ ọna nga ki ba ka awii umani agira ye ba, ka kyua mani aye ba,

⁵¹ Aghọ ọna ki ca nga nagigang, ka va wa nga ashuwa kina aghọ uju unu ica. Ọkado wu ni aki ci kọnọ ọwọla ayiri.

25

Ighang upii Anirayiri Ushọ

¹ “Aidu akyua ra kọ ni aki mra ẹrẹgọm ayaya kina anirayiri ushọ aghọmani akpaa uma uta ugha bọ na akya bọ ọkọ yira aghẹmẹ asasa ni.

² Atong kide bọ ni abo bọ, atong ni aghọ uye ukyuu bọ.

³ Akyua umani abo ra ya kpaa uma uta ugha bọ ni ara go bọ anye ka ma sang ni akimi kọ ba.

⁴ Aghọ uye ukyuu ni ago iribom na anye kina uma uta ugha bọ.

⁵ Aghẹmẹ asasa ta ba kaishang ba, nadidu bọ ni ava kọng ki ililu, ọmọọ va kpaa bọ wọ.

⁶ “Ating nagigang ni, ava kọng uyọrọ na sọ ẹrẹ si, ‘Aghẹmẹ asasa wudu! Inu kunu kọ yira nga.’

⁷ Anirayiri ushọ va sisang ki keri uma uta ugha bọ.

⁸ Abo ra va ẹrẹ aghọ uye ukyuu ra si, ‘Inu ma yi anye nu kọ najii, uma uta ugha yi sọ kpo bọ.’

⁹ Aghọ uye ukyuu va ẹrẹ bọ si, Kayi, aki maa bọ yi kina inu ba. Inu kya ọkọ shi aghọ gbra kọ ya ghe anga nu.’

¹⁰ Aya walu ki kyabọ ọkọ ughe anye ni, ata kọ vuu ni aghẹmẹ asasa kọ ba. Anirayiri umani aci na zizal na asha ni ava ghila ọka ulor ubiya kini inga, ava yuru anyu ubọọ ya.

¹¹ “Kọ tumu ni, ushẹ anirayiri va ba, ava ẹrẹ si, ‘Agha aghaghe, Agha aghaghe, fọmọ yi anyu ubọọ!’

¹² Aghẹmẹ asasa va yira bọ si, ‘Aipang ni sọ ẹrẹ nu si, ita ye nu ba.

13 “Kindo ni, inu ci nọ ye si, inu ye nu awii ko ta aligba akyua kọ ni ba.”

*Umẹe kaya uju Aipang
(ILuk 19.11-27)*

14 Eregom ayaya shi kini ajiya umani aki sang ukyeng nga ni, ava yoro agira nga, ka ma upeni nga ki ivo bo.

15 Ama agha yeng ipa nọ ufe itong, ada agho ni ipai, ava ma ada agho uye, kwinga na kikyua ni erēkyuo nga. Ukadu wo ni ava wolu.

16 Aghomani ayira ipa nọ ufe itong ra ni, kaishang na akyua kiya tili nọ ufe, ki peni ipa itong kaya.

17 Kindi ni aghomani ayira ipa ipai ra, apeni ipai kaya.

18 Aghomani ayira ipa iye, ni aya tumu ufong ki erēbo ki sho ufe agho ọna nga kọ.

19 “Aya kpaa akyua ni, agho ọna agira nga va vuu ka aya keru imumani aju nọ ufe.

20 Aghomani ayira ipa nọ ufe itong va ba ite ki ba kina ice ipa nọ ufe itong ava teri si, ‘Agho ọna, ingo ma mi ipa nọ ufe itong. Uwe ni ime peni itong kaya.’

21 “Agho ọna va teri si, ‘Asho nọ utina, agira adaduma, agho ju aipang! uju aipang ki ma uji. Ime ki ma ngo utina umani ọgina udi.’ Ba kọ uma ju ikwyifu kini ime agho ọna ngo.

22 “Aghomani ayira ipa nọ ufe ipai va ba, ki ba teri si, ‘Agho ọna, ingo ma mi ipa nọ ufe ipai. Uwe ni ime peni ipai kaya.’

23 Agho ọna nga va teri si, ‘Asho nọ utina, agira adaduma agho ju aipang! Ingo ju aipang ki ima ujii. Ime ki ma ngo utina umani ọgina udii. Ba kọ uma ju ikwyifu kini ime agho ọna ngo.’

24 “Oka wudu ni aghomani ayira ipa nọ ufe iye ra ni, ava ba ite ki teri si, ‘Agho ọna, ime ye si ungo shini igigira, ingo ka curu kọ oko umani ingo ra pila ngo kọ ba kina ucuru ka oko umani inga ra ta ngo igho ba.

25 Owo sa ni ime kong erēbata ni ime ya tumu erēbo kiya sho ipa nọ ufe ngo kọ. Yira idu ngo.’

26 Agho ọna va yira nga si, ‘Ingo agira igho ibibi aghina agbara! Ita ingo ye si ika curu kọ oko umani ira pila mi ba, ika va curu kọ oko umani ira ta mi igho wo ba.

27 Ingo ra kọ sa ufe mi kọ oko kyuru ufe, insi iya vuu ni iso yira udu mi kina eretia!

28 Kindo ni inu yira ipa nọ ufe iye kukushi nga kọ uma agho shina usho ra.

29 kindo ni nadidu agho shina ima ni, aki khimi nga kọ, ka va peni nagigang, aghomani ashi ni ima ba ni, kọ na jii mani ashi ni yo ni, aki yira wo kukushi nga.

30 Inu so feni agira ijirija ra kide iting. Ukadu wo ni aki ci kina owola ayiri.

Ashuwa usang Asing

31 “Akyua umani Anọ Ajiya ki ba kina ujoọ nga kina atuma nga nadidu, akyua ra kọ ni aki cicaa ki igọ erēgom ayaya nga.

32 Aki curu ajiya asing ri kite nga, aki kau bo ka yila yeng, kina mani agho cee ka kau atem kina anoma.

33 Aki sa atem ka vo ila nga, anoma koma ka avo iproma nga.

34 Akyua ra kọ ni agom ki teri agho shi kavọ ila nga si, ‘Inu ba, inu aghomani ate mi ta nọ anyu adaduma! Inu yira erēgom mani ate mi kyo si inga nu ku kọ kpaa ka akyua na akeri asing kọ.

35 Ka akyua mani ime hwiri idafọ ni ingo ma mi imila. Ikong idafọ na amusum ni uma mi ni sa. Ishi akyeng ni, ingo yira mi.

36 Ishi mi ni igbang ba nọ umami igbang. Ishi mi akyuo ba, nọ okong ni ime. Ishi kọ ubo iting, oba ki ma bili mi.

37 Akyua ra kọ ni agho shina aipang aki yira nga si, ‘Ate yi, aligba awii ni iyi nu ngo kọ nọ kong idafọ ni ima ngo imila? ta ingo kong idafọ na amusum ni ima ngo amusum sa?

38 Na aligba awii kọ ni iyi nu ngo so oshi akyeng ni iyi yira ngo? ta ingo shi ni igbang ba ni ima ngo igbang?

39 Ta aligba awii kọ nọ shina akyuo ba to shi kọ ubo iting ni ya bili ngo kọ?

40 Agom ki yira bo ka teri si, ‘Iyiya ni so teri nọ si, konọ umani uju ajiya ayeng kide anayuru mi mani ashi najii ni, ime nu ju mi.’

41 “Aki teri agho shi ka avo iproma nga si, inu sang nọ kukushi mi agho ijirija, inu ghila nọ ide ugha umani oki kpo wo nga ba kọ ta ka amaa asing, Ono umani akyo ishee kina atuma nga.

⁴² Ka akyua mani ihwiri idafu ni, ba aghomani ba. Ikong sa amusum, unu ta ma mi amusumu o sa ba.

⁴³ Ishi akyeng, inu ta yira mi nga ba. Ime shi mi ni igbang ba, ingo ta ma mi nga igbang ba. Ime shi adumu, ni va shi ko uboo iting no ta ba nu mi nga ba.'

⁴⁴ Akyua ra ko ni abo ki teri si, 'Ate agba awii ko ni yi nu ngo ko ni uhwiri idafu, ko idafu na amusum, ko irikyeng, ta ingo shi ngo ni igbang ba, ta ingo shi adumu, ta ingo shi ko uboo iting, ni iyi ta sho nu nga ko ba?'

⁴⁵ Akyua ra ko ni aki yira bo si, 'Aipang ni iso teri no si, konu umani inu ra ju nu agha ayeng ki da agha ajaji ri ba ni, inu ra ju mi ba wudu.'

⁴⁶ Aidu agho ki ghila bo okong olo ongo taa amaa, agha aipang so peni okyuo taa amaa."

26

Aghite Domu Upii IYesu

(IMar 14.12; ILuk 22.12; IYah 11.45-53)

¹ IYesu ya kpee uteri uma ri nadidu ni, ava teri aghoyii nga si,

² "Konu umani inu ye ni, awii usra agya ubulu ko she awii apai, aki ma Anu Ajiya ka gra nga ko ukumu o she."

³ Ni afirist akakong kina aghite bajiya curu kide ona ifirist ucee no oghoghe, agho umani aka yoro si iKayafa.

⁴ Asa domu si ibo kpena nga ko uyuyi ka pii nga ko.

⁵ Ava teri si "Ba kide na awii usra agya ri ba, ka ajiya ba tolu kina ace bo ba."

ACoo IYesu na Anye ovong ka ABetani

(IMar 14.2-9; IYah 12.1-8)

⁶ Ka akyua umani iYesu shi ka aBetani kide ona iSaminu aghono ubili ni,

⁷ ace ayiri sa ba ukushi nga kina anibom eretong ajaji kina anye ovong ushi ni ize nagigang, ki shii nga ko ki erekwyue, ka ca mani a do la imila.

⁸ Aghoyii nga ya nu kindo ni, ava sa kong anang ki teri ace bo si, "Udii ni, ubra wo."

⁹ Ata ko gbara anye ovong ni ize nagigang ki ma aghina amir ufe."

¹⁰ IYesu va kpee, asa teri bo si, "Ikembo sa ni inu so doma kina ayiri ri? Ima ididuma yo ni aju mi."

¹¹ Inu shi kina aghina amir ko agba akyua, ime ka shi mi kini inu ko agba akyua ba.

¹² Ushii anye ovong umani ayiri ri shi ki erenoma mi ri ni, akeri mi ona mi wo.

¹³ "Aipang ime so teri nu, oka mani upii Onong ri kya kide asing ri ni aso shuni na ayiri ri."

IYahuza Yira Uma IYesu

(IMar 14.10-11; ILuk 22.3-6)

¹⁴ Ni agho aye kide agho usho na apai, umani aka yoro si iYahuza Iskariyoti kyaa ukushi afirist akakong

¹⁵ ki teri bo si, "Ikembo ni inu so ma mi insi ime ma nu nga ni? Asa pila atii ayer ishita ki ma nga."

¹⁶ Ko sang ka akyua ra ko ni aso wang utra umani aso ma nga."

IYesu la imila amaa kina Aghoyii nga

(IMar 14.12-21; ILuk 22.7-13; ILuk 7.21-23; IYah 13.21-30)

¹⁷ Kide awii iye usra agya ubulu umani ishi yo no uyisti ba ya ba ni, aghoyii iYesu kyaa ukushi nga ki ghulu nga ni, "Abi wo ni ayo so kyeri oka la imila usra agya ubulu ko?"

¹⁸ Ava yira si, "Inu ghila ide ifong inu kyaa ukushi ace gho inu teri nga si," "Aghomee teri si akyua nga ko ba ayayo, awang la imila usra agya ubulu kina aghoyii nga kide ona ngo."

¹⁹ Aghoyii nga sa ju konu mani a teri bo ni, asa kyeri usra agya ubulu.

²⁰ Ugha ya ba ni, iYesu sa cica ula imila kina aghoyii nga osho na pai

²¹ Ashi kide ula imila ni ava teri si, "Aipang ni ime so teri no aghaye kide no ki ma mi."

²² Ava kong ikwyi ibibi nagigang ki lite no teri nga ka yayi bo ni, "Imee Ate?"

²³ IYesu sa yira si, "Aghomani aso ta avo nga kide iso kini me ri nga ki ma mi."

²⁴ Anu Ajiya so woru konu umani awoo ila nga ni. Olo kukushi aghomani ama Anu ajiya! oda ko cea umani ajee bo nga ba."

²⁵ Ni iYahuza umani ama nga va teri si, "Aghomee, imee? "IYesu va teri nga si, "Uwe ni ingo teri."

Ola ujibi na iYesu

(IMar 14.22-26; ILuk 22.15-20)

²⁶ Ashi kide ula imila ni, iYesu va kpaa ubiredi ki sa izaa kukushi Onong, asa zuru ki ma aghoyii nga ki teri si “Inu yira ko ula, erenoma mi ko.”

²⁷ Asa va kpaa ima oša ki va sa izaa, ki va ma bo si “Inu sa nadidu nu.”

²⁸ Uwe ni ayi mi mani aloo ki kyo umani aso na ko na ajiya peni ukpaa avulu bo.

²⁹ Ime so teri no, ime so va sa mi kide na amusumu ikolo na ashe ri ba, sa awii umani agho so sa isisa kide eredom Ate.”

³⁰ Aya ta ate ubre Onong ni, aba kunu ki woru kya bo izize uzaitun.

IBitrus ki la inang uye IYesu

(IMar 14.27-31; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

³¹ Ni iYesu va teri bo si, “Na adi ating ri ni inu so sra kaya mi konu umani awo ni, “Ime so gyo aghocee, Ate so furu bo.

³² Insi ime sisang ni, ime so shi ite uworu kya mi ifong aGalili.”

³³ IBitrus va yira nga si, “Insi asang bo nadidu bo kaya ngo ni, ime ki sang mi nga ba.

³⁴ IYesu yira nga si, “Aipang ime so teri ngo akor ta ko ta erewyue na ating ri ni ingo so sra uye mi eretai.”

³⁵ IBitrus va yira nga si, “Insi aso pii mi ni ngo wo ni, na apii mi, ime ki sra mi uye ngo ba.” Aghoyii nga nadidu teri kindo.

IYesu pii no Onong ka aGetsemani

(IMar 14.32-42; ILuk 22.39-46)

³⁶ IYesu va sang kya nga ka uce oka aka yoro si aGetsemani, ava teri aghoyii nga si, “Inu cica ko ukee, ni ime kyaa ki ya pii no Onong.”

³⁷ Akpaa iBitrus kina ano iZabadi apai kina inga, asa de ko duma kina ikwyi ibibi.

³⁸ Ava teri bo si, “Ikwyi mi so lo nagigang kini iso kpo mi ni. Inu tara ko ukee ka inu kra mi,”

³⁹ Aya woru na zee ni, aba kpaa ki erebo kina ibate ki pii no Onong si, “Ate mi, insi uki ju ni, kpaa mi idi iso olo ri ko. Basi uyoo mi ba, uyoo ngo wo ni aso ju.”

⁴⁰ Aya vuu kyaa nga ukushi aghoyii nga ni, aya peni bo na aso moo. Aba ghulu iBitrus si inu ta bra no ukra mi ba kide ana akyua na aye ba?”

⁴¹ Inu kra ka inu upii no Onong ka inu ba kpaa kide umra ba. Aghing wang ni erenoma shi wo ni erkyuo ba.

⁴² Ava vuu kyaa nga ko unga ipai ki ya pii no Onong si, “Ate mi, insi idi iso olo ki woru wo ba sa ime sa wo ni, taa ni aju konu uwang ngo ni.”

⁴³ Aya ba vuu ki ba peni bo na aso moo, ka omoo so lo bo nagigang.

⁴⁴ Ava vuu kyaa ki ya bo ya ki ya va pii no Onong unga itai, ki va teri bo ima iyiye ra.

⁴⁵ Aya vuu kyaa ukushi aghoyii nga ni asa teri bo si “Inu so shi ko moo ni inu uwuru? Inu nu akyua ya foma umani aso ma Ano Ajiya kide ivo agho uvulu.

⁴⁶ Inu sisang ka ayo ba kyai. Agho ki ma mi we na aki ba!”

Akpen IYesu

(IMar 14.43-50; ILuk 22.47-53; IYah 18.3-12)

⁴⁷ Aso shi ko upii ni, iYahuza aghaye kide usho na pai, ghila kina ajiya na pam kina ukuma okoro kina ashe. Afirist akakong kina aghite bo tuma bo.

⁴⁸ Agho umani ama nga ko ma bo amaa si, “Aghomani ime keni nga ni, agho ngaa, inu kpen ngaa.”

⁴⁹ Ko ukyaa ni, aba wor kyaa ukushi iYesu ki ya ju si, Iso bili ngo, aghomee!” Aba keni nga.

⁵⁰ IYesu teri nga si, “Ayikyo, ju imumani ingo ba uju.” Ajiya va ba ki ba kpen iYesu.

⁵¹ Aghaye kide agho shi kina iYesu nawa avo ki woo ikuma okoro nga, ki kpa otong agira ifirist ighighe wo.

⁵² IYesu va teri nga si “Vuu ni ikuma ngo, “Aghomani awoo ikuma ni ikuma ko ki pii nga.

⁵³ Inu kyoo kini ni ime ta ki bra mi ushor Ate mi na ashe mi ko ba, kide ana akyua na jii ni ata tuma na atuma nga napam ba?

⁵⁴ Aso hwura iwoo umani awoo kide awo na nyi unga umani uteri si uki ba kindi?”

⁵⁵ Kide akyua ni iYesu teri ajiya si, “Inu kunu kina ukuma kina ashe inu wang kpen mi kina agho upili ajiya ni? Ko agba awii ime shi kide ona Onong ko umee, inu ta kpen mi nga ba.

⁵⁶ Ni udii ba kọ uhwura imumani awoọ kide awo agho pii kọ ọto Onong.” Aya kọo kindi ni, aghoyii nga va ya nga ki tẹ bọ.

IFesu kite agho tẹ Ashuwa

(IMar 14.53-65; ILuk 22.54-55; IYah 18.13-14; IYah 18.19-24)

⁵⁷ Aghomani akpenẹ iYesu kya bọ kina nga kukushi iKayafa ifirist uceẹ nọ oghoghe, oka umani aghomeẹ umẹẹ iMusa kina aghite curu wo.

⁵⁸ IBitrus va ki yii nga ka atatọ, ki ghila ide ọna ifirist uceẹ nọ oghoghe. Asa ghila ki cica kina agho sha irisha, awang nu imumani iso ba.

⁵⁹ Afirist akakong kina agho uteri ashuwa apai wang kpenẹ iYesu nọ uvulu na atọ peni imumani aso pii nga wo.

⁶⁰ Ata peni bọ ba ni, ace agho ta ater va kunu. Aya kpeẹ ni ace agha apai ba kunu.

⁶¹ Asi, “Adii ajiya ri si inga ki bra upulu ọna Onong kọ ka avra kide awii atai.”

⁶² Ifirist uceẹ nọ oghoghe sa sisang ki tẹri iYesu si “Ingọ ki geẹ ngo ba? Upii umani aso tẹri ka aya ri ni?”

⁶³ Ni iYesu shu nga na kikir. Ifirist uceẹ nọ oghoghe ba tẹri nga si, “Imẹ dra ngo nọ Onong agho akyuo, tẹri ayọ ta ingo shi iKristi, Anọ Onong.”

⁶⁴ IYesu yira si ingo tẹri, ime sọ tẹri nu kite ni Anọ ajiya sọ cicaa ka avọ ila agho shi na ẹrekyuo, aki ba ka ayeremọ.

⁶⁵ Ni ifirist uceẹ nọ oghoghe sa gaa igba nga ki tẹri si, “Asọ pii agbagbara nọ Onong! Agba amaa nga ni awang. Inu kong umani aso pii agbagbara nọ Onong.”

⁶⁶ Ikembọ ni inu nu? “Asa yira si amaa ukpo!”

⁶⁷ Asa taa nga akpe ki ibate, ki ca nga, ace agho bọ sa sra nga avo.

⁶⁸ Ki tẹri nga si “Tẹri ayọ, inga gyo ngo aghofoo.”

IBitrus La Inang uye IFesu

(IMar 14.66-72; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-19; IYah 18.25-27)

⁶⁹ Akyua ni iBitrus sa ya cicaa ka ayaye ọna ni, ace agira anayiri ba ukushi nga ki tẹri nga si. “Ingọ kọ shi kide aghoyii iYesu agha aGalili.”

⁷⁰ Asa va la inang kọ kite bọ si. “Imẹ ta ye mi imumani inu sọ tẹri ba.”

⁷¹ Aya kunu anyu ugeẹ ni ace agira anayiri va sa nu nga ki tẹri ajiya oka si, “Adii agho ri shi kina iYesu anga aNazaret!”

⁷² Asa va sra kina usuu si “Imẹ ta ye mi nga ba!”

⁷³ Anakyua na zẹ ni agho umani atara kina iBitrus va tẹri si “Aipang, ingo shi aghaye kide bọ, igho upii ngo yeni ngo.”

⁷⁴ Asa kpenẹ usra ẹrekyue nga anyu ababi kina usuu si, “Imẹ ta ye mi nga ba!” kide ana akyua ni akor va ta ẹrewyue.

⁷⁵ IBitrus va shuni upii iYesu umani asa tẹri nga, “Akor ta kọ ta ẹrewyue ni ingo sọ la inang uye mi ẹretai.” Asa kunu nga ki ya ta akpa uci nagigang.

27

IYahuda ta Ajee

(IMar 15.1; ILuk 23.1-2; IYah 18.28-32)

¹ Ikyua ya yee ni, nadidu afirist akakong kina aghite baijiya va tẹri ace bọ si abọ ba pii iYesu wo.

² Ava lor nga, ki wolu ni nga, ki ma nga kukushi iBilatus agho ko ẹrebọ.

³ IYahuda umani agbra iYesu nu ni awa iYesu ashuwa ukpo ni, ikwyi nga va bra yo, ava vuu ukushi afirist akakong, kina aghite, ki ma bọ ufe aguza ishi itai ra.

⁴ Ava tẹri si, “Imẹ ju avulu nọ umani ime ma ayi agho utaa avulu ka apii nga kọ.” Aba yira nga si, “Ikembọ sọ unga yi? Udii ni, odoma ngo kọ.”

⁵ Ava naa ufe aguza ra kọ kide ọna Onong, akunu ki ya ta ajee ki kpoo.

⁶ Kindo ni afirist akakong va yeri ufe ko ki tẹri si, “Ushi wo ikikya na akyo ufe kọ oko ukyuru ufe ọna Onong ba, kọ ufe na ayi bọ.”

⁷ Ava pii ki kyo si, agheẹ oka nira ajiya umani abiba, insi akpuru bọ ni, oka wo shi ayaye agho uvra uwoo.

⁸ Kindo ki ta kaidii ni ayoro oka si, ayaye na ayi.

⁹ Kindo ni ahwura imumani agho pii kọ ọto Onong Irimiya tẹri si, “Akpa ufe aguza ishi itai, ufe umani ajiya Israila yira si ama ki ẹrekyue nga wudu.

¹⁰ Ava gheẹ ayaye agho uvra uwoo nọ ufe, kong umani Ate tẹri mi ni.”

IFesu kite IBilatus

(IMar 15.2-5; ILuk 23.3-5; IYah 18.33-38)

11 IYesu titara kite agho ko erabo, ava ghulu nga si, "Ingo shi Agom aYahudawa?" IYesu va teri nga si,

"Ingo teri kindo."

12 Afirist akakong kina aghite keli nga, ata teri nga ice ima ba.

13 IBilatus va ghulu nga si, "Ingo ta kong ngo uma umani aso teri kaya erekwyue ngo ba?"

14 Ni iYesu ta teri nga ice ima ba, ki ta ko umani agho uko erabo wo ica nagigang.

Awa IYesu Ashuwa ukpo

(IMar 15.6-15; ILuk 23.13-25; IYah 18.39; IYah 19.16)

15 Ko agba akyua usra agya ubulu ni, agho ko erabo ka sa ni awo ajiya ayeng agho shina na avulu umani awang.

16 Akyua ni ace agho umom shi ko ubo iting na ayoro nga si iBarabas.

17 AYahudawa ya curu ni, iBilatus va teri bo si, "Ingaa no wang si isher nu? iBarabas ta iYesu mani ayoro iKristi ni?"

18 Ka aye si irisho ko sa na agbra iYesu ko.

19 Akyua umani iBilatus ci koka ubo uteri ashuwa ni, ayiri nga va tuma sa ateri nga si, "Woo avo ngo wo ko upii agho taa avulu ra, ka aidi ni ikong olo nagigang ka amo kaya erekwyue nga."

20 Ni, afirist akakong va ser ajiya si ashoro ka asher iBarabas, na so pii iYesu ko.

21 Agho ko erabo va kimi uteri bo si, "Ingaa kide agha pai ri no wang si isher nu?" Ava teri si, "iBarabas."

22 IBilatus va teri bo si, "Ni ikembo ni iki ju ni iYesu umani ayoro si iKristi?" Nadidu bo va ju si, "Agra nga!"

23 IBilatus va ju si ki ike? Iligba ima ibibi yo na ju?" ni ajiya va shang ayue bo ki teri si, "Agra nga!"

24 IBilatus ya nu ni aki bra nga uju ima ba ni, na ajiya nga wang sang ikwyi baijiya ni, ava vo amusumu ki hwuru ivo nga ko kite ba ajiya, ki teri si, "Ime ni, ba imine mi na ayi agho taa avulu ri. Udi ni imine no yoo."

25 Ajiya nadidu va yira ki teri si, "Taa ni ayi nga ki lara kaya akwyue yi, iyi kina ano yi!"

26 Ukadu ni ava sher bo iBarabas ko umani azono sa na ju iYesu aiwili, ava ma nga si agra nga.

Aghina akpo Kali IYesu

(IMar 15.16-20; IYah 19.2-3)

27 Ukadu ni aghina akpo agho ko erabo va kyaa ni iYesu ka ide ugunu nga, acuru ikir aghina akpo ki erabo,

28 Ava wuli nga uma ko, ava fiya nga ice igbang isiseng.

29 Ava tii ifarkwyue eredom inga akara, ki somo nga ki erekwyue, ki sa nga uko ashi kavo ila nga, ava ta aghong kite nga na so kali nga na teri si, "Okuyo ngo tere ko, Agom aYahudawa!"

30 Ava taa nga na akpe, ava yira ashi ki ca nga ko ki erekwyue.

31 Aya kper ukali nga ni, ava woo nga igbang isiseng ko, ki somo nga inga ngaa, ni asi woru ni nga kaya gra nga ka ya ukumu osho.

Agra IYesu kaya Ukumu osho

(IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)

32 Aso kyeng wudu ni, ava ta erekwyue na ace ajiya aSayirin, ayoro nga si iSiman, ava meni nga sa akpaa ukumu osho.

33 Aya foma oko umani ayoro si aGolgota ni, oko umani aka va ayoro si oka agboho erekwyue.

34 Ava ma nga amusumu ikolo na ashe kini ice ma okokasi si asa, aya gheli ni ava to nga usa.

35 Aya gra nga ni, ava kau ugba nga ko uwuru itoo.

36 Aya kper ni ava cica na so sha nga.

37 Ka aya erekwyue nga ni awoo avulu nga si, ANGA SHI IYESU, AGOM AYAHU-DAWA.

38 Agra ace ayi agho dara itra agha apai kini inga, adaa kavo ila adaa kavo iproma nga.

39 Ajiya mani awolu ni aso jer nga amira na sha zuru akwyue bo,

40 Na sha teri si, "Ingo agho umani ingo teri si ingo ki pulu Ona onong, ko vra ki da awii atai ni, foo erekwyue ngo ni! Insi ingo ni Ano Onong nga ni, shulu kaya ukumu osho ni!"

41 Kindo ni afirist akakong, kina aghomee umee iMusa, kina akwyite sha sra nga, na teri si,

42 Afoo ace agho bo, ata bra nga ufoo erekwyue nga ba, inga ni Agom Israila nga,

tara na shulu ka ya ukumu oshẹ, akyua ra kọ ni iyi ki ma aipang ni ngaa wọ.

⁴³ Atoro nọ Onong. Tara na Onong kara nga ka kyuakyuari, ipeni awang ni, ka ateri si inga ni anọ Onong ngaa.”

⁴⁴ Kindo ni agho dara itra mani agra bọ kọ, abọ tọ tẹr nga upii ububi.

Ukpo iYesu

(IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

⁴⁵ Kọ kpaa na atinong, iting yuru ẹrẹbong ya naidu, ki ta ka karfe atai angọ oghẹ.

⁴⁶ Akarfe atai ni iYesu va shang ẹrẹwyue naigang ki tẹri si, “Eloi, Eloi, lama sabak-tani?” si, “Onong mi, Onong mi, Ikembọ sa nọ ota mi utumu?”

⁴⁷ Akyua umani ace agho uting kọ kadu ya kong kindo ni, ava tẹri si, “Ajiya ri sọ yoro Iliya kọ.”

⁴⁸ Kaishang ace agho va titi ki ya kpaa asoso, ki sọ ka amusum ukpokpam ki ikolo na ashe, ki somo kashi, ki nawa nga sa asa.

⁴⁹ Ni ushe agho bọ va tẹri si, “Inu ya yaa ki inu, ta Iliya ki ba ka ba foo nga ni.”

⁵⁰ IYesu va ci naigang, ava shee aghing nga.

⁵¹ Ugyauto umani ushi kọ ona Onong giya wo ika ipai, kọ kpaa kaya ki ba wọ ata. Ẹrẹbong zuru, atii va sara yọ.

⁵² Ava yeri alor, anoma agho shi ayer naigang mani akọ kpuru bọ sang ka akyuo.

⁵³ Asang ka alor bọ, iYesu ya sisang ka lor ni, ava ghila bọ ifong agho upipar, ajiya napam nu bọ.

⁵⁴ Akyua umani agha aghaghe aghina akpo aRoma kina oshẹ aghomani ashi kọ ona iYesu na nu zur ẹrẹbong kini imumani ibani, ava kong ẹrẹbata nagigang, ava tẹri si, “Aipang na ajiya ri ni Anọ Onong nga!”

⁵⁵ Ace ayiri shiwu napam mani ayii iYesu kọ kpaa ka aGalili aso she nga ni itina. Ati tara ka atọ na sọ kyoo imumani iso ba.

⁵⁶ kide bọ ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu kina iYusufu, kina ayuru anọ iZabadi.

Onaa IYesu ka Alor

(IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁵⁷ Ughe ya ju ni, ace agholo upeni, agha ifong Arimatiya, aghono uca si iYusufu ba, inga ni aghoyii iYesu ngaa.

⁵⁸ Akyaa ukushi iBilatus kiya shor si ama nga okong iYesu. IBilatus va ma anyu si ama nga.

⁵⁹ IYusufu va kpaa okong iYesu ki wuru kọ ugyauto alilin ongo upipar.

⁶⁰ Ata nga kide alor asasa nga, angọ mani atumu kide upang. Ava yini utii oghoghe ka anyu alor, ava woru.

⁶¹ IMaryamu iMagadaliya, kini idaa iMaryamu ci ki ta ibate na alor nga.

Agho usha ka Alor

⁶² Awini ikyua ni, awii uloru ki kyo, afirist akakong kina aFarisiyawa curu kite iBilatus,

⁶³ Na tẹri si, “Agho ona! Imẹ shuni kini imumani agho ghemi ajiya ra tẹri na sọ shi akyuo, si kide awii atai ni aki sisang ka alor.

⁶⁴ Kindo ni sa ka asha alor nagigang kaya ta awii atai, ka aghoyii iYesu konọ maya yi okong ngau ba, na sọ yi ngau na tẹri ajiya si, asisang ka alor. oghemi ti tẹ ki gina ongo tumu ubibi.”

⁶⁵ IBilatus va tẹri bọ si, “Inu nu aghina akpo, inu kya kọ ya sha nga nọ mani oki bra.”

⁶⁶ Ava kya kiya sha alor, ki gyo ẹrẹkyue agom ya kọ utii alor, ava sa aghina akpo kọ okaa.

28

Usisang IYesu ko ukpo

(IMar 16.1-8; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya woru kọ, awii iLadi, na abidikyua ni, iMaryamu iMagadaliya kyeng na daa iMaryamu, ki kyaa ukra alor.

² Ẹrẹbọ ukaa ba zuru ni ẹrẹkyuo, atuma Onong kunu ka ayaya, ki yini utii umani a fiya alor kọ, ki cicaa ya ka yaa.

³ Ukunu nga shi kina osoma aviya wọ ni, uma nga si ufufuu na tas.

⁴ Agho sha ẹresha sa kong ẹrẹbata nagigang, na aso titaa, ki kpaa ki ẹrẹbọ kina akpuru bọ ni.

⁵ Ni atuma Onong tẹri ayiri si, “Inu ba kong ẹrẹbata ba, ime ye ni inu sọ kra iYesu, aghomani agra nga ka ukumu oshẹ ra.

⁶ Ashi nga ya ba, akọ sisang kọnọ umani atẹri ni. Inu ba ka inu ba nu ọkọ umani ayaa nga kọ.

⁷ Inu wẹmọọ uvuu kọ uya tẹri aghoyii nga si, ‘Akọ sisang kide agho ni akọ kpuru bọ na akọ lite ki kyaa aGalili. Ukadu wọ ni inu ki ya nu nga kọ.’ Uwọ ni ime utẹri nu.”

⁸ Ayiri ba wẹmọọ usang bọ ka alọọ ni ẹrẹbata kina ikwyifu, ki wor nọ uti ki ya tẹri aghoyii nga.

⁹ Ka akyua ra ni iYesu kunu ki peni bọ ki tẹri bọ si “Imẹ sọ bili nu.” Asa yini kya ayayo nga ki kpẹnẹ afra nga ki jọọ nga.

¹⁰ Ni iYesu va tẹri bọ si, “Inu ba kọng ẹrẹbata ba. Inu kya kọ ya tẹri anayuru mi si akya bọ aGalili, ukadu wọ ni aki nu mi ko.

Ila agho sha ẹrẹsha alọọ

¹¹ Ayiri shi kọ utra ni, ace agho sha ẹrẹsha ki wor kya bọ ide ifong ka aya tẹri afirist akakong ta imumani iba.

¹² Afirist akakong takwyue kina aghite ki domo, ava ma aghina akpọ ufẹ napam,

¹³ ki tẹri bọ si, “Inu tẹri si aghoyii nga bọ ba yi nga kọ na ating akyua umani ayọ sọ moo kọ.

¹⁴ Insi ila kyaa atọ agho ko ẹrẹbọ ni, ayọ ki peni ni nga inu ba ghila nu ọlọ la.

¹⁵ Aghina akpọ ba kpaa ufẹ ki ju kọnọ umani atẹri bọ ni. Ni ila ri sa kpaa kide aYahudawa ki ta kaidii.

Utina ni iYesu ma Aghoyii nga

(IMar 16.14-18; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁶ Aghoyii nga ọshọ na aye sa wor kya bọ ka aGalili, kọ ọpang umani iYesu tẹri bọ si aya takwyue kọ.

¹⁷ Aya nu nga ni asa jọọ nga, ace agho bọ ta yira bọ ba.

¹⁸ IYesu sa yini kyaa ayayo bọ ki tẹri bọ si, “Ama mi ẹrẹgọrọ ayaya kina ashi ri nadidu.

¹⁹ Kindọ ni inu kya kọ uya tẹri ajiya ashi ka ayii mi, usa bọ ka aba aghoyii mi, nu ju bọ iminimini kide nọ uca Ate kini ugna Anọ kini unga Aghing Onong.

²⁰ Inu mẹẹ bọ ka aju imumani ime sa nu uju. Imẹ wẹ ni ishi kini inu ko aligba akyua ki ya ta kọ usang ashi.

ILA IDIDUMA KA AVỌ IMARKUS Unyeni

Ila ididuma ka vọ iMarkus ukyo ba no upii si “Ila ididuma kaya iYesu iKristi, Anọ Onọng.” IYesu anyeni nga ko tọ ajiya uju utina ni ẹrẹgọrọ. Ẹrẹgọrọ nga nyeni ko mẹe nga, ki ẹrẹkyuọ kaya ọshei, kunu ukpa ajiya uvulu bu. IYesu pii ka ya ẹrẹkwẹ nga ko tọ Anọ Ajiya ka ba ka ma ẹrẹkwẹ nga ka fo ajiya ka vulu bu.

IMarkus nyeni ila iYesu na ki kya, itra imogo, ki sa vulo ka uma ju iYesu, ki gina ighang upii kina umẹe nga wu. Akperi uce unyeni ila iYahaya agho na aBaptisma kina aBaptisma kina umara iYesu, agho wọ kishang A kpa utina uju iYesu ọnga lẹni na adumu kina umẹe nga. Idẹ ukyeng akyua ni, aghoyii nga ava kpẹlẹ nga naiburu, ni agho tọrọ bu nga ba tọrọ bu nga nagigang. Irisop inga maa nyeni umumani iYesu ju ọnga awii atinsara utili nga ka sing, naiburu mani agira nga kaya ukumu shi kina usang nga ka lor.

Ika ipai amaa awọ ni, ingo mani ataa ago ko, nadidu na ayira si ace agho nga wo ba aghu mani awo awoo iMarkus ba.

Umumani ushi kide

Ireka ila ididuma 1.1-13

Utina iYesu ga aGalili 1.14-9; 50

Ko kpa ka aGalili kiya ta ka aUrshelima 10.1-52

Awii itinsara amaa kide aUrshelima kina uhọ nga wu 11.1-15; 47

Usisang iYesu ka alor 16.1-8

Ukunu kina ukyeng Ate mani asang ka lor ki kyaa ayaya 16.9-20

*IYahaya ghila iminimini akeri utra
(IMat 3.1-12; ILuk 3.1-9; ILuk 3.15-17; IYah 1.19-28)*

¹ Udiwu shi ila ididuma na kyo ju kaya ẹrẹkwẹ iYesu iKristi, Anọ Onọng.

² Aju kindo kono mani awọ kide awọ agho pii kọ ọtọ Onọng Ishaya ni si, “Uwẹ ni, iki tuma atuma mi ka aba la ngo ite kọ, Agho umani aki ker ngo utra.”

³ Ẹrẹwyuẹ yọrọ ka aghumu sọ tẹri si, “Inu ker Ate ọna utra, Inu nawa itra nga.”

⁴ IYahaya agho uju iminimini vasa yeni ẹrẹkwẹ nga ka ghumu na aso tẹri upii Onọng na tẹri si ajiya lẹkpaa na ju bọ iminimini ka cira bọ avulu bọ kọ.

⁵ Nadidu ajiya ọsii anọrọfong aYahudiya, kina ajiya Urushelima asha keng ọkọ shi nga na asha tẹri avulu bọ na asha lẹkpaa. Asa ju bọ iminimini ka Ẹrẹyema Urdun.

⁶ Igbang iYahaya ni aju wu na ufung orahimi kọ. Avasa lor abuu nga kini idang. Imila nga ni agiya yọ kini iritong.

⁷ Aterẹ upii Onọng, na aterẹ si, “Ace agho ki ba kọ tumu mi agho umani agana mi nọ ughoghe, agho umani ita ma mi ni kpogho ki yemi aning akpọ nga ba.

⁸ Imẹ ju nu iminimini na amusumu, inga ni Aghing Onọng nga ni aki ju nu kọ.

Aju iYesu iminimini

(IMat 3.13-17; ILuk 3.21-22)

⁹ Akyua ra ni, iYesu ba ka aNazaret ki ẹrẹbong aGalili, iYahaya vasa ju nga iminimini ka Ẹrẹyema Urdun.

¹⁰ IYesu sọ kunu kide na amusumu ni, avasa nu ayaya na yemi, Aghing Onọng sọ shulu kaya nga kọ tọ ikhimi.

¹¹ Avasa kọng iriywi ka ayaya ni tẹri si, “Ingo shi Anọ mi angọ umani imẹ yoo. Ika peni ikwyi tọmọ ni ngo nagigang.”

Isheẹ mra iYesu

(IMat 4.1-11; ILuk 4.1-13)

¹² Kaidu akyua ni Aghing Onọng vasa kpaa iYesu ki kyaa idẹ aghumu kọ,

¹³ ukadu wu na ci kọ ki ta ka awii ishi nari. Isheẹ sọ mra nga. IYesu shi kini inoma aghumu, kindi wu ni Atuma Onọng sha shi ni nga na aju nga utina.

IYesu kyo uju utina nga ka aGalili

(IMat 4.12-17; ILuk 4.14-15)

¹⁴ Aya ta iYahaya kọ ubọ iting ni, iYesu vasa ghila ifong aGalili na sọ tẹri ila ididuma umani ikunu kukushi Onọng.

¹⁵ Asọ tẹri si, “Akyua ya ju! Ẹrẹgom Onọng ya ba ayayo! Ọlẹkpaa, kọ uma aipang ni ila ididuma.”

IYesu yoro agho hwiri itagbo anari

(IMat 4.18-22; ILuk 5.1-11)

¹⁶ IYesu sọ wolu ka abeni ighong aGalili ni, avasa nu iSiman kina anayuru nga Andrawus, na sọ feri isha angọ hwiri itagbo ka ighong nga ka bọ ni aghọ hwiri itagbo bọ.

¹⁷ IYesu vasa tẹri bọ si, “Inu yii mi, Imẹ ki tee ni nu aghọ hwiri ajiya kọ ba nọ ukushi mi kọ.”

¹⁸ Kaishang ni avasa ya isha bọ ungo hwiri itagbo, ki yii nga.

¹⁹ Aya fuma ite naji ni, avasa nu iYakubu anọ iZabadi, kina anayuru nga iYahaya, ashi kide ọgbọlọ bọ, asọ ker isha angọ hwiri itagbo.

²⁰ Kaishang ni ava yoro bọ, avasa ya ate bọ iZabadi ya kide ọgbọlọ nga kina aghọ ju utina umani akpaa, avasa yii nga.

*IYesu wuli aghing ababi
(ILuk 4.31-37)*

²¹ IYesu kina aghoyii nga ya ghila aKafarnahum ni. Awii Uwuru aYahudawa ya ju ni avasa ghila okọ takwyue aYahudawa na sọ mee.

²² Asa wo ica kono umeẹ nga, ka amẹ bọ kini aghọ shi ni ẹrẹgoro nga ni, ashi kini aghomeẹ umeẹ iMusa ni ba.

²³ Ba irishu na ace ajiya ashi kina aghing ababi ashi kide okọ takwyue aYahudawa bọ asọ ca kpa na sha tẹri si,

²⁴ “Ikembọ nọ wang kini yi, iYesu anga aNazaret? Ingo ba kọ ma pili yi kọ? Iye to ngọ shi nga ni, ingo shi aghọ upipar angọ Onong!”

²⁵ IYesu vasa gẹr ushẹe nga, ki tẹri si, “Komo na kikir! Kunu kide ajiya ri!”

²⁶ Aghing ababi vasa zuru ajiya nga nagigang, ata kpa, avasa kunu kide nga.

²⁷ Ajiya nadidu vasa wo ica, na asha ghulu ace bọ na asha tẹri si, “Ikembọ shi kindi ni? Tabijam! Aidi ni umeẹ ọsọsa wẹ kina ẹrẹgoro! Ajiya ri shi kini ẹrẹgoro umani aki gawa na aghing ababi ka kono nga le!”

²⁸ Kaishang ila vasa kpaa kwabi ki ẹrẹbong aGalili.

*IYesu leni kini akẹri IBitrus
(IMat 8.14-15; ILuk 4.38-39)*

²⁹ Aya kunu kọ okọ takwyue aYahuda ni, avasa ghila ọna iBitrus kina Andrawus kina iYakubu ni iYahaya.

³⁰ Akẹr iBitrus yee ni ẹrẹnoma nga furu wu ashi akyuo ba. IYesu ya ghila ni, avasa tẹri nga ila wu.

³¹ Avasa kyaa ukushi nga kiya kpene nga avo ki shang nga. Avasa leni nọ udumu nga, avasa sisang ki ju utina ker bọ imila.

*IYesu leni na ajiya nagigang
(IMat 8.16-17; ILuk 4.40-41)*

³² Kono onoghe, nọ ukpaa onong, avasa ba iYesu nadidu adumu, kina ajiya shi nọ ushẹe.

³³ Ajiya ifong nadidu vasa ta ikuu ka anyu ọna.

³⁴ A leni na adumu na pam, kina aghọ shi ni idumu ighi-gho, avasa wuli ajiya ushẹe na pam. Ata va ma agolo nọ ushẹe peni ba, ka aye ta anga shi inga.

*IYesu kyaa okọ pii no Onong okọ umani ba
ace aghọ ya ba
(ILuk 4.42-44)*

³⁵ Kono ọti ikyua, itii su shi kọ, iYesu sisang ki kunu ki kyaa uce uka umani ba ace aghọ ya ba, kiya pii nọ Onong kọka du.

³⁶ ISiman kini aghomani ashi kini nga vasa kunu wang nga.

³⁷ Aya peni nga ni avasa tẹri nga si, “Ajiya nadidu sọ wang ngọ.”

³⁸ IYesu vasa yira bọ si, “Ayo ma kee kọ ufong shi kite, ki ime ya tẹri upii Onong kọ kadu ki imumani iba ni me yidu.”

³⁹ Agheme ufong aGalili nadidu na asọ tẹri upii Onong ka okọ takwyue aYahudawa bọ, na sha wuli ajiya ushẹe kọ.

*IYesu leni kini aghono ubili
(IMat 8.1-4; ILuk 5.12-16)*

⁴⁰ Ace aghono ubili ba okọ shi iYesu, ata aghong na sọ shor na tẹri si, “Ipeni uyira ushor mi ni, leni ni ime ki ba na pipar.

⁴¹ Ahwoo vasa kpene iYesu kọ, avasa nawa avo nga ki piya nga kọ, ki tẹri nga si, “Ime yira, ba na pipar!”

⁴² Ki iripe ukadu ni ubili nga vasa kperi bọ, avasa ba na pipar.

⁴³ Ki iripe ukadu ni iYesu vasa shira nga kiva waa nga atong si,

⁴⁴ “Ingo ba ya tẹri ace aghọ ba. Noso ya yeni ẹrẹkwe ngọ kukushi ifirist, ọsọ ya domo kono umani umeẹ iMusa tẹri ni, kọ

hwuru ẹrẹkwe ngo ka ajiya kpele si oko leni.”

⁴⁵ Kọ taa udu ni, ajiya nga vasa kunu na sha teri upii Onong kwabi. Udu sani iYesu ta bra ughila ice ifong ka ayaye ba, a lite nọ ci ka sing ẹko mani ba ace agho ya ba. Kindi ni ajiya lite nọ keng ukushi nga ki ẹka na pam.

2

IYesu leni na agho shomo avo (IMat 9.1-8; ILuk 5.17-26)

¹ Ala nira awii ni, iYesu vasa kimi vuwa nga aKafarnahum, ajiya vasa kong ila si ashi ka aca.

² Ajiya nagigang vasa curu, ba kọ she ki ta ka anyu bo. IYesu so teri bo upii Onong.

³ Agha nari vasa ba na kpaa ajiya mani avo nga kọ shomo wu.

⁴ Na ra bra bo ghila ni nga ukushi iYesu ba ka ajiya fo nagigang, avasa yemi oko ufiya iripe oko mani iYesu shi kọ. Akulu uka ni, avasa shulu kini ajiya nga kini ishoro nga.

Oko fiya mani a yemi

⁵ IYesu ya nu uma aipang bo ni avasa teri agho shomo avo si, “Ano mi, a cira avulu ngo kọ.”

⁶ Kindo ni ace aghomee umee iMusa shi kọ kadu, aso sha ghulu kide ikwyi bo,

⁷ asha teri si, “Ikembọ ba ni ajiya ri so pii kindo? Aso pii nọ Onong kagbagbara kindi ni! Ingaa shini udu ẹrẹgoro cira avulu ace agho basi Onong ba ni kayu nga?”

⁸ Kaishang iYesu vasa kpele imumani aso pii kide ikwyi bo, avasa teri bo si, “Ikembọ ba ni oso pii kide ikwyi nọ kindo?”

⁹ Uligba kọ gina nọ yuyo, na teri adumu nga si, ‘A cira avulu ngo kọ,’ Kọta ateri si, ‘Sisang kọ kpaa ishoro ngo kọ keng?’

¹⁰ kindo ni iwang so nu ye si Ano Ajiya shina ẹrẹgoro cira avulu kaya asing ri.” Avasa teri agho shomo avo si,

¹¹ “Ime teri ngo si, sisang, kọ kpaa ishoro ngo kọ kyang aca.”

¹² Avasa sisang kaishang, ki kpaa ishoro nga, ki kunu nga. Nadidu ajiya nga so kyoo nga, na sa wo ica, na jojo Onong na teri si, “Iyi sono nu yi igho ima ushii kindi ba.”

IYesu yoro iLawi (IMat 9.9-13; ILuk 5.27-32)

¹³ IYesu vasa khimi kunu ku ki kyaa anyu Ighong aGalili. Ajiya nagigang ti kuu ki ghimi nga, avasa mee bo.

¹⁴ Aso wolu ni, avasa nu iLawi ano iHalfa na ci kọ bo yira agonu. iYesu vasa ju nga si, “Yii mi.” Avasa sisang ki yii nga.

¹⁵ Ace awii ni, iYesu so la imila kọ ona ilawi. Ace agho yira agonu kina ace agho vulu nagigang so la imila kina aghoyii nga ka ajiya nagigang kide bo yii nga.

¹⁶ Ace aghomee umee iMusa na aFarisiyawa bo, anu na so la imila kina agho vulu ra kina agho yira agonu. Avasa wulu atina nga si, “Ikembọ sa na so la imila kina agho yira agonu kina aghila avulu?”

¹⁷ Ako kindi ni, iYesu vasa teri bo si, “Agha akyuo kara wang bo avaa ba, sa adumu. Ita bami ki ma yoro agho shina aipang ba, sa agho vulu.”

Uwulu upii ka ukpen anyu (IMat 9.14-17; ILuk 5.33-39)

¹⁸ Kindo ni atina iYahaya aghila imini-mini kina anga aFarisiyawa so kpen anyu, ace ajiya vasa ba oko shi iYesu na so wulu nga si, “Ikembọ ba ni atina iYahaya kina nga aFarisiyawa aka kpen anyu bo, ni anga ngo ka ju bo ba?”

¹⁹ IYesu vasa yira bo si, “Ayikyo aghimi ubiya ka kpen anyu ka kyua mani ashi kini bo le? Ai, na akyua mani aghimi ubiya shi kini bo ni, aki kpen bo anyu ba.

²⁰ Akyua ki ba mani aki kpaa aghimi ubiya kaya bo. Akyua ra kọ na aki kpen anyu kọ.

²¹ “Ba agho ki ta igbang ititang kina ugyauto asasa. Insi aju kindo ni, uta oso so yuru igbang ititang ya, kọ giya gina kono ubibi.

²² Ba aghomani aki shiri amusumu ikolo na shi asasa kide uwo ototang. Ipeni aju kindo ni amusumu ikolo na shi ki sara uwo kọ ka ava taa uwo kina amusumu ikolo na shi, amusumu ikolo na shi asasa sa uwo oso.”

IYesu nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa (IMat 12.1-8; ILuk 6.1-5)

²³ Ace Awii uwuru aYahudawa ni iYesu kina atina nga aso walu ki ija alkama. Ashi

kide ukeng ni atina nga vasa wura akwyi alkama.

²⁴ AFarisiyawa vasa teri nga si, “Nu imumani atina ngo su ju. Ikembō sani inu ju imumani umēē iMusa kla kō si aju ka Awii uwuru aYahudawa?”

²⁵ IYesu vasa yira si, “Inu sōnō pila imumani iDauda ju ka akyua umani inga kina ayikyo ukeng nga kō idafō?”

²⁶ Akyua Abiyata ifrist ighighe ni, iDauda vasa ghila idē ɔna Ɔnɔng, kila ubiredi mani akyo, ungo umani umēē iMusa ni, awang bō si ace aghō la ba, se ifrist ka yayu nga, kiva ma ayikyo ukeng nga kō!”

²⁷ Avasa teri bō si, “Aju Awii uwuru aYahudawa kaya ajiya kō, basi ajiya nga ni aju kaya awii wuru aYahudawa ba.

²⁸ Kindi ni Anō Ajiya nga shi Ate ɔna kina Awii uwuru aYahudawa.”

3

*IYesu leni na aghoni avo nga shomo wu
(IMat 12.9-14; ILuk 6.6-11)*

¹ Ace awii ni, iYesu ghila idē ɔkō takwyuē aYahudawa, ace ajiya shiya ni avo ila nga kō shomo wu.

² Ace ajiya sa nga ica, ka anu ta iYesu ki leni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kibō peni nga na uvulu.

³ IYesu ba teri ajiya aghomani avo nga shomo wu si, “Sisang kōba titara kite bajiya.”

⁴ IYesu ba ghulu bō si, “Ikembō shi ɔdɔdɔma na ju ka Awii uwuru aYahudawa? Aju ima ididoma ta akakiya? Afoo ɔkyuɔ ta apii wu ni?” Ni aba komo na kikir.

⁵ Aba kyoo bō nadidu bō na anang, kini ikwyi ibibi nō mani aka hwiri bō atong ba, aba ju ajiya shomo avo si, “Nawa avo ngo.” Asa nawa, avo nga ba akyuɔ.

⁶ AFarisiyawa ba kunu bō na aba dē kō wang utra kina ajiya iHiridus umani aki pii iYesu kō.

Ikir bajiya yii iYesu ki ya fuma ighong aGalili

⁷ IYesu sang nga kina aghoyii nga ki kya bō anyu ighong, ni ikir bajiya ka aGalili yii nga. Ajiya na pam ba ka aGalili yii nga kina ajiya aYahudiya,

⁸ kina Urushelima, kina aghō isheē Edom, kina aghō ubuu ɛɛyema Urdun, kina ajiya isheē aTaya kina aSidon. Nadidu ajiya ri ba ukushi iYesu ka akō nadidu umumani ashi kō ju.

⁹ Ikir bajiya sa ni, atēri aghoyii nga si awang nga anō ɔgbolo, ka ajiya ba mēni nga kō ba.

¹⁰ Aju kindo ka akō ma ajiya na pam leni, ki ta kō mani adumu su yiri kya bō na awang ya piya nga.

¹¹ Nadidu akyua umani aghing ababi nu nga kō ni, aka kpaa kite nga ki ci na teri si, “Ingo ni anō Ɔnɔng nga.”

¹² Ni, aba waa atong bō si, aba yeni ace aghō ta anga ni inga ba.

*IYesu hwiya Atina nga usho na apai
(IMat 10.1-4; ILuk 6.12-16)*

¹³ IYesu ya Kila nga Aya ugbana, ni aba ba yoro aghomani awang, ni aba ba ukushi nga.

¹⁴ Aba hwiya aghō usho na apai kide bō, ace aghō bō ni ayoro bō si atina nga. Aki ka shi kina nga, aki ka tuma ka aya teri upii Ɔnɔng,

¹⁵ ka aba shi na ɛɛgoro uwuru usheē.

¹⁶ Aghō usho na apai na hwiya bē, iSiman, aghomani iYesu ma nga uca si iBitrus,

¹⁷ iYakubu anō iZabadi kina anayuru nga iYahaya aghomani ama bō uca si iBuwarnajis, anō iriviya.

¹⁸ Andarawus, iFilibus, iBartalomi, iMatiyu, iToma, iYakubu anō iHalfa, iTadiyos, iSiman, agha aKan’ana,

¹⁹ iYahuda Iskariyoti aghomani agbara iYesu.

*IYesu kina uBalzabul
(IMat 12.22-32; ILuk 11.14-23)*

²⁰ IYesu ba ghila uce ɔna, ikir bajiya ba curu ki sa ni inga kina aghoyii nga ta peni bō akyua ula imila ba.

²¹ Aghō ɔna nga ya kō kindi ni, aba kyaa si ibō ya kpene nga, ka ajiya su teri si azo nga.

²² Aghomēē iMusa na aba ka Urushelima ba ju si, “uBalzabul agom usheē nga ghila nga! Akyuɔ nga wu na asu wuru usheē wu.”

²³ IYesu ba yorọ bọ ki pii kina ibọ na ighang upii, “Na nyi wu ni isheẹ ki woo isheẹ kọ?”

²⁴ Insi ẹrẹgọm kau ni, ni isọ ju irisho na ace ni, ita ki tara wu ba.

²⁵ Kindi wu ni insi ọna kau ni, ni isọ ju irisho na ace ni, uta ki tara wu ba.

²⁶ Ni insi Isheẹ ghila ki kau ẹrẹkwẹ nga ika ipai ni, aki tara nga ba.

²⁷ Aipang ni, ba aghọmani aki ghila idẹ ọna agha ẹrẹkyuọ kaya kpaa uma nga ba inbasi azọnọ lo agha ẹrẹkyuọ ba ni, aki tọ bira uyi ka ọna.

²⁸ Imẹ tẹri nu aipang, aki kpaa ajiya ko iligba ighọ avulu kọ kina upii agbagbara mani apii nu Ọnọng.

²⁹ Ni, aghọmani apii agbagbara na aghing Ọnọng ni, aki cira bọ avulu nga kọ ba; A vulu nga shi na amra ba.”

³⁰ Aterì kindi ka abọ sọ tẹri si “Ashi na aghing ababi.”

*Ayuru iYesu kina anayuru nga
(IMat 12.46-50; ILuk 8.19-21)*

³¹ Ayuru iYesu kina anayuru nga ba ukushi nga, a tara kọ seshi na asa tuma si ayọrọ nga.

³² Ikir bajiya ci ki ghimi nga, ni aba tẹri nga si, “Ayuru ngọ kina anayuru ngọ kina afọ ngọ si ka useshi ni awang nu ngọ.”

³³ Aba ghulu si, “Inga bu bọ si ayuru mi kina anayuru mi?”

³⁴ Aba kra aghọmani aci ki ghimi nga ki ju si, “Ayuru mi wẹ kina anayuru mi!”

³⁵ Aghọmani aju imumani Ọnọng wang, anga si anayuru mi kina afọ mi kina ayuru mi.”

4

*Ighang upii aghọ upila
(IMat 13.1-9; ILuk 8.4-8)*

¹ IYesu kpaa umẹ ka anyu Ighọng aGalili. Ikir bajiya na acuru ni asi na pam nagigang ki ta kọ umani aghila idẹ ogbọlọ ki cica ki ighọng, ni ajiya nga shi ka ya ugbana ka anyu ighọng.

² A mẹ bọ uma na pam ni ighang upii, kide umẹ nga ni asi,

³ Inu kọ! Aghọ uwuu kyaa upila ighọ nga.

⁴ Ashi kide uta ighọ ni, ice kpaa ka utra, anurunu la yọ kọ.

⁵ Ice kpaa ka uka mani atii shiya, uka umani ba ẹrẹbọ nagigang. Amii kaisa ka ẹrẹbọ ta shiwu ikyuu ba.

⁶ Ọnọng utaa ya ba uci ni, ọba for bọ na ghau bọ ka ataa shi bọ na akang ba.

⁷ Idaa ighọ kpaa kide akara, iya fọnọ ni, isa tulu imila, na ataa sa bọ ikii ba.

⁸ Ice kpaa ki ẹrẹbọ ididuma. Amii ki fọnọ ki sa ikir, ishi-shitai, ishi-shitin kina araraji.”

⁹ Asa ju si, “Nadidu aghọ shi na atọng ni, ako.”

*Ima ri ighang upii aghọ upila yeni
(IMat 13.10-17; ILuk 8.9-10)*

¹⁰ Akyua ni iYesu shi kayu nga ni, aghoyii nga kina atina nga usho na pai ghulu nga imumani ighang upii yeni.

¹¹ Aba tẹri bọ si, “Aku yeni nu ushi ẹrẹgọm Ọnọng. Aghọmani ashi bọ kide nu ba ni, aka tẹri bọ uma nadidu ni ighang upii.

¹² Uwu sa ni,
‘Aki nu ni ataa ki kpẹlẹ bọ ba,
Aki kọọ ni ataa ki kpẹlẹ bọ ba,
Iba kindi ba ni, ata kọ vuwa na cira uvulu bọ kọ’ ”!

*IYesu yeni ighang upii aghọ upila
(IMat 13.18-23; ILuk 8.11-15)*

¹³ IYesu ba tẹri bọ si, “Inu ta kpẹlẹ nu ighang upii ri ba? Na nyi wu ni inu ki kpẹlẹ ighang ushẹ wu?”

¹⁴ Aghọ upila pila upii Ọnọng.

¹⁵ Ace ajiya shi kini ighọ mani ikpaa kọ utra ni, uka umani apila upii Ọnọng kọ ni. Akyua na akọọ ni, Isheẹ ki ba ka aba kpaa upii na akọọ wu.

¹⁶ Ace aghọ bọ ni, ashi kina ighọ na apila kide atii ni, akọọ upii ni, ayira ni ikwyifu.

¹⁷ Ashi bọ na akang ba ni, a tara anakyua wu. Asọ kọọ ububi kini umẹni upii ni, kide anakyua ni aka vuwa nọ utumu.

¹⁸ Ighọ ni ikpaa kide akara ni, abọ si aghọmani akọọ upii,

¹⁹ ni uduma asing nu ci kide, kina ahwula uce nọ uma sa ni upii ta ci wu kide ikwyi ki ju utina ba.

²⁰ Inga ni ikpaa ki ẹrẹbọ ididuma ni, abọ si aghọmani akọọ upii, ki yira, ki ju utina wu ki jee kaya, ace aghọ bọ ni ishi-shitai, ace aghọ bọ ni ishi-shitin, ace aghọ bọ ni araraji.”

*Ighang upii agbilimọ ni ima uting
(ILuk 8.16-18)*

²¹ IYesu ju bọ si, “Inu ka ta ugha ọgbẹlẹmọ ki kyo kide ikọọ ko ata icuru? Ba inu ka kyo kaya uka ukyo ọgbẹlẹmọ ba?”

²² Nadidu imumani asọ ni, aki nu yọ, nadidu imumani isi kọ yuyi ni, aki ta yọ ka yaye.

²³ Nadidu aghọ shi na atọ ni, akọ.”

²⁴ Aba ju bọ si, “Inu ka ghla atong nọ kọọ na biribọ! Imumani inu mira kọ ni, iyọ na aki mira nu kọ, ka aba khimi kọ.

²⁵ Aghomani ashi ni ima ni, aki khimi nga kọ; aghomani ashi ni ima ba ni, anọ imumani ashi ni yọ ni, aki ya yira wu kukushi nga.”

Ighang upii ighọ umani imii

²⁶ Aba tẹri si, “Umani ẹrẹgọm Onong shi wẹ. Shi kini ajiya na ata ighọ ki ẹrẹbọ ni.

²⁷ Ating kina atonọ, ko ni amoo, ko ni ata moo nga ba ni, ighọ ki mii ki fọnu, ni ata ye nga ba.

²⁸ Ẹrẹbọ ka ma imila ki kirkwyi wu, aka zonọ wo ushii, ni atọ wo akwyi alkama, ẹrẹkwẹ ba ma ikir.

²⁹ Imila yọ ba ula ni, aki wa ni ikuma waa imila, ka akyua ucuru imila ya ba.”

*Ighang upii ikii ikpo
(IMat 13.31; ILuk 13.18-19)*

³⁰ IYesu ba ju si, “Ayọ ki tẹri si ẹrẹgọm Onong shi na nyi, ta iligba ighang upii yọ ni ayọ ki yeni wu?”

³¹ Ishi kini ikir ikpo ni, inga ni iyọ cẹẹ nọ ọzọzi ikir kide uma umani apila ki ẹrẹbọ.

³² Kindi ni, insi apila ni, aka fọnu ki cẹẹ uma umani apila kide uwiya, kina aga akakọ, anurunu ayaya ka shulu ki ta asọ ki ci ki iwuu nga.

³³ Ighang upii yọ na pam ni iYesu tẹri bọ upii wu, kọ mani aki kpele.

³⁴ Ata tẹri bọ ice ima ba ighang upii ba. Ni akyua umani ashi kina aghoyii nga ka ayu bọ ni, aka yeni kwike ka yaye.

*IYesu dara ugya ẹrẹyema
(IMat 8.23-27; ILuk 8.22-25)*

³⁵ Awii ra nọ ughe ni, iYesu tẹri atina nga si, “Ayọ ba kyai kọ uda ugeẹ ẹrẹyema.”

³⁶ Asang bọ ki ya ikir bajiya kọ kaa, asang bọ kini inga kono umani ashi kide ọgbọlo ni. Ace agbọlo shiya kini nga.

³⁷ Uyuu afiya kina uwuu ni ẹrẹkyuọ sang, ni ugya sọ ghila ide ọgbọlo nga, ni uya sọ utii na amusum.

³⁸ IYesu shi kọ utumu ọgbọlo nga ni asọ moo, a tiya ẹrẹkwẹ nga ka ya ima utiya ẹrẹkwẹ. Atina nga shiya nga ki ju nga si, “Aghomẹẹ, ingo ta duma ngo ko ni ayọ kpuru yi ba?”

³⁹ Aba sisang ki gẹr uwuu ki tẹri ugya si, “Komo! Na kikir!” Uwu ba kpeẹ wu, uka ba komo nakikir.

⁴⁰ Aba tẹri atina nga si, “Ikembọ sa ni inu sọ tẹ ẹrẹbata? Ki ta ka kyuari inu ta shi nu nọ uma aipang ba?”

⁴¹ Aba kọọ ẹrẹbata nagigang ni asọ ghulu ace bọ si, “Inga wudi ri? Uwu kina ugya sọ kọọ nga atong!”

5

IYesu leni na aghomani aghing Ababi ghila

(IMat 8.28-34; ILuk 8.26-39)

¹ IYesu kina aghoyii nga ya bulu ushii ighong mani ishi ka ẹlẹbọ aGarasinawa.

² IYesu ya kunu nga ka ọgbọlo ni, ace ajiya umani asọ kina aghing ababi ba shi kunu ka uka na alọr ki ma peni nga.

³ Ajiya ri ni, aci ka uka na alọr, ba agho umani aki bra lo nga, ko na asara.

⁴ Aku ke loru nga ka na asara ka avo na afra, ni ava kara asara ki wura ima upowu ki ifra nga. Ba aghomani ashi ni ẹrẹkyuọ ude mi nga ba.

⁵ Ating na atonọ kide na alọr kina aya apa na asọ taa akpa na asa waa ẹlenoma nga na atii.

⁶ Aya nu iYesu adọ shi ka atatọ ni, asang nọ utite ki ya kpaa na agho ka sice nga.

⁷ Ata akpa nagigang, “Ikembọ duma ngo na ayọ, iYesu, Anọ Onong, Agho uceẹ nọ Ughoghẹ? Suu nọ Onong ni ungo dọ ma mi nga ọlo ma!”

⁸ Ki iYesu kọ taa nga, “Kunu kide nga ungo aghing ababi!”

⁹ IYesu ba ghulu nga si, “Ikembọ sọ uca ngo?” A ya yila di taa nga,

“Uca mi bọ sọ Napam, ka ayọ shi na pam.”

¹⁰ Ala kọ shọr iYesu ama kara bọ kọ uka ẹlẹbọ ma.

¹¹ Atumu alade dogo pee ka ayayo upa.

¹² Aghing ababi shọr iYesu, di taa ni, “Ta ma ayọ kukushi alade li na ayọ ghina kide bọ.”

¹³ IYesu yila bọ, aghing ababi kunu di ghila idir alade, idir bọ la aji usho upai, ado kya bọ anyu ighong, di kpaa ya kide di kpuru bọ kide amusum.

¹⁴ Kadu wu aghọ pee alade sang nọ utite di ya taa kide ifong kina ẹlẹbọ. Ajiya da ba ni ibọ ba nu imumani iba.

¹⁵ Aya ba ukushi iYesu ni, ada nu ajiya umani ashi nọ usheẹ na pam na akhii ni nga na igbang kana okyuo nga, ada kong ẹrẹbata.

¹⁶ Aghọ umani aju ima kaya ica bọ ada taa ajiya umani aba na aghọ shi nọ usheẹ vasa ta bọ ukikile alade.

¹⁷ Ada deẹ ko shọr iYesu aya bọ ẹlẹbọ bọ.

¹⁸ Aya sang ghila nga kide ogbọlọ ni, ajiya umani ada shi nọ usheẹ da shọr ni nga ki yii nga.

¹⁹ IYesu yila nga ma, ada tẹri nga, “Kya ngọ ide ọna kọ ya pini ate ọna ngọ nọ tẹri bọ ima li umani Ọnong ju ngọ, kina umani akọọ ahwo kaya ngọ.”

²⁰ Ajiya nga da ki kyaa nga di ya tee aghọ tẹri upii Ọnong ka aDikafolis imumani iYesu ju nga. Nadidu ajiya wo ica.

IYesu sang anayiri mani akọ kpoo ki ba leni na ayiri mani ashi adumu (IMat 9.18-26; ILuk 8.40-56)

²¹ IYesu ya bulu kide ogbọlọ di kyaa nga udaa uviya ighong ni, ikir majiya culu kukushi nga na shi ka ikyoro ighong.

²² Ace agha aghaghe uka takwyue aYahudawa aghono uca si iYayirus ada ba, aya nu nga, ada kpaa ka sici nga,

²³ di sholo nga nagigang ataa ni “Anano mi anayiri wang kpo nga; ime do shoro ngo ba ma tiya avo ngo kaya nga umani a pini ufoo le.”

²⁴ Ni iYesu da kyaa ni nga.

Ajiya na pam da kiyii nga ado di meni nga.

²⁵ Ace ayiri shi kadu umani ala anyi usho na pai adu shiri ayi.

²⁶ Ako koo olo ka avo aghomee ikang nagigang. Ako kpe na imumani aso ni yo nadidu, no umani apeni okyuo, ima pala ubira yo.

²⁷ Aya kong ila iYesu ni, ada ba ka utumu nga kide idir ma ajiya di piya igbang nga,

²⁸ ka a kpaa ka ikwyi nga si, “Ime ma piya igbang nga ni ime ki leni.”

²⁹ Kide na akyua ni ushiri ayi nga da tra, akoo kide erenoma nga umani apeni okyuo ka diji olo umani aso kide.

³⁰ Ka adidu akyua ni iYesu kpele kide nga ice erokyuo kunu ka elenoma nga, atee kide ikir majiya di ghulu “Inga piya igbang mi?”

³¹ Aghoyii nga si, “Ingo nu idir majiya ado go meni ngo, ungo do va ghulu inga piya ngo?”

³² Ala ku va ghulu ado go ki kala ukaa awang nu agho umani aju nedo.

³³ Ayiri ye imumani iba kini nga, ada kunu di kpaa ka sici nga ado titaa na erẹbata, ataa nga nadidu aipang.

³⁴ Ada taa nga, “Ano mi, uma aipang ngo ma ngo okyuo; ki kya ngo ni ikwyifu ko ungo leni ko olo umani ngo so kide.”

³⁵ Ashi ko upii ni, ace ajiya na aghala ko ọna agha aghaghe uka takwyue aYahudawa iYariyus, ataa si “Ano ngo anayiri ko kpo nga, Ikembọ sa ngo do dama aghomee wu?”

³⁶ Ni iYesu dama nga na imumani ataa ma, ada taa agha aghaghe uka takwyue aYahudawa, “Ama koo erẹbata ma; uma aipang.”

³⁷ Aya nga ace agho na yii nga ma sai iBitrus, na iYakubu, na iYahaya anayuru iYakubu.

³⁸ Aya ba ko ọna agha aghaghe uka takwyue aYahudawa ni, iYesu nu ni ajiya ado go zo bọ, na ci na uwaa kpa nagigang.

³⁹ Aya ghina kide ni, ataa bọ, “Ikembọ sa unu do ci nu taa akpa nagigang nido? Ano ko kpo nga ma, ado go moo wu.”

⁴⁰ Ada tee agho sala nga unga akakiya.

Aya woo ajiya nadidu na akya bọ useshi, a kpaa ate ano na ayuru ano na atina nga mani aso kini nga, aghina uka mani ano so.

⁴¹ A kpene avo ano, ataa nga, “Italita kumi!” umani odo go yeni, “Anano anayiri, mi do ta ngo sisang.”

⁴² Ano anayiri da sang ka didu akyua da tee agho keng, aso anyi usho na pai no ujee. Ka didu akyua ni awo ica.

⁴³ Ada waa atong bo ama taa ace agho ma, ada taa bo ama ano imila na la.

6

*Ayira bo iYesu ka aNazaret ba
(IMat 13.53-58; ILuk 4.16-30)*

¹ Asang kadu ki vuwa kya nga ifong nga, atina nga yii nga.

² Awii uwuru aYahudawa ya ba ni, ada tee aghomee kide oko takwyue aYahudawa, ajiya na pam umani ahwiri nga wo ica na asu taa si,

“Ka abi ko aghimi li peni diji uma? Ugba uye ukyuu wu na ama nga na do ju uma usa uwo ica?”

³ Awe ba anga shi ano aghoshu ra ba? Ano iMaryamu, anayuru iYakubu na iYusufu na iYahuda, kini iSiman? Afou nga shi bo ka ji na ayo ma?” Aba koo anang ni nga.

⁴ IYesu taa bo, agho pii ko oto Onong ka peni nga okpotoro ka ajiya ona nga kina anayuru nga ma.”

⁵ Ado bra nga ju ima usa uwo ica kadu ma, asa do ciya avo nga kaya ace adumu na ji ki ma bo leni.

⁶ Awo ica no umani ama bo aipang ba.

*IYesu tuma atina nga
(IMat 10.5-15; ILuk 9.1-6)*

IYesu ba ghina nga anorofong ado mee.

⁷ Aya yolo usho na pai de tuma bo agha pila pai, ada ma bo eregoro kaya aghing ababi.

⁸ Ataa bo ama kpaa ice ima ma sa ashii ukyeng bo, ama kpaa imila ma, ko ipa, ko ufe ma.

⁹ Inu somo akpo, inu ma kpaa ice igbang ma si inga shi ki irinuma nu.

¹⁰ Ona umani inu ghina ni, inu ci ya sa akyua ni inu ya ifong.

¹¹ Inkini inu ghina ifong ada yila no ma ta atoro bo koo nu, inu ya ukadu, nu zuru aco ifra no ka uyenii ukpele amaa ka aya bo.”

¹² Akunu di de agho teri upii Onong si ajiya lokpaa.

¹³ Aba wuli ushee na pam, ki ba coo adumu na pam anyi, na aba peni uleni.

*Ukpo iYahaya aghono abaptisma
(IMat 14.1-12; ILuk 9.7-9)*

¹⁴ Agom iHiridus ya kong diji ni, uca iYesu kpaa kwabi. Ace agho bo su ju si, “IYahaya agho uju iminimini nga sang ko ukpo, uwo sa ni ashi ni eregoro ju uma usa uwo ica ri.”

¹⁵ Ace agho bo su ju si, “Atina Onong Iliya nga.”

Ace agho bo su ju si, “Kayi, ace agho pii ko oto Onong nga anga adaa akyua.”

¹⁶ iHiridus ya kong diji ni, asi, “IYahaya aghomani imi ko kyua nga erekwe wu, anga sang ko ukpo!”

¹⁷ iHiridus kirekwyue nga sa si a kpene iYahaya ki taa nga ko boe iting. iHiridus ju diji kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus aghomani iHiridus vo.

¹⁸ IYahaya la ko taa iHiridus si, “Umee iMusa yeni si, ushi wu uduma ma ni ingo vo ayiri anayuru ngo ma.”

¹⁹ iHiridiya ko IYahaya ka ikwyi nga na awang pii nga wu, ni ado peni utra ma,

²⁰ ka iHiridus ka kong erebata iYahaya, aye mani aso agha aipang kina agho upi-par nga ado kala okyuo nga. iHiridus ka duma nagigang ka kyua mani iYahaya do pii, nido ni aka koo ododoma hwiri nga.

²¹ Ko utumu ni, akyua ba. Awii agya ujee iHiridus ni, a sra aghakakong kina agom osii aGalili agya.

²² Ano iHiridiya ya ba ki ma ya ni, ikwyi iHiridus kina aghakakong tomo.

Agom ba taa anayiri si, “Ikembo ni ingo wang? Kwike ingo shor ni ime ki ma ngo yo.”

²³ Ada va suu nga, di taa si, “Imumani ingo sholo ni, ime do ma ngo ko na abiyate eredom mi wu.”

²⁴ Akunu di kyaa nga kushi ayuru nga di taa nga si, “Ikembo ni ime do sholo?”

Aba taa nga si, “Erekwyue iYahaya agho uju iminimini.”

²⁵ Anayiri da sang kadu di womo di kyaa ukushi agom na di ya sholo, “Ime wang ingo ma mi ka kyuaryari erekwe iYahaya agho uju iminimini kide ipe.

²⁶ Agom da kong ikwyi ibibi nagigang, umani akọ suu kina aghakakong nga ni, ata bra nga toro nga ma.

²⁷ Kide anakyua ni, agom atuma agho sa nga si aya ba ni erewe iYahaya. Ajiya ba kya ki ya kyua erewe iYahaya kide ubo iting,

²⁸ ada ba ni erewe kide ipe. Ama anayiri, inga da ya ma ayuru nga.

²⁹ Atina iYahaya ya kong diji ni, aba di ma kpaa oko nga di ya naa ko kide alor.

Yesu cee ajiya aji usho ato

(IMat 14.13-21; ILuk 9.10-17; IYah 6.1-14)

³⁰ Atina iYesu curu kukushi nga di taa nga imumani ibo ju ki ba mee.

³¹ Ni ajiya na pam so sa ba na asa sang bo ni ashi bo ni imumani aki la ba, adi taa bo, Inu ba ki ba kya oka umani agho shiya ba ka inu ya wuru."

³² Ada kya bo ide ogbolo ka yayu bo ki kya bo oka umani ajiya shi bo ma.

³³ Uge aghomani anu bo ni, akpili bo na ada te ni ifra bo, ko ufong nadidu di la bo ite wu.

³⁴ IYesu ya shulu oka di nu idir majiya ni, ada ko ahwo bo, ka aso lile atem umani ashi bo na aghocee ma. Ada dee aghomee bo uma na pam.

³⁵ Adidu akyua ni uge ko kpaa, atina nga da ba di ma taa nga, "Agho shinga kawe ma, ating we ni akọ kpaa.

³⁶ Shila ajiya na ki kya bo ufong na anila ufong naya ghe erewe bo imila."

³⁷ Ada yira bo si, "Inu ma bo ice ima ka ala."

Ava ghulu nga, "Ayo ya ghe imila inga mani iki la utina awii aji apai ɔnga agho utina na yo maa bo na la?"

³⁸ Ataa bo, "Inu so na ubiredi a mii? Inu kya nu ya ker!"

Ada ya peni, ataa, ubiredi atong na itagbo apai."

³⁹ IYesu ya taa bo aya cica aga gimi ka ya no obong.

⁴⁰ Ada cica aga gimi ajilaji kini isho itili itong.

⁴¹ A kpaa ubiredi atong na itagbo apai ashang ibace nga ayaya, asa Onong izaa ada wula ubiredi dima atina nga na ama

ajiya. Ada va kau itagbo upai kide bo nadidu.

⁴² Nadidu bo da la di suu,

⁴³ ni atina nga da culu oko usho no upai unga awo ubiredi na itagbo.

⁴⁴ Aghimi umani ada la shi agha aji osho atong.

Yesu kyeng ka aya amusumu Ighong

(IMat 14.22-27; IYah 6.16-21)

⁴⁵ Kide akyua, iYesu sa atina nga na aghila ide ogbolo ka la ite nga ka akya bo aBetsaida ni inga sa shira ikir baiya.

⁴⁶ Aya shira bo ni, ada kya nga aya ug-bana ka aya upii no Onong.

⁴⁷ Oka ya ba uge na ogbolo nga shi ka abiyate ighong ni inga shi ka yayu nga ka ya ug-bana.

⁴⁸ Anu atina nga na ado korọ no ogbolo nga ka uwuru sang. Ishii akyua atai anga ating wu na a kyeng ka aya na amusumu ighong ka ya peni bo. Awang wolu ka ace bo,

⁴⁹ aya nu nga adogo kyeng ka aya na amusumu ni, a kpaa sa ahwu nga. Aba ca akpa,

⁵⁰ no umani anu nga ni elebata kpene bo ko.

Kide akyua ni aba peni kini bo di taa, "Ba duma ba! Imee. Inu ma ko erebata ma."

⁵¹ Kadu ni ada kila kide ogbolo ni bo, uwuru da tara. Nadidu bo wo ica,

⁵² ada kpele bo ekekele ubiredi ma; ikwyi bo ko ba na gbigbong.

Yesu leni na adumu ka aJanisarat

(IMat 14.34-36)

⁵³ Aya kpe ubuu udaa ushii ni, aya suu ka erebo aJanisarat, a ya lor ogbolo ka sice kadu.

⁵⁴ Aya kunu kide ogbolo ajiya da kpele iYesu.

⁵⁵ Ati ki kperi ifong ko ki yeri adumu ni ishor ko ka mani a kong si aso

⁵⁶ Nadidu oka mani akya kide anorofong, ufong kina erebong ava kyuru adumu ko ka ju ize. Asa shor nga si aya bo ka piya ifila igbang nga, nadidu aghomani a piya nga ni apeni okyuo.

7

Umẹẹ itali
(IMat 15.1-9)

¹ Ace Afarisiyawa kina aghomẹẹ iMusa na aba kisighi Urushelima ata ikuu kite iYesu.

² Avasa nu ni ace aghoyii iYesu aso la imila bo ni ivọ irigbeli, uwu shi si ara hwuru bo ivọ bo ba kono umani itali umẹẹ nyeni.

³ Ka Afarisiyawa, na ushe aYahudawa, ayii umẹẹ mani ayira kukushi akwyite bo, aka la bo ba sa hwuru ivọ bo kini mani itali nyeni.

⁴ Insi aya vuwa ka oka ta akwyi agho gheli no gbura aka la bo imila ba sa hwuru ivọ bo. Ni aka va yii ace idir umẹẹ mani ako yira, kini utra ododoma uhuru asong, iwoo, usong, kina awuu.

⁵ Ni Afarisiyawa kina aghomẹẹ iMusa aghulu iYesu, "Ikembọ sa ni aghoyii ngo ashi bo yii umẹẹ anirakpẹẹ ba, ni so sa la na avo irigbeli?"

⁶ IYesu va yira bo si, "Aipang Ishaya teri imumani iki ba kaya akwyi nu! Inu agho ju unu ica bo, kunu mani awo ni, 'Ajiya ri ni, anyu ko na so jo mi ko, Ni ikwyi bo shi atatọo kini ime.

⁷ Ijirija wu ni aka jo mi wu, Ka abo ka mẹ umẹẹ bajiya Kono onga me wu ni!"

⁸ "Inu kyo owọo Onong no vasa yii umẹẹ bajiya."

⁹ Ni iYesu va teri bo si, "Inu shi kini itra na mira ingo toro no umẹẹ Onong ki inu yii unga nu umẹẹ.

¹⁰ Ki iMusa teri si, Jo ate ngo kina ayuru ngo, ni, 'Insi ingo cira ate ngo kina ayuru ngo, iyyi aso pii nga wu.'

¹¹ Ni inu ka ya ajiya na aya agho jee nga ka kyua mani ashi kini imeni, asi nadidu imumani inu ki peni ukushi mi ni ime ko ma Onong.

¹² Ama bo ayaye anga taa sa ate ko ayuru bo avo wu.

¹³ Kindi wu ni oka pulu upii Onong ko, ki itali mani inu ka mẹ anọ nu. Kindi wu ni uka ju uce nu uma nagigang."

Uma mani oka sa ajiya ni irighe
(IMar 15.10-20)

¹⁴ NI iYesu vasa yoro ikir majiya nga kukushi nga kiva teri bo si, "Okong mi, nadidu nu, nu va kpẹ na kikyā.

¹⁵ Ba imumani ika ghila ide ajiya ko kpaa ka sing ni ki sa nga irighe ba. Si, ingo mani ikunu ki ide iyu ki sa nu irighe."

¹⁶ Agho shina atong kong na kong.

¹⁷ Aya sheri ikir majiya kiya ghila nga ide ona ni, atina nga vasa ghulu nga si ater bo uyeri ighang upii ri.

¹⁸ "Inu shi kina ukpẹ ki ceri ushe majiya wu," IYesu teri bo si. "Inu ma ra kpẹ nu ba? Inu ta kpẹ nu si ba imumani ighila ide ajiya ko kpaa ka sing iyu ka sa irighe ba?"

¹⁹ Ki ika ra kyaa yo ide ikwyi ngo ba si ide afo ngo kiva kunu yo kide erenoma?" Uteri udu ni, iYesu yeni si imila nadidu shi na pipar.

²⁰ Avasa la ite no teri si, "Imumani ikunu kide nyu iyo ka sa ngo irighe.

²¹ Ko kpaa kide ikwyi ajiya yo ni, uju uma ubibi ka kunu wu, uju uma erenoma, uyi, upili ajiya, ofifong,

²² Aghula, akakiya, udoru, uwang oko ododoma, upii agbagbara, anang agho, ubira agho uca, usang erekwe kina iribo.

²³ Nadidu uma ubibi ri ni uka kunu kide ikwyi ki sa no ba ni irighe."

Uma aipang ace ayiri
(IMat 15.21-28)

²⁴ Ni IYesu va sang nga ki kyaa isii erenong aTaya kina aSidon. Aghila uce ona na ara wang ace agho ye sa ashi ku kadu ba, na ara bra ushoru ba.

²⁵ Kide akyua ni ace ayiri, aghomani anano nga anayiri shi kina aghing ababi, kong ila iYesu nava ba ukushi nga ki kpaa kite ifra nga.

²⁶ Ayiri ni aBaheleniya nga, ajee nga ka aBasurofinikiya ka erenong aSuriya. Aghulu iYesu ka awo ushe mani ushi kide anọ nga.

²⁷ Ni IYesu va yira nga si, "Aya anano ka kyo la ka suu. Ushi wu nu uyeri ba na A kpa imila anọ ka feni ava ba."

²⁸ Ayiri va teri nga si "Ate ona, ko ava ka tata igọ ka la imumani ishi inga anọ wu mani upra ki erenong!"

²⁹ IYesu va tɛri nga si, “Kini mani uyira ri ni, kyang aca, uki ya nu ni ushɛɛ nga ko ya anɔ!”

³⁰ Aky aca kiya nu anɔ nga na ayɛɛ kaya curu, ushɛɛ nga ko ya nga.

IYesu lɛni na agbatɔng

³¹ IYesu ya isii aTaya ki wor ka aSidon ki kyaa Ighɔng aGalili, ki kyeng ki ɛrɛbɔng ufɔng aDikafolis.

³² Ukadu wu ni aba nga na ace ajiya agbatɔng na akara bra nga upii ba, nava shɔr iYesu sa atiya avɔ nga kaya ajiya nga ka lɛni ni nga.

³³ IYesu kpa nga kayu nga, oka mani ba ajiya, ki sumu anivɔ kidɛ ɔtɔng nga, ki ta akpe ki piya irighimi ajiya nga wu.

³⁴ IYesu va sang ɛrɛkwɛ ka ayaya, ki sho ufeni nagigang, ki tɛri ajiya nga si, “Iffata,” Uwu shi, “Yemi!”

³⁵ Kidɛ agɔlɔ ayeng ajiya nga va bra upii, irigbatɔng nga va kpɛ wu, ava bra upii na bibɔrɔ.

³⁶ Ni iYesu va tɛri bɔ si ama tɛri ace aghɔ ba, insi atɛri bɔ si ama tɛri ba ni, aka tɛri upii ɔnɔng.

³⁷ Nadidu aghɔmani a kɔng ni awo ica. “Aju umari na bibɔrɔ!” Asɔ pii. “Asa agbatɔng na kɔng upii kina izii na pii!”

8

IYesu ma ajiya aji ushɔ anari imila (IMat 15.32-39)

¹ Awii ra ni, ikir majiya ba oka uyeng. Ashi bɔ ni mara aki la ba, iYesu va yɔrɔ atina nga ki tɛri bɔ si,

² “Imɛ kɔng ahwoo ajiya ri, ka ashii ni imɛ awii atai na aikyuari ni ashii bɔ ni ima ri aki la ba.

³ Insi isa bɔ sa aky a bɔ aca ba uma bɔ imila ba ni, aki kpaa ko utra, ka ace aghɔ bɔ ba ka atatɔɔ.”

⁴ Aghɔyii nga ghulu nga si, “Abi wu kidɛ aghumu ri ace aghɔ ki peni imila mani aki ma ajiya ri?”

⁵ IYesu ghulu bɔ si “Ubiredi umi wu nu ushi ni wu?”

Ava yira si, “Ikɔlɔ itinsara,”

⁶ IYesu tɛri ajiya sa acica ki ɛrɛbɔ. Ava kpaa ikɔlɔ itinsara ki sa iza, ava wura ki

ma atina nga ka akau ajiya, atina nga va ju kindu.

⁷ Ashi kina itagbo na zɛɛ. IYesu sa iza kaya bɔ ava tɛri atina nga si ava kau bɔ.

⁸ Ajiya nga la, ki suu, ki shɛ awo ki tii ɔkɔɔ utinsara.

⁹ Ajiya nga la agha aji ushɔ anari. IYesu va shira bɔ.

¹⁰ Kidɛ akyua ni iYesu va ghila idɛ ɔgbɔlɔ kina atina nga ki kyaa ifɔng aDalmanuta.

Uwang amaa

(IMat 12.38-42; 16.1-4; ILuk 12.54-56)

¹¹ Ace Afarisiyawa ba ɔka shi iYesu na sɔ la inang kini nga. Awang mra nga, ava shɔr nga si ayeni bɔ amaa ka ayaya mani aki nyeni ɛrɛgɔrɔ nga.

¹² Ni iYesu va sho ufeni nagigang nava tɛri si, “Ikɛmbɔ sa ni ajiya akyua ri wang amaa? kai, Isɔ tɛri nu aipang! Kai ba amaa mani aki yeni agha akyua ri ba!”

¹³ A ya bɔ, ki ghila nga idɛ ɔgbɔlɔ, bulu udaa ogha.

Uyisti aFarisiyawa kina iHiridus (IMat 16.5-12)

¹⁴ Aghɔyii nga yuu ukpa ubiredi ughe wu ni uyeng wu na ago kidɛ ɔgbɔlɔ nga.

¹⁵ IYesu waa bɔ atɔng, “Inu sha kara, inu ci na zizal kina uyisti aFarisiyawa nɔ nga iHiridus.”

¹⁶ Ava kpɛnɛ upii na ace bɔ, “Atɛri udi ka iyi shi yi kina ubiredi ba.”

¹⁷ IYesu ye imumani asɔ tɛri, ava ghulu bɔ si, “Ikɛmbɔ sa ni inu so pii ko taa ubiredi? Ko taa ka aikyuari inu ta ye nu ba nu va kpɛlɛ ba? Ikwyi nu kɔ kiri yu?”

¹⁸ Inu shini ica nu ka nɔ nu ba? Inu shini atɔng, nu kara kɔng nu ba? Nu uta shuni nu ba?

¹⁹ Imɛ ya wura ki ma aghɔ aji ɔshɔ atɔng abiredi atɔng, ɔkɔrɔ umi bɔ ni inu kpaa awo na titɔ mani ashe wu?”

Avasa yira nga si, “ɔkɔɔ ushɔ nɔ upai.”

²⁰ “Ni, abiredi atinsara mani imɛ wura ki ma aghɔ aji ɔshɔ anari ni? ɔkɔrɔ ɔkɔkɔng umi bɔ tii kina awo?”

Avasa tɛri nga si, “ɔkɔɔ utinsara.”

²¹ Avasa tɛri bɔ si, “Ni, ki ta ka akyua ri ni inu sɔnɔ kɔ kpɛlɛ nɔ upii mi ba?”

Ulɛni ni afoo ka aBetsaida

²² Aya fuma aBetsaida ni, ava ba nga na ace afoo, ava shor nga ka piya nga.

²³ Ava kpene avo afoo, ki kya ni nga utumu ifong. Aya ta nga na akpe ki ica nga, ki tiya nga avo, avasa ghulu nga si, "Ingo bra unu ice ma?"

²⁴ Ni afoo va sang erəkwe, ki teri si, "Ime kyoo ajiya, ashi kini ashe bo ni ime kyoo bo, aso goru."

²⁵ Avasa ba tiya nga avo ki ica nga. Afoo va wo ica, ava leni, ava nu kwike na biboro.

²⁶ Ni iYesu va shira nga na vuwa nga aca, ki teri nga si, "Ko anifong ni uma ghila ba."

*iBitrus nyeni si iYesu nga shi iKristi
(IMat 16.13-20; ILuk 9.18-21)*

²⁷ IYesu sang, kina atina nga, ki ghila anorofong aKaisariya aFilibi. Ko utra ni ava ghulu atina nga, "Inga ni ajiya teri si ime shi?"

²⁸ Avasa teri nga si, "IYahaya agho uju iminimini, ace agho bo ni, Iliya, ace agho bo ni, ace agho kide agho pii ko oto Onong adaa akyua."

²⁹ Avasa ghulu bo si, "Ni inu ni, inga ni inu ka teri si ime shi?"

iBitrus va yira nga si, "Ingo shi iKristi."

³⁰ Avasa waa atong bo si ama teri ace agho ila nga ba.

*IYesu teri igho ukpo nga
(IMat 16.21-28; ILuk 9.22-27)*

³¹ Ava kpene umee bo, si iyiya yo ni Ano Ajiya kong olo atataki, akwyite, kina ifrist ighighe, kina aghomee umee iMusa ki toro bo nga. Iyiya ni aki pii nga wu, utumu awii atai ni aki sisang ni okyuo.

³² Ateri upii ka ayaye. Ni iBitrus waa nga ushii uyeng, ki sa no ger nga.

³³ Ni iYesu ya tee ki kyo atina nga ni, ava ger iBitrus ki teri si, "Kyang atatoo no ukushi mi, Ishee! Ingo ka pii kide ikwyi ngo kina ajiya ni ba si Onong ba."

³⁴ Ava yoro ajiya kina atina nga, ki teri bo si, "Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa atoro erəkwe nga, na a kpaa ukumu ushi nga, ka yii mi.

³⁵ Nadidu aghomani awang okyuo nga ni, sa ataa wu. Nadidu aghomani ataa okyuo nga kaya erəkwe mi, kaya uteri ila ididuma mi ni, uwang ufoo wu na aju.

³⁶ Ikembo na ajiya peni inkansi apeni asing nadidu ko taa okyuo nga?

³⁷ Ikembo na ajiya ko taa okyuo nga?

³⁸ Nadidu aghomani akong ighong uyeni mi kina upii mi akyua ri agho taa upipar kina aghila avulu, Ano Ajiya ma ki kong ighong uyeni nga, inkansi aya ba ni ujoo Ate nga, kina atuma Onong utaa avulu."

9

¹ Avasa terbo si, "Iso teri no aipang, ace agho bo shiwu na ting ko ke, na ki kpuru bu ba, sa nu eregom Onong ni ba ni eregoro."

*Ushi iYesu tee
(IMat 17.1-13; ILuk 9.28-36)*

² Aju awii atin ni, iYesu vasa kpa iBitrus, kini iYakubu, kini iYahaya, ki kya ni bo ka yoo ice ikur ighighe ingo shi igbang na shi kayu bu. Ashi ko kadu ni ushi nga vasa tee ki te bu,

³ ogbang nga vasa ba na kpasi, noso taa onong, mani ba agho uhulu mani aki bra ju kindo ka asing.

⁴ Sa agho pii ko oto Onong Iliya kina agho pii ko oto Onong iMusa na akunu ukushi bo, na so pii ni iYesu.

⁵ iBitrus vasa teri iYesu si, Aghomee, ushi uduma ushii yi ko kee, taa ni ta ozogho otai, iyeng shi inga ngo, iyeng ni nga agho pii ko oto Onong iMusa, iyeng ni nga agho pii ko oto Onong Iliya."

⁶ Adaa ye nga imumani aki teri ba ka kong erabata nagigang.

⁷ Ace amo vasa ba ki ma yuru bo ya, avasa kong ice erewyue kide amo nga, iso teri si, "A ngaa shi Ano mi, angomanime yoo nagigang. Inu kong nga.

⁸ Ba irishu, atee ni ara nu bo ace agho ba, si iYesu kaya yu nga kini bo.

⁹ Aso shulu ki tili ni, iYesu vasa waa bo atong sa ma teri ace agho ima mani anu ba, sa Ano Ajiya sisang ka lor.

¹⁰ Kindo ni avasa ko upii kide bo, na so pii na ace bo ka ara kpele bu erəkwe upii ba, usang ka lor ni.

¹¹ Avasa wulu nga si, "Ikembo sani aghomee iMusa teri si Iliya kyo ba so mani iKristi so ra ba ni?"

¹² IYesu vasa teri si, aipang nga Iliya ki kyo ba, ka ma kyerr ako ike. Ni awoo

kide upii ɔnɔng si, Anɔ Ajiya ki kɔng ɔlo nagigang, aki va tɔrɔ bɔ nga. Ba ushi wudu ba?

¹³ Ni isɔ tɛri nɔ si, Iliya kɔ ba, akɔ ju nga akɔ ike mani awang ju nga, kɔnɔ mani awɔɔ mani uki ba ka ya ɛrɛkwɛ nga.

IYesu lɛni na anɔ ushii na aghing ababi (IMat 17.14-21; ILuk 9.37-43a)

¹⁴ Aya vuwa bu ukushi ɔshe aghɔyɔii nga ni, avasa nu ikir ma ajiya na aghimi bɔ. Aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa sɔ la amuwa ni bɔ.

¹⁵ Aya nu iYesu ni ikir ma ajiya nga vasa wo ica, avasa sang nɔ utii kiya bili nga.

¹⁶ Avasa wulu si, ikɛmbɔ nɔ sɔ la amuwa kini bɔ?”

¹⁷ Ace ajiya kide ikir ma ajiya vasa yira nga, ki tɛri si, “Aghɔmɛɛ, imɛ we ni ba ngo kina anɔ mi, shi na ace aghing kila nga upii.

¹⁸ Uka mani aghing ababi sang yɔ kɔ ni, aka ta nga ki ɛrɛbɔng. Uka sa nga na wuli ɔfɔ ka nyu nga, aka wula ayiri nga, ɛrɛnɔma sa nawa na gbigbɔng. Ipeni na aghɔyɔii ngo si awo bɔ kɔ ni, ata bra bɔ ba.”

¹⁹ IYesu vasa tɛrɔ si, unu ajiya aikyua ri aghɔ ta aipang, kaya ta ka aligba akyua ni iki ci kini nu? Kaya ta ka gba akyua ni imɛ ki mɔr kini inu? ɔbami kini anɔ.”

²⁰ Avasa ba kini anɔ. Aghing ababi ya nu iYesu ni, bɔ bra akyua avasa gyo anɔ, ɛrɛnɔma nga sɔ tagha, a kpaa ki ɛrɛbɔ na sɔ vula, anyu ni asɔ wuli ɔfɔ.

²¹ IYesu vasa wulu ate anɔ, “Kɔ kpa ka aligba wii ko ni ima ri ba nga kɔ?”

Ate nɔ vasa tɛri nga si, “Asɔ shi ananɔ.

²² Udumu nga ka fɛni nga ki dɔ ugha kini idɛ na amusumu ka pii nga. Insi ɔki bra ju icima ni kɔng ahwoo yi nɔ she yi kɔ.”

²³ IYesu ba tɛri nga si, “Ikɛmbɔ sa ni ɔsɔ wulu mi iki bra ni? kɔ ike ni ima bra yɔ ka aghɔmani ama aipang.”

²⁴ Ate anɔ vasa shang iri wii ki tɛri si, “Imɛ ma aipang, shɛ mi ki imɛ sher utaa aipang ya!”

²⁵ IYesu ya nu ajiya na kyeng ba nɔ tii ni, ava gɛr aghing ababi ki tɛri si, “Ingɔ aghing kla Anɔri upii kɔ, igɛring si kunu ki ɛrɛnɔma anɔri, ma sɔ ghila ɛrɛnɔma nga ba.”

²⁶ Aghing ababi vasa ta kpaa, kiva zɔɔ anɔ nagigang, avasa kunu. Anɔ vasa nyɛri

kɔnɔ ɔkɔng wu ni, ajiya nagigang vasa tɛri si, “Akɔ kpoo.”

²⁷ Ni iYesu vasa kpɛnɛ nga kavɔ kishang nga, avasa sisang ki titara.

²⁸ IYesu ya ghila idɛ ca ni, aghɔyɔii nga vasa wulu nga kɔ yuyi si, “Ikɛmbɔ sa ni iyi ra bra yi uwuli aghing ababi ba?”

²⁹ IYesu vasa yira bɔ si, “Adibi aghing ta yo kunu bɔ ba sai nɔ upii nɔ ɔnɔng.*”

IYesu va peni kɔ kpo nga (IMat 17.22-23; ILuk 9.43-45)

³⁰ IYesu kini atina nga vasa yɔ ka, ki lite nɔ kyeng, vasa wulu kide aGalili. IYesu wang si aca aghɔ ye ɔkɔ mani ashi wu ba,

³¹ ka sɔ mɛɛ aghɔyɔii nga si, “Aki ma Anɔ Ajiya kide vɔ ajiya, aki pighi nga kɔ. kide awii atai aki sisang.”

³² Kindɔ ni ara kpɛlɛ bɔ ima mani asɔ tɛri bɔ ba, ahwiri ɛrɛbata uwulu nga.

Inga gina ni ughɔghɛ? (IMat 18.1-5; ILuk 9.46-48)

³³ Afuma aKafarnahum ni. IYesu ya ghila aca na vasa wulu aghɔyɔii nga si, “Ikɛmbɔ nɔ sɔ linang kɔ tra kɔ ni?”

³⁴ Avasa kɔmɔ na ikir, ka ala inang kɔ tra ka aghɔmani aki shi agha aghaghe kide bɔ.

³⁵ IYesu vasa cica, avasa yɔrɔ ɔshɔ na pai ki tɛri bɔ si, “Nadidu aghɔmani awang tee akwyi te ni sa tee aghɔ tumu nadidu, ka va tee agira majiya nadidu.”

³⁶ A kpa ana nɔ jii ki sa nga na tara ka biyating bɔ ki kɛni nga, ki tɛri bɔ si,

³⁷ nadidu ajiya mani ayira ananɔ jii, kide nɔ uca mi ni, imɛɛ na yira, aghɔmani ayira mi ni, ba imɛɛ na yira ba, aghɔmani atuma mi nga na yira.”

Aghɔmani ashi asho yi ba ni anga yi nga (ILuk 9.49-50)

³⁸ IYahaya vasa tɛri nga si, “Aghɔmɛɛ, iyi nu ace aghɔ na sɔ wuli usheɛ kide nɔ uca ngo, iyi vasa kila nga kɔ, ka shi kide yi ba.”

³⁹ IYesu vasa tɛri bɔ si, unu ma kila nga kɔ ba. Ki ba aghɔ ki ju uce uma usa uwo ica kide nɔ uca mi, na pii ighang ibibi ka yiri kwyi mi ka kyua ba.

⁴⁰ Aghɔmani ashi kɔ ju iri shɔ ni yi ba ni, anga yi nga.

* 9:29 ɔkpini anyu

⁴¹ Iso tɛri nɔ aipang, nadidu aghɔmani ama nɔ asɔng amusumu ɔsa kidɛ nɔ uca mi, ka inu anga iKristi bɔ, aipang ni sɔ tɛri nɔ, aki taa ɔka nga ba”

Uma usa kpa afra
(IMat 18.6-9; ILuk 17.1-2)

⁴² “Ipeni aca aghɔ sa ukpaa agha yeng kidɛ ananɔ ri mani ama aipang ni me ni, ɔki gina mani alɔr nga utighi ɔghoghɛ ko ɔmɔɔ ka fɛni nga kidɛ avɔng.

⁴³ Ipeni avɔ ngɔ ka sa ngɔ uvulu ni, ɔsɔ kpa wu kɔ. ɔki gina ngɔ nɔ mani ingɔ ghila nu ɔkyuɔ na avɔ ayeng, kɔnɔ mani uya ghila idɛ ugha kini ivɔ ngɔ ki pai, ugha mani uka kpo wu nga ba.

⁴⁴ Uka ni, igbii na aka la bɔ ka kpuru bɔ nga ba, ugha ka bra wu kpɛlɛ bɔ ba.†

⁴⁵ Ipeni afra ngɔ ka sa ngɔ uvulu ni, nɔsɔ kyua kɔ. ɔki gina nɔ mani ɔghila ɔna ɔnɔng na afra ayeng nɔ ɔkyuɔ nɔ mani aki fɛni ngɔ kidɛ ugha ni ifra ngɔ ki pai.

⁴⁶ Uka ni, igbii na aka la bɔ ka kpuru bɔ nga ba, ugha ka bra wu kpɛlɛ bɔ ba.‡

⁴⁷ Ipeni ica ngɔ ka sa ngɔ nu uvulu ni, nɔ sɔ wo yɔ kɔ. ɔki gina ngɔ nɔ mani ɔghila idɛ ɛrɛgɔm ɔnɔng ni ica iyeng, nɔ mani ɔghila idɛ ugha ni ica ipai.

⁴⁸ Uka ni,
Igbii na aka la bɔ ka kpuru bɔ nga ba,
Ugha ka bra wu kpɛlɛ bɔ ba.§

⁴⁹ Aki hwuru akwi nga nɔ ogha, kɔnɔ mani aka cira udumu kina atɔ ni.

⁵⁰ “Atɔ ni ima ididuma yɔɔ, ipeni atɔ ya ɔdidɔwu nga ya ni, ikɛmbɔ nɔ inu ki kɛri kɔ? iwang si inu shina atɔ kukushi nu, kɔ ci ɔkyuɔ na acee nu.”

10

Umɛɛ iYesu kaya upii ubɔgha
(IMat 19.1-12; ILuk 16.18)

¹ IYesu ya ukadu, ki kya ɛrɛbɔ aYahudiya, kiya bulu ɛrɛyɛma Urdun. Ajiya nagigang ba ukushi nga, nava sa mɛɛ bɔ kɔnɔ umani akɔ ghɛli ko ni.

² Ace aFarisiyawa ba ukushi iYesu ka mra nga si, “ɔsɔ ɔdɔma na Ajiya bara ubɔgha na ayiri nga lɛ?”

³ Avasa yira bɔ si, “Ikɛmbɔ ni iMusa tɛri nɔ?”

⁴ “IMusa ta anyu ki tɛri si aghimi wo awɔ pighi ubɔgha, ka shira ayiri.”

⁵ IYesu vasa yira bɔ si, “Ikwyi ugboho nɔ yɔ sa ni IMusa wɔɔ nɔ ki tɛri nu udu kɔ.

⁶ Kɔ kpaa kɔ kɛri asing ni, ɔnɔng ju bu aghimi kini ayiri.

⁷ Udu ki sa ni aghimi kiya Ate nga kina ayuru nga, ka dɛri ayiri nga,

⁸ ka pai bɔ ki tee ɛrɛnɔma Iyeng. Aki sɔ shibɔ agha pai ba, sa agha ayeng.

⁹ Kindɔ ni nadidu ima mani ɔnɔng dara ki iriɛ iyeng ni, aghɔ kɔnɔ ma bara ba.”

¹⁰ Ashi kidɛ ɔna ni, aghɔyɛi nga vasa va wulu iYesu ka yɔ du upii.

¹¹ Avasa yira bɔ si, “Aghɔmani a bara ubɔgha na ayiri nga ki vo ace ayiri ni avulu ingɔ ɔfifɔng.

¹² Ipeni ayiri nga ya aghimi nga ki puga ace aghimi ni, avulu ɔfifɔng na ju.”

IYesu kina anɔ ɔfisi
(IMat 19.13-15; ILuk 18.15-17)

¹³ Ajiya ba kina ananɔ ɔfisi ukushi iYesu ka piya bɔ, kindɔ aghɔyɛi iYesu vasa gɛr bɔ.

¹⁴ IYesu ya nu kindɔ ni, avasa kɔng anang, ava tɛri bɔ si, “Unu ya ananɔ ɔfisi ka ba ukushi mi, unu ma kla bɔ ba, ka ɛrɛgɔm ɔnɔng ni inga ighɔ bɔ kɔ.

¹⁵ Imɛ sɔ tɛri nɔ aipang si agho mani ata yira ɛrɛgɔm ɔnɔng kina umani ananɔ jii shi ba ni, aki ghila idɛ ɛrɛgɔm ba.”

¹⁶ Avasa kpaa anɔ ki kɛni bɔ, na sɔ pra bɔ, asɔ sira bɔ anyu adaduma.

Ana ghimi shinɔ upeni
(IMat 19.16-30; ILuk 18.18-30)

¹⁷ IYesu aya so ya ɔka ni, ace ajiya vasa ba nɔ ɔtiti, ki kpaa kpogho kite nga, avasa wulu nga si, “Aghɔmɛɛ adaduma, iki bɔ niki ju ki peni ɔkyuɔ mani ushi wu na amra ba?”

¹⁸ IYesu vasa tɛri nga si ikɛmbɔ sani uyɔɔ mi si agha adaduma? ki ba agha aipang sɔ ɔnɔng kayu nga

¹⁹ Ingɔ ye imumani ɔnɔng tɛri, ‘Ingɔ ma pighi aghɔ ba. Ingɔ ma nyɛri na ayiri aghɔ ba. Ingɔ mayi ba. Ingɔ ma lor ateri abugu

† 9:44 Ice iwɔ inga ada akyua shi bɔ nu wu ba.

‡ 9:46 Ice iwɔ inga ada akyua shi bɔ nu wu ba.

§ 9:48 Ice iwɔ

ba. Kono mala akpara ace agho ba. Kong upighi ate ngo kina nga ayuru ngo.”

²⁰ Ana ghimi vasa teri nga si, “Aghomee, nadidu umari ni ikọ ju bu ni sọ shi anano.”

²¹ IYesu vasa kyoghu nga ongo yoo. “Avasa teri nga si, imi yeng yo she ngo,” Avasa teri si ya gbira upeni ngo ko, ko ma aghila amiri, oki shino upeni nagigang ka ayaya. Oso ba koma yii mi.”

²² A kong kindo ni avasa shighi ibete nga ko, asang no bra ikwyi, ki inga na agholo ufe nga nagigang.

²³ IYesu vasa kyoghu aghoyii nga, vasa teri bo si, “Okі lo nagigang na agholo ufe ghila eredom Onong!”

²⁴ Aghoyii nga vasa woo ica no upii nga. IYesu vasa teri bo si, “Inu ano mi, oki lo nagigang, na ghila eredom Onong!”

²⁵ Oki gina Orahimi no yuyo na ghila iwiri anyura, kono mani agholo ufe ghila eredom Onong.”

²⁶ Aghoyii nga va woo ica na sọ teri ace bo na si, “Ipeni ashi wudu ni inga ki peni ufoo?”

²⁷ IYesu kyoghu bu avasa teri si, “Ukushi Ajiya ni, aki bra ba, ni ukushi Onong ni aki bra. Ka kwiligba ima ukushi onong ni, aki bra.”

²⁸ Ni IBitrus vasa shang iriywi ki teri si, “Iyi be ni, iya akwike ya ki yii ngo!”

²⁹ IYesu teri si, aipang nga ni sọ teri no, Aghomani aya ona nga, ko Anayuru kina afoo nga, ko Ayuru nga, ko Ate nga, ko Ano nga, ko irite nga, ko ayirikwi me ko ila ididuma,

³⁰ Aki peni ka di asing ri, iki gina kota ka aji, ni irina, kina Anayuru na afoo, kina Ate, kina Ano, kina Iriteh, ni oki dara kono olo. Asing ki ba ni, aki peni okyuo mani Ushi wu na amra ba.

³¹ Ajiya nagigang ngo shite, aki tee agho tumu, na agho tumu kite agho shite.

*IYesu kimi upeni ko ukpo nga
(IMat 20.17-19; ILuk 18.31-34)*

³² A kyeng ghila bo Urushelima ni, IYesu shi ki ite, atina nga sọ kyeng ni nga, na sa woo ica. Aghomani ayii nga ko tumu ni, a huri erabata. IYesu vasa yoro agho osho na pai uho kiva teri bo imumani iki ba ni nga. Ateri si,

³³ “Iyi be ni iki kya yi Urushelima.” Aki ta Ano Ajiya utumu kidi avo ifirist ighighe kina Aghomee iMusa. Aki wa nga ashu’a ukpo, ka ma nga kidi avo aghomani ashi bo aYahudawa ba.

³⁴ Aki kali nga, ka ta nga akpe, ka ca nga na aiwirimi, ka pighi nga. Kide awii atai ni, aki sang ka kyo”

*Ushor iYakubu kini iYahaya
(IMat 20.20-28)*

³⁵ Ashi kide udu ni, Ano iZabadi, iYakubu kini iYahaya, aba ukushi iYesu, avasa teri si, “Aghomee, iyi wang si uma yi, nadidu imumani iyi shor ngo”

³⁶ Avasa wulu si, Ikembọ no wang si ju nu?”

³⁷ Avasa yira si, “Ta ni agha yeng yi cicaa kavọ ila ngo ada gho kavọ iproma ngo ka awii ujoo ngo.”

³⁸ “Inu ye nu imumani uwulu ba,” IYesu wulu kindo. “Inu ki bra osa ka asong mani iki sa wu? Ta inu ki bra mani, aju nu abaptisma kina iminimini mani aki ju mi ko?”

³⁹ Avasa yira nga si, “Ibo ki bra.”

IYesu vasa teri bo si, “Inu ki sa ko ko mani iki sa ko, aki ju nu iminimini kina abaptisma mani aki jumi ko.

⁴⁰ Ni oci kavọ ila mi, ni iproma mi, ba onga me ko ba. udu ka ni, inga aghomani ako kyer bo wu.”

⁴¹ Ushe atina osho ya kong kindo ni, avasa teghi agho huri anang iYakubu kini iYahaya.

⁴² IYesu sa yoro bo ki teri bo si “Inu ye si, aghomani aye bo ni eredom kide ajiya ri na ashi bo aYahudawa ba, Aghakakong bo ka nyeni bo eredor.

⁴³ Ni bo mani uki shiwudu kide no ba. Kindo ni, aghomani awang tee agha ghaghe kide no ni, sa tee agira,

⁴⁴ Aghomani awang tee akyote ni, sa tee agira ako inga.

⁴⁵ Ka Ano Ajiya ra ba ka ma ju nga irigara ba, si ni ka tee agho ju ajiya utina, ka va ma bo okyuo nga ka fo ajiya wu.”

*IBartimawus afoo peni okyo uka
(IMat 20.29-34; ILuk 18.35-43)*

⁴⁶ Aya ba aYeriko. Aya sang kunu bo ka aYeriko ni, iYesu kina atina nga, kina ajiya

nagigang, ava nu ace afoo aci ka nyu ɔtra aso sholo. Ayoro nga si IBartimawus, anɔ iTimawus.

⁴⁷ Aya kɔng si IYesu agha aNazaret nga ni, avasa shang iriywi nga, na tɛri si “IYesu Anɔ iDauda kɔng ahomi!”

⁴⁸ Acegho bɔ vasa gɛr ki tɛri si akomu nai kikir. Kindo ni avasa shang ɛrɛwyue nga nagigang na sha tɛri si, “Ngo Anɔ iDauda, kɔng ahomi!”

⁴⁹ IYesu vasa titara ki tɛri si, “Oyɔr mi nga wu.” Aba yoro afoo ki ju si, “Kpɛnɛ ikwyi nɔ, sisang kaa ayoro ngo.”

⁵⁰ Ava naa imu fiya nga kɔ ka uyeng, ki ka ma! ki sisang ki kya ukushi iYesu.

⁵¹ IYesu va wulu nga si, “Ikembɔ nɔ wang si iju ngo?”

Afoo vasa yira si, “Aghomɛɛ, imɛ wang peni ukyo oka.”

⁵² IYesu va tɛri nga si, “wolu, uma aipang ngo lɛni ni ngo.” Ki iripɛ ukadu ni avasa peni ukyo oka, avasa yii iYesu, avasa wulu.

11

IYesu ghila nga urushelima

(IMat 21.1-11; ILuk 19.28-40; IYah 12.12-19)

¹ Aya ba ayayo kina Urushelima ni, aba ba aBefafaji kina aBetani, ugbana umani ushi uzaitun shi wu, iYesu ba tuma atina nga apai,

² aba tɛri bɔ si, “Inu kyaa anɔ ifong na ashi kite nu, inu ba ghila ni, inu ki ya nu anɔ izaki na alor, inga umani ba agho ni akɔ kila wu ba. Inu shii ka inu ba wu kɔ kawɛ.

³ Insi ace agho ghulu nu si, “Ikembɔ sa ni inu su ju kindi?” Inu tɛri nga si, ‘Agho ɔna nga wang wu ni aki vuwa ni kɔ kide akyua.’ ”

⁴ Aba wor ki ya peni anɔ izaki kɔ seshi anyu utra alor ka anyu ɔna. Asu shii wu ni,

⁵ ace ajiya na ateng kɔ kaa ba tɛri bɔ si, “Ikembo ni inu su ju, inu su shii anɔ izaki?”

⁶ Aba yira bɔ kono mani iYesu tɛri bɔ ni, ajiya nga ba ya na awor ni kɔ.

⁷ Aya ba iYesu ni anɔ izaki ni, aba yaa nga ugbang bɔ ku tumu izaki, ni aba kila ki cicaa ka ayaa.

* 11:9 Ujoo

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bɔ kɔ utra, ace agho bɔ ni, ayaa aniraga ashi afa umani akɛr.

⁹ Aghomani ashi kite nga kina utumu nga taa akpa na ju si,

“Hosanna*!

Anyu adaduma ka aghomani aba kide nɔ uca agho ɔna!”

¹⁰ “Anyu adaduma na ɛrɛgom uki ba inga ate bayo iDauda!

Hosanna ka Onong aghocɛɛ nɔ ughoghe”!

¹¹ IYesu ghila Urushelima ki kya idɛ ɔna Onong. A kra uka nadidu, aya nu ni ughe ya ba ni, aba kunu nga kina agho usho na pai ra ki kya bɔ aBetani.

IYesu ma ushi uwe anyu ababi

(IMat 21.18-19)

¹² Uka ya yɛ na aya sang ushee aBetani ni, iYesu ba koo idafo.

¹³ Anu uce oshɛ uwe ka tatoɔ ni oshɛ ni ayaa, aba ka ya nu ta ushi shini ikolo ni. Aya fuma ni aba nu ni ayaa yo shiya, ka akyua ula uwe kɔ ba wu ba.

¹⁴ Aba tɛri uwe si, “Ace agho taaki ba la nga ikolo ngo ba ka ta kɔ sang asing.” Atina nga koo inumani atɛri.

IYesu ghila ɔna Onong

(IMat 21.12-17; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22)

¹⁵ Asu fuma Urushelima ni, iYesu ghila nga kide ɔna Onong ki kila aghomani asu gheli na agbira uma kide. A yiri ugoo uka umani agho ser ufe shi wu kina uka ni agho gbara ukhimi shi wu,

¹⁶ Ki ba kila na a kpaa ice ima ka awor ni yo kɔ ukaa ɔna Onong.

¹⁷ Aba mɛɛ bɔ si, “Awoo si, “ ‘Aki yoro ɔna mi si ɔna upii nɔ Onong ajiya nadidu ba’? Uwe inu tee ni wu uka solu ayi akakong.’ ”

¹⁸ Afirist akakong kina aghomɛɛ umɛɛ iMusa ya koo udi upii ni, aba wang utra ni aso pii nga wu, ka aso hwiri ɛrɛbata nga, iikir baijiya ni icuru nadidu woo ica nɔ umɛɛ nga.

¹⁹ Uka ya ba ughe ni, aba kunu bɔ kide ifong.

Ushii uwe mani uhwiya wu

(IMat 21.20-22)

²⁰ Asọ wor ni ikyuating ni, aba nu ọshẹ uwe ra nọ uhwiya wu ku kpaa ka akang.

²¹ IBitrus ba shuni, aba ju iYesu si, “Aghọmẹẹ, nu! ọshẹ uwe mani inga ma wu anyu ababi ra ni uhwiya wu!”

²² IYesu ba ju si, “Inu uma aipang kọ Ọnọng!”

²³ “Imẹ tẹri nu aipang, insi ace aghọ ju upang ri si, ‘Wor, ya kpaa kide ẹrẹyema,’ insi ama aipang kide ikwyi ni, ki ba yira si ima uteri nga ki ba ni, aki ju kono uteri nga ni.”

²⁴ Kindo ni, ime sọ tẹri ngo, nadidu imu-mani inu shoro ki pii nọ Ọnọng ni, uma aipang si ingo ki yira yọ, ni iki shi inga ngo.

²⁵ Insi ingo tara upii nọ Ọnọng ni ingo ko ace aghọ ki ikwyi ni, yira ọlọ kpaa nga, ka Ate nu ka ayaya kọ cira uvulu nu kọ.

²⁶ Insi inu ta yira nọ ula ukpaa ba ni, Ate nu ka yaya ki kpaa nu nga nu uvulu kọ ba.”

Ayira bọ akyuo iYesu ba

(IMat 21.23-27; ILuk 20.1-8)

²⁷ Aya ba fuma Urushelima, ni iYesu sọ kyeng kide ọna Ọnọng, afirist akakong, aghọmẹẹ umẹẹ iMusa kina aghọ ite ba ukushi nga.

²⁸ “Erekyuo inga nga wu ni ungo su ju umari kọ? Inga ma ngo ẹrẹgoro ri?”

²⁹ IYesu ba yira si, Iki ghulu nu upii uyeng. Inu yira mi, ime ki kọ tẹri nu ta ẹrẹgoro nga wu ni ime su ju umari kọ.

³⁰ Iminimini iYahaya ni, ka ayaya ko ta unga ajiya ko? Inu tẹri mi!”

³¹ Apii kina ace bọ ka aya na aba ju si, “Insi ayọ ju si ‘Ka ayaya’ ni, aki ghulu ayọ si, ‘Ikembọ sa ni inu ta uma aipang ba?’

³² Insi ayọ ju si unga ‘Ajiya wu’ ni (asọ hwiri ẹrẹbata baiya ka kwinga ye si iYahaya ni aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng nga.)

³³ Aba yira iYesu si, “Ayọ ye yi ba.”

IYesu ba ju bu si, Imẹ ki kọ tẹri nu nga ta ẹrẹgoro inga wu ni ime sọ ju umari kọ ba.

12

Ighang upii ka aya aghọ yira ija inabi

(IMat 21.33-46; ILuk 20.9-19)

¹ IYesu ba pii kini ibọ na ighang upii, Asi, “Ace ajiya pila ija inabi nga. Asa viya uwiya ki ghimì wu, na aba tumu uhwo

umẹẹ inabi nga wu ki ba viya ubọ usha. Aba ma ace aghọ uwuu ija uta na asisang ukyeng.

² Akyua ucuru imila ya ju ni aba tuma ace agira nga ka ija ka aya yira ice ikolọ inabi ka aba ma nga.

³ Aba kpẹnẹ nga ki ca nga, ki ya nga na vuwa nga na avọ ahwọ.

⁴ Aba tuma ace agira nga kukushi bọ; aba kyo ajiya nga ka ẹrẹkwẹ ki kongo nga ọlọ ki ju nga ububi.

⁵ Aba khimi utuma ace aghọ wọ, aba pii nga wu. Aba tuma ace aghọ bọ; aca ace aghọ bọ ni asa pili ace aghọ bọ wu.

⁶ Ashẹ na aghaye na atuma, anọ nga, aghọmani anga yoo. Aba tuma nga kọ tumu, si, ‘Aki ma anọ ẹrẹgoro.’

⁷ Aghọtina ija ba ju ace bọ si, ‘Aghọ ki lara ni ija nga we. Ayọ ba pii nga ka ija tee inga yi.’

⁸ Aba kpẹnẹ nga ki pii wu, ki feni nga kọ seshi ija.

⁹ Ikembọ ni aghọ ọna ki ju ajiya nga? Aki ba ka aba pili aghọtina ra ka ma ace aghọ bọ ija.

¹⁰ Inu kọ pila nọ upii Ọnọng ri ba,

‘Utii ni aghọ uviya toọ bọ ni,

Ọbọ tee unga utina kọ uviya;

¹¹ Aghọ ọna nga ju udii,

Ima ididuma yọ ka ica ma ajiya?” ”

¹² Agha ite aYahudawa wang utira ni aki kpẹnẹ nga kọ ka aye si akwyi bọ yọ ni ighang upii ri shiwu. Ni asọ tẹ ẹrẹbata ikir baiya; aba ya nga ya na sa wor.

Ughulu ka aya uma uKaisar agonu

(IMat 22.15-22; ILuk 20.20-26)

¹³ Ko tumu ni aba tuma ace aFarisiyawa kina ajiya iHiridus kukushi iYesu ka aya peni nga na vulu ko upii nga.

¹⁴ Aba ukushi nga ki ba ju si, “Aghọmẹẹ, ayọ ye si ingo ni agha aipang nga. Aghọ ka biya nga utee ngo ba, ka ingo shi ngo nu uyoo ẹrẹkwyue ba; ingo ka mẹẹ utira Ọnọng na aipang. Ọsọ ọdọma na ayọ ja iKaisar nga agonu ta ushi wu uduma ba?

¹⁵ Ayọ ja ta ayọ ba ja ba?”

* 12:15 Dinari uwu shi ufe akyua bọ

IYesu ye ima ushi kide ikwyi bo. “Ikembō sa ni inu wang mra mi?” Aba ju bo si, “Inu ma mi ufe* ka ime kra.”

¹⁶ Aba ma nga, na aba wulu bo si, “Iwuu kini uca inga bo shiya?

Aba yira si, “IKaisar.”

¹⁷ IYesu ba ju bo si, “Ma iKaisar imumani ishi inga iKaisar ni inu ma Onong imumani ishi inga Onong.”

Aba woo ica nagigang.

*Ughulu ka aya usang aghokpo
(IMat 22.23-33; ILuk 20.27-40)*

¹⁸ Ni aSadukiyawa mani asi ba usang ko kpo ba ukushi iYesu ki ghulu nga si,

¹⁹ “Aghomee, iMusa woo ayō si, insi anayuru ajiya kpoo ki shee ayiri nga ba anō ba, iyiya yō ni ajiya nga ki vo ayiri aghokpo ka apeni anayuru nga anō.

²⁰ Ka kyuakyuari ni aju ace anayuru atinsara. Aghite vo ayiri ki kpoo ba anō.

²¹ Aghi ipai ba vō ayiri aghokpo, aba kō kpoo ba anō. Kindō wu na aghi itai.

²² Nadidu bo ka atinsara bo ni ba agho ni apeni anō. Kutumu ni, ayiri kpoo.

²³ Awii usang agho kpuru ni, aki shi ayiri inga, ka agha atinsara kō vo nga?”

²⁴ IYesu yira bo si, “Inu ta vulu nu ba ka inu ta ye nu upii Onong kina erekyuo nga ba?

²⁵ Akyua usang aghokporu ni, aki ju bo obiya ba na ama bo obiya ba. Aki shi kini atuma Onong bo ni ka ayaya.

²⁶ Kaya awii usang agho kpuru ni, inu ta kō pila nō awō iMusa, ama ila umani ugha la kide aghumu, ni Onong ju nga si, ‘Ime si Onong Ibrahim, kina Ishaku kina iYakubu?’

²⁷ Ashi Onong aghokpo ba, anga agha akyuo bu. Inu vulu nagigang!”

*Ima uteri ighighe
(IMat 22.34-40; ILuk 10.25-28)*

²⁸ Agha yeng kide aghomee umee iMusa ba ki ba kō ni aso linang. Aya kpele si iYesu sō yira bo upii na birbo ni, aba ghulu nga si, “Nadidu uma umani Onong sa uju ni, uligba wu cee nō ughoghe?”

²⁹ IYesu ba yira nga ki ju si, “Onga ni ucee nō ughoghe ni, ‘Inu kō, Israila, Ate Onong bayo, Ate ni ayeng nga.

³⁰ Yoo Agho ona Onong ngo kini ikwyi nu nadidu kina okyuo nu nadidu, kini ikwyi ngo nadidu kini erekyuo ngo nadidu!

³¹ Onga ipai cee nō ughoghe umani Onong sa uju kō shi, Yoo agha ayayo ngo kini erekwe ngo ni.’ Ba onga mani ucee adii ri ba.”

³² Ajiya nga ba yira si, “Ingo teri aipang, aghomee umee iMusa. Ingo teri aipang nō umani ingo si Onong shi uyeng ba ace agho ba sa anga.

³³ Yoo nga kini ikwyi ngo nadidu kini ukpili ngo nadidu kini erekyuo ngo nadidu, kō ba yoo agha a yayo ngo kini erekwe ngo ni ucee nō umani ingo ya ta ugha olōkpa kunu uwa ifuu.”

³⁴ IYesu ya nu na a yira upii na uye ni, aba ju nga si, Ingo shi ngo atō kō eregom Onong ba.” Kō kpaa ka akyua ra ni, ba aghomani aso ghulu nga ima ba.

*Ughulu kaya iKristi
(IMat 22.41-46; ILuk 20.41-44)*

³⁵ IYesu sō mee kide ona Onong ni, aba ghulu si, “Ikembō sa ni, aghomee umee iMusa si, iKristi ni Anō iDauda nga?

³⁶ iDauda ki kirkwyi nga pii kide aghing Onong si,

“Ate teri Agho ona mi si,

“Cica ka avo ila mi

Sa ime sa asho ngo

Ka ifra ngo.

³⁷ iDauda ki kirkwyi nga yoro nga si ‘Ate ona,’ Na nyi wu ni aki ba yoro nga si anō nga?”

Ikir baiya na ashi kō ukaa kō ikwyifu.

*IYesu Ta Aghomee iMusa ka Ayaye
(IMat 23.1-36; ILuk 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Ashi kide umee ni, iYesu ba ju si, “Inu ju na birbo na aghomee umee iMusa agho wang soru uma okokong na aso goru. Awang si a bili bo kō ka ju ize

³⁹ ka aba ma bo uka uce okokong kō oko takwyue aYahudawa kono uka usra agya.

⁴⁰ Aka yira ayiri mani aghimi bo kō kpurubu ona bu na aka ba upii nō Onong ogbogbang ka anu bo. Aki ju bo ashuwa nagigang.”

*Uma aghomani aghimi kō kpoo
(ILuk 21.1-4)*

⁴¹ IYesu cẹ kide ọna Onong kọ uka uta uma na asọ kyoo umani ikir baijiya su ma uma bọ. Aghono upeni na pam ma na pam.

⁴² Ni aghina amir mani aghimi nga kọ kpoo ba ki ba ta anini apai ya anga umani ata fuma yọ ukobọ ba.

⁴³ IYesu ba yoro atina nga ki ju bọ si, “Imẹ sọ teri nọ aipang, aghina amir mani aghimi nga kọ kpoo ri ma ki cẹ agho bọ nadidu kide uka uta uma.

⁴⁴ Nadidu bọ ma kide nọ upeni bọ; inga ni, kide na amir nga ni ama nadidu imu-
mani ashi ni yọ kọ cẹ nga.

13

IYesu pii kaya pulu ọna Onong
(IMat 24.1-2; ILuk 21.5-6)

¹ Ashi kọ kunu ka ọna Onong ni, agha yeng kide atina nga taa nga si, “Aghomee! Kala, igho apang li kini igho ivra li ododoma!”

² IYesu yira nga si “Ingọ nu ivra ighighe li? Ba utii ko uyeng umani aki ya kaya uce. Aki pulu kwiligba wu!

Amaa asing
(IMat 24.3-14; ILuk 21.7-19)

³ IYesu shi ci kaya ugbana ishi uza-
itun mani do kyo ọna Onong, iBitrus, na iYakubu, na iYohana, na Andarawus ada ghulu nga kọ yuyi di taa si.

⁴ “Taa ayọ, awii mani ima li ki ba kọ? “Ikembọ wu ki shi amaa iyi do nu na yọ kpele ni ima li ki ba?”

⁵ IYesu taa bọ, “Inu kala na ki kya nu ma yaya na ace agho dolu nu ma.

⁶ Ajiya na pam ki ba nọ uca mi, na taa. ‘Imẹ si Inga,’ adọ dolu ajiya na pam.

⁷ Inkini nu kọ irishu ikoro kini ila ikoro ni, inu ma duma ma. Iyiya ni uma li ki ba, ni usang ashi kọ ta kọ ba ma.

⁸ Ajiya ki ju irisho kina ajiya, eregom kina eregom. Aki peni uzee elebo ka ika na pam, idafọ dọ shi. Adọ sang kọọ ọlọ wuji.

⁹ Inu ci nu ye. Aki kyaa na nu ka sice agho eleshuwa ka aca nọ kọ okọ takwyue aYahudawa. Aki kyaa ni nu kushi agho kakong na agom kaya nọ uca mi, inu kite agho kọ elebo na agom ka inu ma ila ididuma.

¹⁰ Ni sa inu zono teri si ama ila ididuma ka ajiya nadidu.

¹¹ Akyua umani A kpenẹ nu ki ba ni nu ka eleshuwa ni, inu ma duma ni imumani inu dọ taa ma. Taa imumani ama nọ ka akyua la, ka inu bọ dọ pii ma, aghing Onong nga.

¹² Anayuru dọ gbala anayuru ka aya ta kọ ukpo, ate kina anọ nga. Anano ki ju irisho na ate bọ ka aya ta kọ ukpo.

¹³ Nadidu ajiya ki toro nu kaya uca mi, ni agho umani bra tra di fuma amara ni aki ufoo bọ.

Ọlọ ububi
(IMat 24.15-28; ILuk 21.20-24)

¹⁴ “Insi inu nu irighe ni ika sa ukpo kọ oka umani oshiwu dọ ba, (ta ni agho pila kpele), ni agho shi ka aYahudiya atii bọ ka akya bọ aya apang.

¹⁵ Agho umani asọ ka ayaya ọna ama shuu ma ko na ghina kide na awang ice ima ma.

¹⁶ Agho umani asọ kaya ibiya ama vura ni nga wang ya kpa igbang.

¹⁷ Ọlọ ka ayiri mani ashi na afo kina agho ko anọ ji kide na awii la!

¹⁸ Inu pii nọ Onong ka ima li ma ba na elekpele ma.

¹⁹ Ka adidu akyua ni adọ ghina ọlọ ububi mani akọ ju wu ma kọ kpaa ka akyua umani Onong kyeli ashi dima ta ka diji akyua. Aki ba ju bu igho ma ta ka amaa asing.

²⁰ Kpaa si Ate ọna kyua nga igbang na awii la ma ni, ba aghomani ada kọ lang ma. Ni kaya aghomani ahwiya, owo sa na akyua igbang la wi kọ ki ufoo bọ.

²¹ Ka akyua la ni in kini ace agho taa si, “Nu, iKristi we, ko ni awa!” Inu ba ma aipang ba.

²² Ka iYesu ateri kina agho pii kọ oto Onong ateri dọ ba da ama ju amaa na uma ọsa wo ica ka dolu nu kina agho umani ahwiya insi oki yini.

²³ Ni inu nu do ci na zizal; Imẹ yọ titaa nu kwike kide akyua.”

Okı vuwa Anọ Ajiya
(IMat 24.29-31; ILuk 21.25-28)

²⁴ Ni kide la awii la ni, bam ni ọlọ mani aki kong ni,

“ ‘Onong uta dọ ba ni iting.

Opri dọ ma wu uyeri ma,

²⁵ Eyere dọ ka kpala yọ ka ayaya,

Ado zuru uma okokong umani oso ka
yaya.'

²⁶ Ka didu akyua ni ajiya do nu Ano Ajiya
ado ki ba kide amo, kina erakyuo na ujo.

²⁷ Ni aki tuma atuma Onong da ama culu
agho umani Ahwiya ka ushii onari mani
uwuu ka sang ko, ko kpaa ka amara ashi
kiya ta amara ayaya."

Umee kaya ushi uweng
(IMat 24.32-35; ILuk 21.29-33)

²⁸ Inu mee ighang upii nu oshu uwe Insi
aga nga de ko shuu ni, adogo wo ayaa
asasa, inu ye si elekpelle ko ya sang ba
wudu.

²⁹ Ushi wu du onga mani inu nu ima le do
ba, inu ye ako ba yayo, ado shi ka anyu bo.

³⁰ Ime do taa nu aipang, ajiya akyua li ki
wolu bo ma sa ima li ba.

³¹ Ayaya na erabo ki wolu wu ni upii mi
ki wolu wu ma."

Ba agho ye awii uvuwa iYesu ma
(IMat 24.36-44; ILuk 17.26-30; ILuk
17.34-36)

³² Ni awii la ni, ko akyua la ni, ba agho ye,
ko atuma Onong mani aso ka ayaya, ko Ano
Onong ma sai Ate kayu Nga.

³³ Inu kala! Inu ci nu ye! Inu ye nu akyua
mani aki ba ma.

³⁴ Uso lile ajiya umani asang ukyeng di
teri agira nga na kala nga ona, kwinga so no
utina nga, adi taa agho sha anyu bo sa aci
na ye.

³⁵ Inu ci nu ye, ka inu ye nu akyua mani
ate ona ki vuwa ma, ta no uge, tanaa biy-
ateng ating ko, ta no uki ta erewyue akoro
wu, ta ni ikyuating yo ni.

³⁶ Peni aba ba agho ye ni, ama peni nu ni
inu do moo ma.

³⁷ Ima ni ime do taa nu ni, mi do ta
kwinga wu, uwu ni inu ci nu uye!"

14

Aghakakong aYahudawa pii kina ace bo
umani aki pii iYesu

(IMat 26.1-5; ILuk 22.1-2; IYah 11.45-53)

¹ Ushu awii apai na aju Agya Ubulu na
agya imila mani shi yo no uyisti ma, ni
ifrist ighighe na aghomee umee iMusa

wang utra kpeni iYesu ko yuyi, ka apii nga
wu.

² "Bam na akyua agya ma," Aba do taa,
"Ka ajiya ma kpeni okoro ma."

Ashii iYesu na anyi uvong ka aBetani
(IMat 26.6-13; IYah 12.1-8)

³ IYesu so ka aBetani ko ona iSaminu
aghono ubili. Ado la imila ni, ace ayiri ya
ba na ni iwoo anga la anyi uvong ododoma
ungo ayaa unardi*, ada tsiga ano iwoo, di
shi anyi kaya erewe iYesu.

⁴ Ace aghomani ashi ko okaa ada ko
anang ko. Ada do taa ace bo, "Ikembo sa ni
ado biya anyi uvong wu kini?"

⁵ Ada ko do gbala anyi uvong ododoma ko
kaya udinari aji atai, adi ma agho lamiri!"
Ada kong anang nga di ger ayiri nagigang.

⁶ IYesu taa, "Inu ya nga ya. Ikembo sa inu
do dama nga? Ima ididuma yo na aju mi.

⁷ Ko aligba awii ni inu so na agho lamiri,
nu do bra no ju bo ima ididuma ma, ime
shimi kini nu ko aligba wii ma.

⁸ Aju imumani aki bra ju. A shii mi na
anyi uvong ka erenoma so mani akyua ukpo
mi ya ba.

⁹ Ime do taa nu aipang, nadidu oka mani
aki teri ila ididuma ka asing, ado ka taa ima
ni ayiri li ju, no mani aka shuni ni nga."

IYahuda Iskariyoti yira si inga do gbala
iYesu ko

(IMat 26.14-16; ILuk 22.3-6)

¹⁰ IYahuda Iskariyoti, agha aye kide
agho usho na pai la, akyaa kukushi ifrist
ighighe inga do gbala iYesu ku shi bo.

¹¹ Aya kong nido ni ada ko ododoma, ada
ta nga anyu si abo do ma nga ufe. Inga la
ko wang utra ubgala bo nga.

IYesu la imila Agya Ubulu kina atina nga
(IMat 26.17-25; ILuk 22.7-14; 22.21-23;
IYah 13.21-30)

¹² Awii iyeng agya ubulu mani ishi yo
nu uyisti ma, awii mani aka wa itimi inga
Agya Ubulu, atina iYesu ba ghulu nga si,
"Aba ko no wang si iya ker ngo imila Agya
Ubulu ko?"

¹³ Ada tuma atina nga agha pai, ataa bo,
"Inu ghina kide ifong. Kadu no oki takwyue
na ace agho ako iwoo la amusum, nu kiyii
nga.

* 14:3 Unardi Udi ni ayaa yo mani aka ker anye ovong ko.

¹⁴ Nadidu ɔna mani aghina, nu taa agho ɔna, “Aghomee ghulu, ki oboo mani ime do la Agya Ubulu na atina nga?”

¹⁵ Anga ki yeni nu oboo ughoghe ko oboo ayaya, ako keli yo. Kadu wu nu do keli ayo imila wu.”

¹⁶ Atina sang de ghina bo kide ifong aya peni kwike kini mani ataa bo ni, ada kyeli Agya Ubulu.

¹⁷ Uka ya ba ugho ni, ada ba kina agha usho na pai la.

¹⁸ Ashi ko la imila ni, iYesu da taa, Ime do taa nu aipang, ayayi kide nu ado gbala mi, aghomani ayo do la ni nga.”

¹⁹ Ada kong ikwyi ibibi, ka yayi ado taa nga, “Ta imee?”

²⁰ Ada taa bo, “Agha aye kide usho na pai li, aghomani ayo so la kide iso iye.

²¹ Ano Ajiya kpoo konu umani awoo kaya nga ni. Olo kukushi aghomani ado gbala Ano Ajiya! Ada ko do jee bo nga ma.”

Ola imila amaa

(IMat 26.26-30; ILuk 22.14-23; 1AKor 11.23-25)

²² Ada shi ko la imila, iYesu kpaa ubiredi, di sa Onong iza, ada wura wu, di ma bo ada taa, nu yila, diji erenoma mi wu.”

²³ Ada kpaa iso, aya kpee sa Onong iza ni, ama bo. Nadidu bo da sa kide.

²⁴ Ada taa bo, “Diji ayi mi bo. Ango domo mani anawu kaya ajiya na pam.

²⁵ Ime do taa nu aipang, ime ki va sa mi amusumu ikolo na ashi ma, sa awii umani mi ki sa asasa ka erenom Onong.”

²⁶ Aya kpe ota ate ni, avasa sang ki kyabo ka yo ugbana ishi uzaitun shi wu.

IBitrus ki nere uye iYesu

(IMat 26.31-35; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

²⁷ IYesu teri bo si, “Naidu nu ki ti no ko yami yaa, “Ka woo kide awoo onong si,

‘Iki pili agho cee ko,
Na atem ki furu bu.’

²⁸ Ipeni iya sang ka lor ni, Iki lite nu ki kyami aGalili.”

²⁹ IBitrus vasa teri nga si, “Ko na ti bo naidu bo, ime ki ya ngo ba.”

³⁰ IYesu vasa teri nga, “Aipang, ime so teri ngo, kaidi ating ri, akor ta ko ta iriywi iri pai ni ngo, ki linang uyemi iri tai.”

³¹ Kindo ni IBitrus vasa lite no volo upii na kyo si, “Ko ni ikpo mi, iki lami inang uyeng ba.” Naidu bu vasa teri kindo.

IYesu pii nu Onong ka aGatsemani

(IMat 26.36-46; ILuk 22.39-46)

³² Ada ya fuma upye uka, ni uca si aGetsemani. IYesu do ta, atina nga “Nu cica koke ni ime ya pii no Onong.”

³³ Ada kpa iBitrus ni iYakubu, ni iYahaya, akyo kong olo konu bira ikwyi nga wu nagigang.

³⁴ Ada ta bo si, “Ikwyi mi dogo ko olo nagigang, lele mi ukpomi ni. Nu tra ka ji, nu ka sha ka ji.”

³⁵ Aya kya ite naji ni, avasa kpa ki erobong, ki pii no Onong ki teri si, in peni uyira ushor mi ni, kpa mi udi olo wu.

³⁶ “Ate, † koligba ima ki bra ba, ukoy shi ngo. Kindo ni, kpa mi asong olo ri wu. Ni ba uyo mi ba sa imumani ingo wang.”

³⁷ Avura dima pini bu ado moo, ada ta IBitrus, “IBitrus, ngo dogo moo? Ngo do bra ngo sha elesha ngo akyua ayayi ma?

³⁸ Inu ci sha elesha nu sa va pii no Onong mani nu ma ghina kide umra ma. Ni aghing wang, ni erenoma toro wu.”

³⁹ Ada va vura, di pii no Onong, asa va volo upii aiwu.

⁴⁰ Ada va vura, dima pini bu adoko moo, omoo ku fuwa bu ica. Ada yebu ima mani aki ta nga ma.

⁴¹ Ava vura ngo itai, ata bu, unu do shi ko moo nu wuru? Omaa nedo! akyua ya ba, nu aki ma Ano Ajiya ka vo ma agho vulu.

⁴² Inu sisang na yo ma ke, agho gbala mi we ata ba!”

A kpeno IYesu

(IMat 26.47-56; ILuk 22.47-53; IYah 18.3-12)

⁴³ IYesu so ko pii ni, iYahuda, agha aye ki de aya osho na pai la, kunu. Kini inga ni ikir ma juwa konu ukuma gbugbang na ashi. Agha afirist akakong na aghomee iwoo iMusa na agho ite bo tuma bu.

⁴⁴ Agho gbala nga ko nyeni amaa si, “Aghomani mi ki keni nga, adu agho nga;

nudo kpeni nga nu kya ne nga na ace agho ko nga ni ɛrɛkyuo.”

⁴⁵ Nu ba anga iYahuda uko shi iYesu, di ta nga, “Aghomɛɛ!” ava kɛni nga.

⁴⁶ Ada kpeni iYesu, ki wulu ni nga.

⁴⁷ Ayi kidɛ aghomani ating, da woo ikoma igbigbang nga, ada kpa ayi kidɛ agira ifrist ighighe, acuwa nga ɔtong.

⁴⁸ IYesu da wulu bu, “Ukunu no ɔkoma ɔkɔkɔng na ashi kunu ma kpeni mi lilai agho yi?”

⁴⁹ Kwaligba wii ni iso ni nu, isha mɛɛ kidɛ ɔna Onong nu, nu da bra nu kpeni mi ma. Aju diji ko upii Onong kaya ɛrɛkwɛ nga hwura.

⁵⁰ Ni kwinga ya nga ki tii.

⁵¹ Ace anɔ anaghɛmɛ, akɔ nga ice ma ba si ima fuwa alili, ada kiyi iYesu. Aju ta aki kpɛnɛ nga,

⁵² inga da ya bu ima fuwa, ada tii ba ighima.

IYesu ki ite aghakakong

(IMat 26.57-68; ILuk 22.54-55; 22.63-71; IYah 18.13-14; 18.19-24)

⁵³ Ada pka iYesu di kya ni nga ukushi afirst akakong, na agho ite na aghomɛɛ umɛɛ iMusa a culu ka ukushi nga.

⁵⁴ IBitrus da ki yii nga ka tatɔɔ, ada ya ghila idɛ ɔna ifrist ighighe la, aya ki ka na agho sha irisha ado kɔng ɔco ci ugha.

⁵⁵ Afirst akakong na aghogunu nadidu da wang avulu mani aki yeni kaya iYesu, mani apeni na pighi nga ada peni bu ma.

⁵⁶ Ajiya na pam yeni di ta atɛri kaya nga, ni anyu bu da ba bo uka yeng ma.

⁵⁷ Ace agho kutumu da va sang di ma taa atɛri ka ya nga, dita si,

⁵⁸ Iyi kɔng atɛri si anga ki pulu diji ɔna Onong mani ajiya avura na avo, kidɛ awɛɛ atai mi ki vura uce mani aki vura bu na avo ma.

⁵⁹ Nedu nadidu anyu bo yeni da ba wo ko yi ma.

⁶⁰ Kadu ko ni ifrist ighighe da sang di tara ka buga ting bu di wulu iYesu dita ni, “Ingɔ shi ngo na ice ma mani Ingɔ ki tɛri ma? Uma mani ado ta ka ya ngo ni?”

⁶¹ Ni iYesu la na kikari a ghari nga ma,

ifrist ighighe da va wulu nga, “Ushi wu du Ingɔ so iKristi Anɔ Onong agho shina anyu adaduma?”

⁶² IYesu ta, “Imɛ.” Nudo nu Anɔ Ajiya cica avo ila aghomani ace na ɛrɛkyuo ado va suu kidɛ ɛlɛmɔ ayaya.”

⁶³ Ifrist ighighe da giya igbang nga, ata agba upii iyi do va wang?

⁶⁴ “Nu kɔng ado pii agbagbara mani ata! Inu nu na nyi?”

Nedo bu da wa nga ashuwa mani ama ukpo.

⁶⁵ Ace agho bu ba tanga akpe, ada yuru nga ica ya, ada ca nga asa va ta nga si, “Nu tɛri yi imumani iki ba kite!” Agho sha irisha da kpa nga di ca nga.

IBitrus anɛɛ uye iYesu

(IMat 26.69-75; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-18; IYah 18.25-27)

⁶⁶ IBitrus shi ka ta ayayɛ ɔna ɔdona, ace agira ayiri angɔ ifrist ighighe ada ba,

⁶⁷ Aya no iBitrus do whɛɛ ugha, asa nga ica, dita,

“ingɔ doshi na agho agha aNazaret li iYesu!”

⁶⁸ Ava nɛɛɛ dita, imɛ da do yemi imumani ingɔ do pii ma, ada kunu ba nga anyu utra, akɔr data ɛrɛwyuɛ.

⁶⁹ Ana agira ayiri la ya va nu nga ada va ta aghomani ating kadu ajiya so ayi kidɛ bu.”

⁷⁰ Ada va nɛɛɛ.

Ada tɛri bu ma aghomani ki ting ni nga data iBitrus, “Ingɔ aipang ingɔ so ayayi kidɛ bu ni ingɔ so agho aGalili”

⁷¹ Ada vasa ma ɛrɛkwɛ nga anyu, na vasa suu ado ta bu “Imɛ dado yemi ajiya li mani nu pii ma,”

⁷² Kidɛ anakyua ni akɔr da ta ɛrɛwyuɛ ɔnga ipai. IBitrus ya shuni no upii mani IYesu tɛri si, “Anakro da ko ta ɛrɛkwɛ ɔnga ipai ingɔ do nere ngo yimi nga ma iri tai.” Ada kpaa kya nga nu uci.

15

Iyesu ki ite iBilatus

(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; ILuk 23.1-5; IYah 18.28-38)

¹ Kini ikwyi kwyetin, afirst akakong, kina akwite, kina aghomɛɛ umɛɛ iMusa

kina agha ɛrɛgɔm nadidu ataa anyu si. Alor iYesu, ava kpa nga kiya ma iBilatus.

² “Ingo shi agom aYahudawa?” iBilatus wulu nga.

“Mani uteri ni,” iYesu yira nga.

³ Afirist akakong teri nga uma ikir.

⁴ iBilatus va kimi uwulu nga si, “Ushi ngo nu ice iri yara ba? Nu idir nu ma mani ajiya ri su cira ngo nu bo.?”

⁵ Ni ko ta aikyuari ni iYesu ra teri ice ma ba, ni iBilatus va wo ica.

Awa iYesu ashuwa ukpo

(IMat 27.15-26; ILuk 2.13-25; IYah 18.39)

⁶ Akuari ni aku gheli nu ka sheri bu agha asara ayeng ka agolu usra agya aghu mani ajiya wang.

⁷ Ace ajiya ayuru nga si iBarabas ashi ka asara, kina ace aghula igigra na pighi ukyo ka golɔ igigra bo.

⁸ Ikir majiya nga va ba ukushi iBilatus sa aju bu kini mani akɔ gheli ko.

⁹ iBilatus ghulu si, “Uwang si ime sheri nu agom aYahudawa?”

¹⁰ A kpɛɛ si uyo ikwyi kini irisho wu ni agha afirist akakong ma nga iYesu.

¹¹ Ni afirist akakong ava ser ajiya si iBilatus sheribo iBarabas.

¹² iBilatus va wulu bu si, “Ikembɔ ni ime ki ju, kina aghu mani inu yuru nga si agom aYahudawa?”

¹³ Avasa gyo anyu si “Gra nga ko ukumu ushi!”

¹⁴ iBilatus wulu bu si, “Kike? Ikembɔ na aju?”

Ni ava yemi ɛrɛwyue nagigang, “A gara nga ku ukumu ushi!”

¹⁵ Uwang ju imumani ajiya wang, iBilatus sheri bu iBarabas. Asa na aca iYesu na awiwuru, ava ma bu na a gara nga.

Aghula ukpo a sira iYesu

(IMat 27.27-31; IYah 19.2-3)

¹⁶ Aghina akpɔ kpaa nga ki kya bo ɔna bo idɛ ugunu ava yɔrɔ nadidu ikir aghina akpɔ.

¹⁷ Avasa fuga nga nu ugeɛ ugyauto ɔnga amusum ulilɛrɛ ubula, avasa ju nga ifa ɛrɛkwɛ inga akara ki somo nga.

¹⁸ Avasa tee aghu yuru nga si, “Pɛmi nga, agom aYahudawa!”

¹⁹ Asa tanga ashi kaya ɛrɛkwɛ na tanga na akpe. Na ata aghong, ki kpoo sa asu bili nga ɔnga ujeri amiya.

²⁰ Aya kpɛri usra nga ni, ava wo nga igbang amusum ulilɛrɛ ubula wu, ava sumu nga unga nga, ava wo nga ki kyabɔ asing ko kaya gara nga kaya ukumu ushi.

A Gara iYesu

(IMat 27.32-44; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)

²¹ Ace aghɔ wolu ayuru nga si, iSiman ajiya iSayirin, ate Alekzanda kina iRufas, asɔ ki vuwa ka anifong. Avasa sa nga na kpa ukumu ushii.

²² Avasa kya ni iYesu uce uka mani ayɔrɔ si aGolgota, (uko shi “uka igbahu ɛrɛkwɛ”).

²³ Avasa ma nga amusum ikɔlɔ ashi mani azɔgɔ kina ɔkang, ava tɔrɔ sa.

²⁴ Na vasa gara nga kaya ukumu ushii. Ava ko ugbang uko nga, ava fɛni itii ka nu ta ume bu ni ko inga ki peni.

²⁵ Kina agolɔ a larɔshɔ anga ikweting nga na a gara nga kaya ukumu ushi.

²⁶ Avasa woo avulu nga si, AGOM AYAHU-DAWA.

²⁷ Avasa gara nga kina ace agha pai aghu pili ajiya kina inga, agha ayeng ka vo ɪla na agha ayeng kavɔ ipuruma.

²⁸ Udiwu shi utighi upii mani atɛri si “Apila nga kidɛ aghila avulu”

²⁹ Aghu sa wolu sha teri nga upii bra ikwyi agbagbara, asa zuru akwyi bu na teri si, “Ni! Ingo ki pulu ɔna ɔnong ko va vura wu kidɛ awii atai,

³⁰ Shulu kaya ukumu ushi ko ufoo ɛrɛkwɛ ngo wu!”

³¹ Kindiwu ni agha afirist akakong kina aghomɛɛ umɛɛ iMusa a cira nga kidɛ bu. “Afoo ace aghɔ bu,” Ava teri si, “Ni uwɛ ni ata ki bra nga ufoo ɛrɛkwɛ nga ba!”

³² Tara ni aghɔfoo, agom Israila, ashulu kaya ukumu ushi, kiyi nu ki ma aipang.” Aghu mani agira bu kini inga ni abu ma acira nga.

Ukpo iYesu

(IMat 27.45-56; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

³³ Kina atinong, iting ba ki ma fuga ɛrɛbong ya nadidu ki fuma agolɔ atai atinong.

³⁴ Kina agolọ atai atinong iYesu va ta a kpaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktana?” Uwu shi si “Onong mi, Onong mi, ikembọ sa ni ingo nami wu?”.

³⁵ Aghomani ating kaya yo nga a kọng ni, ava tẹri si, “Ukọng, asọ yuru Iliya.”

³⁶ Ace agho va titi kiya sọ asọsọ kina amusumu ikolọ na shi ukpokpam, ki sumu ka ashi, ki ma iYesu si asa. “Aikuari ni uya nga kaya yu nga. Ima nu ta Iliya ki ba ka ma shulu ni nga ni.”

³⁷ Kina uci nagigang, iYesu waga ufeni unga amaa.

³⁸ Ugyauto anyu bọ ọna Onong va gaa iri ipai ko kpa ka yaya ki ta ka taa.

³⁹ Agho la kpọ mani ating na kyu iYesu ya nu mani akpoo ni, ava tẹri si, “Aipang na ajiya ri ni Anọ Onong nga!”

⁴⁰ Ace ayiri asu kyu ka atatọ. Kide bu ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu aghu utumu kina iYusuf, kina iSalomi,

⁴¹ Ka aGalili ayiri ri yii nga na sa ju nga utina. Ayiri nagigang mani akyeng ni nga ka Urushelima shiya ko kaa.

Onaa okong iYesu

(IMat 27.57-61; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁴² Awii ucuru akpara (akọ shi, awii lara awii uhuru aYahudawa). Ughe ya kpaa ni,

⁴³ iYusufu agha Arimatiya, aghu aghaghe kide ugunu, aghu mani anga ma su sha eregom Onong, alor ikwyi nga ki kya ukushi iBilatus kiya shor ukong iYesu.

⁴⁴ IBilatus wo ica nu mani a kọng si iYesu ko kpo. Ava yoro agho la kpọ erėkyuọ ta iYesu ko kpo ni.

⁴⁵ Aya kọng ka anyu agho la kpọ erėkyuọ si ushiwudu ni, ava ma iYusufu ukong.

⁴⁶ IYusufu va ghe ugyauto ufufugu, ki shulu nu ukong, ki fuga ni ugyauto, ki ta nga kide alor anga ughe upang. Ava fuga kina ubule otighi ka anyu alor.

⁴⁷ IMaryamu iMagadaliya kina iMaryamu ayuru iYusuf anu uka mani anaa nga wu.

16

IYesu sisang ka alor

(IMat 28.1-10; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya wolu wọ ni, iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu, kina iSalomi, aghẹ uma uvong kaya coo erenoma iYesu wu.

² Kina iki kywating awii aye kide awii atinsara ni, onong ta, ava kpene utra alor nga

³ ava wulu ace bọ, “Inga ki yini utighi wu ka anyu alor?”

⁴ Na aba sang ica ka yaya ni, ava nu ni utii, mani ushi ughoghe, akọ yini bọ.

⁵ Aya ghila alor ni, ava nu ace anọ ajiya ago uma ufufugu acii ka vo ila, ayi vasa kpa bu.

⁶ “Ayi ma kpano kọ ba,” Ateri bọ. “Inu so wang iYesu anga agha aNazaret, aghu mani a gra nga kaya ukumu usho. Akọ sisang! Ashi koke ba. Nu oka mani aya nga wu.

⁷ Ukya, uya tẹri atina nga kina iBitrus, Aki shi ki te nu ka kya aGalili. Uka duwu ni inu ki nu nga kọ, kini mani atẹri nu.”

⁸ Aipang ni ava kunu kina uti nọ titaa ika, ki ya alor iYesu ya. Ara tẹri bọ ace agho ighima ba, ka a kọng erẹbata.

IYesu yeni erėkyuę nga ukushi iMaryamu iMagadaliya

(IYah 20.11-18)

⁹ IYesu ya sisang ko kpo ka awii ayeng ka awii ating sara ni, ava yeni erėkyuę nga ukushi iMaryamu iMagadaliya, aghomani awo nga usheę utinsara wu.

¹⁰ Ava kya kiya tẹri aghu mani ashi ni iYesu na asọ ju ikwyi ibibi na sa ci.

¹¹ Aya kọng si iYesu sha akyo ayiri si anga nu nga, ara ma bọ aipang ba.

IYesu yeni erėkyuę nga ukushi atina nga apai

(ILuk 24.13-35)

¹² Kusang kindi ni, iYesu vasa yeni erėkwę nga ukushi atina nga apai na aghing mani ashi ayeng ba mani a kyeng kide anifong.

¹³ Kindo agha pai Avughu kiya tẹri ushe; kindo ni, ara ma bọ aipang ba.

IYesu yeni ɛrɛkwyue nga ka atina nga ɔsho na ayeng

(IMat 28.16-20; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁴ Ata ricuru ni iYesu va yeni ɛrɛkwyue nga ukushi ɔsho na ayeng mani aso la imila. Ava ger bo ko taa aipang bo, kina mani atoro bo uma aipang na aghomani anu nga mani asisang.

¹⁵ Ava teri bo, si “Ukya ide asing ko ya teri ila ididuma ko shi ajiya nadidu.

¹⁶ Aghomani ama aipang, na aju nga iminimini ni, aki peni foo. Aghomani ata ma aipang ba ni aki wa nga ashuwa.

¹⁷ Aki nu uma uwo ica ukushi agho ma aipang, Kide nu uca mi ni oki wuli ushe; aki pii ni irighimi mani ayebuba;

¹⁸ aki kpeni iyoo kina ivo bo; insi asa akang ni, aki jubo icima ba; aki tila ivo bo kaya adumu, na ki leni.”

A kpa iYesu ki kya bu ayaya

(ILuk 24.50-53)

¹⁹ Utumu mani Ate ona iYesu pii ni bo ni, ava kpa nga ki kyabo ayaya ko, na va cica kavoo ila Onong.

²⁰ Atina nga va kunu kiya teri ila ididuma kwabi, Ate ona sha she bo ko na sha sa imumani ateri unga uwo ica nu shi kindo.

ILA IDIDUMA KA AVO ILUKA Uyeni

Ila ididuma ka avo iLuka shi kini iYesu nga ni, aghomani asi aki ba ka aba fo agha Israila kina ajiya nadidu. ILuka woꝝ si ayoro iYesu na Aghing Onong ka “aba aghila amir ni ila ididuma,” ingo umani iki shi na utina ka ajiya na shi kini ko iligba igho imumani a awang. Okoo ikwyifu shiya kide awo iLuka, asop ite yeni uki ba iYesu. Asop utumu yeni umani iYesu kyaa ayaya. Aghaye ra nga woꝝ ila ulite aghoyii iYesu ko mani aku kyaa ayaya kide awo Utina Aghotina (Acts). Uka 2 kina 6 (nu ka taata) ushi ni uma umani aki peni kide awo ri, ila ate atuma Onong kina aghocee, umani akyya uka ujee iYesu, iYesu anano kide ona Onong, kina ighang upii kaya agha aSamariya adaduma kina ano mani a vulu nga. Nadidu awo ni, ama erkyuo ko shor Onong (upii kini Onong), Aghing Onong, utina bayiri kide uka uju utina iYesu, kina ukpaa uvulu kukushi Onong. Uma ushi kide.

Uyeni 1.1-4

Ujee kini irinano iYahaya agho uju iminimini kina iYesu 1.5-2; 52

Utina iYahaya agho uju iminimini 3.1-20
Ubaftisma kina umra iYesu 3.21-4; 13

Utina iYesu ka aGalili 4.14-9; 50 Ko kpaa ka aGalili kiya ta ka Urushelima 9.51-19; 27

Awii ayayo kina Urushelima 19.28-23; 56
Usang, uyeni konon ukyaa ayaya iYesu 24.1-53

Uyeni.

¹ Konon mani Ajiya nagigang ko sher si ebo ki woꝝ ila imumani ako ju kide mayo ni,

² awoo konon mani aghi ite ma ayon umumani ibo nu na aju ungo mani obo.

³ Ime nu ni oso duma, ka ime ko kra uma ri nadidu na sisong ko kpaa ka kyua na aju bu ko, ni ime woꝝ ngo agha aghaghe iTiyofolos,

⁴ ka inu ye imumani amee non na aipang nga.

Atuma Onong Teri umani aki Jee iYahaya aghono Ubaftisma

⁵ Akyua umani agom iHiridus ko aYahudiya ni, ace ifirist shi ko ayoro nga si uZakariya, asi kide ona mani aka ma bo agho pii ko oto Onong ka ona Abija; ayoro ayiri nga si Alisabatu kide ute Aruna.

⁶ Ka pai bo na kyai na birbo kishite Onong, aka ju imumani Onong sa uju.

⁷ Ashi bo na ano ba ka Alisabatu sa akuu; anyi bo ko kyaa atoo.

⁸ Ace awii ni uZakariya so ju utina ifirist ka kyua mani akyo si ajiya nga bo shina utina kide ona Onong.

⁹ Ahwiya nga ko wuru ituu konon mani agho ifirist yira si ibo ki ka ju utina ni, anga ki ka ghila ide ona Ate ayaya, ka ya ta ugha ovong,

¹⁰ ajiya nadidu so upii non Onong ko seshi ka kyua uta ugha ovong nga.

¹¹ Ba irishu, ace atuma Ate ayaya kunu ki ma tara ko uhwo ila ko oka ni ata ugha ko.

¹² Uzakariya ya nu nga ni, erobata kpene nga ko.

¹³ Atuma Onong ba teri nga si, “Ba konon erobata ba uZakariya, Onong yira ushor ngo, ayiri ngo Alisabatu ki jee ngo ano, ingo ki ma nga uca si iYahaya.

¹⁴ Ingo ki koo uhwai kini ikwyifu nagigang, ajiya na pam ki ju ikwyifu non ujee nga,

¹⁵ ano ki tee agha aghaghe kukushi Ate Ayaya. Aki sa nga akuma ko ima usa uvra ba. Aki sa nga na aghing Onong na aku jee bo nga ba.

¹⁶ Aki vuwa na agha Israila na pam kukushi Ate Ayaya Onong bo.

¹⁷ Aki lite kide aghing uyeri kini erkyuo nga kini Iliya ni. Aki ba non uci okyuo ka aghojee kina ano bo, ka ba tee na agho na aka hwiri bo atong ba ka tee agha aipang, ka wang Ate ayaya ajiya nga, ka peni bo na so ci sha.”

¹⁸ Uzakariya ba teri atuma Onong si, “Ime ki ju nanyi ki me ye kindo? Ime we ni ito anakpii agho bo mi ko la awii apai.”

¹⁹ Atuma Onong ba yira nga si, “Ime si iJibrilu na ating ki shite Onong. Atuma mi si iba teri ngo upii, ki ba teri ngo idi ila ididuma.

²⁰ Ingo wẹ ni ingo ki kọmọ, ingo ki biya ngo upii ba, sa awii mani uma ri ki ba kọ, ka ingo ta ma ngo aipang kọ upii ba, aki ju wu ka akyua nga.”

²¹ Ajiya sọ sa ukunu uZakariya, awo ica nọ umani ata kunu nga kaisa kide ọna Ọnong ba.

²² Aya kunu ni, ata biya nga upeni kini bọ ba. Asa kpele si anu amọ aghaghe kide ọna Ọnong wọ, asa sọ yeni bọ na ivọ ka ata biya nga upii ba.

²³ Akyua uju utina ifrist ya kpe wu ni, aba suwa nga aca.

²⁴ Awii ra ya wor bọ ni, ayiri nga Alisabatu kpaa afo. Asa shoro nga ki la ipiri ito, aso teri si,

²⁵ “Imumani Agho ọna ju mi yidi kide na awii umani a kra mi na ahwo kọ, awo mi ighong kọ kide baiya.”

Ateri Ujee IYesu

²⁶ Kide upiri itin ni, Ọnong tuma atuma nga ijibrilu ki ice ifong kide erebo aGalili, aka yoro si aNazaret,

²⁷ kukushi ace anayiri mani ata ye nga agheme ba, na ako cira ace ajiya na aka yoro nga si uYusufu, kide ute uDauda, uca anayiri bọ si uMaryamu.

²⁸ Atuma Ọnong ba kyaa ukushi nga ki ya ju si “Isu bili ngo, agho na hwiya, Ọnong si ki ni ngo!”

²⁹ Aba duma nagigang nọ upii, na sa ghulu ikwyi nga si iligba igho ubili yidi ni,

³⁰ atuma Ọnong ba teri nga si, “Ba kong erebata ba, uMaryamu ka Ọnong hwiya ngo.

³¹ Ingo wẹ ni ngo ki kpaa afo, kọ jee anọ anagheme, ingo ki ma nga uca si iYesu.

³² Aki tee agha ghaghe, aki yoro nga si Anọ agho cee nọ ughoghe. Ate aYaya Ọnong ki ma nga eregom ate nga uDauda.

³³ Aki ko ute uYakubu sọ usang asing. Eregom nga ki shi wu na amara ba.”

³⁴ UMaryamu ba teri atuma Ọnong si, “Na nyi kọ ni udi ki ba kọ, ni ime ta ye mi agheme ba?”

³⁵ Atuma Ọnong yira nga si, “Aghing Ọnong ki ba ngo, erekyuo agho cee nọ ughoghe ki yuru ngo ya. Agha Uyeri na aki jee ni, aki yoro nga si Anọ Ọnong.

³⁶ Uwe ni, anayuru ngo Alisabatu, aghomani asi aki jee nga ba, ka kyuakyuari ni, ashina afo ipiri itin, kide irihua nga.

³⁷ Ki ba imumani Ọnong ta ki bira nga uju ba.”

³⁸ UMaryamu ba ju si, “Ime ni agira Ọnong nga, ta ni obami kono mani ingo teri ni.” Atuma Ọnong ba sang nga kukushi nga.

UMaryamu Kyaa Ila Kukushi Alisabatu

³⁹ Awii ra ni uMaryamu sang kaisa, ki wor kyaa ice erebo mani ishi na ako, ka anọ ifong erebo aYahudiya.

⁴⁰ Aghila ide ọna uZakariya ki ya bili Alisabatu.

⁴¹ Alisabatu kong ubili uMaryamu ni, anọ ide afo nga tee. Aba ma Alisabatu nga Aghing Ọnong.

⁴² Aba gyo anyu nagigang, ki teri si, “Ingo shi na ayi afafu kide ba yiri. Anọ ide afo ngo shi na anyu adaduma!”

⁴³ Na nyi kọ ni udi uyoo ba mi kọ, na ayuru Ate aYaya mi ki ba ukushi mi?

⁴⁴ Ka ime kong ereyue ubili ni, anọ tee kide afo mi na ikwyifu.

⁴⁵ Ama anyu adaduma na aghomani ama aipang na utuma mani Ate aYaya ba nga kọ ki hwura.”

Ate UMaryamu

⁴⁶ UMaryamu ba ju si, “ikwyi mi sọ bre Ate aYaya.

⁴⁷ Aghing mi kong ikwyifu na Ọnong aghofoo mi,

⁴⁸ ka sa mi ka ikwyi nga na ime kina umani agira ngo nga! Kọ kpaa ka kyuari ni ajiya nadidu ju si ime ni ata mi anyu adaduma.

⁴⁹ Ka agho shina akyuo kọ jumi uma kokong. Uca nga ni agho uyer nga!

⁵⁰ Kọ kpaa ka ace akyua ki ma ta ace akyua, ahwoo nga si ka aghomani aka kong erebata nga,

⁵¹ uma okokong na ju, aghomani aka hwiri bọ atong ba, ibọ kina amara bọ ni, afu bọ kọ.

⁵² A wuru agom wu ki eregom bọ, asa zee aghomani aka ra sang bọ akwyi bọ ba,

⁵³ ama agho idafu uma udodoma, na sa shira aghono upeni na avo ahwoo.

⁵⁴ Ashe agira nga Israila, ka ashuni na ahwoo nga,

⁵⁵ kono mani ateri anarakpii mayo, kushi Ibrahim kina ute nga ki ta ko sang asing.”

⁵⁶ UMaryamu lara nga kina Alisabatu ki la ipiri tai, na sa to vuwa nga aca.

Ujee IYahaya aghono Ubaptisma

⁵⁷ Akyua na Alisabatu ki jee wu ya ju ni, ajee ano anagheme.

⁵⁸ Agha yayo kina anayuru ya kong umani Onong kong ahwoo nga ni, ashe nga no kong uhwai wu.

⁵⁹ Awii inanari na asho aghumu na ano ni, awang ma nga uca ate nga uZakariya,

⁶⁰ ayuru ba ju si, “Kaayi, aki yoro nga si iYahaya.”

⁶¹ Aba teri nga si, ayoro shibo na ace anayuru umani ashi no uca kindo ba.

⁶² Asa ghulu ate na avo, uca na wang sa ama ano.

⁶³ Aba ju si ama nga ima uworo, aba woro si, “Uca nga bo si iYahaya.” Awo ica nadidu bo.

⁶⁴ Anyu nga ba bo yemi na eregheme nga ba sheri, na ade ko pii, na bre Onong.

⁶⁵ Erebata ba kpene agha yayo bo nadidu. Ajiya de ko ma ila imumani iba nadidu erebo na isi na ako ka aYahudiya.

⁶⁶ Aghomani a kong ni, ako kide ikwyi bo, asu teri si, “Ikembo na anano ri ke tee ko?” Ka avo Ate aYaya shi kini nga.

Ate uZakariya

⁶⁷ Aba sa ate nga uZakariya na Aghing Onong, aba nu amo aghaghe, asi,

⁶⁸ ubre kukushi Ate aYaya, Onong Israila, ka aba ki ba foo ajiya nga.

⁶⁹ Ashang ayoro agho ufoo, agho erekyuo, Kide ute agira nga, uDauda.

⁷⁰ Kono mani ateri ka anyu atina nga agho upipar aiwuu.

⁷¹ Afoo ayoro kide ivoro ayikyo okoro bayo, kina aghomani awang bo nu ayoro ba.

⁷² Kono mani ayeni anarakpii bayo ahwoo, ashuni na odomo upipar na sa ju.

⁷³ Usuu na ju ate mayo Ibrahim ko.

⁷⁴ Ka kara ayoro kide ivoro ayikyo okoro bayo. Ka ayoro ju nga utina ba erebata.

⁷⁵ Sa yoro shina uyeri ki shite nga, nadidu awii bayo.

⁷⁶ Ingo ano mi, aki yoro ngo si agho pii ko oto Onong agho ucee no ughoghe. Ingo ki lite Ate na yoro ba, ka ingo ya ker nga utra,

⁷⁷ Ki ngo teri ajiya si agho ufoo bo we kono ucira bo avulu bo wo,

⁷⁸ ka ahwoo Onong ba ayoro, ka yaya ni uyeri abidikyua ki kunu yi wo, ki ba ka yaya kukushi bayo,

⁷⁹ Ka ta agho kyeng kide iting uyeri, kina agho kyeng ka iwuliwu ukpo, ka kyeng kina ayoro ko utra ikwyifu.”

⁸⁰ Ano fonu, ki ba ni erekyuo kide aghing. Aghila nga ide aghumu sa awii mani ayeni erekwe nga ki Israila.

2

Ujee IYesu

(IMat 1.18-25)

¹ Awii ra ni iKaisar Agustus sa si agyo anyu, si aworo uca aghomani asi ki erebo nga.

² Udi wu si upila ite na aju ka kyua Ukirinias, agho ko erebo Asuriya,

³ kwinga na akyaa ifong bo ka aya woro uca nga.

⁴ IYusufu ma na aya ifong aNazaret, kide erebo aGalili ki kyaa aBaitalami kide erebo aYahudiya, uwu shi ifong mani ajee agomo uDauda wo. IYusufu kyaa ukadu ka anga ni aghote uDauda nga.

⁵ Akyaa kono uMaryamu anayiri na cira nga ka aya woro uca bo, aghomani asi na afo.

⁶ Ashi ka aBaitalami ni, akyua ujee nga ba ju.

⁷ Aba jee erizeri nga, ki yuru nga na ugyauto uworo, ayaa nga kide utakpo ka ata peni bo uboro koka ushulu akyeng ba.

Aghocee kina Atuma Onong

⁸ Ki ididu erebo ni, ace aghocee ka nye ko sesing, na aso sha atem bo na atii.

⁹ Ace atuma Onong ba irishu va kunu kite bo, ujoro Agha aYaya ta uyeri ki gheme bo, nava kong erebata nagigang,

¹⁰ atuma Onong ba teri bo si, “Inu ba kong erebata ba, uwe ni ime bano ni ila ididuma, mani ki sa ikwyifu ka ajiya nadidu.

¹¹ Aidi ni, ajee no aghofoo kide ifong uDauda, aghomani anga shi uKristi, Ate.

12 Amaa ni inu ki nu wẹ, inu ki ya nu ẹrẹpale anọ na ayuru na ugyauto uworo, na yẹẹ kide utakpo.”

13 Ba irishu, na ikir atuma Onong ba ka ayaya ki ba ta akwyue kina atuma Onong ra, na bre uca Onong, na asu ju si,

14 “Ujoo kushi Onong ka ayaya!

Taani ikwyifu shi ko ka asing kina ajiya ni Onong kakong ododoma bo!”

15 Atuma Onong ya sang bo ko ukushi bo ni, asa vuwa bo ayaya, aghocee ba teri ace bo si, “Ayo bakye ka aBaitalami ka kyuari ka ayo ya nu ima ra mani iba, inga ni Onong teri yi.”

16 Asa wor kaisa, ki ya peni uMaryamu kina IYusufu, kina ẹrẹpali anọ ni yii kide utakpo.

17 Aghocee ya nu nga ni aba teri ajiya ila umani atuma Onong sa teri bo ka ya anọ ri.

18 Nadidu aghomani a kong imumani aghocee ra sa teri bo, na asa wo ica.

19 UMaryamu ba ko imumani ateri nadidu, nasosa ghulu ikwyi nga ka aya.

20 Aghocee vuwa bo oka mani atem bo shiwu, na so bre na joo Onong, imumani a kong ki ba nu konọ mani atuma Onong teri bo ni.

Uma Uca IYesu

21 Awii inanari ya ju, naya sho aghumu ni nga ni, * aba ma nga uca si iYesu, uca mani atuma Onong ma na ko kpaa bo afo nga ba.

Akyaa ni IYesu ka Ona Onong

22 Akyua ya ju ni uMaryamu kina uYusufu ki ju imumani umee iMusa teri saju ka hwuru irighe ni, avasa kpaa iYesu ki kya bo Urushelima kaya ma Onong.

23 Kini mani Awoo kide umee Ate aYaya ni, “Ko iligba erizeri anagheme umani aje ni, aki hwuru nga irighe wo.”

24 Ki ba ju wa ifuu konọ mani ateri kide umee Ate aYaya si, “Ukhimi upai, kina atat-tabara† ayoro apai na ki wa.”

25 Adakyua ra ni ace ajiya shiwu ko Urushelima. Aghono uca si iSaminu, agho ju aipang nga, agho ju utina Onong, aso sa awii mani aki foo Israila. Aghing Onong shi kini nga.

26 Aghing Onong ko yeni nga si, aki kpoo nga ba sa nu Ate yi uKristi umani Onong teri si aki tuma.

27 Aghing ya ser nga, na ba ghila ide ona Onong ka kyua mani aghocee iYesu ya ba ni nga kide ona Onong ka ju konọ mani umee iMusa yeni saju,

28 iSaminu ba yira anọ ki ko na avo, ki sa Onong iza, si,

29 “Ka kyuari, Ate Yaya,

Shira agira ngo ni ikwyifu, konọ mani uteri,

30 Ki me nu ufoo ngo.

31 Uwo mani ingo ju ki shite ajiya nadidu,

32 Uyeri no so yeni aghomani ashi bo aYahudawa ba itra ngo,

Ko ba na ujoo ka ajiya ngo Israila.”

33 Aghocee iYesu wo ica ni umumani ateri kaya ẹrẹkwe nga,

34 uSaminu sa bo anyu adaduma. Ki teri uMaryamu ayuru iYesu si, “Onong hwiya anọ ri ka asa ace agho bo ukpaa, na ace agho bo nagigang ka sisang kide Israila. Aki shi amaa ukushi Onong mani ajiya nagigang ki wang bo ba.

35 Kindiwu ni imumani ishi kide ikwyi na pam ki yeni. Ima ri ki ta ngo ulo konọ atuu ikwyi ngo ni ikuma okoro.”

36 Ace anahua agho nu, kide ona Onong ayoro nga si Anatu, anọ iFanuwel ki ijiya Asher. Aci obuwa anyi atinsara wu,

37 agheme nga ya kpo ni, anyi, kina uci nga ba agheme ashi anyi Ishonanari na nari. Ata ya nga ona Onong ba, aso ju Onong utina atii kina atono, na aso shor Onong kina ukpen anyu.

38 Inga va ba Ka kyua ra, ki sa Onong nga iza, kiva pii kaya ẹrẹkwe anọ ko shi aghomani aso sha ka ama wo Urushelima.

Uvuwa ANazaret

39 UYusufu Konọ uMaryamu ya kpee kwike konọ mani umee Ate aYaya teri ni, aba vuwa bo ẹrẹbo aGalili ki kyabo ifong bo aNazaret.

40 Anọ ya fonu, ki ba ni ẹrẹkyuo, asi na uye nagigang. Onong ta nga anyu adaduma.

IYesu, Anano kide Ona Onong

* 2:21 Sho aghumu Uwu shi ukyeri oka aghimi. † 2:24 Atattabara Aninu mani ilileri ikhimi mani aka cee ka ca.

⁴¹ Aghojee nga ka kyaa Urushelima kọ aligba anyi ka kyua usra agya ubulu,

⁴² Aya la anyi ushonapai ni, aba kyaa usra ipara kini nga kono mani ako gheli wu ni.

⁴³ Aya kpee usra ipara ni, asa kpenet utra uvuwa bo, na ano, iYesu, aba laa nga kọ Urushelima ba si aghojee nga ye ba.

⁴⁴ Ibo ni, awiya kọ kyeng, akpaa si ashi ki de baija. Asa de kọ uwang nga kide anayuru kina ayikyo bo,

⁴⁵ Aya peni bo nga ba ni, aba vuwa bo Urushelima, kiya wang nga.

⁴⁶ Awii itai ni aya peni nga na ci kide ona Onong kina aghomee, na aso hwiri bo, na sa ghulu bo uma.

⁴⁷ Nadidu aghomani a kong nga ni, asa wo ica nu ukpeli nga kono uyira upii nga.

⁴⁸ Awo ica nu mani anu nga kọ kawe, ayuru nga va ju si, “Ano mi kong, ikembo wu nu ju ayo kindo? Ime kina ate ngo duma nu mani ayo ta nu ngo nga ba.”

⁴⁹ Aba teri bo si, “Ikembo sa ni inu so wang mi? Inu ta ye nu si iyiya ni ime ki shi kide ona ate mi ba?”

⁵⁰ Na ata kpeli bo upii na ateri bo ba.

⁵¹ Aba sisang ki yii bo ki vuwa bo aNazaret, na su kong ima uteri aghojee nga. Ayuru nga kyo uma kide ikwyi nga.

⁵² IYesu lite nu ukyimi nu uye, nu fonu, kina uyoo ko ukushi Onong kina ajiya.

3

Uteri Upii Onong IYahaya aghono Ubaptisma.

(IMat 3.1-12; IMar 1.1-8; IYah 1.19-28)

¹ Kide anyi uso na ito na eredom ighighe iKaisar iTibariyas ni, iBuntus iBilatus so ko aYahudiya, iHiridus nga so ko eredom aGalili, anayuru nga iFilibus nga ko eredom Ituriya kina aTarakunitas, aLisaniya ko eredom Abiliya,

² akyua ni Hanana kini iKayafa sa afirst akakong, Upii Onong va ba iYahaya ano uZakariya kide aghumu.

³ Aba gheme nadidu eshee eremya Ur-dun, na so teri upii Onong si, ajiya lokpaa na ju bo iminimini, ka acira bo uvulu bo kọ,

⁴ kono mani awo kide awo agho pii kọ oto Onong, Ishaya si, “Erwyue uyoro ka

aghumu si, ‘Inu ker Onong utra, ka inu nawa itra nga.

⁵ Aki hwura kologba uhwo, aki yaa kologba utii no ugbana ughoghe. Aki nawa utra umani ugomu wu, ka akeri itra ibibi ki ba iduma.

⁶ Nadidu ajiya ka ya sing ki nu ufoo Onong!’ ”

⁷ IYahaya teri ikir baija na aba sa aju bu iminimini si, “Inu iyoo na kang! Inga waa no ato si inu te anang Onong uki ba?”

⁸ Inu ju utina mani uki yeni olkpaa no, kono umani ashe ka ma ikolo ni, inu ba sa ka ikwyi nu si, ‘Ibrahim nga sa ate bayo ba.’ Ime so teri nu si Onong ki bira ukeri Ibrahim ano ka atii ri.

⁹ Ka kyuari ni anyu akperi she ki erapiya osho. Kindu ni nadidu ushe mani uta ma wu ikolo ididuma ba ni, aki kpa wu kọ, ka feni kide ugha.”

¹⁰ Ajiya ba ghulu nga si, “Ikembo na ayo ki ju?”

¹¹ Aba yira bo si, Aghomani ashi ni ugba upai, na kau kina aghomani ashi nga ni koba, agho shii ni imila ju kindo.”

¹² Agho yira agonu ba sa aju bu iminimini, “Aghomee, ikembo na yo ki ju?”

¹³ Ateri bo si, “Inu ba yira ki nu ee imu-mani asa nu uyira ba.”

¹⁴ Ace aghila akpo ghulu nga si, “Ayo ni, ikembo na ayo ki ju?” Aba teri bo si, “Inu ba kara ajiya efe basi uyo bo ba, inu ma ta ateri kaya akwyi bo ka ataa manog nga efe ba. Inu sa izaa ni imumani aka ja nu.”

¹⁵ Umani ajiya so sha agho ufo ni, na didubu kpaa kide ikwyi bo si iYahaya nga sa aghofoo ra.

¹⁶ IYahaya ba teri bo na didubu si, “Ime ni, ika ju nu iminimini na amusum, kindo ni ace agho na akee mi na eregoro ki ba, ungani iki biya mi ushii anii akpo nga ba. Anga ki ju nu iminimini na Aghing Onong, kina ugha.

¹⁷ Ako ofoo nga kavo nga, aki per erewo ka nau, na sa cur alkama ka sa kide afo nga. Na sa foru erewo na ugha mani uka kpo wu nga ba”

¹⁸ Kino uwaa atong nagigang, iYahaya ma ajiya ila ididuma.

¹⁹ IYahaya ger iHiridus na umani avo

iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus, ki ba ju uce nu uma ububi.

²⁰ IHiridus kimi kaya uma ri, aba sa na ta iYahaya kide uboq itii.

Aju IYesu Ubaftisma

(IMat 3.13-17; IMar 1.9-11)

²¹ Aso ju ajiya iminimini nadidu ni, asa ko ju iYesu. Aso pii no Onong ni, a yaya ba feme,

²² aghing Onong na alile ikhimi ba ka ayaya ki ba shulu kaya erewe nga. Na sa koo ice ewe ye ka yaya si, “Ingo sha an mi, angomanime yoo. Imeka koo uhwai ngo nagigang.”

Iripiya IYesu

(IMat 1.1-17)

²³ Akyua ni iYesu kyoju utina umee nga ni, ashina anyii ishi tai wu ka sing ri. Ajiya kpaa si inga ni an uYusufu nga,

IYusufu an iHeli,

²⁴ iHeli an iMattat, iMattat an iLawi,

iLawi an iMalki, iMalki an iYanna,

iYanna an uYusufu,

²⁵ uYusufu an iMattatiya,

iMattatiya an Amos, Amos an iNahum,

iNahum an Azaliya, Azaliya an iNajaya,

²⁶ iNajaya an iMata, iMata an iMattatiya,

iMattatiya an iShimeya, iShimeya an uYusufu,

IYusufu an iYahuza,

²⁷ iYahuza an iYowana,

iYowana an iRefaya, iRefaya an iZerubabel,

iZerubabel an iSheyaltiyel, iSheyaltiyel an iNiri,

²⁸ iNiri an iMalki, iMalki an Addi,

Addi an iKosama, iKosama an Elmadama,

Elmadama an Er,

²⁹ Er an iYosi,

iYosi an Eliyezar, Eliyezar an iYorimi,

iYorimi an iMattat,

iMattat an iLawi,

³⁰ iLawi an iSaminu,

iSaminu an iYahuza, iYahuza an uYusufu,

IYusufu an iYonana, iYonana Eliyakim,

³¹ Eliyakim an iMalaya, iMalaya an iMainana,

iMainana an iMattata, iMattata an iNatan,

iNatan an uDauda,

³² uDauda an iYesse,

iYesse an Obida, Obida an iBowaz,

iBowaz an iSalmōn, iSalmōn an iNashon.

³³ iNashon an Amminadab, Amminadab an Aram,

Aram an iHesruna, iHesruna an iFeresa,

iFeresa an iYahuza,

³⁴ iYahuza an iYakubu,

iYakubu an Ishaku, Ishaku an Ibrahim,

Ibrahim an iTera, iTera an iNahor,

³⁵ iNahor an iSerug, iSerug an iReyu,

iReyu an iFeleg, iFeleg an Eber,

Eber an iShela,

³⁶ iShela an iKenan,

iKenan an Arfakshad, Arfakshad an iShem,

iShem an iNuhu, iNuhu an iLamek,

³⁷ iLamek an iMetusela, iMetusela an Anuhu,

Anuhu an iYared, iYared an iMahalalel,

iMahalalel an iKenan,

³⁸ iKenan an Enosh,

Enosh an iShitu, iShitu an Adamu,

Adamu ni an Onong.

4

Ishe Mra IYesu

(IMat 4.1-11; IMar 1.12-13)

¹ IYesu ya vuwa ki ewema Urdun kina Aghing Onong, Aghing ba kyeng ni nga ki kyaa aghumu ko,

² uka umani Ishe mra nga ki la awii isinar. Awii ra ni ata la nga ighima ba. Aya kpe ni asa kong idafu.

³ Ishe ba teri nga si, “In kini ingo ni An Onong nga ni, sa atii ri ka tee ubiredi.”

⁴ IYesu ba ger nga si, “Awoo kide ila Onong si, ‘Ba Imila yo kiyu yo na ajiya ki lang ko ba.’ ”

⁵ Aya sang ko kadu ni, Ishe ba kpaa nga ki kya uce uka ka yaya nagigang, ayeni nga ewom asing ri nadidu kide anakyua.

⁶ Isheɛ ba tɛri nga si, “Imɛ ki ma ngo uma ɔdɔdɔma ri nadidu kinɔ ujoɔ bɔ, kɔ uma ri ni ama mi bɔ, ika va ma aghɔmani imɛ yoo.

⁷ Nadidu uma ri ki tee unga ngo in kini ingo ki joɔ mi ni.”

⁸ IYesu tɛri nga si, “Awɔɔ si, ‘Onɔng ngo nga ni ingo ki joɔ nga kina utina kayu nga.’”

⁹ Isheɛ ba kpaa nga ki kyaa Urushelima, aya kyo nga ka amaa yaya ɔna Onɔng, atɛri nga si, “In kini ingo na anɔ Onɔng nga ni, funu kɔ kpaa ki ɛrɛbɔ.

¹⁰ Ka awɔɔ kideɛ ila Onɔng si, ‘Aki sa atuma Onɔng ka dara ngo ka ɛgɛrɛgom,

¹¹ aki dara ngo ni ivɔ bɔ kɔ ba gyo ifra ngo kɔ utii ba.’”

¹² IYesu ba tɛri nga si, “Awɔɔ si, ‘Ba mra Onɔng ngo ba.’”

¹³ Isheɛ ya kpɛɛ kɔ iligba umra nga ni, asa zɔnɔ ya nga ya unga nagolo.

*IYesu Kpaa Utina nga ka AGalili
(IMat 4.12-17; IMar 1.14-15)*

¹⁴ IYesu vuwa nga aGalili kideɛ ɛrɛkyuɔ Aghing Onɔng, ila nga kpaa ko abi ki ɛrɛbɔ.

¹⁵ Alite nɔ umɛɛ kideɛ ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa, kwinga so brɛ nga.

*Atɔrɔ bɔ IYesu ka ANazaret
(IMat 13.53-58; IMar 6.1-6)*

¹⁶ Ukadu ni iYesu ba aNazaret, ukɔ mani afɔnɔ kɔ. Aghila nga ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa ka Awii uwuru aYahudawa kɔnɔ mani aku ghɛli kɔ ni. Aba sisang ka pila iwɔɔ,

¹⁷ Aba ma nga awɔ aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng Ishaya, aba fɛmɛ ki peni ukɔ mani awɔɔ si,

¹⁸ “Aghing Ate aYaya shi kini imɛ, ka kyo mi ka imɛ ba aghina amir ni ila ididuma. Atuma mi si imɛ tɛri nɔ si aki shee aghɔmani alor bɔ, afoo ki peni ukyoo uka, aghɔmani ademi bɔ ki sisang.

¹⁹ Iki ba gyo anyu si akyua ya ju ni Ate aYaya ki foo ajiya nga.”

²⁰ Aya kpɛɛ upila ni, aba wuru awɔ ki ma aghɔ ju itina ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa ya, na sa cica. Nadidu aghɔmani ashi kideɛ ɔkɔ takwyuɛ aYahudawa sa nga ica.

²¹ Aba tɛri bɔ si, “Imumani awɔɔ kideɛ ila Onɔng hwura ka ayatɔ nɔ kaidii.”

²² Nadidu aghɔmani ashiya kɔ uka ni, a kɔng uhwai na asa wo ica ni ighang upii

ididuma ni ikunu ka anyu nga, asu sa ghulu si, “Ni, ba anɔ uYusufu wɛ ri ba?”

²³ IYesu tɛri bɔ si, “Imi yeni inu ki bami ni idi ighang upii, ‘Aghɔmɛɛ ikang, ma ɛrɛkwe ngo ɔkyuɔ.’ Inu ki ba tɛri mi si, ‘Ju uma umani ayɔ kɔng ni ingo ju ka aKafarnahum ki ifɔng nu ni.’”

²⁴ Aba tɛri bɔ si, “Aipang ni, imɛ so tɛri nɔ si, ba aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng mani aka yira nga ki ifɔng nga.

²⁵ Aipang ni imɛ so tɛri nɔ, akyua aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng Iliya ni, ace ayiri shi kɔ aghɔmani aghɛmɛ bɔ kɔ kpurubu na pam ki Israila, akyua mani aviya kpaa wu ba ki la anyi atai ni ipiri itin, idafɔ lɔ nagigang nadidu ki ɛrɛbɔ.

²⁶ Nadidu kindɔ ni ata tuma bɔ aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng Iliya nga kukushi agha yayi kideɛ bɔ ba, nava tuma kukushi ace ayiri kayu nga ka aZarafat ki ɛrɛbɔ aSidon aghɔmani aghɛmɛ nga kɔ kpoo.

²⁷ Akyua aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng Ilisha ni, ace aghɔnɔ ubili shi kɔ na pam ki Israila, ba agha yeng mani a hwuru nga ugunu wu ba, iNa’aman nga kayu nga, agha aSuriya.”

²⁸ Ajiya mani ashi kideɛ ya kɔɔ kindɔ ni asa kɔng anaa wu na didu bu.

²⁹ Asa sang ki woo iYesu ki kyabɔ usu-tumu ifɔng kɔ, kiya kyo nga ka ya ugbana mani aviya ifɔng bɔ kibɔ ya kuma nga ka fɛni ki ɛrɛbɔ,

³⁰ Nava ghila nga ide bɔ ki sang nga.

*Aghɔnɔ Usheɛ Ususu
(IMar 1.21-28)*

³¹ Asa wor ki kya aKafarnahum, ice ifɔng ki ɛrɛbɔ aGalili, na so mɛɛ bɔ ka Awii uwuru aYahudawa.

³² Awo ica ni umɛɛ nga, ka upii shina ɛrɛkyuɔ.

³³ Kideɛ ɔkɔ shɔr Onɔng ni ace ajiya shiya na ashina usheɛ, aghing ababi. Asa sang anyu ni ɛrɛkyuɔ ki ju si’

³⁴ “Sang ngo kɔkɛɛ! Ikɛmbɔ ni ingo wang kukushi bayɔ, iYesu anga aNazaret? Ingo wang ba pii ayɔ kɔ? Imi ye ti ingo ni inga ni, ingo sa agha uyer Onɔng ra!”

³⁵ “Kɔmɔ!” IYesu gawa ni nga. “Kunu kideɛ ɛrɛnɔma nga!” Usheɛ nga ba kuma nga ki fɛni ki ɛrɛbɔ na si kunu nga bu sa nga ugunu.

³⁶ Ajiya nadidu wo ica, nasu tɛri ace bɔ si, “Iligba igho upii yidi? Ni ɛrɛkyuo kini ɛrɛgoro ajiya ri sa ushɛɛ ususu so ukunu bu, usa kunu bɔ!”

³⁷ Ila nga kpaa ko abi ki ɛrɛbɔ.

*IYesu Lɛni na ajiya na pam
(IMat 8.14-17; IMar 1.29-34)*

³⁸ IYesu kunu nga kidɛ oko shor Onong, ki kyaa ona iBitrus. Akɛri iBitrus shi akyuo ba, ɛrɛnoma nga furu wu nagigang, aba shor iYesu sa ama nga okyuo.

³⁹ Aya tara ka yayo icuru nga, asa sa ufuru ɛrɛnoma si isher nga, aba sisang ki ju bɔ utina.

⁴⁰ Onong ta ya ghila wu ni, ajiya ba iYesu na aghomani asini ko iligba igho udumu, atiya bɔ avo ka ya ikwyi, ki ma bɔ okyuo.

⁴¹ Ushɛɛ ba kunu kidɛ anoma baiya na pam, nasu taa akpa na tɛri si, “Ingo ni anɔ Onong nga!” Aba gawa kini bɔ, akrabɔ upii ko, ka aye si anga sa aghofoo.

*IYesu Kyaa oka Uteri Upii Onong
(IMar 1.35-39)*

⁴² Ikyua ya yɛɛ ni aba kunu nga, ki kyaa uce uka mani agho shi ya ba. Ajiya na pam so wang nga, akyaa ukushi nga. Uwang bɔ ni ibo dara nga, ka aba sang nga kukushi bɔ ba,

⁴³ aba tɛri bɔ si, “Iyiya yo ni imi ma ufong ushɛ ila ididuma inga ɛrɛgom Onong, ka imumani isa ni atuma mi yidii.”

⁴⁴ Asa lite no uteri upii Onong kidɛ oko shor Onong ɛrɛbɔ aYahudiya.

5

*IYesu Yorɔ Atina Nga
(IMat 4.18-22; IMar 1.16-20)*

¹ Ace awii ni iYesu tɛng ki kyor ighong aJanisarat. Ajiya so yiri kyabɔ ayayo nga kibɔ kong ila Onong.

² Anu agbolɔ apai ka nyu ighong, agho hwiri itagbo kunu bɔ kidɛ, na aso hwuru isha bɔ.

³ Aba ghila ogbolɔ uyeng, unga iBitrus, a shor nga sa ayini ogbolɔ ki ɛrɛbɔ ka ghila nga idɛ wu. Aba cica kidɛ ogbolɔ ko mɛɛ ajiya mani acur.

⁴ Aya kpɛɛ upii ni, aba tɛri iBitrus si, “Khimu uyini ogbolɔ ko kya ngo uka

ukyuku wu, inu shee isha nu, kunu waa itagbo.”

⁵ IBitrus yira ki ju nga si, “Agho ona mi, ayo ko ju utina ko kpaa na atii, ayo ta kpɛɛ yi ighima ba, konɔ ingo pɛni ni isu ba shee isha.”

⁶ Aya ju kindu ni, asa hwiri itagbo na pam, ki ta komani isha bɔ dɛko kɛr yo.

⁷ Asa yoro ayikyo bɔ ko daa ogbolɔ ka ba sebɔ ko. Aba ko ba, ki sa itagbo ka agbolɔ ki tii wu ki wang ghila wu.

⁸ IBitrus ya nu kindu ni, aba kpaa ki isite iYesu ki ju si. “Sang ngo oko shi mi Ate, ki ime na agho vulu nga.”

⁹ Ki inga kina aghomani ashi kini nga nadidu bɔ ni, awo ica ni itagbo na ahwiri,

¹⁰ kindu wu ni iYakubu kina iYahaya anɔ iZabadi, ayikyo utina iBitrus. IYesu ba tɛri iBitrus si, “Ba ko ɛrɛbata ba. Ite ni ajiya bɔ ni ungo ki hwiri.”

¹¹ Aya yini ogbolɔ bɔ ki fuma uviya ni, aba sheri kwikɛ ya na si kiyii nga.

*IYesu Lɛni na aghono ubili
(IMat 8.14; IMar 1.40-45)*

¹² Ace awii ni iYesu shi ki ice ifong, na ba nu ace ajiya mani ubili ko la ɛrɛkyuo nga. Aya nu iYesu ni aba kpaa ki shite nga, ki shor nga si, “Ate, inkini ingo yira ni, ingo ki bira sa mi ki ba na pipar.”

¹³ IYesu ba nawa avo nga, ki piya nga, ki ju si, “Imɛ yira, ba na pipar.” Kidɛ akyua ni ubili shee nga.

¹⁴ IYesu ba waa nga ato si aba tɛri agho ba, asi, “Oso kya ngo ukushi ifirist kaya nu ngo, ko ya ma ifuu ki ngo ba na pipar ki ibo ye, konɔ umani iMusa tɛri ni.”

¹⁵ Ni kindu ni ila lite nu ghimi na ajiya na pam dɛ ko kyeng ukushi nga ki ibo ya ko upii nga, ace agho bɔ ni ka lɛni ni idumu ni oso lo bɔ ko.

¹⁶ Ni iYesu ka kyaa ukɔ mani agho shiya ba, ki ya pii no Onong.

*IYesu Lɛni na aghomani Ako Hwiya nga
(IMat 9.1-8; IMar 2.1-12)*

¹⁷ Ace awii ni, iYesu so mɛɛ na ace aFarisiyawa kina aghomɛɛ umɛɛ iMusa akunu ki kwiligba ifong ki ɛrɛbɔ aGalili, kini ɛrɛbɔ aYahudiya, ko Urushelima kuma, na aci ya ko kaa. ɛrɛkyuo Onong ingo sa oɛni shi ni nga.

¹⁸ Ace ajiya ba na ko aghomani akọ hwiya nga ka ya ishọr, asu sheri ni ẹrẹkyuọ na wang ghila kaya kyo nga ki ishite iYesu.

¹⁹ Ara bira bọ ọghila idẹ ba ka ajiya shiya na pam, aba kiya bọ aya ufiya ubọọ, kiya yemi ufiya wu ki suu ni nga kini ishọr na ayẹẹ kọ, asa kyo nga ka biyating baijiya ki shite iYesu.

²⁰ IYesu ya nu uma aipang bọ ni aba ju si, “Ayikyo, a cira uvulu ngọ wọ.”

²¹ Aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa va ghulu ace bọ si, “Inga sọ pii upii Ọnọng ka agbagbara kindọ ni? Inga ka bira cira uvulu inbasi Ọnọng kayu nga ba ni?”

²² IYesu ya kpẹlẹ uma ushi kidẹ ikwyi bọ ni, asa jubọ si, “Ikẹmbọ sa ni inu so ghulu ikwyi nu ka aya ni nu uma ri?”

²³ Uligba wọ cẹẹ nọ yuyo, ataa si, ‘A kpaa uvulu ngọ wọ,’ Ko na aju si, ‘Sisang, kọ kyeng?’

²⁴ Ka ime wang si inu ye si anọ Ajiya sini ẹrẹkyuọ kpaa uvulu ka asing ri.” Ava tẹri adumu nga si “Imẹ tẹri ngọ si, sisang, kpaa ishọr ngọ kọ kyang aca.”

²⁵ Kidẹ akyua ni asang ka ya ica kwinga, ki kpaa ishọr na ayii kọ, ki kya aca, na asọ brẹ Ọnọng.

²⁶ Nadidu bọ kpẹnẹ anyu bọ na sa wo ica! Na aba kọng ẹrẹbata, na brẹ Ọnọng, na asọ ju si, “Aidi ni ayu nu ima usa uwo ica!”

IYesu Yoro ILawi (IMat 9.9-13; IMar 2.13-17)

²⁷ Aya kpẹnẹ ni, iYesu kunu nga, anu ace aghọ yira agonu aghonọ uca si, iLawi, aci ko ọka yira agonu, iYesu ba ju nga si, “Yii mi!”

²⁸ ILawi ba shẹẹ kwikeya, asisang ki yii nga.

²⁹ ILawi ba yoro nga ula imila kọ ọna nga, ace aghọ yira agonu kina ajiya na acur shiya na pam na so la imila kini bọ.

³⁰ AFarisiyawa kina aghomẹẹ umẹẹ iMusa dẹẹ kọ tẹri ipii ni asọ tẹri aghoyii nga si, “Ikẹmbọ sa ni inu sọ la, ni inu sa kina aghọ yira agonu kina aghọ uvulu?”

³¹ IYesu yira bọ si, “Aghọ shi akyuọ wang bọ aghomẹẹ ikang ba, sa adumu.

³² Imẹ bami kaya aghọ uju na biboro ba, sa aghọ uvulu, ka a lẹkpaa.”

Ughulu kaya Ukpẹnẹ Anyu (IMat 9.14-17; IMar 2.18-22)

³³ Aba ju nga si, “Atina iYahaya aka kpẹnẹ anyu kwaligba kyua, aka ba pii nọ Ọnọng, kindiwu kina atina aFarisiyawa, uwe ni angọ so la na sa.”

³⁴ IYesu ba ju bọ si, “Inu ki bira sa ayikyo aghemẹ asasa ukpẹnẹ anyu, na aghemẹ asasa shi kini bọ?”

³⁵ Akyua ki ba ni aki kpaa aghemẹ asasa kọ na sa shee bọ ya, tọ, akyua ra kọ ni ibọ ki kpẹnẹ anyu kọ.

³⁶ IYesu ba ma bọ ighang upii, “Ba aghọ na aki gaa ugii ugyauto ki gbang isisa ka ya ta igbang ititang kọ ba. In kini aju kindọ ni, aki gaa igbang isisa wọ, kọ umani, uta taki ju wọ igbang ititang uduma ba.

³⁷ Ba aghomani aki shii amusumu ikolọ na shi asasa ki ubom ututang. In kini aju kindu ni, amusumu ikolọ na shi asasa ki shiya ubom nga wu, kina ayọ, ubom nga kuma ki bira bọ.

³⁸ Amusumu ikolọ na shi asasa ni, aki sa bọ kọ ubom ususa.

³⁹ Ba aghọ na aki wang usa amusumu ikolọ na shi asasa, in kini asa atatang ni, aki ju si, ‘Atatang cẹẹ nọ ọdọdọma.’

6

Ughulu kaya Awii Uwuru AYahudawa (IMat 12.1-8; IMar 2.23-28)

¹ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu kina atina nga yii bọ isii ija alkama, atina nga ba kpẹnẹ ace akwyuẹ alkama na asọ wuli na coo na sa la.

² Ace aFarisiyawa ba ju si, “Ikẹmbọ sa ni inu su ju imumani umẹẹ iMusa kila ujuwu ka Awii uwuru aYahudawa kọ?”

³ IYesu ba yira si, “Inu ta kọ pila nọ imumani uDauda ju ka kyua umani inga kina ajiya nga kọng idafọ wọ ba?”

⁴ Umani uDauda ghila idẹ ọna Ọnọng, kiya woo, ubiredi ki la, ki va ma ayikyo ukyeng nga imumani ace aghọ taki la ba si iFrist kayu nga?”

⁵ Aba tẹri bọ si, “Anọ Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa.”

Aghoni Avo nga Shomo wu (IMat 12.9-14; IMar 3.1-6)

⁶ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu ghila idẹ ọkọ takwyuẹ aYahudawa na asọ

mee. Ace ajiya shiya ni avo ila nga ko shomo wo.

⁷ Aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa sa ica, ka anu ta iYesu ki leni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kiboo peni nga na uvulu.

⁸ Ni iYesu ye imumani ishi ki ikwyi bo. Aba teri ajiya ra mani avo nga shomo wo si, "Sisang koba titara ko kawee." Ajiya nga ba sisang ki ya titara ko kaa.

⁹ IYesu ba ju bo si, "Ime so ghulu nu, ikembo shi iduma na ju ka Awii uwuru aYahudawa ni, aju ima ididuma ta akakiya? Afoo okyuo ta apii wo ni?"

¹⁰ Aba kyoo bo nadidu bo, ki ju si, "Nawa avong." Asa nawa, avo nga ba akyuo.

¹¹ Aba kong anang nagigang, aba lite no upii kina ace bo imumani ibo ki ju iYesu.

*IYesu Hwiya Atina Nga Usho na Apai
(IMat 10.1-4; IMar 3.13-19)*

¹² Awii ra ni, iYesu ya kila nga aya ug-bana ka ya shor Onong. Anye na so pii no Onong.

¹³ Ikyua ya yer ni, aba yoro aghoyii nga, Ahwiya agho usho na apai kide bo, ace agho bo ni ayoro bo si atina nga.

¹⁴ Aba shi iSiman aghomani iYesu yoro si, iBitrus, kina anayuru nga Andrawus, kina iYakubu, kina iYahaya, kina iFilibus, kina iBartalamawas,

¹⁵ kina iMatiyu, kina iToma, kina iYakubu ano iHalfa, kina iSaminu, aghomani aka yoro si iZaloti,

¹⁶ kina iYahuza ano iYakubu, kina iYahuza Iskariyoti, aghomana agbara nga.

*IYesu Mee Ajiya, ki ba Leni ni bo
(IMat 4.23-25)*

¹⁷ IYesu shulu kina bo, ki titara ko uce uka ayaye na tes, kina ajiya na pam aghomani ashi aghoyii nga. Ukadu wo ni ajiya na pam ba ko abi ki erebo aYahudiya, kina Urushelima, kina erebo aTaya kina aSidon aghomani ashi ka anyu ereyema ighighe.

¹⁸ Aghomani aba ka ma kong upii nga, ka peni uleni ko ki idumu bo nadidu bo. Agho shina aghing ishee a leni ni bo.

¹⁹ Kwinga wang piya nga, kaa erekyuo so hwuru ko ukushi nga, aba leni kini bo nadidu.

*Anyu Adaduma olo
(IMat 5.1-12)*

²⁰ IYesu kyoo aghoyii nga ni aba teri bo si, "Inu ni agha anyu adaduma bo, inu aghila amiri, eregom Onong ni anga nu wo!"

²¹ Inu ni agha anyu adaduma bo, inu agha idafu ka akyua ri, aki manoo ushuu! Inu ni agha anyu adaduma bo, inu agho uci ka akyua ri, inu ki sra!

²² Inu ni agha anyu adaduma bo peni ajiya toro no ni, ki woo nu ko, na aso cira no, si inu ni agho akakiya bo, kaya Ano Ajiya!

²³ Inkini udibi uma ba ni, inu ju ikwyifu! Inu so ya ni ikwyifu, uka no shina pam ka ayaya. Kindu wo ni anirakpee bo ju agho pii ko oto Onong wo."

²⁴ Ni olo no, inu aghomani ashi ni upeni ka kyuari, ka inu ko kong ododoma no!

²⁵ Olo no, inu aghomani ashi nu ushuu kakyuari, inu ki kong idafu! Olo no, inu aghomani aso sra kakyuari, inu ki kong ubira ikwyi, nu sha ci!

²⁶ "Olo no, inu aghomani ajiya nadidu so bre no, kindu wo ni anirakpee no ta agho pii ko oto Onong ateru ko."

*Inu Yoo aghomani Aso Ju Irisho kini Inu
(IMat 5.38-48; 7.12)*

²⁷ "Iso teri no, inu aghomani inu hwiri mi, inu yoo asho nu, ka inu ju aghomani atoro nu ododoma.

²⁸ Inu sa aghomani aso cira no anyu adaduma, no shor Onong kaya aghomani aso deri nu.

²⁹ In kini agho gyo ngo na avo kudii utuma ni, tee nga udaa. In kini agho yira ngo igbang ko ni, woo inga ide ko ma nga.

³⁰ Nadidu aghomani ashoro ngo ice ima ni, ma nga. Aghomani ayira ngo umani, ba wang nga ba.

³¹ Inu ju ajiya imumani inu wang sa aju nu.

³² "In peni inu yoo aghomani aka yoo nu wu ni, ikembo ni inu ki peni? Ko aghila avulu ni ayoo aghomani ayoo bo.

³³ In peni inu ju ododoma ka aghomani aju nu udodoma ni, ikembo ni inu ki peni? Ko aghila avulu ma ka aju kindu.

³⁴ In peni aghomani aki bira biya no bo ni uka ma bo ita ni, na ikembo ni inu ki peni?

Ko aghila avulu mani aka mēē ita ka ace bō na asa biya na ki kya.

³⁵ Inu yoo aghōmani atōrō nō, ki nu ju bō ɔdɔdɔma, inu ma bō uta basi sa atō biya nu ba, uju kindiwu inu ki peni uka nō nagigang, inu ki tee anō Ɔnong aghō uceē nō ughoghē. Inga ni aghō ju uma ɔdɔdɔma nga ka aghōmani aka sa bō iza ba kina agha aikiya.

³⁶ Inu kōng ahwoo, kōnō umani Ate nu shi aghō kōng ahwoo ni.

*Inu ba Ma ace nu Avulu ba
(IMat 7.1-5)*

³⁷ “Inu ma ju ace aghō ashuwa ba, ki inu ma ni, aki ju nu ba. Inu ba bra ace aghō ba, inu ma ni aki ju nu ba, inu yira ɔlɔkpaa, ka aki yira ɔlɔkpaa nu.

³⁸ Inu ma, ki inu mani aki manō ka tii umumara na titō, atighi na zezōgō kō ninira wu, ka sira nō kide avō igbang. Kōnō mani imumani inu ka mara Ajiya kō ni, iyōō na ki mara nu wō.”

³⁹ IYesu ba ma bō ice ighang upii si, “Afoo ki biya ugo afoo kashi lee? In kini aju kindu ni, nadidu bō ki kpaa bō kide uhwo ba?

⁴⁰ Ba anōmēē mani a gina aghōmēē nga ba. Anōmēē mani akpēē upila iwōō nga ni, aki ba kini aghōmēē nga ni.

⁴¹ “Ikembō sa ni ingō sō kra ani anō ibōng mani ashī kide ica anayuru ngō, ingō ta ma ngō ni ukumu ɔshē nō ushi kide ica ngō ba?

⁴² Na nyi wu ni ingō ki bira utēri anayuru ngō si, ‘Anayuru, ta ni imē woo ngō anō ibōng mani ashī kide ica ngō,’ Ni ingō ta nu ngō ukumu ɔshē nu shi kide ica ngō ba? Ingō ishōō ajiya! Kyō uwoo ukumu ɔshē nu shi kide ica ngō, nō ta bra unu naiburu mani uki tō woo anayuru ngō anibōng mani ashī kide ica nga.

*Aka Ye ɔshē ki Ighō Ikolō nga
(IMat 7.16-20; 12.33-35)*

⁴³ “Ɔshē ɔdɔdɔma ka ma wō ikolō ibibi ba, kindi wō ni ɔshē ubibi ka ma wō ikolō ididuma ba.

⁴⁴ Aka ye kōligba ɔshē ki Ighō ikolō nga. Aki kara bō uweng ki ɛrēnoma ukara ba, ko inabi kō ɔshē ukara ba.

⁴⁵ Ajiya ukikilē ka woo uma ɔdɔdɔma kide uma ɔdɔdɔma mani akyo kide ikwyi nga. Ni agha aikiya ka woo uma ububi kide

ikwyi nga. Imumani isi kide ikwyi ni, iyu ka kunu ka nyu nga.”

*Aghō Vura Apai
(IMat 7.24-27)*

⁴⁶ “Ikembō sa ni inu sō yōrō mi si ‘Ate, Ate,’ ni nu tōrō nu ju imumani imē sa saju?

⁴⁷ Ka aghōmani aka ba ukushi mi, ki ba kōng mi ni, ki ba ju imumani imē tēri sa ju ni, imē ki yeni nu mani ajiya nga shi.

⁴⁸ Inga shi kini ajiya nga ni, aya sang uvra ɔna nga ni, asa tumu ɛrēbō ikikyughu, ki ta ɛrēkpa uvra nga kaya utii. Ugya ya ba ni, uta bra bō ukpaa ɔna kō ba, ka vra uvra nga na bibōrō.

⁴⁹ Insi ni aghōmani a kōng upii mi na ta ju nga imumani imi tēri sa aju ba ni, ashī na ki kyaa kina ajiya mani a vra ɔna nga bō uta ɛrēkpa na bibōrō. Ugya ya ba ni uba pulu ɔna wō. Ukpaa ɔna so ububi!”

7

*Uma Aipang Aghina Akpō
(IMat 8.5-13)*

¹ IYesu ya kpēē utēri upii nga kite baijiya ni asa ghila nga Akafarnahum.

² Ni ace agira agha aghaghē aghina akpō, aghōmani Ate ɔna nga ka kōō ɔdɔdɔma nga naigang, ashī nga akyuō ba kina asu kpoo ni.

³ Aghinakpō ya kōng ila IYesu ni, aba tuma ace agha akakōng aYahudawa kō ukushi nga, ka ya shōr nga sa aba lēni na agira nga.

⁴ Aya fuma ukushi IYesu ni, ava shōr nga nagigang ava tēri si, ‘Ushi umani aju nga kindi,

⁵ ka ayoo Ajiya yi, anga vra ayō ɔkō takwyuē aYahudawa.”

⁶ IYesu ba kyaa kini bō. Aya kya ayayo kōnō ɔna ni, agha aghaghē aghina akpō ba tuma aghikyo nga kukushi nga ka ya tēri nga si, “Ate ɔna, ba ma ɛrēkwē ngō utina ba. Ita maami ni ingō ba ɔna mi ba.

⁷ Uwu sa ni ita nu mī ni ima ni ba ukushi ngō ba, tōrō pēni ka agira mī ki lēni.

⁸ Ki mē mani avō ace aghō wō ni ishi wu, kina aghinakpō kide ivō mi, imē wang tēri adi aghō si, ‘Kikyang’, Asō kyaa, ace aghōni imē tēri nga si, ‘Ba,’ Asu ba, imē tēri agira mī si, ‘Aju ima,’ Asō ju.”

⁹ IYesu ya kɔng kindi ni, aba wo ica ni nga, aba tee ki tɛri Ajiya mani so yii nga si, “Imɛsɔ tɛri nɔ si, imɛ sɔnɔ kɔ nu mi uma aipang na ɛrɛkyuɔ kindi ko ki Israila ba.”

¹⁰ Ajiya na atuma bɔ ya vuwa bɔ aca ni, aya peni ni agira nga tɔ akyuɔ.

IYesu Shang Anɔ Ayiri mani Aghɛmɛ Nga kɔ Kpoo

¹¹ Aya kpɛɛ ni IYesu ba wor ki kyaa ice ifɔng na aka yɔrɔ si Anayin, atina nga kina ikir bajiya ba kyaa kini nga.

¹² IYesu ya sang fuma anyu uka ughila ifɔng ni, aba nu ni a kpaa ɔkɔng ace anaghɛmɛ na ki kyabɔ kɔ naa kɔ. Anɔ ayeng ayiri mani aghɛmɛ nga kɔ kpoo. Ikir bajiya ki ifɔng kyeng kina inga.

¹³ Ate ɔna ya nu nga ni, aba kɔng ahwoo nga. IYesu tɛri nga si aba ci ba.

¹⁴ Aba kyaa ki ya piya imumani ago ɔkɔng kɔ. Ajiya na go ɔkɔng ba titara. IYesu ba ju si, “Anɔ, sisang!”

¹⁵ Aghɔkpɔ va sisang ke cica, Ki tee aghɔ upii!. IYesu ba kpɛnɛ nga ka avɔ ki ma ayuru nga.

¹⁶ Ɛrɛbata kpɛnɛ bɔ kɔ nadidu bɔ, aba jɔɔ Ɔnɔng na tɛri si, “Atina Ɔnɔng aghaghe ba ukushi bayɔ.” Aba ju si “Ɔnɔng ba ukushi bayɔ ka ba she Ajiya nga.”

¹⁷ Upii IYesu ghila nadidu aYahudiya kina ufɔng shi ka ayayo bɔ.

IYesu kina IYahaya Aghɔnɔ iminimini (IMat 11.2-19)

¹⁸ Aghɔyii iYahaya ba tɛri nga ɔmari nadidu, na ba woo agha pai kide bɔ,

¹⁹ ki tuma bɔ kɔ kushi Ate ɔna ka ya ghulu nga, “Ingɔɔ shi aghɔmani aki ba, ko ta ayɔ sha ace aghɔ ni?”

²⁰ Aya fuma ukushi iYesu ni, aba ju si, iYahaya aghɔ uju iminimini tuma ayɔ sa aba ghulu ngɔ si, “Ingɔɔ shi aghɔmani aki ba, ko ta ayɔ sha ace aghɔ ni?”

²¹ Ka kyua ra ni, iYesu ma ajiya ni asa adumu ɔkyuɔ, ki ba kiya aghɔnɔ usheɛ uduma ajiya wɔ. Ki ba sa afoo na kyoo.

²² Aba yira aghɔmani iYahaya tuma si, “Inu vuwa nɔ kɔ ya tɛri iYahaya imumani inu kɔng ki ba nu. Afoo so kyoo uka, agunu sɔ kyeng, aghɔnɔ ubili ba na pi-par, agbatɔng hwiri atɔng, asang aghɔmani

a kpuru bɔ, asu ma ila ididuma kukushi aghila amir.

²³ Anyu adaduma kukushi aghɔmani ata vulu bɔ ni umumani isu ju ba.”

²⁴ Aghɔ tuma iYahaya ya sang bɔ ni, IYesu ba tɛri bɔ upii iYahaya, asi, “Ikɛmbɔ ni inu kyaa unu ka ghumu? Inu kyaa ki inu ya nu ɔbɔng mani uwuu sɔ ca?”

²⁵ Iba kindi ba ni, ikɛmbɔ ni inu kyaa unu? Ace aghɔmani asɔmɔ uma ɔdɔdɔma? Kayi, aghɔ ɔsɔmɔ ugbang ɔdɔdɔma ni, aghɔ ci kide ugeɛ agɔm bɔ.

²⁶ Ni, ikɛmbɔ ni inu kyaa ukyoo? Atina Ɔnɔng? Isɔ tɛri nɔ, acɛri aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔng nagigang.

²⁷ Anga shi aghɔmani awɔ pii kaya ɛrɛkwe nga si, ‘Imɛ ki tuma atuma mi ka ghila ite ni ngɔ, Aghɔmani aki kyer utra na sha uba ngɔ.’

²⁸ Isɔ tɛri nɔ, ba Ajiya ujee ayiri na acɛri IYahaya kini ughoghe. Kindi ni aghɔmani ashi naji kɔ ɔka ɛrɛgɔm Ɔnɔng acɛri nga.”

²⁹ Ajiya nadidu kina aghɔ yira agonu ya kɔng kindi ni, aba yira si Ɔnɔng ni agha aipang nga, IYahaya ba ju bɔ iminimini.

³⁰ Ni AFarisiyawa kina aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa ba tɔrɔ bɔ imumani Ɔnɔng wang bɔ si aju, ka ata yira bɔ ni IYahaya ju bɔ iminimini ba.

³¹ Ikɛmbɔ ni ki mara Ajiya akuakuari wɔ? Ashi na nyi?

³² Kini anɔ bɔ ni aci ka anyu ɔkɔ la izɛ, asu yɔrɔ ace bɔ, nasu tɛri si, ‘Yi peni igbeɛ, inu ta ya nɔ ba, ayɔɔ taa atɛ ukpo, inu ta ci nu ba.’

³³ Uwɛ ni, IYahaya aghɔ uju iminimini ba ni, aka ra la ubiredi ba, akarasa amusumu ikɔlɔ na ashe ba, ni inu sɛ tɛri si, ‘Ashi kina usheɛ.’

³⁴ Anɔ Ajiya wɛ naya ba, asu la na sa, inu sɔ tɛri si, ‘Aghɔ bra ula, aghɔ usa ikɔlɔ na ashi, aghikyo aghɔ yira agonu kina aghɔ uvulu’.

³⁵ Kindi ni uye ukyuu, yeni si utra Ɔnɔng na Aipang nga kukushi anɔ nga.”

IYesu kɔ ɔna iSaminu aBafarisiye

³⁶ Ace aBafarisiye yɔrɔ nga ula imila. Aba ghila ɔna aBafarisiye, ki ya cica kɔka imila.

³⁷ Ace ayiri ki ifong, aghila vulu, a kong ni iYesu so la imila ko ona aBafarisiye ni, ava ba ni ace anibom na anyi uvong.

³⁸ Aba titara ko tumu ko oka ifra nga, nasu ci. Ayiri nga ba gheli nga ifra ko. Aba cra nga ko ni ufilikwe nga, ki keni nga, ni asa ba shii anyi uvong nga ki coo nga ki ifra.

³⁹ aBafarisiye na ayoro ula imila ya nu kindo ni, aba kpaa kide ikwyi nga si, Ata wasi Ajiya ri ni agho pii ko oto Onong nga ni, ata ko ye aghomani asu cira nga, kina igho ayiri. Si asa aghila avulu.”

⁴⁰ IYesu ba yira si, “ISaminu, iwang yeni ngo upii.” Aghomee, ime so hwiri ngo.”

⁴¹ IYesu ju si, “Ace Ajiya apai na ayii bo uta no ufe. Agha aye ni, ayii nga adinari araji ato, ada aghoni ishitu.”

⁴² Aya bira bo obiya ba ni, aba shee bo ya ka apai bo. Kide bo ka apai bo ni, inga ki cee no uyoo nga?”

⁴³ ISaminu ba yira nga si, “Ku nu mi ni, aghomani aya nga ugha.” Aba ju si, “Ingo teri na biboro.”

⁴⁴ Aya tee kukushi ayiri ni, aba ghulu iSaminu si, “Unu ayiri ri? Ighila ona ngo, ingo taa ma mi nga amusumu uhuru ifra ba, inga shiri mi na ayiri nga ki ifra ki cira mi na ufilikwe nga.

⁴⁵ Ingo ta keni mi nga ba, anga ni, ko ghila mi ni ata ya nga keni mi ifra ba.

⁴⁶ Ingo ta coo mi nga anyi ka erekwe ba, inga coo mi anyi uvong ki ifra.

⁴⁷ Kindi ni, ime so teri ngo, avulu nga nagigang ra ni a kpaa nga ko, ka ayeni uyoo nagigang. Aghomani a kpaa nga ko nazii ni, uyoo naziwu ni ayeni.”

⁴⁸ Aba teri nga si, “a kpaa ngo avulu ngo wu.”

⁴⁹ Agho la kini nga ba teri ace bo, “Inga shi nga na aso kpaa avulu?”

⁵⁰ IYesu ba teri ayiri si, “Uma aipang ngo foo ngo. Kyaikyung ni ikwyifu.”

8

Ace Ayiri Wolu kini IYesu

¹ Aya Kpee ni iYesu va ghila ide ufong kina anorifong nasu teri upii ila ididuma eregom Onong. Agho usho na apai ni ashi kini nga,

² ace ayiri mani awuli bo ushee usu-lusu kina idumu. Kide bo ni, uMaryamu (aghomani ace agho bo yoro nga si iMagadaliya), aghomani awoo nga ushee utin-sara wo,

³ IYuwana ayiri iKuza, aghotina aghaghe ona iHiridus, kina iSuzanatu, kina ace agho bo nagigang mani ashe bo ni ugo uma bo.

Ighang Upii Agho Pila (IMat 13.1-9; IMar 4.1-9)

⁴ Umani ajiya nagigang adugo curu, aba ka ufongufong ukushi IYesu, avasa ma bo ighang upii si.

⁵ “Ace agho wuu kya oka upila igho. Ashi kide uta ni, ice igho va kpaa ko utra, ava tina yo, anurunyu ayaya va tara yo ko’

⁶ Ice va kpaa ka atii. Iya ta ikumu ni iva hwiya yo, ba ololor.

⁷ Ice va kpaa kide akara, iva mighi kukuyeng, akara va meni yo.

⁸ Ice va kpaa ki erebo ididuma, ava fono, ki sa iikir ajilaji.” Aya teri kindi ni, ava sang erewyue ki teri si, “Aghomani ashina atong kong ni, a kong.”

Ima ri Ighang Upii agho Pila Yeni (IMat 13.10-17; IMar 4.10-12)

⁹ Aghoyii nga va ghulu nga ikembo ni ighang upii yeni.

¹⁰ Ava teri si, “Inu ni, ama nu si inu ye egheregheme oka eregom Onong. Uwe ni aghoshe ni sai ni ighang upii, unu ni anu, na aki kpele bo ba. Okong ni, na ki kong na ki kpele bo ba.

IYesu Yeni Ighang Upii Agho Pila (IMat 13.18-23; IMar 4.13-20)

¹¹ “Ni, ighang upii yo shi, igho yo shi upii Onong.

¹² Igho mani ikpaa ko utra iyoy shi aghomani a kong upii Onong, ni Ishae ba ki ma kpaa upii wu ka ikwyi bo, ka ba ma aipang na peni ufoo bo ba.

¹³ Unga ayoy utii ni iyoy shi aghomani atoro kong upii Onong ni, aka yira ni ikwyifu. Aba ni, ashi bo ni akang ba. Aka ma aipang anirawi naji ni, akyua umra ni, na ka kpaa.

¹⁴ Igho mani ikpaa ka akara ni iyoy shi aghomani a kong upii, ana golo ni, igar as-ing, kina uyoo ufe, na uyoo okong ododoma

asing la ẹrẹkyuọ bọ uwọ sa ni ara ma bọ ikọlọ ba.

¹⁵ Ighọ mani apila ka ẹrẹbọ ididuma ni iyọ shi aghọmani a kọng upii, na yira kini ikwyi iye ididuma, amọr ki ma ikọlọ.

Ighang Upii Agbilimọ
(IMar 4.21-25)

¹⁶ “Ba aghọmani aki ta agbolimọ ka fọgha ya ni ublikyo, kọ na akyo yọ ka tata icuru. Kayi, sai na tiya kọ ka mani aka tighau, ka aghọ ghila nu uyeri.

¹⁷ Ba imumani afuwa ya mani aki fọmọ bọ ba. Ba imumani ateri kide tii mani aki kọng bọ ba.

¹⁸ Kindọ ni inu sa atọng kọ kọng, ka aghọmani ashii ni yọ na aka va kimi ngau. Aghọmani ashii ni yọ ba ni, ko ani mara asu sa ikwyi ni yọ ni, aka va yira wọ.”

Ayuru IYesu kina ‘Anayuru nga
(IMat 12.46-50; IMar 3.31-35)

¹⁹ Ayuru nga kina anayuru nga aba ukushi nga, na ara bira bọ ufuma ukushi nga ba ka Ajiya fo aghe.

²⁰ Ace aghọ va tẹri nga si, “Ayuru ngọ kina anayuru ngọ ting ka sing, awang nu ngọ.”

²¹ Na va tẹri bọ si, “Aghọ kọng upii Ọnọng, kiva ju, na abọ shi ayuru mi, kina anayuru mi.”

IYesu Dara Ugya Ighọng
(IMat 8.23-27; IMar 4.35-41)

²² Ace awii ni aghila ide ọgbọlọ kina atina nga. Ava tẹri bọ si, “Ima bulu Uda ugeẹ ighọng.” Ava sisang ki wọlu.

²³ Ashi kide ukyeng ni ọmọọ va kpaa iYesu wọ. Ba irishu ni uwuru va sang ka ighọng, ọgbọlọ va dẹri kọghilawu ide na amusum, aghila bọ ubura ikwyi.

²⁴ Avasa ya shang nga, ki tẹri nga si, “Aghọ ọna, Aghọ ọna, ayọ ki kpuru yi.” Ashira, ki gẹr uwuru kina iyagha amusum. Ava nyenyeri, uka va kọmọ na kikir.

²⁵ Ava tẹri bọ si, “Kyu uma aipang nu wu?” A kọng ẹrẹbata ava woo ica, asu tẹri ace bọ, “I nga shi kọ kawẹ ni, uwuru na amusum na so ma bọ upii, nasu yii ima tẹri nga?”

IYesu Lẹni na Aghọ Shi nọ Usheẹ ka
Agarasinawa
(IMat 8.28-34; IMar 5.1-20)

²⁶ Aya fuma ẹrẹbọ Agarasinawa ingo mani ishi na avọ igbang kina ifọng aGalili.

²⁷ Nọ ufuma iYesu ni, ace aghọmani ashii ni usheẹ kunu kide ifọng ki sa nga ashọ. Aka sọmọ uma ba, ashii nu ọna ba, aci kide na alor.

²⁸ Aya nu iYesu ni ava gyo a kpa, ava kpaa kite nga ki sang ẹrẹwyue ki tẹri si, “Ikẹmbọ lọ ngọ kini ime, iYesu Anọ Ọnọng aghọ cẹẹ nọ ughoghe? Imẹ sọ shọr ngọ, ba ju mi ubibi ba.”

²⁹ Ateri kindi ki iYesu kọ tẹri usheẹ usu-lusu sa aya ajiya nga yaa. Agọlọ nagigang usheẹ nga ka gyo nga, na aka dara nga, Alor nga na asara nu uca, na aka kara uloru wọ, usheẹ nga ka kela nga na kyaa aghumu.

³⁰ Ni iYesu va ghulu nga, “Ikẹmbọ shi uca ngọ?” Ava tẹri si, “Na pam,” kọ usheẹ kọ ghila nga na pam ide ẹrẹnoma nga.

³¹ Avasa shọr nga ka ma sa bọ ka kpaa kide uhwo ọkọng ọlọ ba.

³² Ni ọka ni ace idir alade asọ cee ka ta noọ upang, avasa shọr nga si aya bọ ka ghila ide bọ. Avasa ya bọ ya.

³³ Ni usheẹ nga va sher Ajiya nga, ki ghila bọ ide alade. Idir vasa vula kaya ugbana ki kpaa kide ughoghe, ava kpurubu kide na amusum.

³⁴ Aghocee alade nga nu ima ri ẹba ni, ava ti bọ, ava ya tẹri ima ri ẹbani ki ide ifọng kina anọrọfọng.

³⁵ Ajiya vasa kunu, ki ma nu ima ri ba. Ava ba ọkọ shi iYesu, avasa nu aghọmani usheẹ nga ya nga, aci kite iYesu, kina uma ugo, ashii ni ijiya nga. Avasa kọng ẹrẹbata.

³⁶ Aghọmani aju ima kaya ica bọ ni, ava tẹri bọ mani asa ni aghọ shi nọ usheẹ nga peni ọkyuọ.

³⁷ Ajiya nadidu ki ẹrẹbọ aGarasinawa vasa shọr iYesu na sheri bọ ya, ki ẹrẹbata nagigang kpene bọ wu. Avasa ghila ọgbọlọ ki vuwa nga.

³⁸ Aghọmani usheẹ nga ya nga ni, ava shọr nga ka kyeng ni nga. Ava shira nga si,

³⁹ “Vuwa ngọ aca, ya tẹri ighọ uma ọkọkọng mani Ọnọng ju ngọ.” Ava ghimi

ifong nadidu kiya tɛri uma ɔkɔkɔng mani iYesu ju nga.

Ashang Anayiri mani Akpoo kina Ayiri mani a Piya Igbang IYesu

(IMat 9.18-26; IMar 5.21-43)

⁴⁰ Ni, iYesu ya vuwa ni, agho bo ma sa nga asho nadidu bo na so sha nga.

⁴¹ Na ace Ajiya we na yoro nga si iYayirus, ace aghotina aghaghe oko takwyue aYahudawa, aba ki ma kpaa kite IYesu, ki shor nga ka kyaa ona nga.

⁴² Ashi na ano anayiri ayeng, ashi kina anyi osho na pai, ashi ka anyu ukpo. Akyeng ni, Ajiya nagigang sha dara nga,

⁴³ Na ace ayiri mani ako la anyi osho na pai na aso nira ayi, ako pii imumani ashi ni yo ko kang, ba aghomani abra ma nga okyuo ba.

⁴⁴ Aba utumu nga, ki piya ifila igbang nga. Ko kadu unira ayi nga va tara wo.

⁴⁵ Ni iYesu va ghulu si, "inga piya mi?" Ni kwinga ya la inang wo ni, iBitrus va tɛri si, "Agho ona, Ajiya bo nagigang yii ngo, aso meni ngo."

⁴⁶ Ni iYesu va tɛri si, "Ace agho piya mi, ki ime kong ni erɛkyuo kunu kide erenoma mi."

⁴⁷ Ayiri nu ni ba oko shor ba ni, avasa yini ki ba kina utagha eka, ava kpaa kite nga, ki yeni kite majiya ima usa mani anga piya nga, ni ma anga leni ki iripe.

⁴⁸ Avasa tɛri nga si, "Ano mi, uma aipang ngo wu uleni ni ngo. Kyeng ni ikwyifu."

⁴⁹ Ashi kide upii ni, ace agho vasa ba ko ona iJarus agho atina aghaghe oko takwyue aYahudawa, ki tɛri si, "Anong ko kpoo. Ma so ma aghomee utina obo ona ngo ba."

⁵⁰ Ni iYesu ya kong kindi ni, avasa yira ki tɛri si agho utina aghaghe oka ta akwyi aYahudawa, "Uma kong erɛbata ba. Kpaa ki ikwyi, aki ba akyuo."

⁵¹ Aya fuma ide ona ni ara ya nga na ace agho ghila ni nga ba, sai iBitrus, kina iYahaya, kina iYakubu, kina ate ano na a yuru,

⁵² Ajiya nadidu so ci konɔ ukpo ano. Ni iYesu va tɛri si, "Inu ma ciba. Ara kpo ba, aso moru wu."

⁵³ Avasa sra nga ungo jer amra, ka abo ye sa akokpo.

⁵⁴ Ava kpene avo nga, ki yoro nga si, "Anayiri, sisang."

⁵⁵ Aghing nga va vuwa, ki iripe ukadu ni ava sisang. Ava tɛri si ama nga imila.

⁵⁶ Aghojee nga va woo ica. Ava tɛri bo si ama tɛri ace agho ima ri iba ba.

9

IYesu tuma osho na pai ra

(IMat 10.5-15; IMar 6.7-13)

¹ Avasa curu osho na pai ra ki ma bo erɛkyuo kina uloru abugu kaya ushe, aso va wuli idumu,

² Ava tuma bo si aya tɛri upii erɛgom Onong, aso sa agho shi bo akyuo ba ka leni.

³ Avasa tɛri bo si, "Ama kpaa icima ka go ko kyeng bo ba, ko ashi, ko ipa, ko imila, ko ufe. Ama kpaa uma ugo pai ba."

⁴ Nadidu ona mani uya shulu wo ni, uci kukadu sa agolo usang no ya ju.

⁵ Nadidu aghomani ara yira no ba ni, insi oki ya ona ni, o si zuru aco ifra no ko yeni amaa uwo ivo no ka ya akwyi bo."

⁶ Ava sisang ki ghila anorofong aso tɛri ila ididuma, na sa leni na dumu kwabi.

Ukpo IYahaya Aghono UBaptisma

(IMat 14.1-12; IMar 6.14-29)

⁷ Ni, agom iHiridus agho go ogye erɛgom a kong imumani aso ju nadidu, ava bra ikwyi nga nagigang, ka ace agho so tɛri si iYahaya agho uju iminimini nga na ashang ko ukpo.

⁸ Ace agho bo ni ava tɛri si iLiya nga kunu. Ace agho bo ni ava tɛri si ayayeng kide Atina Onong adaa akyua nga sisang.

⁹ Ni iHiridus va tɛri si, "IYahaya ni Ime kyua nga erɛkwe wo. Inga shi ko kaa ni ihwiri uma kaya erɛkwe nga?" Ava wang unu nga.

IYesu ma Ajiya Aji Usho Itong Imila

(IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; IYah 6.1-14)

¹⁰ Atina iYesu ya vuwa ni, ava tɛri iYesu ima ra abo ju. Ava kpaa bo ka yayu bo ki kyabo ice ifong si aBetsaida.

¹¹ Ni, aya nu kindi ni ikir baijiya nga va yii nga. Ava sa bo asho no uba, ki tɛri bo upii erɛgom Onong, ki wuli idumu aghomani ashi bo akyuo ba.

¹² Onong uta ya kpa wo ni, osho na pai va ba ayayo, ki tɛri nga si, "Shira ajiya, ka

aghila ide ifong ayayo, ashulu ka wang oka nye kina imila, ka oka mani iyi shiwu ni oshiwu ayayo na ca ba.”

¹³ Ni ava teri bo si, “Inu ma bo imila.” Ava teri nga si, “Ima ra iyi shi kini yo ni ira wolu yo ubiredi otong kina itagbo ipai ba, si iyi kyaa ki ya ghe ajiya ri imila nadidu bo.”

¹⁴ Agheme foma aji usho atong. Ava teri atuma nga, “Uteri bo si acica kaga gimi kaga gimi, kogba ugimi agho ishitilitong.”

¹⁵ Kindi wu na avasa ju, avasa bo na cica nadidu bo.

¹⁶ Aya kpaa ubiredi otong kina itagbo ipai, ava sang ica ka yaya, ki sa Onong izaa, ava wraa, ki meri atuma nga, na sha meri ajiya.

¹⁷ Nadidu bo la ki shuu, na sa yeri akumu umani ashe wu okoro osho no pai.

IBitrus Yeni umani IYesu na Ano Onong nga

(IMat 6.18-26; IMar 5.21-43)

¹⁸ Ace awii na aso shor Onong kaya yu nga, atina nga va ba oko shi nga. Ava ghulu bo, si, “Inga na ajiya teri si ime shi?”

¹⁹ Ava yira si, “IYahaya aghila imini-mini, ace agho bo ni, Iliya, ace agho bo ni, ayayeng kide agho pii ko oto Onong adaa akyua nga sisang.”

²⁰ Ava teri bo si, “Ni inu ni, inga ni oka teri si ime shi?” Ni iBitrus va yira si, “IKristi anga Onong.”

IYesu teri Igho Ukpoo mani aki Ju Kunu Sang nga

(IMat 16.20-28; IMar 8.30–9.1)

²¹ Ava ger bo sa ama teri ace agho upii ba.

²² Ateri si, “Iyiya yo Ano ajiya kong olo atataki, agho go eregom kina agha akakong afrist kina aghomee umee iMusa atoro bo nga, ki ta ko umani aki pii nga wo, awii itai na va sisang.”

²³ Ava teri bo nadidu bo, “Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa a toro erekwe nga, na akpaa ukumu osho kwagba awii, ka yii mi.

²⁴ Nadidu aghomani awang okyuo nga ni, aki taa wo. Nadidu aghomani a taa okyuo nga ka ya erekwe mi ni, aso wang wo ka peni ba maa.

²⁵ Ikembu shi ododoma ajiya apeni asing na taa okyuo nga, ko ka anyu okyuo nga?

²⁶ Nadidu aghomani a kong ighong uyeni mi kina upii mi, Ano ajiya ma ki kong ighong uyeni nga insi aya ba kina ujo nga, kina nga Ate, kina nga aghing uyer atuma nga.

²⁷ Iso teri no aipang, ace agho ting ko ke na ki kpo bo ba sa anu eregom Onong.”

Utee Ushii nga

(IMat 17.1-8; IMar 9.2-8)

²⁸ Awii ananari ya wolu bo ni, iYesu kpaa iBitrus, kina iYahaya, ni iYakubu, a va kila upang kaya shor Onong.

²⁹ Ashi kide upii no Onong ni, ibate nga tee, uma ugo nga va ba ufufugu, noso kpaa ica.

³⁰ Ba irishu na agha pai so pii ni nga, iMusa kina Iliya.

³¹ Ayeni ujo nga, na so teri uki hwura ukyaa ayaya nga, mani aki kpoo ka Urushelima kong umani Onong kyo ni.

³² Ni iBitrus kina aghomani ashii kini nga, omoo tii ki de ica bo, na aya sisang ni ava nu ujo nga, kina agha pai na ting ni nga.

³³ Ajiya ya sang bo ni, iBitrus va teri iYesu, “Agho ona, ukpaa no umani iyi shi ko kee. Ima ta aso atai, iye inga ngo, iye inga iMusa, iye ni inga iLiya.” Ara to ye ima ra aso teri ba.

³⁴ Aso teri kindi ni amo va ba ki ma fuga bo ya. Na ava kong erabata.

³⁵ Ava kong ice erewyue kide amo, ni teri si, “Adawo nga shi Ano mi anga uhwu hwiya, okong nga.”

³⁶ Erwyue ya kpee upii ni, ava nu iYesu ka yayu nga. Ava komo. A wi ra ni ara teri bo ace agho ima ri anu ba.

IYesu Leni na ano ushi na Aghing Ushoe

(IMat 17.14-21; IMar 9.14-29)

³⁷ Ikyua ya yeri ni ava shulu ka aya upang, ikir majiya va ma takwyue ni nga.

³⁸ Na ace agho kide ajiya nga va yoro, ki teri si, “Aghomee, iso shor ngo nu ano mi kina ica ahwoo, ka anga ka yayu nga.

³⁹ Awe ni, ushee ka kila nga, aka waa akpa ba uye ba. Ushoe nga ka gyo nga, erenoma nga ka tagha, anyu nga ka hwuru ofo. Akara sheri bo nga ba sa a fila.

⁴⁰ Imo shor atina ngo ka awoo nga wo, na ara bra bo ba.”

⁴¹ Ni iYesu va yira nga si, “Inu ofono akyua ri ongo ta uma aipang, agho toro bo okong, sa agba awii ni iki ci ni nu, ni ekong ni nu? Ba na ano ngo ko kee.”

⁴² Aso ba ni, ushee nga vasa sang nga ki gyo ki erebo na lip, erenoma nga so tagha. Ni IYesu va ger ushee usulusu, ki leni na ano, ava ma ate ano nga.

⁴³ Nadidu na va wo ica ni erekyuo Onong.

IYesu Teri Igho Ukpo nga
(IMat 17.22-23; IMar 9.30-32)

⁴⁴ Tara ni upii ri ghila ide atong nu. Aki ma Ano Ajiya ka ajiya.”

⁴⁵ Ni ara kpele bo upii ri ba, ashwo wo ka ma nu ba. Abo ni ahwiri erebata ughulu nga upii.

Inga ceri ni oghoghe?
(IMat 18.1-5; IMar 9.33-37)

⁴⁶ Inang va sang ki edebo kaya inga shi aghaghe kide bo.

⁴⁷ Ni iYesu ya kpele ima shi ki ide ikwyi bo ni, ava kpeno avo ace ano ji ki waga nga ayayo ni nga.

⁴⁸ Ava teri bo si, “Nadidu aghomani ayira anano ri ko ocamini, ime na yira. Aghomani ayira mi ni, ayira aghomani atuma mi wodu. Aghomani ashina ji kide nu anga shi aghaghe.”

Aghomani Ashi ko Yeni nu Otoro Ba ni, anga Shi anga nu
(IMar 9.38-40)

⁴⁹ IYahaya va yira nga si, “Agho ona, inu ace agho na awili ushee no uca ngo, iyi vasa kla nga, ka ashini iyi ba.”

⁵⁰ Ni iYesu va teri bo si, “Uma kla nga ba. Nadidu aghomani ara toro nu ba ni, anga nu nga.”

ASamariya ace Anifong Atoro Oyira IYesu

⁵¹ Agolo oyira nga ka yaya aya ba ayayo ni, avasa ikwyi nagigang no ukyaa Urushe-lima.

⁵² Ava tuma aghotina nga na aso kyeng kite nga, avasa wolu ki ghila ace agho aSamariya kaya kerin nga ya.

⁵³ Na ASamariyawa va toro bo uyira nga, ka osa ikwyi nga ni nadidu kaya Urushe-lima wo no shi wo.

⁵⁴ Ni atina nga iYakubu kina iYahaya aya nu kindi ni ava teri si, “Agho ona, uwang si

iyi teri ugha ko ushulu ka ayaya ko ma gheli bo ko?

⁵⁵ Nava tee, ki wang bo orang.

⁵⁶ Ava woloo, ki kyabo ace anifong.

Aghomana Ateri si Abo ki Yii IYesu
(IMat 8.19-22)

⁵⁷ Aso kyeng ko utra ni, ace agho va teri nga si, “Iki yii ngo nadidu oka mani okikya.”

⁵⁸ IYesu va teri nga si, “Ava aghumu kina afong bo, unung kina erisogo bo, uwe ni Ano Ajiya ashina kina oko somo erekwe ba.”

⁵⁹ Avasa teri ace agho si, “yii mi.” Ava teri si, “Agho ona, yami kiya naa ate mi.”

⁶⁰ Ni IYesu va teri nga si, “Ya aghokpuru ka nira anayuru bo aghokpuru. Ka ingo ni, kya ko ya teri eregom Onong.”

⁶¹ Ace agho va teri si, “Agho ona, iki yii ngo, zono yami kiya shira ajiya mi.”

⁶² IYesu va teri nga si “Aghomani aso wuu kina ihwari uwuu ni, na aso kyoo utumu ni, ara kpaa kina eregom Onong ba.”

10

IYesu Tuma Ajiya Ishi Itinsara na apai

¹ Aya kpe kindi ni Onong va hwiya ace agho bo agha ishi itinsara na apai, ki tuma bo aya pilapai, ka lite ukyaa ofonofong kini ika mani anga ma ki kyaa.

² Ava teri bo si, “Ucuro ija shi nagigang, na agho ju utina shina ji. Kindi ni ushor Onong ucuro ija ka tuma aghotina kide ija, ka ma ju nga ucuro ija.

³ Ni, osi wolu! Uwe ni ime tuma nu kini ano atem ka biyating ava aghumu.

⁴ Uma kpaa ipa no ufe ba, ko ipa, ko akpo. Uma bili kototang na ace agho ko utra ba.

⁵ Nadidu ona mani oghila ni, oso teri si, ‘Ikwyifu ka ajiya ona ri.’

⁶ Insi agho shi ni ikwyifu shi kide ona ri ni, ikwyifu ki peni nga. Insi ba agho ba ni, oki vuwa ukushi nu.

⁷ Inu cica ko ona, no la no sa nadidu igho ima ra ama no, ka aghotina kpaa kina oka nga. Uma ka tili ika ushulu ba.

⁸ Nadidu ifong mani oghilani, insi ayira no ni, ola nadidu igho ima ra abano.

⁹ Inu leni na adumu ushi kide ifong, inu sa va teri bo si, ‘Eregom Onong ya ba ayayo nu.’

¹⁰ Nadidu ifong mani inu ghila ni ara yira nọ ba ni, inu sọ ghila itra bọ nọ tẹri si,

¹¹ ‘Aco ifong nọ umani ashi ki ifra yini, izara nọ ya. Nadidu kindi ni uye si ẹrẹgọm Onong ya sọ ba.’

¹² Isọ tẹri nọ, awii ra ni, aki cẹẹ nọ okong ahwoo aSodom kini ididu ifong.”

Olo kọ ofonofong mani ọra La bọ Ukpaa ba (IMat 11.20-24)

¹³ “Olo ngo, aKorasinu! Olo ngo aBet-saida. Kina uma usa uwo ica mani aju kide nọ, ọbọ ni aju ka aTaya kina aSidon, ada kọ la ukpaa aiwu, acii kina uma ikwyi ibibi kina ọtong.

¹⁴ Na awii ashuwa ni, aki cẹri nọ kong ahwoo aTaya kina aSidon ki cẹẹ nọ.

¹⁵ Ingo aKafarnahum, ujoọ ngo ni aki ju kaya ẹrẹmọọ? Kai, ingo na ki feni ngo kide ugha.

¹⁶ “Nadidu aghomani ahwiri nọ ni, ime na ahwiri. Agho tọrọ nọ ni, ime na tọrọ. Nadidu aghomani a tọrọ mi ni, aghomani atuma mi nga na tọrọ.”

Uvuwa ishi itinsara na apai

¹⁷ Ishi itinsara na apai vuwa ni ikwyifu, na asọ tẹri si, “Agho Ona, ushẹẹ ma sọ kong yi kaya nọ uca ngo.”

¹⁸ Ava tẹri bọ si, “Imẹ nu Isheẹ na akpaa kọ ba ka yaya kini ọsuma ugha ni.

¹⁹ Uwe ni, ima nọ ẹrẹkyuọ tina iyọọ kina inang, nọ va shi ni ẹrẹkyuọ ka ẹrẹkwẹ agho tọrọ nọ, ni ba imumani iki peni nọ ba.

²⁰ Nadidu kindi ni, uma ju ikwyifu si ushẹẹ sọ kong nu ba, inu ju ikwyifu si awọọ uca nọ ka ayaya.”

IYesu ju ikwyifu

(IMat 11.25-27; IMar 13.6-17)

²¹ Agolọ ra ni ava ju ikwyifu nagigang kina Aghing Onong, ava tẹri si, “Isa ngo izaa Ate, Ate ayaya na ẹrẹbọ, kọ shọ ọmari ukushi aghina uye kina ọkpeli, ọvasa yeni aghomani ayebọ ice ima ba. Imẹ sa ngo izaa Ate, ka udi woshi umani ingo cẹẹ nọ okong ọdodoma.

²² Ko iligba ima ni Atemi nga ma mi. Ba aghomani aye si inga shi anọ sa Ate, kọ na aye Ate sa Anọ, kina aghomani Anọ wang yeni bọ.”

²³ Ava tee kukushi atuma nga, ki tẹri bọ kọ yuyi si, “Anyu adaduma shi ki ica mani inu ima ri inu nu.

²⁴ Isọ tẹri nu, agho pii kọ ọtọ Onong kina agom nagigang wang nu ima ra inu nu, na ara nu bọ ba, awang va kong imumani inu kong, na ra kong bọ ba.”

ABasamariye umani a yeni ahwoo

²⁵ Ace wii ni aghomẹẹ umẹẹ iMusa va sisang ki titara na asọ mra nga, ki tẹri si, “Aghomẹẹ, ikembọ ni ki ju ki peni okyuo ọnga mani ushi wu na mara ba?”

²⁶ IYesu va tẹri nga si, “Ikembọ shi kide umẹẹ iMusa? Uka pila na nyi?”

²⁷ Ava yira nga si, “Yoo Onong ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina okyuo ngo, kina ẹrẹkyuọ ngo, kina utiling nadidu. Ni va yoo ayikyoo uci ngo kini ẹrẹkwẹ ngo ni.”

²⁸ IYesu va tẹri nga si, “Ingo yira na biboro. Ka ju kindi, ọki lang.”

²⁹ Ajiya nga, wang hwuru ẹrẹkwẹ nga ni, iva tẹri iYesu si, “Inga shi ayikyoo uci mi?”

³⁰ Ni IYesu va yira nga si, “Ace agho nga sang ka Urushelima na aki ya Ayeriko Na ayi vasa dara nga, ki wuru nga uma wọ, ki tara ma nga uca ububi, ava wolu ki ya nga okyuo ukushi Onong.

³¹ Ukadu wọ ni ice ifrist va yii utra. Ava nu nga ni ava yii udaa eshẹẹ ki wolu ila nga.

³² Kindi ni ace aBalawe, ya foma ọka ki nu nga ni, anga ma va yii udaa ushẹẹ, ki wolu ila nga.

³³ Ata icuru ni utra va ba na ace agho aSamariya kukushi nga. Aya nu nga ni, ahwoo va kpẹnẹ ngau,

³⁴ ava kya ukushi nga, ava lolu nga irinyuru, na sha coo nga anyẹ kina amusum ikolọ ashi. A va kpaa nga kaya iZaki nga, ki kya ni nga ọna nga ki ya wang nga okyuo.

³⁵ Ikyua ni ava kpaa adinari apai ki ma agho kang, ki tẹri nga si, ‘Awang nga okyuo wọ, nadidu ima ri upii ni kutumu idi ni, insi iya vuwa ni isọ ma nga ya.’

³⁶ Ni, kide aya tai ri ni, inga ni unu ni atee anayuru aghomani ayi ca?”

³⁷ Ava tẹri si, “Aghomani a yeni nga ahwoo.” Ni IYesu va tẹri nga si, “Ingo ma, kya kọ ka ju kindo.”

IYesu kya Ila Kukushi IMarta kina IMaryamu

³⁸ Asọ kyeng ni, ava ghila ace anifong, ace ayiri aghoḷo ca iMarta ava yira nga ka ọna nga.

³⁹ Ashi kina anayuru aghoḷo ca si uMaryamu, aghoḷo mani acica ki shite Ate asọ hwiri upii nga.

⁴⁰ IMarta ni apii Utina kpaa nga ikwyi wu, ava kya ọkọ shi nga, ki tẹri nga si, “Ate, ọra nong ni, anayuru mi yami ni sọ ju utina ka yayu mi ba? Tẹri nga si ashe mi kọ.”

⁴¹ Ni Ate va yira nga si, “IMarta, iMarta. Ikwyi ngo tẹ tẹ nọ uma nagigang.

⁴² Ima iyeng yu na wang. UMaryamu hwiya ima ididuma, na ki ba yira bọ yọ kọ ba.”

11

Umẹe IYesu kaya Upii nọ Onong
(IMat 6.9-15; 7.7-11)

¹ Ace awii ni IYesu sọ shor Onong kọ uce uka. Aya kpẹ ni, ace agho kide aghoyii nga ba tẹri nga si, “Ate, mẹe ayọ upii nọ Onong, kono mani iYahaya mẹe aghoyii nga ni.”

² Aba tẹri bọ si, “Insi inu sọ pii nọ Onong ni, inu tẹri si, ‘Ate yi ka yaya, ta ni ajọ uca ngo, ẹrẹgom ngo ba,

³ Ma ayọ imila aidi kina kwagba awii.

⁴ Kpaa ayọ uvulu kọ, kono umani ayọ ka kọ shee aghoḷo aju ayọ uvulu. Ba ya ayọ kiya kpaa kide umara ba.’ ”

⁵ IYesu ba tẹri aghoyii nga si, “Aba ju si agha aye nu shina aghikyo, ni aba kyaa ọna nga na abiyate atii kiya ju si, aghikyo, kilikulu ma mi uta Imila,

⁶ ka ace aghikyo mi shi ka utra ukeng na aba na acii kina ime, ni ime ta shimi na imumani ime ki ma nga ba.’

⁷ Ni agho shi kide ba yara si, ‘Ba duma mi kọ ba. Aku ta anyu ubọ ya, na anọ mi shiya kini ime ka ya icuru. Imẹ taki brami usang ka ime manọ ice ima ba.’

⁸ Imẹ so tẹri nu, ime ye ni aki bọ sang nga ka ma nga imila si asa ayikyo nga ba, aki sang ka ma ajiya nga ima umani awang ka doro kọ ca anyu ubọ.

⁹ Kindii ni, Imẹ so tẹri nu, shoru, aki ma ngo. Wang, ingo ki peni; hwura, aki fumu ngo anyu ubọ.

¹⁰ Aghoḷo mani ashor ni aka ma nga; aghoḷo mani awang ni aka peni; Na aghoḷo mani a hwura ni, aki fumu nga anyu ubọ.

¹¹ Agba Ate nga kide nọ, anọ nga ki shor nga itagbo na sa ma nga iyọ?

¹² Ta aki shor nga A kpa, asu ma nga inang?

¹³ In kini inu aghoḷo mani inu shi agha akakiya ye uma anọ nu uma udodoma, inu ye ni na nyi wu ni Ate aYaya ki ma wu, aki ma aghoḷo mani ashor nga Aghing Onong.”

IYesu kina UBalzabul
(IMat 12.22-30; IMar 3.20-27)

¹⁴ Ace awii ni, IYesu sọ woo agbatong nọ ushe kọ ka ace ajiya ni. Ishe nga ya kunu ni, agbatong va peni, ajiya va woo ica.

¹⁵ Ace agho bọ ba tẹri si, “Erekyuo uBalzabul agom nọ ushe wọ na asu wuru ushe wọ.”

¹⁶ Ace agho bọ ghulu nga ka amra nga, ava wang mani a yeni bu ace amaa ka ayaya.

¹⁷ Anga ni aye ima ushi kide ikwyi bọ, aba tẹri bọ si, “Eregom mani ikau ọka upai, ita ki tarau wu ba. Kindi ni, insi ọna mani ọkau ọka upai, ọki kpaa wu.

¹⁸ Insi ishe kau ọka upai, na nyi wu ni ẹrẹgom nga ki shi na akyuo kọ? Inu si akyuo uBalzabul kọ ni ime sọ wuru ushe kọ.

¹⁹ Insi akyuo uBalzabul wu ni ime sọ wuru ushe wu ni, aghoyii ngo ni? Akyuo inga wu ni ibọ sọ wuru wu? Kindi ni, abọ ki wa ashuwa.

²⁰ In kini ime woo ushe ni ẹrẹkyuo Onong ni, ẹrẹgom Onong kọ ba ukushi nu.

²¹ Insi ajiya umani ashina ẹrẹkyuo loru abuu nga nagigang ni, asu sha ọna nga, uma onanga ki ci ila bọ.

²² Insi agho cẹri nga ni ẹrẹkyuo ọkoro ni nga, ki va ca nga ni, ajiya nga sọ yeri uma ọkoro nga mani asa ẹrẹkyuo ni bọ, ka va kau uma na ayeri,

²³ Aghoḷo mani ashi anga mẹ ba ni, ashi asho mi. Aghoḷo mani aka shemi nga ucuruwu ba ni, ufuruwu nasu ju.”

Uvuwa Ushe Usulusu
(IMat 12.43-45)

²⁴ “In kini ushe ususu kunuwu kide ẹrenoma ajiya ni, ika kya wu ọka mani

amusumu shibọ ya ba na sọ wang ọka uwuru. In kini a peni nga ba ni, aki ju si, 'Imẹ ki vuwa mi ọna ni imẹ kunu wu.'

²⁵ In kini aya ba ni, aki ba peni ọna ni ako yeri wu ki kyeri wu.

²⁶ Aki vuwa nga ka ya yer uce ushee utinisara unga umani ucer nga na akakiya, na aki va ba ka ba ci kọ ọkaa. Kindọ ni uci nga ki cẹr akyua ni ububi."

Uta anyu aipang

²⁷ IYesu sọ teri uma kindi ni, ace ayiri kide ikir baiya ba sang erewye ki teri nga si, "Onong ta ayuru mani ajee ngo ki cee ngo anyu adaduma."

²⁸ IYesu ba yara si, "Aghomani aka koo upii Onong ki ba yii wu acee nu peni anyu adaduma."

Uwang amaa

(IMat 12.38-42; IMar 8.12)

²⁹ Ikir baiya ya kheme ni, iYesu ba ju si, "Akyua akakiya wudi ri. Awang si ayeni bo amaa, aba yeni bo ace amaa ba bam ni anga iYunusa.

³⁰ Kono mani iYunusa ni amaa nga ka ajiya aNineba, kindi wu na ano ajiya ki shiwu ka akyua ri.

³¹ Awii ashuwa ni, ayiri agom iSheba ki sang kina ajiya akyuakyuari ri ka yeni si ata ju bo na biboro ba, ka aba ka uce uka atatọ na giga ka aba koo umee uye iSolomon. Ni aghomani acer iSolomon we kọ ukadii.

³² Awii ashuwa ni, ajiya Anineba aki sisang kina ajiya akyua ri, ka yeni bo si ata ju bo na birbu ba, ka ibo sher uvulu ya ni odomo iYunusa. Aghomani acer iYunusa we kukadii."

Uyeri Erenoma

(IMat 5.15; 6.22-23)

³³ "Ba aghomani aki ta ugha ka agbilimo na sho wo ba, ko na fuga kina ublikyo. Kayi, aso tiga kaya ima utiga, ka agho ghila nu uyeri.

³⁴ Ica yo shi agbilimo erenoma. Insi eca ngo shi ikyuo ni, nadidu erenoma ngo ki shi na uyeri. Insi Ica ngo shi kina udumu ni, erenoma ngo ki shi ni iting.

³⁵ Kindii ni, ingo so kra ta uyeri ngo ni iting yo ni.

³⁶ Insi erenoma ngo nadidu shina uyeri ni, uce uka shiwu na iting ba ni, osu ta uyeri nadidu, oso ta uyeri ki ghimi ngo kono umani agbilimo ka ta uyeri kaya erenoma ngo ni."

IYesu ta AFarisiyawa kina Aghomee Umee IMusa ka Ayaye

(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 20.45-47)

³⁷ IYesu ya kpee upii ni, ace aBafarisiye va yoro nga ula imila. Aba kya uka ula imila ki ya cica ka la.

³⁸ Na aBafarisiye ba wo ica nu mani IYesu kpena ula imila ba uhuru ivo nga kono mani abo ko gheli wu ni.

³⁹ Ate ba teri nga si, "Inu aFarisiyawa ni, inu ka hwuru utumu iwoo kina iso, ni kide no ni uder ajiya wu kina akakiya.

⁴⁰ Inu abo! Inu ye nu si aghomani aju utumu nga ju ide ba?

⁴¹ Inu ma aghomani ashi bo ni ima ba ima ni ushi kide, na didu uma ki ba na pipar kukushi nu.

⁴² "Olo nu, aFarisiyawa! Uwe ni, uka ma Onong ima iye kide usho, okyulo, aya kina uma ere nang. Inu ta dumanọ na uju aipang kina uyoo Onong ba. Omari bo si umani inu so ju, basi ashe uce ya ba.

⁴³ Olo nu, aFarisiyawa! Uwe ni, inu ka yoo na ama nu uka uci ododoma kide oko takwyue aYahudawa, kina ubili ika ize.

⁴⁴ Olo nu! Inu shi kini alor bo angọ mani ajiya keng ka ya na ata ye bo ba."

⁴⁵ Agha aye kide aghomee umee iMusa ba yira nga si, "Aghomee, Insi ingo teri kindi ni, iyi ma ni ingo cira yi."

⁴⁶ Ni iYesu va yira si, "Inu aghomee umee iMusa, olo nu! Ka inu kpe ajiya akpara na pam mani aki bira bo uko ba, inu ta taa no bo avo ka inu shobo ko wo ba.

⁴⁷ Olo nu! Ka inu ka vra alor anga agho pii ko oto Onong mani anirakpee no pili.

⁴⁸ Ushi ra ni inu ki ba yira umani anirakpee nu ju. A pili agho pii ko oto Onong, inu sa tumu bo alor.

⁴⁹ Kindii ni, amra Onong si, 'Iki tuma bo kina agho pii ko oto Onong kina aghotina Ano Onong, ka pili ace agho bo, na ma ace agho bo olo.'

⁵⁰ Uwu sa ni aki ma ajiya akyuakyuari ɔlɔ nɔ umani a pili agho pii kɔ ɔtɔ Onong kɔ kpaa ka kyua na akeri asing kɔ,

⁵¹ Kɔ kpaa ka ayi Abila kina anga uza-kariya, Aghomani apii ka biyate agoo kina uka upipar kide ɔna Onong. Isu tɛri nu, ayii bɔ shi kaya akwyi nu.

⁵² ɔlɔ nu, aghomɛɛ umɛɛ iMusa! Inu kpaa aca ufumu ɔna uye, inu ka kyakwyi nu ni, inu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu agho wang ughila ka ghila ba.”

⁵³ IYesu ya kunu kɔ kadu ni, aghomɛɛ umɛɛ iMusa kina aFarisiyawa ba deɛ kɔ mɛni nga nagigang, asɔ pura nga ka peni uma nagigang,

⁵⁴ asɔ sha ka kpɛnɛ nga kide upii nga.

12

IYesu Waa Atɔng aghoyii nga

¹ Agɔlɔ ra ni, ikir bajiya nagigang curu na sɔ tang ace bɔ, iYesu ba kpɛnɛ upii kina aghoyii nga, asi, “Inu ju na bribɔ kina uyisti aFarisiyawa, agho ju unu ica.

² Ba imumani afugaya ni iki kunu yɔ ba, ko ni imumani ashɔ yɔ ni aki ye bɔ ba.

³ Imumani inu tɛri kɔ uyuyi ni sa a kɔng yɔ ka ayaye. Imumani inu tɛri kide ide igunu ni, aki gyoo a kpa wu ka yaya ɔbɔɔ ajiya na pam ki kɔɔ.

Aghomani aki Kɔng Ɛrɛbata nga (IMat 10.28-31)

⁴ “Inu ayikyo mi, imɛ so tɛri nu, inu ba kɔɔ ɛrɛbata agho pii ɛrɛnɔma ba, in kini akpɛɛ upii ni, ba imumani aki bra uju ba.

⁵ Imɛ ki tɛri nu aghomani inu ki kɔɔ ɛrɛbata nga. Inu kɔɔ ɛrɛbata aghomani insi apii ni, asi ni akyuɔ ufeni kide ugha. Imɛ so ba tɛri nu, anga si aghomani inu ki kɔɔ ɛrɛbata nga!

⁶ Ba aka gbara anurudɛri atɔ na anei apai ba? Nadidu kindɔ ni, Onong ta yuu nga agha ayaye kɔ ba.

⁷ Ingɔ ni, kina uflikwɛ ngɔ nadidu ni aku pila bɔ. Inu ba kɔɔ ɛrɛbata ba, ka inu cɛr Anurudɛri na umani a wang nagigang!”

Uyeni Uyira IYesu kite ba Ajiya (IMat 10.32-33; 12.32)

⁸ “Imɛ so tɛri nu, nadidu aghomani ayeni kite ba ajiya si inga yira mi ni, Anɔ Ajiya ki kɔ yeni si inga yira nga kite atuma Onong.

⁹ Aghomani a yeni si inga tɔrumi kite ba ajiya ni, imɛ kiku yeni si itɔrɔ mi nga kite atuma Onong.

¹⁰ Aghomani kpaa ɛrɛkwuyɛ nga kini Onong nga ni kaya Anɔ Ajiya ni, aki yira nga uvulu nga wu, nadidu aghomani akpaa ɛrɛkwuyɛ nga kini Onong nga ni ka ya Aghing Onong ni, aki yira bɔ ɔlɔkpaa nga ba.

¹¹ In kini aba ni inu kite uka ta akwyi aYahudawa, ko ite agha utɛri ashuwa, ko ite agha ite ni, inu ba mɛni ikwyi nu na imumani inu ki tɛri ba, ka inu woo akwyi nu kɔ ba,

¹² ka Aghing Onong ki mɛɛ nu imumani inu ki tɛri ka agɔlɔ ra.”

Ighang Upii ka Aya Aghonɔ Upeni, Abo

¹³ Ace agho kide ikir ba ajiya tɛri iYesu si, “Aghomɛɛ, tɛri anayuru mi si akau uma ungomani ate bayɔ kpoo ki ya ayɔ na ama mi ɔka mi.”

¹⁴ IYesu ba tɛri nga si, “Ayu! Inga sa mi ni imɛ ba nu agho ashuwa ko ni imɛ kau nu imumani ate nu kpoo ki ya nu?”

¹⁵ Aba tɛri bɔ si, “Inu sa kra, inu ju atatɔɔ kina kɔ iligba ahwula, ka ba upeni uma wɔ sa upeni ɔkyuɔ ba.”

¹⁶ A va ma bɔ ila ki tɛri si, “Ija ace aghonɔ upeni ju imila nagigang.

¹⁷ A va tɛri kide ikwyi nga si, ‘Imɛ ki ju na nyi? ɔka mani iki sa uma aghumu mi wɔ ki lara.’

¹⁸ A va tɛri si, ‘Imumani imɛ ki ju yɛ, imɛ ki pulu afɔ mi wɔ, ki vra ace akakɔng, ki sa uma aghumu mi kina uma mi kide.

¹⁹ Imɛ ki tɛri ɛrɛkwɛ mi si, “Imɛ shi kina uma na pam mani imɛ ki kɔɔ ɔdɔdɔma wu anyi kina anyi. Tara ni iwuru, ni sha la, ni sha sa, ni ju uvra mi.”

²⁰ Onong ba tɛri nga si, ‘Ingɔ abo! Atii ri ni aki yira ɔkyuɔ ngɔ wɔ. Uma umani Ingɔ curu ɛrɛkwɛ ngɔ ni ɔki tee unga inga?’

²¹ Umani, agho curu upeni ɛrɛkwɛ nga shi wudu, ashi na upeni kukushi Onong ba.”

Inu ba bra ikwyi nu kaya ice ima ba (IMat 6.25-34)

²² IYesu ba tɛri aghoyii nga si, “Uta kindi ni Imɛ so tɛri nu, Inu ba bra ikwyi nu ni ɔkyuo nu ba, ima ni inu ki la; ko imumani inu ki sɔmɔ ki ɛrɛnɔma nu.

²³ Ka ɔkyuo cɛri imila, ɛrɛnɔma ni icɛri umugo.

²⁴ Inu kra uunu! Aka pila bɔ ba na acuru bɔ ba, ashi bɔ na afɔ ba, kindi ni Ɔnɔng ka ma bɔ imila. Utina nu cɛr unga uunu nagigang!

²⁵ Inga kidɛ nɔ ni ubra ikwyi nga ki bra ukhimi agɔlɔ kɔ ɔkyuo nga?

²⁶ Insi inu bra nɔ uju ima jii kindɔ ba ni, ikɛmbɔ sa ni inu sɔ bra ikwyi ka aya uma ɔkɔkɔng ushɛ?

²⁷ Unu kra umani ufuru ka fɔnu, aka ju bɔ utina ufufugu ba, ko ɔnga ususugu, kindi ni, imɛ so tɛri nu, ko iSulemanu, kina ɔla irinɔfɔnɔ nga ni, asɔnɔ kɔ sɔmɔ nga uma umani ucɛr unga ayayeng bɔ ba.

²⁸ In kini Ɔnɔng ka fiya ɔbɔng aghumu kindɔ ni, unga umani Ushi wu kaidi ni, ikyua ni aki sa bɔɔ kidɛ ugha, inu bɔ ni aki tɔ ya nu ya? Inu aghɔ ma aipang na jɛɛ!

²⁹ Inu ba bra ikwyi ni imumani inu ki la ba, kini umumani inu ki sa ba.

³⁰ Ajiya asing aghɔmani ashi bɔ aYahudawa ba so wang ighɔ nu uma ri, inu ma ni, Ate nu ye si inu wang bɔ.

³¹ Inu sa ikwyi nu ka umumani ushi unga ɛrɛɔm Ɔnɔng, asɔ kimi nu udibi uma wɔ.

Umɛɛ kaya Ucuru Upeni Ka yaya (IMat 6.19-21)

³² “Inu ishu ajaji, inu ba kɔng ɛrɛbata ba, ka Ate nu hwiri uwhai uma nɔ ɔka kidɛ ɛrɛɔm nga.

³³ Inu gbura umumani inu shini bɔ, kɔ inu ma aghila amir. Inu wang akwyi nɔ ipa nɔ ufe umani ika bayɔ ititang ba, upeni mani ɔka kpɛri bɔ nga ba ka yaya, ɔka umani ba ayi mani aki ba, ba iriyi mani iki bra wɔ ba,

³⁴ Uka umani upeni nɔ shi wu ni, ɔka wɔ ni ikwyi nɔ shi wɔ.”

Agra umani Aka ci na Zizal

³⁵ “Inu lolu abuu nu, agbilimɔ nɔ sɔ la ugha.

³⁶ Inu ba kini aghɔ ci sha aghɔ ɔna bɔ ka vuwa ka ɔna agya ubiya wɔ ni, in kini a hwura anyu ubɔɔ ni na asɔ fumu.

³⁷ Ɔki shi uduma kukushi agira mani aghɔ ɔna bɔ kɔ vuwa ka ba peni bɔ na ci na zizal. Imɛ so tɛri nu aipang, aki loru abuu nga, ka tɛri bɔ si acica ɔla imila, aki sa ka ama kɔ aligba agra nga imila.

³⁸ Agra ra ki shi agha anyu adaduma insi aba kina abiyatɛ ating, ko kina ikwyating, ka peni bɔ na zizal.

³⁹ Inu ye si, aghɔ ɔna ta ye akua umani ayi ki ghila idɛ ɔna nga ni, ata ki ya nga ya ka ghila ba.

⁴⁰ Inu ma so ci na zizal, ka agɔlɔ mani inu ta sanu ikwyi wɔ ba ni, Anɔ Ajiya ki ba.”

Agra anga ushi na Aipang kina anga taa Aipang

(IMat 24.45-51)

⁴¹ IBitrus ghulu si, “Ate, idi ighɔ ighang upii ni, ayɔ bɔ ta nadidu ajiya wɔ?”

⁴² IYesu ba yira si, “Inga shi agira aipang anga uye ukyuu, mani aghɔ ɔna nga ki ma nga uko ɔna nga, aka ma agira ushɛ imila bɔ kidɛ agɔlɔ?

⁴³ Agira anyu adaduma nga aghɔmani aghɔ ɔna nga ba peni nga ni asu ju utina nga.

⁴⁴ I mɛ so tɛri nu aipang, aki sa adidu agira ukra uma nga nadidu.

⁴⁵ Insi agira nga va tɛri ikwyi nga si, ‘Aghɔ ɔna mi ki trɛ wɔ nɔ uba,’ na sa dɛɛ kuca agira ba ghimi kina ayiri, na asa ghila ula kina usa ki vra,

⁴⁶ Aghɔ ɔna agira ra ki ba, awii ni ata sa nga ikwyi wɔ ba, ko akyua mani ata ye nga ba. Ki vuwa ka awii mani ata sa nga ikwyi wu ba, aki ca nga nagigang. Ka ba sa ulo kina aghɔ umani ashi bɔ na aipang ba.

⁴⁷ Agira umani aye imuwang aghɔ ɔna nga ni ata ju nga uci na zizal ba na ata ba ju nga ba ni, aki ju nga uca nagigang.

⁴⁸ Aghɔmani ata ye nga imuwang aghɔ ɔna nga ba ni, insi aju imumani ima uca ni, aki ca bɔ nga nagigang ba. Nadidu aghɔmani ama nga uma na pam ni, aki wang uma na pam kukushi nga, Aghɔmani ama uma upam nagigang ni, aki wang uma upam nagigang kukushi nga.

IYesu ba na ɔkau Akwyi

(IMat 10.34-36)

⁴⁹ “Ugha wu ni imɛ ba usa ka sing. Uwang mi ni, ata kɔ ta wu!

⁵⁰ Ka ime shi kina iminimini agna ulọ mani aki ju mi, ime kpaa sa aki ju mi nga!

⁵¹ Inu kpaa si ime ba na uci okyuo wu ka sing? Kaa yi! Ime so teri nu, ukau akwyi bajiya wu ni ime ba wu.

⁵² Kọ kpaa ka kyuakyuari ni, ọna ugna agha atong ki kau uka upai, agha apai ki la inang kina agha tai, agha tai ki la inang kina agha apai.

⁵³ Ate ki la inang kina anọ nga, anọ ki la inang kina ate nga. Ayuru kila inang kina anọ nga, anọ kila inang kina ayuru nga. Akẹri li la inang kina abiya nga, abiya ki la inang kina akẹri nga.”

Ukpili ushi akuari

(IMat 16.1-4; IMat 8.11-13)

⁵⁴ IYesu ba teri ajiya si, “Insi inu nu uyuu aviya ka iriwura ni, inu ka ju si, aviya ki kpaa, aki ba kpaa.

⁵⁵ Insi inu ba nu uyuu ka use ila nusang ni, inu ka ba ju si, aki ju ọci. Asu ba ju.

⁵⁶ Agho ju unu ica! Inu bira unu ushii asing, inu ta bira no ukpi amra adi akyua ba kukushi nu ba.?

⁵⁷ Ikembo sa ni inu ta ki ju nu imumani isi iduma ba?

⁵⁸ Insi ayikyo okoro ngo kyaa ashuwa ngo ni, ju ka inu yira ace kọ tra, ingo ba togo ngo ni, aki kyaa ni ngo ki ite agho teri ashuwa. Agho teri ashuwa ki kyaa ni ngo kukushi agha anirashi. Agha anirashi ki ta ngo kide ubo itii.

⁵⁹ Ime so teri nu, Ingo taki kunu ngo kọ ukadu ba si ingo ja imumani asa ngo, ba imumani iki se.”

13

Olọkpaa ta Ukpo

¹ Akyua ra ni aghomani so kọ oka ma iYesu nga ila agho aGalili mani iBilatus asa si aya pii, ayii ma zoọ ya na no mani awa ifuu wo.

² IYesu ba yira bo dita bo inu du kpaa si adi aGaliliyawa cece ushe ma agho aGalili nu uvulu, no umani a ko kong olo?

³ Ime do taa nu, kayi, inkini inu la no ukpaa mani nadidu nu nudo kpuru nu kini ibo ni.

⁴ Inu kpaa si usho nunanari le agho mani ovra kpa ka ya bo ka uSiluwam, kọ kyo

nu a pyi oshe ma ajiya ngo Urushelima nu uvulu? Kayi.

⁵ Ime do ta no ushiwudu ma, inkini inu lanu ukpaa ma ni, inu do kpuru nu kini ibo ni.

Ighang Upii Uwe mani Uka ma wo Ikolo ma

⁶ Ama do ma bo ighang upii do taa bo ni, ace aghimi sa no oshẹ uweng mani a pra ka ide owra nga abo kala ikolo ada peni nga ma.

⁷ Ada do taa agho keri ija, ngo nu aidi anyi atai wuji ime do kyeng wang ikolo oshẹ mi daa peni mi ma. A kpa da naa wo. Ikembo sa ado dala oka ki lilo.

⁸ Ada yila nga di taa ni atina mi, yawoya mi kyele yo ka anyi ayi, mi sa culu wu elebo,

⁹ inkini asa nga ikolo ka anyi ki ba ma ni, ado kpa kọ.

IYesu leni na Ayiri Agunu ka Awii Uwuru aYahudawa

¹⁰ Ace awii ni iYesu so mee kọ uce oka otakwyi aYahudawa ka Awii uwuru bo,

¹¹ ace ayiri mani aghing Ishẹ sa nga ugunu anyi usho na ananari, aku gamu nga, aka bra nga tara na kikya ma.

¹² IYesu ya nu nga ni, ava ayoro nga di taa nga, ayiri akau ngo nu ugunu ngo.

¹³ A ciya nga avo ka didu akyua asisang ki bre Onong.

¹⁴ Agha akakong oko takwyue aYahudawa kong anang, mani iYesu ma ayiri la okyuo ka wii uwuru aYahudawa, ada taa ajiya, ayọ so na awii mani ala atin mani ayọ kyeli utina, inu ba ka dalawii la nama manọ okyuo, ba awii uwuru li ma.

¹⁵ Ate yila nga di taa, “Agho ju unu ica! Kwinga kide nu aka shii nga inaa nga ko izaki nga ko uka mani aka lor bo, na kya niyo naya ma yo amusum ka awii uwuru ma?

¹⁶ Ushiwo duma ma ayiri li agho ute Ibrahim mani Ishẹ lor nga anyi usho na ananari, ushi wo umani ashii nga kọ dudii olo ka awii uwuru ma?

¹⁷ Aya taa nido ni aghomani atoro bo nga kong igho, nadidu ajiya kong ikwyifu no ima ododoma mani ado ju.

Ighang Upii kaya Ikir Ikpo *(IMat 13.31; IMar 4.30-32)*

¹⁸ IYesu taa bọ, “Ereḡom Onong lileḡ ike? Ikembọ adọ malaa kọ?”

¹⁹ Iso lileḡ ikir Ikpo mani ace aghọ pila kide uwra nga, a fonu di cii oshẹ, anelinu ma taa asọ bọ kaya oshẹ.”

Ighang Upii kaya Uyisti
(IMat 13.33)

²⁰ Ava tẹri bọ si “Ikembọ mi ki malaa ereḡom Onong kọ?”

²¹ Iso lileḡ uyisti mani ace ayiri a kpa dizo ka iribii alkama imu mara itai, sọ peni uyisti nga nadidu.”

Utra Umumẹni
(IMat 7.13-14; 21.23)

²² A kpeneḡ utra kyaa nga eḡeleḡong na aneleḡong, adọ meeḡ Ajiya, na ta kyaa nga Urushelima.

²³ Ace aghọ taa nga ni Ate ma ayọ aghomani adọ peni ufoo ni adọ shi bọ aghọ ma? Ada taa bọ ni.

²⁴ Inu ma erekyuọ kọ ghila anyu mumẹni, imeḡ dọ taa nu ajiya na pam aki wang mani aghina, adọ bra bọ ma.

²⁵ In kini ate ọna ghina di fowa anyu ubọ, nudo tra kọ sosing nudo hwura anyu ubọ ngo dọ taa ni Ate ma ayọ, fẹmẹ anyu ubọ, adọ yila bọ na taa ni, “Imẹ ye mi ọka mani inu ghala ma.

²⁶ Kadu inu dọ taa ni, ayọ la di sa ni ngo, ingo meeḡ ki ifong ma ayọ.

²⁷ Adọ taa ni, imeḡ ye mi ọka mani inu ghala ma. Inu sang nọ kọ shi mi nadidu nu, inu aghọ ju akakhiya.

²⁸ Inu dọ ci, nọ ghula ayiri nu, awii umani inu nu iBrahim, kina iShaku, kina iYakubu, na aghọ pii kọ ọtọ Onong nadidu ka ereḡom Onong, inu akwyue nọ ni, adọ kra nọ.

²⁹ Ajiya dọ ba ka ushii elepuwa na ushii awura, kina ushii dọ juwa, na khikha ula imila ka ereḡom Onong.

³⁰ Aghomani asọ aghọ utumu dọ tee aghọ ite, aghọ ite dọ tee aghọ utumu.

IYesu kọ ahwoo Urushelima
(IMat 23.37-39)

³¹ Kide akyua ra ace aFarisiyawa ba di taa nga ni, “Sisang kajii kọ kyang ice ifong, ki iHiridus wang pii ngo wọ”

³² Ateri bọ, “Inu kya ya taa ava ghumu la, ngo nu midu wulu ushẹ kaidi, adumu

peni okyuọ, ikyua kindii, awii atai ni imeḡ dọ kpẹ utina mi.

³³ Nido ni imeḡ dọ lite nọ kyeng mi aji ne ikyua, na adawii, ushi wọ ọdọma mani apii aghọ pii kọ ọtọ Onong kọ uce ọka ma sa Urushelima.

³⁴ O! Urushelima, O! Urushelima, aghomani apii aghọ pii kọ ọtọ Onong, aḡeḡ aghomani atuma bọ kọ shi nu, elemẹ kọ me wang culunu mani ananu ka culu anọ nga kide ashọ nga, nu turo nu.

³⁵ Uwuji aya nu ọna nu kinedo ba aghu ba, imeḡ dọ ta nu, nu ki va numi ma sai awii mani Inu ma, anyu adaduma kushi awo mani akin kide eḡuwa Ate.

14

IYesu kide Ọna aBafarisiye

¹ Ace awii wuru aYahudawa ni, aghila ọna ace agha aghaghe aFarisiyawa ka aya la imila, ajiya ba sa nga ica.

² Ace aghọ udumu ufoḡ ereḡoma shi ka ite nga.

³ IYesu ghulu aghomẹe umẹe iMusa kina aFarisiyawa si, “Oso ọdọma ni ama okyuọ ka awii uwuru aYahudawa ta na nyi?”

⁴ Ava kọmọ, iYesu va kpeneḡ nga ki ma nga okyuọ, ki shira nga na sang nga.

⁵ Aba tẹri bọ si, “Inga kide nọ, aghọ shi na anọ kọ izaki ni ikpaa kide uhwo ka awii uwuru aYahudawa, na aki woo nga ba?”

⁶ Abra bọ uyira upii ba.

Ighang Upii Kaya Akyeng.

⁷ IYesu taa ighang upii aya nu ni aghomani ayoro bọ usra agya na asọ wang okọ cica ọdọdọma agha kakong, ada taa bọ si.

⁸ Inkini ace aghọ yolo ngo ka agya ubuwa ni, ma khikha kọ ọka ọdọdọma ma, peni aghọ kọ dọ yolo ace aghomani aceḡ ngo nọ oghughe ni,

⁹ Aghomani ayoro nu ka pai nu amado ba na ta ni, ngo ma awawo okọ khikha, ọdọdọma ingo dọ kong ighong, adọ taa ngo ya khikha kọ ọka mani ufuma wọ ọwe na ọdọdọma ma.

¹⁰ Inkini ayoro ngo agya kya ya khikha kọ ọka mani ushi wọ ọdọdọma ma, kadu wọ ni inga agho mani ayoro nọ agya ba ni, inga dọ taa ngo ayikyo, ma khikha kawẹ. Kadu

ngo dö pini ujoö ngo ka shite agho mani ngo kyeng ni bö.

¹¹ Aghomani ajoö ɛɛkwɛ nga ni, aki shuu ni kɔ, aghomani ashuu ni ɛɛkwɛ nga ni adö joö nga.

¹² Ataa agho yolo nga agya, inkini ngo dö yolo ayoo ula imila ta agya ni, ma ka yolo ayikyo ngo ma, ta anayuru ngo, ta awo ute ngo, ta anapai ngo, ta agho shi ni ufe, kpɛɛ ni ibö ma dö yolo ngo, da dö ju ngo.

¹³ Inkini ngo do yulo agya, yolo agho lamiri, agho kyeng ugunu, agho shina ohua ɛlinema, kana agho shi afoo.

¹⁴ Kini dö wö Ingo do pini anyu adaduma, ka ushii aghomani ashi bö na utra mani adö ma ngo kɔ ma. Adö ma ngo ka awii mani agho kpuru kide Onong dö sisang.

Ighang upii ka ya agya aghaghe (IMat 22.1-10)

¹⁵ Aya kɔng nidö ni, ayayi kide akikyo ula nga yila di taa iYesu, anyu adaduma kukushi aghomani adö la imila ni ngo kide ɛɛgɔm Onong.”

¹⁶ Ataa nga, apya ghö yolo agya aghoghɛ ayoro ajiya na pam.

¹⁷ Akyua agya ya ba ni, ada tuma agira nga, ataa aghomani a yolo, ayö kpɛɛ keli kwike.

¹⁸ Nadidu bö dɛɛ agho wa ifra agho sice tane, “ameghe ebiya me wee ya nu yu. Kilikolu ayamiya.

¹⁹ Ada ghö taa si ime ghɛ inaa uwuu itong ime dö kyaa mi ya mala bö, mi dö sholo ngo ya mi ya.

²⁰ Ada ghö taa si, mi kɔ vo ayiri, ime dö bra mi ba ma.

²¹ Agira da vra di ma taa Ate ona nga ila, Ate ona nga da kɔ anang, ataa agra nga, kunu kishang ngo kpɛɛ itra ifong kina anila apuwa ngo ya yolo aghila amir, agunu, afoo na agho huwa ɛlɛnoma.

²² Agira da taa, ‘Ate ona, ima umani ngo taa ni akö kpɛɛ, oka va shɛ wö.’

²³ Ate ona ta agira nga, akunu na kya itra ikikong, kina itra ufong ofisi, aculu ajiya na ma ghina, na tii ona mi.

²⁴ Imɛ dö taa nu, ko agha yayi kide agho umani ime da yolo bö adö ko ghɛli agya mi ma.

Ima ushi Kide Uyii IYesu (IMat 10.37-38)

²⁵ Ajiya nagigang dö kiyii nga. Aba tee di taa bö.

²⁶ “Aghomani adö ba ushi me ni, sa ayoo mi di pyɛ Ate nga, na ayuru nga, na ayiri nga, na anö nga, na anayuru nga ayiri na aghɛmɛ, ɛɛ, kina okyuo nga ba ni, adö bra nga utee atuma mi ma.

²⁷ Aghomani A kpa nga ukumu oshɛ nga di kiyii mi ma ni, adö bra nga utee atuma mi ma.

²⁸ Inkini ace agho nu awii vra ona ayaya ni, ba adö khikha da kala ta asö na ufe umani odö ma nga na kpɛɛ utina ma?

²⁹ Insi ama kɔ ta ɛlɛkpa uvra, inkini ama dö kpɛɛ nga ma, ajiya dö sala nga.

³⁰ Ni adö taa si ɛɛ! Awɛ sang uvra ama dö kpɛɛ nga ma.

³¹ “Agba agom nga wang kyaa okoro kina ace agom, adö zonö khikha na kala ta inga agha ajiya aji ushö dö bra okoro na agha ajiya aji ishö ipai ma?

³² Inkini adö bra nga ma ni, adö tuma kukushi bö na ashi atöo da ama akwyɛ bö.

³³ Ushi wu du nadidu aghomani ashɛɛ nga ima mani asö kini yö ma, adö bra nga utee aghoyii mi ma.

Ighang Upii kaya Unyo (IMat 5.13; IMar 9.50)

³⁴ Unyo sö odoma inkini ododogo wö kpɛɛ wö ni, nanyi wö ni uhwai dö vuwa wö?.

³⁵ Unyo shina fabö ni ba imumani adö ju nu böo ma ka ibiya, ta utaki, adö naa wö, agho umani asö na atong okoo na koo.

15

Ighang upii ngo anatemi mani uvuyo (IMat 18.12-14)

¹ Nadidu agho yila agonu na agho shi na uvulu a yiri ba ukushi iYesu ka kɔ nga.

² AFarisiyawa na aghomɛɛ umɛɛ iMusa laa kɔ yeni ubra ikwyi na asö taa, adidi ajiya sö yila agho vulu, adogo la imila ni bö.

³ Ni iYesu ba taa bö ighang upii,

⁴ Inkini ace agho kide nö sö na analatemi aji, ayi vuu nga, adö ya ishö lara ushö na lara ushö kɔ oka mani aka lor bö, nayawang mani uvuyo, saya peneyo ma?

⁵ Inkini apeni yọ, ado kpa ayọ ka ya uvunga, ni ikwyifu.

⁶ Inkini avuwa ba do ọna, aki culu ayikyo nga na aghọ cice nga ọkoyeng natabu, nushime nu ikwyifu, migu pene anatem me mani uvu yo.

⁷ Imẹ dugotanu, Ushi wu du, aki peni ikwyifu ka yaya, kaya aghọ uvulu yayi mani alokpa, kọ cee aya usho na ulara usho mani ashi yer na awang la ukpaa ma.

Ighang Upii Kaya Efe Mani Uvuyu

⁸ Ta agba ayiri nga, amashi ne efe azurfa usho, ama naa uzee, aki tanga ugha ka ọgblimọ nayeli ọnaa ma, aki ma ikwyi ko wang yo, nama peni yo ma?

⁹ Inkini ama peni yo, aki culu ayikyo nga na aghọ cice nga ọkayeng ka do taa bọ si, “nu shemi nu ikwyifu, efe mani minaa la migu peni yo.

¹⁰ “Ushiwudu mido ta nu, ima ikwyifu kukushi Atuma Ọnong ka yaya inkini aghọ uvulu yayi lọkpa.”

Ighang Upii Kaya Anọ Mani Avulu nga

¹¹ Amado tabu, apya aghọmani asọ na anọ analagheme apai.

¹² Anaji ta ate bọ, ate mi, ma mi mame ọka mani aka kau inkini aghọkpo ni, atee da kau bọ imumani asọ neyo.

¹³ Aya ala nalawe najii anaji da culu ọmanga, A kpene ọtra atakya nga ifong mani usoto, kadu aya volu ima nga kashi kuju wuru.

¹⁴ Aya kpe volu imumani asọ neyo nedidu edefu ma kpaa ka ifong, amiri da kpene nga.

¹⁵ Akya kiya ma ẹrẹkwe nga kukushi ace aghọ ifong kuju tina, adu aghọ dado ma nga ọcee Alede.

¹⁶ Awang mani atii afunga ne imila mani adogu ọcee alede neyo, apeni bọ aghọ ma nga imila ma.

¹⁷ Ijiya nga ya vuwa adadota, aghami bọ kide agira ate mi mani asọ nu imila na pam na aka la di nirawọ, ime we ni dafo wang pii mi.

¹⁸ Imẹ do sisang, ka ime ya peni ate mi, ki ta nga, ate mi, ime vulu kukushi aghọ ayaya kina ingo.

¹⁹ Imẹ da ma mi mani ayoro mi anọ ngo ma, kpami lile ace agira ngo.

²⁰ Asisang, dikyaa ushi ate nga. Ashi atọ ni, ate nga nu nga na aba kọng ahoo nga, ati ki kyaa ukushi anọ, ate nga sang ki ya kpene nga, alakọ keni nga.

²¹ Anọ tanga, ate mi, mivu aghọ shi ka yaya, ime vuu ngo, ime ma mi ayolomi anongu ma.

²² Ate nga taa agira nga, ‘Kaisha, ya kpaa ugba mani ucee nọ ọdọdọma, nama sọmọ nga, nu sọmọ nga animaa kina akpo

²³ Aba na ẹna mani ace no omala nama wa, nayola, na ayọ ju ikwyifu.

²⁴ Ka anọ mi ri ni aku kpo nga awii na ya vuwa, aku vuu nga diya vra,’ aba ju ikwyifu nagigang.

²⁵ Anọ akọng nga shi kaya ibiya. Aya ba ayayo nidona ni, aba kọng na asu sra agya na aya.

²⁶ Ada yulo ace agira aca, aghulu nga ikembọ doguba?

²⁷ Ata nga anayuru ngo sa, “Ọwọ ni ate ngo wa ẹna mani ace nomala mani atakwyi ni nga na asakyo.

²⁸ Aghakọ kọng ana, atoro nga ughila, ate nga kunu dila kọ bobale nga.

²⁹ Ayira ate nga ditani, “Kala, ọghẹ anye mani mi kyili ngo otina, mikodu torumi ima uta nguma, dunedo, ngo kọ maminga annanima ma, miya sra agya na ayikyo mi.

³⁰ Anongu we ya ba, aghọmani aya la efengu nedu ngo mani asọ niyo kaya ayiri ijirija avuwa, ngo wanga ẹna mani opyi nomala.

³¹ Ate nga tanga, anomi kwagbawe ngo sọni ni me, nedu ima mani misoneyo ọnga ngo wu.

³² “Ọso duma mani ayọ sa agya ni mani ayọ peni ikwyifu, mani anayu ngo adakupko, ka kyua ri ni akọ vuwa, adako vulunga kyuaryari ni apeni nga.”

16

Ighang Upii kaya Aghọ Utina Aghaghe Utaa Aipang

¹ IYesu vasa teri aghoyii nga si, “Akọ ju ace agholo ufe ngo mani ama aghọ utina aghaghe nga uma si akyogho nga ya. Kọ utumu na vasa ba nga kini ila mani aghọ utina aghaghe nga sọ furu uma aghọ ọna kọ.

² Agho ɔna vasa yoro aghotina aghaghe nga ki teri nga si, 'Ikembɔ ni sɔ kɔng kindii kaya ɛrɛkwɛ ngo? Kɔ ngo kiso shin aghotina aghaghe mi ba.'

³ "Aghotina aghaghe vasa teri ki ikwyi nga, 'aghɔ ɔna mi ki kla mi kutina, ɛkebɔ ni ime ki ju? Imɛ wɛ ni ishimi kina akyogho uwuu ba, ni mɛ hwiri ighong kisholo.

⁴ Yauwa! Imɛ ye imumani ime ki ju, peni a klami kɔ otina mi ni, ajiya sɔ yira mi ki irina bɔ.'

⁵ "Avasa yoro Ajiya mani ate ɔna nga yii bɔ ita, ava ghulu aghi ite si, 'Imɛ kɔ na agho ɔna yii ngo?,

⁶ Avasa teri si, 'Agarwa na anyɛ aji. Aghotina aghaghe vasa teri si awooke, kai shang igho ishɔ itong.'

⁷ Avasa teri acegho, 'Ngo ni, Imɛ kɔ na yighi ngo?' Inga vasa ter si, 'A buhu nga alkama aji yɔ. Aghotina aghaghe vasa teri si, 'Yira awo, kogho ishɔ nanari.'

⁸ "Agho ɔna vasa joo aghotina aghaghe agho taa aipang ka aju amira. Ka agha asing kɔ bra ukeng na ajiya bɔ ka asing ri kina amira ki gina ajiya uyeri kɔ."

⁹ IYesu vasa lite nɔ teri si, "Imɛ sɔ teri nɔ, inu ju utina nu peni nu kono peni akwyino aghikyo kɔ. Kin dinipeni upeni kpɛɛ bɔ ni, aki yira nɔ ki irina ingo taa amaa.

¹⁰ Agho mani amaa na ama ni nga (aminci) ki ima shi naji ni, aki boro mani nga ki ma ighighe. Agho taa aipang ba ki ma shi naji, aki boro shi agho ta aipang ki ma ighighe.

¹¹ In peni nu taa aipang kɔ upeni asing ri ni, inga ki ma nɔ okyoo upeni aipang ni?

¹² In peni nu ra ju naipang kina akpara acegho ba ni, inga ki manɔ imumani shi nga nu ni?

¹³ Baa agira mani aki bra ju irigira akyote apai, ko a toro nga ayeng, na ayoo ayeng, ko na ju ayeng aipang, na toro ayeng. Uki branɔ sa ikwyi nu kɔ yii onong nɔ sa va sa kɔ wang ka kyua ayeng ra ba."

*Ice Umɛɛ iMusa
(IMat 11.12-13; 5.31-32)*

¹⁴ Ushi kindo aFarisiyawa agho uyoo efe bɔ ni kokong imumani IYesu teri ni, avasa ta ishomo.

¹⁵ Ama ni IYesu vasa teri bɔ si, "Inu bɔ shi agho ki yeni ki ite majiya si, inu na aghaipang bɔ. Amma ni Onong'ye ikwyi nɔ, omamani Ajiya yoo na ma bɔ agirma ni, obɔ ni Onong ka wang nu ba.

¹⁶ "Umɛɛ iMusa kinɔ unga agho pii kɔ oto Onong kɔni ajiya sha yii ki ma ta kɔ nga kyua iYohana aghina Abaptisman. Amma ni ata kɔ mani ateri ila ididuma inga ɛrɛgom Onong, kwinga sosher naigang ka peni ughilau.

¹⁷ "Kindo ni uki gina nɔ yuyo nɔ umani ayaya kini ɛrɛbɔ pulu wu, mani ateri si iwoo iye vulu yɔ."

*Umɛɛ ka ya Upuye Ubuwa
(IMat 19.1-12; IMar 10.1-12)*

¹⁸ Du Awo mani ashira ayiri nga kiva avo ace ni, aju zina awo mani avo awo mani ashira nga inga mani aju azina.

Ace Agholo ufe kina Ula'azaru

¹⁹ Aju Ace agholo ufe, aka tsomo ugbang shino ufe, ngo shina amusumu aseseng gheng, aka la imila diduma koligba awii.

²⁰ Ka nyu ɔna nga ni ace aghina amir shiwu na yoro nga si Ilazarus, awo mani nididu ɛrenoma nga sonu igunu. Aka ba ni nga kwaligba wɛ ki ma yii nga.

²¹ Anga ni aka wang la imila ko na wa si ngo mani ekpaakaye tebura yolo ufe yɔ. Anirava ma ka kyaa kiya gheli irinyuru nga.

²² "Eshi do ci na aghina Amir ra vasa kpoo nga, atuma Onong vasa kpaa nga ki kyaa bɔ kukushi Ibrahim kɔ. Agholo ufe vasa kpo nga, avasa na nga.

²³ Akya ɔna ugha adokong olo, avasa shang ɛrɛkwue nga ka yaya ki nu Ibrahim ka too, kina Ilazarus.

²⁴ Avasa yoro ki teri si, 'Ate Ibrahim, ko ohomi, ngo toma Ilazarus ka ata anevo nga kide amusum ka ta mi ka iregheme ki ime kɔng ogheng, ki ime sɔ kɔng ɛrenoma kide oghari'.

²⁵ "Ibrahim vasa ter nga si, shuni fa ano mi, Akyua mani ngo shika ayasing ri ni, oshi kina uma ododoma, Ilazarus ko olo, awuji aso kɔng ododoma, ongo sokong olo.

²⁶ Odiduwuma ni, ka biyateng mayo kini inu ni, uho oghoghe okyokuyo nagigang, na kyier mani acayɔ ki bira bɔ gina ki kyaa

okoshiiyi ba, acawo konɔ ma gina kɔta
okoshiiyi ka ba okodu.' Unu ma nudo buranu
gana diba ushimayoma.

²⁷ “Awo shine efe ba ɛɛ si, ‘Ngɔ ate, ime so shɔrong, tɔma nga ka akya ɔna ate mi.

²⁸ Imẹ so na anayu atong aniragHEME,
akya kaya pighi ni bọ, abu ma kono ma ba
okokong olo ogigang riba.

²⁹ Ibrahim ba tēri si, Ai na anayur shi
kōṇo umēē iMusa kina awō anga aghō pii
kō ṛṛo Onong, akong uma umani atēri bō.

³⁰ “Aghonọ upenì vasa yira si, kayi ate Ibrahim, insi ace agho sisang ka lor ki kyaa ukushi bo ni, aki lokpaa.”

31 “Ibrahim vasa tɛri si, ‘Inkini a kɔng bɔ
umɛɛ iMusa kina nga mani aghɔ pii kɔ ɔtɔ
ɔnɔng sɔ tɛri ba ni, kɔ ni awasi ace aghɔ
sang kidɛ aghɔpko ni, aki kɔng bɔ nga ba.

17

Uvulu, Uma Aipang kini Itina

(IMat 18.6-7; IMat 18.21-22; IMar 9.42)

¹ Yesu tɛri aghɔyɛi nga si, “Ima usa uvulu ni iyi ya ni iki ba, nedo ni, ɔlɔ, aghɔmani anga sa ukpaa!.

²Numana ace agho nu sa ayayi kide abe anano uvulu, oki pee nga ni agira nga utii uhwo wu ko omoo nga, na feni nga ka ereyema ighighe.

³Inu kala ẹrẹkwe nu, inkini anayu vuu ni, yeni nga ubira ikwyi ngo, inkini ala ukpaa ni ya nga ya.

⁴ Inkini avuu iri tinsara ka awii yayi ni, abu vuwa iri tinsara dimata si, 'Ime ɓokpa,' Oso mani ingo ya nga ya."

Kimi Ayo Uma Aipang ko

⁵ Atina iYesu tēri Ate si, “Kimi ayō uma aipang kō!”

⁶ Ate ọna yira si, “Insi inu sina uma aipang na ji kini ikir ikpo ni, inu sọ ọ̀tẹ̀rì udii ọ̀shẹ̀, ‘Ya ukadi kọ kya ngọ ẹ̀rẹ̀yẹ̀ma ighighẹ̀,’ Aki ju ima uteri ngọ.

7 Insi ace agho kide nu ni asi na agira
uwuu ko uce atem ni, a toro ko vuwa ka
aghumu ni, aki ju nga si, ba ko ba cica ko
la imila?’

⁸ Aki tēri nga si, ker mi imila oḡhe ka ime
la me sa, somani ingo ya dola oḡango ma?

⁹ Adodu sa agira la iza a nọ mani aju imumani ateri nga?

¹⁰ Ushi wu du, inkini inu ju neḁu imu-
mani aṭeṛi nu, inu ju si, ‘Ayo ni agira bo, ayo
ta mayi ba, ayo ju imumani ayo bra uju.’

IYesu Ma Aghonọ Ubili Ushọ Okyuọ

¹¹ Ace awii ni iYesu la ite nu ukeng kyaa Urushelima ni, aba ghila ka amaa aSamariya kina aGalili.

¹² Aya sang ughila ace anifong ni, aghimi usho aghono ubili vasa ba peni nga, ateng ka atatoo.

¹³ Asa shang iliwyē ki tēri si, “Ate Ọna iYesu, kọọ aho mayo,”

¹⁴ IYesu ya nu bo ni, aba teri bo si, “Inu kya ukushi afirst ka anu nu, adogo keng ada ba na pupar.

¹⁵ Ayaye kide bo ya nu na apeni okyuo ni,
aba vuwa nga na so bre Onong na iliweye
ighighe,

¹⁶ Aba kpaa ka afra iYesu, adogu sa nga elenau. Inga ni agho aSamariya nga.

¹⁷ IYesu yila nga dita, “Ba agho usho bo mi ma bo okyo ma? Ki alara usho ushe wu?”

¹⁸ Apeni bọ agho mani aki vuwa da ama
bre Onong ma, agho biba ri nga ka ayayu
nga?

¹⁹ IYesu ta nga, “Sisang ka ingo ki kyeng ngo, uma aipang ngo ma ngo okyuu.

Uba Eregom Onong

(IMat 24.23-28; IMat 24.36-41)

²⁰ Ace akyua ni, aFarisiyawa sa ghulu iYesu nga akyua mani erëgòm Qnòng ki ba wu, ayila bọ si, Erëgòm Qnòng ni, aki nu bọ wu ne ica ma.

²¹ Aki tẹri nga bọ si, ‘Awuji ma,’ Ta awudu ma, ẹrẹgọm Onong shi kide nu wu.”

²² Aba ɛri aghoyii nga si, “Akyua ki ba angɔ mani inu du wang unu awii yayi kide awii Ano Ajiya, inu du nunu ma.

²³ Aki ɛ̀rɛ́ nu si, ‘awuji,’ ko ni, ‘awudu!’
Inu ma kyaa ma, inu ma kiyi bo ma.

²⁴ Koṇo umani inyigha ka tsuma ki ma uyeri, kusang ka udi uka ki kya wu uda uka, umani uki shi wudu awii mani Anṇ Ajiya ki ba wu.

²⁵ Uma ri ta kọ ba ni, sa azọnọ mọr awiya,
ka ajiya akyua ri ba too bo nga.

²⁶ Koṇo umani uba ka akyua iNuhu ni, umani udoshi wudu ka kyua uba Aṇo Ajiya.

²⁷ Ajiya so la, na sa, na ju obuwa, aki ma obuwa, ka ama fuma awii umani iNuhu ghila nga oğboḷo wu, anitsum nọ ugya sa ba ki ma pili bọ nadidu bọ.

²⁸ Umani aju wudu ka akyua iLutu, ajiya ki shi kọ la, na sa, gheli, na gbara, na pila, na ovura.

²⁹ Awii mani iLutu kunu nga ka aSodom ni, ada shi ugha na oteghẹ ugha ka yaya, uma pili bọ nadidu bọ.

³⁰ Umani uki shi wudu ka awii uba Anọ Ajiya.

³¹ Awii ra ni aghomani asọ ka ya ubọ na, uma nga sọ kide ubọ ni, ama shulu ka aya kpaa mọ ma. Kindọ na aghomani ashi ka aya ibiya, ama vra ma.

³² Inu Shuni na Ayiri iLutu.

³³ Nadidu aghomani awang kyo okyuo nga ni, aki peni bọ wu ma. Aghomani ama okyuo nga ni, aki kyo wu ya.

³⁴ Imẹ so tẹri nu, aya pai do shi kaya iculo iyi, aki kpaa agha yayi naya agha yayi ya.

³⁵ Ayiri apai ki shi ko uhọ kọ ukuyi, aki kpaa ayi naya ayi ya.

³⁶ Aki nu ajiya apai kaya ibiya, aki kpaa ayayi na ya ayayi ya.

³⁷ Aghulu nga si, “Kabi wu, Ate?” Ayira bọ si, “Uka mani okong sọ ni, ukadu wu ni ẹghavu ka culu wu.”

18

Ighang Upii Ayiri Aghokpo kina Agho Tẹri Ashuwa

¹ IYesu ma bọ ice ighang upii di ta si, usọ udu mani aka pii nọ Onong, ama kla ma.

² Asi, “Ace agho tẹri ashuwa sọ aghomani aye nga Onong ma ka ice ifong, aka duma nga na ajiya ma.

³ Ka ifong ni, ace ayiri agho ukpo la ko keng ushi nga, na shoro nga si, ‘Ghila abiyating mayo kina ashomi.’

⁴ Azono toro nga, amada vra di ta ka ikwyi nga si, ‘Konọ umani ime ka tẹ mi ẹrebata Onong ma, imi ka ba damami na ajiya ma,

⁵ Umani ayiri ri kọ dama mi wu ni, ime do ghila abiyatng bọ, ama la ko damami ma nula kukeng ma.’”

⁶ Ate ba tẹri si, “Inu kọ ima umani agho uteri ashuwa ater ri tẹri!

⁷ Onong du ma nga ajiya nga mani anga huwa na aka ci atii kina atono imumani awee ma? Ado va ki laa nga kọ shebo kọ?

⁸ Imẹ do ta nu, aki womo ughila abiyating bọ. Ni, Anọ Ajiya yọ ba ni, aki ma peni uma aipang ka sing ri?”

Ighang Upii Ubafarisi kina Agho Yira Agonu

⁹ IYesu va ma idi ighang upii ka aghomani A kpa akwyi bọ si ibo ni agho ju aipang bọ, na aka jer ajiya ushe, asi,

¹⁰ “Ace ajiya apai ghila ona Onong ka aya pii nọ Onong aghaye kide bọ ni ubafarisiye bọ, ada aghaye ni agho yira agonu nga.

¹¹ Ubafarisiye ba sisang ki pii nọ Onong ka ẹrekwe nga na asu ju si, ‘Onong, ime sa ngo elenau, nọ mani ime shimi lile ọshe ma ajiya ma, agho dara itra, agho ju uma ububi, agho wang ayiri, mi shimi lile ọshe agho yira agonu ri ma.

¹² Imẹ ka kpenẹ anyu mi ẹlepai kide awii atinsara, imi ka ma ima iye kide usho nadidu imumani ime peni.’

¹³ Ni, agho yira agonu ra tara ka atato, ahang nga ebice nga ka ayaya ma, ashi kọ kha ẹko nga, ado ta si, ‘Onong, ko ohomi, ka ime ni agho uvulu nga!’

¹⁴ Imẹ do ta nu, ajiya ri avuwa nga aca nọ utomu ikwyi ka ibate Onong. ka nadidu aghomani ahang lekwyi nga ni, aki shulu ni nga, aghomani aka shulu ni lekwyi nga ni, aki shang nga.”

IYesu kina Anọ Ajaji

(IMat 19.13-15; IMat 10.13-16)

¹⁵ Ace agho bọ ba nga na anọ ajaji bọ ka ama piya bọ, aya nu nedi ni aghoyii nga yeni bọ obira ikwyi.

¹⁶ IYesu ba yolo anọ ajaji kushi nga, ki ju si, “Inu ya anọ ajaji ka ba ushimi, inu ma kara bọ ma, ẹregom Onong ni Inga igho bọ kọ.

¹⁷ Apapang ni ime do ta nu, aghomani ayila nga ẹregom Onong lile ọshe mani anọ ajaji ka aju ma ni, aki ghila nga ẹregom ma.”

Agho Ite nu Peni

(IMat 19.16-30; IMar 10.17-31)

¹⁸ Ace agho ite ma ajiya ghulu nga si, “Aghomee adaduma, ikembọ ni ime duju ki

ime ki ime peni okyō ni Ushi wu na amara ba?”

¹⁹ “IYesu ba ta nga si, ikembō sa ni ingo du yolomi agha adaduma? Ba ace agha adaduma, Onong nga ka yayu nga.

²⁰ Ingo ye imumani Onong ta, ma wang ayiri agho ma. Ma pii agho ma. Mayi ma. Ma ta ater kaya agho ma. Ma ate ngo kina ayuru ngo elehuako bo.”

²¹ Ada tasi, “Ime kaju umali ni ime doshi anano.”

²² IYesu ya ko nedi ni, ata nga si, “Ima iyiye she ngo, gbala imumani ngo so neyo nadidu, ka ingo kau agho shi namiri, ingo du peni upeni ka yaya. Ingo dado ba ngo ma kiyi mi.”

²³ Aya koo nedi ni, ikwyi nga bira yo, ashi aghono upeni nagigang.

²⁴ IYesu ya nu nedu ni, ata si, “Uki shi nu ulo mani agho upeni ghina eredom Onong!

²⁵ Uki piye ni uyuyo mani urakumi ghina ofong alura, mani aghono upeni ghina eredom Onong.”

²⁶ Ajiya ya koo nedi ni ada ta si, “Inkini ushiwudu ni, inga ki peni ule wudu?”

²⁷ IYesu yira bo dita si, “Uma umani ula lekyo ajiya ni, ula bo elekoyo Onong ma.”

²⁸ IBitrus ta si, “Ayo ko ya uma umani ayo shini bo ya, ayo ki yii ngo.”

²⁹ IYesu ta bo, “Aipang, mi do ta nu, aki peni bo aghomani ado ya ona, ta ayiri nga, ta anayuru nga, ta agho biye nga, ta ano nga, kaya eredom Onong,

³⁰ Na alar upeni imumani ipiye ididu ka kyuali, ka yaya aki peni okyuo no shiwu na amara ma.”

IYesu va Teri Ukpo Nga

(IMat 20.17-19; IMar 10.32-34)

³¹ Ada kpaa usho na apai li ki kya uhwo, dita bo si, “Uwuji, ayo ki kya bo Urushe-lima, nadidu uma umani awoo kaya Ano Ajiya, ka avo ma agho pii ko oto Onong ni iki hura.

³² Aki gbala nga kukushi aghomani ashi bo aYahudawa ba, na sila nga, aki ju nga ububi, aki taa nga akpe. Aki ker nga na aiwili, ka apii nga wu.

³³ Awii itai ni, aki sang.”

³⁴ Aghoyii nga ta kpele bo ima iyiye kide no uma ri ma. Asho wu no ima, ni ata kpele bo imumani aso taa ma.

Afoo Agho Shor Peni Ukyoo Uka *(IMat 20.29-32; IMar 10.46-52)*

³⁵ Aya ba ayayo na aYeriko ni, ace afo ci ka uhwo utra ado shor.

³⁶ Aya koo na ajiya na pam so wolu ni, ada ghulu si ikembō ki ba.

³⁷ Ataa nga si iYesu anga aNazaret nga so wolu.”

³⁸ Ada shang elewyi di taa si, “IYesu Ano uDauda, koo ahomi!”

³⁹ Aghomani ashi kite nga yeni obira ikwyi, ni aba ta A kpa ki kimi wu, “Ano uDauda, koo ahomi!”

⁴⁰ IYesu da tara di taa si “Aba ni nga kushi nga, aya ba ayayo ni, aghulu nga si,

⁴¹ “Ikembō ni ingo wang si ime ju ngo? Afoo da yira nga di taa si, “Ate, ime wang mani mi peni ukyoo uka.”

⁴² IYesu taa nga, “Yila ukyoo uka! Uma aipang ngo ma ngo okyuo.”

⁴³ Ka akyua ra ni, apeni ukyoo uka, akiyii iYesu, adogo bre Onong. Ajiya nadidu ya nu nido ni, a bre Onong!”

19

IYesu kina IZakka

¹ IYesu ghila ide ifong Ajeriko na aso woru ya.

² Ace ajiya shiya aghono uca si iZakka agha aghaghe uyira agonu, ashina upeni.

³ A wang mani inga ta nu iYesu, ni ata bra nga ba ka agna ni ashi agbabgbulu, ka ajiya shiya na pam.

⁴ Aba lite ki ya kiya nga aya osho uwe ka anu nga ka udu utra ko ni iYesu ki ba wu.

⁵ IYesu ya fuma uka ni, aba sang erekwe ka yaya ki teri si, “IZakka, shulu kaishang ka iyiya ni onang ko niki shulu wo kaidi.”

⁶ IZakka ba shulu kaishang ki yira nga ni ikwyifu.

⁷ Ajiya nadidu ya nu kindi ni, aba der ko teri uma, aba teri si ona aghina avulu ko ni ashulu ko.

⁸ IZakka sisang ki titara, ki teri Ate si, “Nu, Ate! Ukadii ka kyuari, iki kau upeni mi ka biyating ki ma aghina amir,

aghōmani ikula akpara nga ni, iki biya nga sōri nari ka ya imumani isala.”

⁹ IYesu ba tēri nga si, “Aidi ni, ufoo ba ɔna ri, ka anga ni aɔ Ibrahim nga.

¹⁰ Ka Aɔ Ajiya ba ka aba wang imumani ivulu yɔ, ka afoo yɔ.”

Ighang Upii Apam Usho
(IMat 25.14-30)

¹¹ Asi kide uhuri uma ri ni, iYesu ba lite nōtēri bō ice ighang upii, ka aya sang ufuma Urushelima, Ajiya huri kini ɛrēgōm Ɔnōng ya sɔ ba yayɔ ni.

¹² Avasa tēri bō si, “Akuju ace Ajiya na ajee nga ka ɔna ɛrēgōm na ki kyaa ice ifōng ititōgho kaya ma nga ɛrēgōm, na avuwa.

¹³ Aba yorɔ agho usho kide agira nga, ki ma bō apam usho, aba tēri bō si, ‘Inu tiliwu sa imē ya vuwa.’

¹⁴ Ni Ajiya ifōng wang bō nga ba, na aba tuma atina kō utumu nga si, ‘Ayo ta wang yi si ama ajiya ri ɛrēgōm bayo ba.’

¹⁵ “Aya lo nga ɛrēgōm ni, aba vuwa nga aca. Asa tuma na agira na ama bō ufe ra, ka nu ta atiliwu ki peni ima kaya.

¹⁶ Aghi ite ba ki ba ju si, ‘Ate, upam uye ngo ma apam usho.’

¹⁷ Aba ju si, ‘Agira adaduma! Insi ingo ju aipang kaya ima uji ni, imē sɔ ma ngo ɛrēgōrɔ ufōng usho.’

¹⁸ Agha ipai ya ba ni, aba ju si, ‘Ate, upam uye ngo ma apam atong.’

¹⁹ Ate ɔna ba yira si, ‘Ingo mani, iki ma ngo ufōng utong.’

²⁰ “Ace agira va ba ki ba tēri si, ‘Ate, upam ngo we! Imē kyo wu kide ugēē ugyauto ki sho.

²¹ Ki huri ɛrēbata, ka ingo ni ice igho ajiya yɔ, utili ni ngo lo. I ngo ka ba wang uma ijirija, ingo ka curu oka umani ura pila ngo ba.’

²² Avasa tēri nga si, ‘Ingo ni agira ababi ngaa! Imē ki ju ngo ashuwa ka ya imumani ingo tēri kina anyu ngo. Ingo ye si imē ni ajiya nga nu utili kini imē lo, agho wang uma ijirija, imē ka va curu ku uka umani ira pila mi kō ba?

²³ Insi ingo ye kindi ni, ikembō wu sa ni ura sa mi nga ufe kō uka ukyuru ufe wu ba, insi imē vuwa ni imē peni ice ima ka ya nu ufe ba?’

²⁴ Avasa tēri ajiya mani ating kōka si, ‘Uyira agho upam uyeng ka ama agho apam usho ra.’

²⁵ Avasa yira ki tēri nga si, Ate, ashina apam usho!’

²⁶ Aba yira si, ‘Imē sɔ tēri nu, nadidu ajiya mani ashi kini ima ni, aki kyimi nga wu. Aghōmani ashi ni ice ima ba ni, animu mani ashi ni yɔ ni, aki yira kō kuku shinga.

²⁷ Aghōmani atoro mi kina agho mani awang bō si iju ɛrēgōm ka ayakwyi bō ba ni, inu ba ni bō kōkēē ka pili bō kō ki temi.’ ”

IYesu Ghila Urushelima
(IMat 21.1-22; IMar 11.1-11; IYah 12.12-19)

²⁸ IYesu ya tēri kindi ni, avasa lite ki kyaa Urushelima.

²⁹ Aso fuma aBetafaji kini aBetani ka ikyor ugbana Uzaitun ni, avasa tuma atina nga agha apai,

³⁰ Aterɔ bō si, “Uya ghila efōng ite nu ra, insi inu fuma ni, inu ki ya nu ace aɔ izaki ni agho kō kila nga ba na alor. Ni usa shii kō bau kōkēē.

³¹ Insi ace agho ju si, ‘Ikembō sa nusɔ shii aɔ izaki ni, tēri nga si Ate nga wang.’ ”

³² Aghōmani atuma ba woru kiya nu kono mani iYesu aterɔ bō ni.

³³ Aso shii izaki ni agho aɔ izaki ba ghulu bō si “Ikembō sa na aso shii izaki?”

³⁴ Aba tēri si, “Ate wang kō.”

³⁵ Aba kyaa ni nga kukushi iYesu, a feni ugbang bō kaya aɔ izaki ki tiya iYesu ya.

³⁶ Aso kyeng ni, ajiya ba ta ugbang bō kō utira.

³⁷ Aya sang fuma Urushelima ni, ukō mani utira shishiri uka ugbana Uzaitun, ni ikir aghoyii ba ni ikwyifu na sɔ brɛ Ɔnōng ni ɛrēwyue ighighe ni uma usa uwo ica na anu,

³⁸ “Anyu adaduma ka agom na aki ba kide nō uca Ate! Ikwyifu shi ka yaya, ujoo kukushi Ɔnōng!”

³⁹ Na ace afarisiyawa ashi kide ikir bajiya vasa tēri nga si, “Aghomēē, gēr aghoyii ngo!”

⁴⁰ Ava yira si, “Imē sɔ tēri nu, insi ajiya mi komo na kikiri ni, atighi ki ca kpaa.”

IYesu Ci ni Urushilima

⁴¹ Aya fuma ayayo ki nu ifōng Urushilima ni, aba ci ni ifōng.

⁴² Imẹ kọ ẹrẹ si, “Insi inu ye imumani iwang sa nu peni utomu ikwyi, ni asho wo ki ica no.

⁴³ Akyua ki ba no mani asho nu vra irivii ka ghimino, ka adara nu ko iligba ikyor.

⁴⁴ Aki ta no ki erabo, inu kina ano nu nadidu, aki ya bo uce utighi kaya uce ba, ka inu ta yira nu si Onong ki ba oka ushi no ba.”

IYesu Ghila Ona Onong

(IMat 21.12-17; IMar 11.15-19; IYah 2.13-22)

⁴⁵ IYesu vasa ghila ona Onong na aso kla agho gbra uma.

⁴⁶ “Akọ woo,” atẹri bo si, “ ‘Ona mi ki shi ona upii no Onong, ni inu ko sawo no tee oka agho dara itra.’ ”

⁴⁷ Ko agbawii aka mее bo kide ona Onong. Ni Afirist akakong kina aghomee iMusa, kina aghite ma Ajiya awang utira mani apii ngau.

⁴⁸ Ni ara peni bo ba, ko upii ghila ikwyi akwinga mani shi ko kadu.

20

Aghulu Uka mani iYesu Peni Erekyuo nga wu

(IMat 21.23-27; IMar 11.27-33)

¹ Ace awii ni aso mее ajiya ko ona Onong na ẹri bo ila ididuma, afirist akakong kina aghomee iMusa, kina, agho akakong ona Onong, ba ukushi nga.

² Ateri nga si, “Ter ayọ ebga erеkyuo ngo du ju diji ima go,” inga ma ngo diji erеkyuo?”

³ IYesu yira bo si, “Inga ma wang ghulu bo upii. Nutami,

⁴ Ubaftisma mani iYahaya ju ngo ayaya go, ta ngo ajiya ko?”

⁵ Asa pughe na ace bo, ki tersi, “Ink-ini ayọ tersi, ‘Oghala ka yaya’, aki tersi, ‘Ikembọ sa nu manọ aipang nenga ma?’

⁶ Inkini ayọ tersi, ‘Okoshi Ajiya,’ “Nedu Ajiya ki tayo kina otighi, ka Ajiya yira si iYahaya so agho pii ko oto Onong.”

⁷ Kin nu a tersi, “Abọ yebu oka mani akunuu ma.”

⁸ IYesu tersi, “Ngama ki terbo ma ta egba erеkyuo nga so ju uma ri ma.”

Ighang Upii kaya aghomani Ama nga Uta Ija

(IMat 21.33-46; IMar 12.1-12)

⁹ Asa ter Ajiya diji ighang upii, Ajiya pra ebiya ada ma a piya awo wu uta yo asa kunu uking diya tere naghe gang.

¹⁰ Oghe curu imila ya ba ni, ada tuma agira nga kushe awo mani ado kyeli abiya, mani ni ama nga anele ekolo ngo ebiya. Awo keli ebiya da kaa nga di kara nga avura a vura avo ijirija.

¹¹ Asa tuma ace agira, amma ni aya va kpeni nga di kaa nga, ki ju nga ububi avura avo kijirija.

¹² Asa va tuma ngo atai, asa sa nga ugunu ada feni nga nau.

¹³ Agha ija ba ẹri si, ikembọ ni ime su ju? Imẹ ki tuma na ano mi, aghomani mi yoo ta aki nu okpotoro nga ni.

¹⁴ Agho yira uta ija ya nu nga ni, avasa ẹri ace bo si, “Aghomani aki lara ni ija we, tara ni pii ngau, ka ija tee aghamayo!”

¹⁵ Avasa feni nga ko tumu ija, ki pii ngau. “Ikembọ ni agho ija ki ju bo?”

¹⁶ Aki ma pughe awo keli abiya na ma ace agho bo abiya.”

Ajiya ya kong kin dini avasa tersi, “Onong maya ama lele kindi ba ma!”

¹⁷ Amma ni iYesu sa bu ekah di wulu bu, ekyamu na ẹri ki mamana awo la, “Oteghe mani awo vra toọ bo owo cee no ododoma?”

¹⁸ “Nadidu aghomani A kpa kaya utii la aki wula nga awawu, awo mani ni otee la kpaa ka ya nga aki honga.”

Ughulu Upii ko meri agonu kukushi Ikaisar

(IMat 22.15-22; IMar 12.13-17)

¹⁹ Aghomee upii iMusa kini ifirist adogo wang utra Akpenẹ nga, aye ataa diji ighang upii kaya bo wo amma ni akung erеbata Ajiya.

²⁰ Ala ko kyu nga, ada tuma awo sa eca ada ju lalei agho apapang. Asa ikwyi mani a pkani iYesu kaya peye mani ataa mani a ta nga kayelivo agho ite.

²¹ Agho mani atuma aghulu nga, “Aghomee, ayọ yisi ngo do pughi kini omer imumani so aipang ngo shi ngo no wang elekyee ma ngo do mее otra Onong na aipang.

²² Ɔsɔ duma ayɔ ma ukaisar efee ɛrɛbɔ ta ayɔ ma ma ba?”

²³ Amma ni aya pkre amarabu asa terbu,

²⁴ “Yeni mi udinari. Ibice inga wo so ka ya? Ateri si ukaisar.

²⁵ Ada terbu si nu ma ukaisar ima ni so ngo ukaisar nudi ma Ɔnɔng ima ni ɔso ngo Onong.”

²⁶ Abra bu pkane nga nu uvu kaya ɔpughi nga ma kide ma Ajiya. Ada vasa ko wica ɔgere ɔpughe nga, asa bɔrɔ kɔmɔ.

*Uwulu upighi kɔ sang asing (aghɔkpuru)
(IMat 22.23-33; IMar 12.18-27)*

²⁷ Ace aSadukiyawa, awo mani ateri ba usang ka ɔlɔr ba, asa ba kukushi iYesu nu uwulu.

²⁸ “Aghɔmɛɛ,” iMusa wɔsi, insi ajiya kpo kiya ayiri nga na ashi nga kina anɔ ma, anayuru nga sɔ vɔ nga ka apeni anɔ.’

²⁹ Na, akɔ ju aca Ajiya atinsara. Ɛrɛkwyue kɔng kɔvo ayiri amma na akɔkpo, a jer anɔ ba.

³⁰ Agha ipai vasa vo ayiri kuma, avasa kpɔ ba anɔ ba.

³¹ Agha itai ma kindi. Ava ju si nai dubɔ ka ti ni sara avoo ayiri ra, ava kpurubu ba anɔ ba.

³² Aya kpɛɛ ni, na ayiri vasa kpɔ.

³³ Ka kyuari ni, kɔ sang alɔr, ayiri ki shi ngo nga? Ka akɔ voru nga ka tinsara bɔ.”

³⁴ IYesu vasa teribu si, “Ajiya asing reni ka voru ayiri, aka va ma ayiri ubɔwa.

³⁵ Amma ni aca aghɔ bɔ aki wang usang alɔr, ka va ci sang alɔr uki ba aki voru bɔ ayiri ba, aki va ma bɔ ubɔwa ni bɔ ba.

³⁶ Aki va kpuru bɔ ba; asɔ kina atuma Ɔnɔng bɔ ni. Asɔ Anɔ Ɔnɔng, donma asɔ anɔ sisang ka alɔr.

³⁷ Ki, iMusa nye ni ka yaye si, agho mani akpobu na ki sisang. Ila ushi uzuzi mani ula ogha, apii ka yirkwi Ate si, ‘Anga shi Ɔnɔng Ibrahim, Ɔnɔng Ishaku, kini Ɔnɔng iYakubu.’

³⁸ Inga shi nga Ɔnɔng agho kpuru wu ba, Amma ni Ɔnɔng agha kyo, kɔ shi nga kwinga sa awo kyo.”

³⁹ Ace aghɔmɛɛ iMusa ava peni ki teri si, aghɔmɛɛ uter na ki kya!”

⁴⁰ Kin dini apeni bu awo wulu uce upii ba.

*Ughulu Upii kaya Ɛrɛkwyue Ukristi
(IMat 22.41-46; IMar 12.35-37)*

⁴¹ IYesu terbu, “Ikɛmbɔ sa ni aki teri si ukristi anɔ udauda nga?

⁴² Udauda ki kirekwyue nga ter ka awo uZabura si,

“Ate ayaya teri Ate ɔna mi si,

“Cica ka avɔ lami,

⁴³ Si imɛ sa agho tɔrɔ ngo ka ata efrang.”

⁴⁴ “Udauda vasa yulo nga ‘Ɔnɔng.’

Aki ju na nyi ka yurɔ nga si anɔ udauda?”

*IYesu Ta aghɔmɛɛ iMusa ka Ayaye
(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 11.37-54)*

⁴⁵ IYesu teri aghɔyii nga ki tema Ajiya si,

⁴⁶ Uju na brɛbɔ kina aghɔmɛɛ iMusa, agho wang sɔru ugband kɔkɔng na ki goru, awang si abili bɔ ka ika ula izɛ, awang si ama bɔ ikɔci ɛdiduma ki ka takwyue aYahudawa, kini ekɔci ɛdiduma ka ɔka agya.

⁴⁷ Abɔ shi agho la akpara ayiri mani aghimibɔ kɔ kpurubu, naka pii nɔ Ɔnɔng ki gbigbang ka nu bu. Aki ju bɔ aleshuwa ababi.”

21

*Ubaikɔ Ayiri mani Aghimi nga kɔ Kpoo
(IMar 12.41-44)*

¹ IYesu sang rikwyɛ ki nu ace aghɔno upeni na sɔ ma uma kide upeni bɔ kɔka ukyuru uma ɔna Ɔnɔng.

² Avasa nu ace ayiri mani ashina amiri na aghimi nga kɔ kpoo aba ɔsa anini apai na ra fuma ɔkobo ba.

³ IYesu vasa teri si, “Imɛ sɔ teri nu aipang si, imumani aghilamiri aghɔmani aghimi nga kɔ kpoo ra asa ni, ucɛr unga aghɔshɛ na didu.

⁴ Ka inu ma naidu nu kide nɔ upeni bɔ kɔ, ni anga kide namir nga ni ama imumani ashi ni yɔ ya nadidu kɔ uci nga.”

*IYesu Peni kɔ Pulu Ɔna Ɔnɔng
(IMat 24.1-2; IMar 13.1-2)*

⁵ Ace aghɔyii iYesu vasa tee aghɔ upii kaya ɔna Ɔnɔng, nɔ ukyer mani aju na atii adaduma, kina ighɔnɔ uma mani ama. IYesu vasa teri si,

⁶ “Kɔnɔ mani inu sɔ kyoo kakyakyua ri ni, akyua ki ba nɔ mani ba uce atii mani aki

ya ka ya uce ba, kɔgba ni aki yiniwu kaya uce.”

Okɔ kɔ Ɛrɛnoma

(IMat 24.3-14; IMar 13.3-13)

⁷ Avasa ghulu nga si, “Aghomɛɛ agba awii ko nudi ki ba wu? Agba amaa nga niki nu ka kyua mani udibi uma sɔbawu?”

⁸ Avasa tɛri bɔ si, “Inu ju naibɔr, ace aghɔ ba ghimi nu ba. Ka Ajiya nagigang ki ba ki dinɔ uca mi, aki tɛri si, ‘Imɛ shi inga!’ Akyua ya sang uju. Inu ba yii bɔ ba.

⁹ Inu ba kɔng ɛrɛbata ba ipeni inu kɔng ila ɔkɔrɔ kini ɔbira ikwyi ni. Iyi ya ni ummari ki kyɔ uba, ni amara sɔnɔ kɔ sa nga uba ba.”

¹⁰ Avasa lite nu tɛri si, “Ɛrɛbɔng ki kɔrɔ kini ɛrɛbɔng, ɛrɛgɔm kini ice.

¹¹ Aki ju zur ɛrɛbɔ ububi, kini idafo kina idumu ibibi. Aki nu uma lo ɛrɛbata kina uma sira uwo ica ni ɔsɔ ba ka yaya.

¹² Uma ri tawu ba ni, aki kpɛnɛ nu, kaya lolu ka aju nu ububi. Aki kyaa ni inu kite ukɔ shɔr Ɔnɔng ka asa nu kɔ bɔɔ itii. Aki kyaa ni inu kukushi agɔm kina aghɔ ite kide nɔ uca mi.

¹³ Udiwu ki manɔ agɔlɔ utɛri ice ima ka ya ɛrɛkwɛ mi.

¹⁴ Kin dini, ucinuye ki ikwyi nu nakwya sɔshiwu si aki peni nu ubira ikwyi kɔ mani usɔ darakwyinu ba.

¹⁵ Iki manɔ ighang kini uye ukyuu mani ba ajiya ayeng kide aghɔ shi kɔ ju irisho kini nu ba, aki bira bɔ tɛɛ upii ko na linang kini ima utɛri nɔ ba.

¹⁶ Ate nu, kina anɔ nu, kina ute nu, kina ayikyo nu aki ta nu tumu, ka vasa ka pili ace aghɔ nu.

¹⁷ Kwinga ki tɔrɔ nu ko uca mi.

¹⁸ Kindu ni ba ajiya ayeng kide nu mani uflikwyi nga ki vulu ba.

¹⁹ Peni ubira umɔr ni, uki lang.

IYesu Tɛri Ukpaa Urushelima

(IMat 24.15-28; IMar 13.14-23)

²⁰ Du akyua mani inu nu aghomani akpɔ na ghimi Urushelima ni, uki kpɛlɛ si akyua sɔba mani aki puluwu.

²¹ Kin dini aghomani ashi kide aYahudiya ni, ati bɔ ka kyabɔ ayanɔkɔng kɔng. Aghomani ashi kide ɛfung na kunubɔ,

aghomani ashi ka ufung fisi ni aba aghila idɛfɔng ba.

²² Ka akyua anang Ɔnɔng ya ju ka ahura imumani akɔ woo.

²³ Ima ɛrɛbata yɔ na ayiri shina afo kina ayiri go anɔ kaidu akyua ra! Ka ɔlɔ ububi ki ghila ɛrɛbɔng, anang Ɔnɔng ki shulu kaya akwyi baiya.

²⁴ Aki pili ace aghɔ bɔ na anyu ikuma, ka va kpɛnɛ ace aghɔ bɔ, ka kyabɔ iri gira kucenu ufɔng. Aghomani ashi bɔ aYahudawa ba ni aki ju Ajiya Urushelima aikiya, sa akyua ya fuma.

Uvuwa Anɔ Ajiya

(IMat 24.29-31; IMar 13.24-27)

²⁵ “Aki nu umumani umɛɛ ɛrɛbata kaya ɛrɛmɔɔ, kini upɛrɛ kini ɛyɛrɛ. Ajiya aya sing ki ba zɔɔ bɔ ni ɛrɛbata kɔnɔ uvila ɔgya kide avɔng ni.

²⁶ Ajiya ki peni ayi ukpaa ni ɛrɛbata, aki kɔng ɛrɛbata kɔnɔ kyoo umumani ɔsɔ ba kini yi ka sing ri. Ka aki zuru aya ɛrɛmɔɔ.

²⁷ Akyua ra wu ni aki nu Anɔ Ajiya na sɔ ba kide amɔ kini ɛrɛkyuɔ nɔ ujɔɔ ughɔghɛ.

²⁸ Insi uma ri dɛkɔ ba ni, titara kɔ shang akwyɛ nu, ka ufo nu ya ba ayayo.”

Umɛɛ Kaya Ushi Uwɛng.

(IMat 24.32-35; IMar 13.28-31)

²⁹ IYesu vasa ma bɔ ice ighang upii si, “Inu kra ushi uwɛng kina ashi nadidu.

³⁰ Insi aya sɔ ju afa asasa ni, inu ka kyakwyinɔ ka kpɛlɛ si ɛrɛkpɛrɛ yasɔ ba.

³¹ Kin diwuni, insi inu nu ighɔ nu uma ri nɔ ɔsɔ ba ni, inu ye si ɛrɛgɔm Ɔnɔng yasɔ ba.

³² “Aipang ni sɔ tɛri nu Ajiya aikuari ni, aki kpuru bu ba sa uma ri naidu ba kaya ica bɔ

³³ Ayɛrimɔɔ kina asing aki puluwu, ni upii mi ki puluwu ba.

Ukyu akwyi nu

³⁴ “Uci nu ye, Inu ba ya ula kina vura kuma, kina ubira ikwyi asing ukpaa nu ikwyi kɔ ba, Kɔ umani awii ra ki ba ba uye ka ma kpaa nɔ kini ayi nga ni.

³⁵ Ka ki ba kaya ɛrɛkwɛ kwinga mani aci ka sing ri naidu.

³⁶ Ci nu ye, nu sa pii nọ Ọnọng ko gbakyua kọ peni akyuọ langkọ kọ umumani uk-ibani, kọva tetara kite Anọ Ajiya.”

³⁷ ko gbawii ni, iYesu ka mē kide ọna Ọnọng, ni ipeni uka ba ugheni, aka kunu ki kyaa ayi tili na uzaitun kiya nyeri kukodu.

³⁸ Na ajiya nadidu ba kataating ka ba kọng nga kide ọna Ọnọng.

22

Ijudas yira ki gbura iYesu

(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2; IYah 11.45-53)

¹ Akyua usra agya ubiredi umani uka sang wu ba na aka yoro si agya ubulu ya so ba,

² afirist akakong kina aghomē iMusa so wang umani aso pii iYesu wu, na huri erēbata bajiya.

IYahuda Ma Erēkwyue ki Gbara iYesu kọ

(IMat 26.14-16; IMar 14.10-11)

³ Ishē vasa ghila ide ikwyi iYahuda aghomani ayoro nga si Iskariyoti, agha yeng kide atina ushonapai ra.

⁴ Avasa kyaa kiya peni kina agha kakong afirist bo kina agha kakong usha ọna Ọnọng bo umani aki ma iYesu kukushi bo.

⁵ Avasa kọ ikwyifu nagigang, avasa yira si aki ma nga ufe.

⁶ IYahuda vasa yira imumani ateri, avasa lite kono wang utira mani aki ma iYesu na agho ba shiya ba.

Iyesu La Imila Agya Ubulu

(IMat 26.17-25; IMar 14.12-21; IYah 13.21-30)

⁷ Awii usra agya ubiredi ni uka sang wu ba ya ju ni, aki wa itimi agna usra agya ubulu,

⁸ iYesu vasa tuma iBitrus kini iYohana ki teri bo si, “Uky kọ ya kyer imila agya ubulu ki ma la.”

⁹ Avasa ghulu si, “Kabi wu nuwang siya kyer imila wu?”

¹⁰ Avasa teri bo si “Insi ingo ghila idefon ni, uki nu ace ajiya na go iwoo na musumu. Inu sa yii nga kọ kyaa ọna mani aki ghila.

¹¹ Uteri agho shinọ ọna si, aghomē nga tuma nu si ayọ ba ghulu ngo si, “Ki ubo mani ime kina atina mi kila imila agya ubulu wu?”

¹² Aki yeni nu uce ubo ayaya naku ker. Ukodu ni aki ju akywikeu.”

¹³ Avasa kya kiyanu akywike kono mani iYesu teri bo ni, avasa ker imila agya ubulu.

Ujibi iYesu

(IMat 26.26-30; IMar 14.22-26; 1AKor 11.23-25)

¹⁴ Akyua ya ju ni, iYesu vasa cica kina agho utina nga ka la imila.

¹⁵ IYesu vasa teri bo si, “Ime kọ sa ikwyi nọ ukila adi agya ubulu kini nu ni sa ukong olo!

¹⁶ Ime so teri nu, ime ta ki so lami ice imila ba sa ahwura wo ka erom Ọnọng.”

¹⁷ Avasa kpaa igbohu ki sa Ọnọng izaa, ki teri si, “Inu yira, kọ kau kide nu.

¹⁸ Ime so teri nọ si, ku kpaa kakyaukyau ri ni ikiso sa mi adibi akuma ikolo na ashe ba sa erom Ọnọng ya ba.”

¹⁹ Ava kpaa ubiredi ki sa Ọnọng izaa, ki wirau, ki ma bo, ki teri bo si, “Udik shi eronoma mi mani aki ma kaya nu. Uka ju kindi kọ ushuni kini me.”

²⁰ Kindi wu ni aya kper ujibi ni ava kpaa igbahu, ki teri si, “Idi igbahu ni utaa anyu ososau kini ayi mi na nau kaya nu.

²¹ Ni aghomani aki gbara mi wu so la kini ime!

²² Anọ Ajiya ki kpoo kono umani akyoni, ni olo aghomani agbara nga wu!”

²³ Atina nga vasa ghulu ace bo ta inga kide bo ki ju kindi ni.

²⁴ Inang vasa ghila ide bo komani inga ki cer ni ughoghe.

²⁵ IYesu teri bo si, “Agom Ajiya mani aghomani ashi bo aYahudawa ba ni, aka yeni Ajiya bo eroro, kumani akyote bo ka yoro akwyi bo si agho fo ajiya.”

²⁶ Ni inu shinu kindo ba. Si ni, tara na aghakong kide nu tee anano, akyote ni, atee agira.

²⁷ Inga cer kini eroro kide nu, aghomani acica na aso la, ta aghomani aka ya ma bo imila? Ba aghomani acicaa na aso la nga ba?. Ni ime we kini agho kau imila nga ni.

²⁸ “Inu bo tara kini ime ka kyua na aso mara mi kọ.

²⁹ Kono mani Ate mi ma mi akyu uju erom ni, kindiwu ni ime so kọ ma nu,

³⁰ kọ inu la nọ sa kini ime, kuka ẹrẹgọm mi, ka inu ju ashuwa kaya ite ushọni ipai Israila.

IBitrus ki Nẹrẹ nga nọ Uye IYesu
(IMat 26.31-35; IMar 14.27-31; IYah 13.36-38)

³¹ “IBitrus, iBitrus! Kọng mi! Isheẹ wang si aya nga ka aperi ngo kini alkama ni.

³² Ni isọ ushọr Ọnọng iBitrus, ka umaipang ukushi Ọnọng kọnọ ma laraba. Ipeni ba vuwa ni, nọ kpẹnẹ Anayuru ngo ikwyi.”

³³ IBitrus vasa tẹri si, “Ate yi naidu, iki yighing kọni ubọọ iting kọ nikikya ni ngo. ipeni ukpo wu ni, iki kpo mi ni ngo

³⁴ IYesu vasa tẹri iBitrus si, Isọ tẹri ngo, iBitrus, akọr ta kọ tari wyi kina ating aidi ni, ukite si uyemi nga ba sọ iri tai!”

Ucinuye nakwyi nu kina akyua ababi

³⁵ IYesu vasa ghulu atina nga si, “Akyua mani ituma nu ba ufeni, ba imila, ba akpo, inu wang ice ima ni inu peni nu ba?”

Avasa yira si, “Kaayi!”

³⁶ Avasa tẹri bọ si, “Ni naikyuari ni, naidu aghọmani ashii ni ufe, ko imila ni, asọ kpaa ka ago, kini aghọmani ashii ni ikuma okoro ba ni, agbira igbang nga ka aghẹ.

³⁷ Imẹ sọ tẹri nu si, upii Ọnọng mani akọ woo tẹri si, ‘Azọọ nga kide aghina avulu, iyi ya yọ ni ahura kaya ẹrẹkwẹ mi.”

³⁸ Atina vasa tẹri nga si, “Ate, ukuma okoro upai mi bẹ kọkẹ.” IYesu vasa tẹri si, “Uma ya.”

IYesu Shọr Ọnọng kayi tili Na shi Uzaitun
(IMat 26.36-46; IMar 14.32-42)

³⁹ IYesu ya ifọng ighighe, ki kila ẹkung na shi zaitun kọnọ mani akọ ghẹli wu ni. Atina nga vasa yighi nga.

⁴⁰ Afuma okani, avasa tẹri bọ si, “Unu shọr Ọnọng, ukonọ ma kpa kide oghẹmi Isheẹ ba”

⁴¹ Avasa lite ki ju atọọ kini bọ, kini ikang ufeni otighi, avasa kpikpo ki shọr Ọnọng.

⁴² Avasa tẹri si Ate, peni oyira shọr mi ni ukpami asong riwu. Amma ni ba uwang miwuba, si unga ngo niki yighi.”

⁴³ Kindi ni avasa nu atuma Ọnọng avasa kunu ka yayankikpini nga ikwyi.

⁴⁴ Ashi kide kọng ubini nagigang ni, avasa lite kọnọ shọr Ọnọng, ki ta kumani udung sọ shulu nga kini ayii bọ ni.

⁴⁵ IYesu ya sang kuka shọr Ọnọng ni, avasa vugu kumani atina shiwu, aya penibọ na asọ mọr ni ikwyi ibibi.

⁴⁶ Avasa tẹri bọ si, “Ikembọ ba na asọ moo? Inu sisang, kọ inu pii nọ Ọnọng ka inu ma kpaa kọnọ ghimi isheẹ ba.”

A kpẹnẹ iYesu

(IMat 26.47-56; IMar 14.43-50; IYah 18.2-11)

⁴⁷ Ara tọ yuru anyu ba ni, iikir ma ajiya ye avasa ba. IYahuda, agheyeng kide ugho shona apai, nga ba ni bọ. Avasa yini ayayo kini iYesu ki kẹni nga.

⁴⁸ Ni iYesu vasa tẹri si, “IYahuda, ughoni ukeni kọ nu ki ma anọ ajiya kọ lẹ?”

⁴⁹ Atina mani ashii ni nga ya nu kindi ni avasa ghulu iYesu si, akyote iju kini umọ koro?”

⁵⁰ Aghaye bọ ba wa agira ifirist ighighe ki kpaa nga otong ila wu.

⁵¹ Amma ni iYesu vasa tẹri bọ si, “Ayaya.” Avasa piya utung ajiya mani A kpa, ki deriya.

⁵² IYesu vasa tẹri afirist akakong kina ajiya shii ọna Ọnọng, aba ka ma kpẹnẹ nga, “Unu kunu umakor, kina ashii kina agho pili ajiya nga ni?

⁵³ Kwagbakya nishi kini nu kide ọna Ọnọng, ura kpẹnẹ mi ba. Amma ni adikyua shi nga nu, ẹrẹkyuo iting.”

IBitrus nere iYesu

(IMat 26.57-58; IMat 26.69-75; IMar 14.53-54; IMar 14.66-72; IYah 18.12-18; IYah 18.25-27)

⁵⁴ Avasa kpẹnẹ IYesu ki wolun kini nga, ki kyaa ni nga ọna ifirist ighighe. IBitrus sha yighibọ ka tatugho.

⁵⁵ Ayakọ ta ugha ka aican ọna, ki cicani, iBitrus vasa cica kide bọ.

⁵⁶ agha yeng kide anirayiri dunaa mani ju utinaya ni anu nga na cicaa ka ayayo ugha ni, asa nga ica ava tẹri nga si, “Ai, Ajiya ri ni, ashii kini iYesu!”

⁵⁷ Amma ni iBitrus linang ki tẹri si, “Ayiri! Imẹ yemi nga ba!”

⁵⁸ Anakyua najini, ace ajiya kpẹlẹ iBitrus, ava tẹri si awẹ mani agheyeng nga

kide ajiya ri!" Amma ni iBitrus ador nu teri si, ita yemi nga ba.

⁵⁹ Aju awa ayeng ni ace ajiya vasa teri si, "Aipang na ajiya ri ashi kini nga, ka shi agho aGalili nga."

⁶⁰ Amma ni iBitrus vasa teri si, "Ajiya! Ita yemi imumani so teri ba!" Asonoto yuru anyu nga ba ni Akor vasa tariwyi.

⁶¹ Agho ona vasa teghi ki nu iBitrus. Akyuarawu ava shuni imumani akyote teri nga ni, "Na to mani akor tariwyi kina ating aidi, ukiteri si uyemi ba sari tei."

⁶² Avasa kunu asing, kiya ci nagigang.

Ka ma iYesu na afofo, kiva ca nga

⁶³ Ajiya mani aso sha iYesu vasa kali nga kiva ca nga.

⁶⁴ Avasa lor nga ica ya na aso wulu nga si, "Ju amo aghaghe, inga cang ni!"

⁶⁵ Avasa lite konono kpaa erekwyue nga kini Onong nga ni.

iYesu kite iBilatus kina iHiridus

⁶⁶ Ikyua yayer ni, akyote ajiya kina aghakakong afirist kina aghomee iMusa acur, na ava kyaa ni iYesu kukushi bo.

⁶⁷ Ava teri si, "Teri yi insi ingo shi uKristi" avasa terboso "Insi teri ni, inu taki yira no imumani ateri mi ba,

⁶⁸ Ipeni ighulu nu ni ukigerimi ba.

⁶⁹ Amma ni ko sang kakyuari ni, Ano ajiya ki cica kavu ila Onong aghushina erakyuo."

⁷⁰ Naidubu vasa teri si, "Ashe ko ingo na Ano Onong nga?"

Ava yira si, konono mani uterini "Uteri si imee."

⁷¹ Avasa teri si, "Ikembu ni inu wang si akong? Ai, iyi kakwyakwyi yi kong imu-mani a teri kina anyu nga!"

23

Ayakyu iYesu kite iBilatus

(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; IYah 18.28-38)

¹ Ikir ajiya vasa sisang ki kyaa ni iYesu kite iBilatus.

² Avasa teghi agho jugna asili ki teri nga si, "Ipeni nga na aso zogho ajiya yi ko, aso teri bo si ama biya Ikaisar agonu ba. Avasa terboso si anga shi Ukristi, Agom."

³ iBilatus vasa ghulu si, "Ungo shi Agom Ayahudawa?"

iYesu vasa teri nga si, "Uteri ngo wudu."

⁴ iBilatus vasa teri afirist akakong kina ajiya si, "Ime ni ira penimi ajiya ri kina avulu ba."

⁵ Avasa teghi agho meni nga si, "Umee nga wu ni aso shang ikwyi majiya wu ki ifong Ayahudiya. A kpaa ka erebu aGalili, ki ma ta kokee."

Akyani iYesu Kukushi iHiridus

⁶ iBilatus ya kong kindi ni avasa ghulu nga si, "Anga ni agho aGalili nga le?"

⁷ Aya kong si iYesu kunu ki isii mani iHiridus shi ni eregoro ko ni, avasa tuma ni iYesu kukushi iHiridus, ka akyua ni iHiridus shi uko Urushelima.

⁸ iHiridus ju ikwyifu no unu iYesu, ka aiwuu ni ako sa ikwyi unu nga, kaa kong ila iYesu kumani awang nu uma uwo ica mani iYesu ki ju.

⁹ iHiridus vasa ghulu nga ipii nai gang, ni iYesu raa teri icima ba.

¹⁰ Afirist akakong kina Aghomee iMusa vasa bite ki ma teri asili kaya erewe iYesu.

¹¹ iHiridus kina aghina akpo nga awang jer nga amira, ki sila nga, ki kla nga, ki vasa somo nga igbang, ki vu ni nga ukushi iBilatus.

¹² Awii rau ni iHiridus kini iBilatus teghi Aghikyo ace ko, akyua ni ashi asho.

Awa iYesu Ashuwa Ukpo

(IMat 27.15-26; IMar 15.6-15; IYah 18.39-19.16)

¹³ iBilatus curu aghakakong afirist, kina agom ajiya kina ajiya naidu,

¹⁴ ki ter bo si, "Inu bami na ajiya ra si aso zogho ajiya wu. Aikyuari ni, ime ghulu nga kite nu, ira peni mi nga kina avulu ice ima ba.

¹⁵ iHiridus kindo. Uwoso sa ni aba ni nga kukushi yi. Bi mumani ajiya ri ju, ni ifuma mani apii nga wu ba.

¹⁶ kin dini ime ki ju nga aiworo na aso shernga."

¹⁷ Kogba agya bulu ni iBilatus akasheri ajiya ayeng ko boito iting, agho mani ajiya ka shorni.

¹⁸ Ni avasa shang erewyue nadidu bo ki teri si, "Alite ni nga, na aso sher Ibarabas!"

¹⁹ (Ka akyua ni asa somo iBarabas ko uboto iting ka avulu no umani ashang ajiya

ikwyi, mani ba Igho ki ifong ba, ki ta ko mani apii ajiya.)

²⁰ IBilatus vasa kimi upeni kini bo, ka nga awang sheri iYesu.

²¹ Amma ni alite no shang awyue bo na soju, na teri si, "Agara nga Kaya ukumu ushi! Agra nga kaya ukumu osho!"

²² IBilatus vasa volo uteri bo unga itai, "Ikembo ba ni aligba avulu nga ajiya ri ju? Ime ni ira peni mi nga kina avulu mani, amo mani apii nga ko ba. Ikisa ka aju nga aiworo, na aso sheri nga."

²³ Amma ni avasa titara naigbong, na aso meni nga si, sa agra nga ko ukumu osho. Aya taka ko tutumu ni avasa bra nga.

²⁴ IBilatus vasa wa ashuwa mani ibo wang.

²⁵ Asher ajiya mani awang si asher, agho mani afeni kidi ubo iting kaya avulu mani ashang ikwyi konu upii ajiya. Amma ni IBilatus ma iYesu kukushi bo ka aju nga imumani awang.

Agra iYesu ko Ukumu Ushi

(IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; IYah 19.17-27)

²⁶ Ayila akpo sokeng ni iYesu, avasa takwyue naca agho mani a yur si iSiman, ajiya aSayirin, aso ki ba ka anifong. Avasa kpininga, ki sa nga ukpa ukumushi ka yighi iYesu ko tumu.

²⁷ Ajiya nagigang asha yighi nga, kide bo na ayiri shiya na aso ci nga wu.

²⁸ Ni iYesu teghi ki teri si unu ayiri Urushelima ma ci ni me ba, uci na akwyi nu, kina anono.

²⁹ Akyua ki ba mani ajiya ki ter si, ima ikwyifu, aghumani asono ujee bo ba, na sono sabu iriyere bo ba, asono worbu ano ba.

³⁰ Aidu akyau, "Ajiya ki tersi, atighi "Kpaa kaya akwii yi!" Aki tersi itili si, yuru yi yaa."

³¹ "Ipeni aso ju kini kukushi ushi lalo ni, Aki ju na nyi ko ushi mani oko hugha wu?"

³² Avasa kya kina ajiya apai mani avulu ni sa ki pighibo kini iYesu.

³³ Aya fuma oko mani ayoro "Igbo erekwe," Avasa gra nga kaya ukumushi ku akadu, kina ajiya pai mani avulu ra, agha

yeng ka avo la nga agha yeng ka avo ipro ma nga.

³⁴ IYesu vasa tersi, "Ate mi, eso shor ngo kpaa bo uvulu ko, ka aye bu imumani aso ju ba." Avasa ko ace bo ugbang nga ko hugha ace bo.

³⁵ Ajiya vasa titara na aso kogo. Akwyite kuma ni aso keli nga, aso teri si, "Afor ace agho, afor arikwyi ni, ipeni nga shi Ukristi anga Onong Mani Ahugha!"

³⁶ Kina aghina akpo ni aso kali nga, konu ukeng kushi nga no mee nga amusumu kpikpam anga ikolo na shi inabi.

³⁷ Avasa teri nga si, "Ipeni ungo shi Agom Ayahudawa ni, noso fo erekwe ni!"

³⁸ Ka aya ni nga ni awo ice iworo si, ANGA SHI AGOM AYAHUDAWA.

³⁹ Agha yeng kide aghina vulu mani agra ko ukumu shi ni, ateri nga upighi jer amira, ateri si "Ungo shi aghofoo ra ba? Noso fo erekwe kini yini!"

⁴⁰ Amma ni agha yeng ger adagho ki teri si, "Ushin ni erebata Onong ba le? Ungo mani awang ashuwa iki kya kini imumani uju ni?"

⁴¹ Iyi ni, aju yi iki kya kini imumani iyi ju. Amma ni inga ni avulu ike nga na ju?"

⁴² Avasa teri si, "Ingo iYesu, shuni kini ime akyua mani oghila eregom ngo wu!"

⁴³ IYesu vasa teri si, "Iyiya ni so teri ngo si, aidi ri ni uki cicaa kini ime ko oka uwuru ka ayaya.

Ukpo iYesu

(IMat 27.45-56; IMar 15.33-41; IYah 19.28-30)

⁴⁴ Kina bughating atinong, iting vasa yuru erebo ya, ki ta ka akyua itai ngo ogho.

⁴⁵ Onong so ta wu ba. Ugyauto mani asunu ka anyu ubo ona Onong barawu ika ipai.

⁴⁶ IYesu vasa shang erewyue kina akyogho ki tersi, "Ate! Ide ivo yo ni eso ma aghing mi ko." Ateri kindi ni avasa wagha ufeni nga unga amaa na ki kpoo.

⁴⁷ agha aghaghe aghina akpo Aroma mani ashi ku akadu anu imumani ebani, avasa jo Onong ki teri si, "Iyiya, ajiya ri ashina avulu ba!,

⁴⁸ Ajiya mani acurni ka ma kyoo anu imumani ebani, naidubu vasa vugubọ acani asọ ca ikọ ki ididu bira ikwyi.

⁴⁹ Nadidu ajiya mani aye iYesu ni, kina ayiri mani ayighi nga koma ka aGalili, Aitara ka tatugho na asọ kyoo.

Afuga iYesu

⁵⁰⁻⁵¹ Ace ajiya shiwu na ayoro si iYusufu, anga ni ashi ki ifong Arimatiya kisighi aYahuda. Inga ni ajiya adaduma nga, aka ju aipang. Asọ sha uba ẹrẹgọm Ọnọng. Inga ni agha yeng nga kide aghakakung Ayahudawa, amma ni ara kọng ọdọdoma imumani akyosa aki ju kuma najuba.

⁵² Avasa kya kushi iBilatus ki ya shor sa ma nga okong iYesu.

⁵³ Avasa shulu kono okong, ki lor ugyauto alilin, ki sumo ka ace alor mani atumu ki irihu utighi, oko mani asono sa bo ace aghu ya kide ba.

⁵⁴ Awii ra ni angọ ju uma ko, ka Awii uwuru aYahudawa ya so ba.

⁵⁵ Ayiri mani akyeng ni nga kusang ka aGalili awolu kini uyusufu ka aya nu uko mani alor nga shiwu kono mani asomo okong iYesu kide.

⁵⁶ Avasa vuu bo aca, kiya wang ima uvong kina anye ucoo, Awii uwuru aYahudawa ya ju ni, avasa wuru kino mani umeje iMusa teri bo ni.

24

Usang IYesu ka Lor

(IMat 28.1-10; IMar 16.1-8; IYah 20.1-10)

¹ Kini ikwyating awii ayeng kide awii atinsara ni, ayiri kya uka alor kina uma uvong mani aba ni bo.

² Aya ba ni aba peni na ako yini utii wu ka nyu alor nga.

³ Avasa ghila ide, ni ara nu bu ukong iYesu Ate ba.

⁴ Ashi kide ubira ikwyi bo ko ni, avasa nu ajiya apai na ating ka yayo ni bo, no gbang ufufuu nu oso ma uyeri kini osoma aviya ni.

⁵ Kide ẹrẹbata ni ayiri vasa shulu na akwyi bo ki ẹrẹbo. Ajiya nga vasa teri bo si, "Ikembọ sa nusọ wang agha akyuo kide aghokpur?"

⁶ Ashiya ko ukawe ba, ako sisang. Ushuni ni imumani ateri no ka kyua mani ashi ka aGalili.

⁷ Ateri si, 'Iyi ya yo ni ama ano Ajiya kavọ ajiya aghina avulu, ka gara nga kaya ukumu ushi, awii itai na aki sisang.' "

⁸ Ayiri vasa shuni no upii nga.

⁹ Aya vuu ka alor nga ni, Avasa teri agho shona ayeng kina ushe ajiya nadidu uma ri.

¹⁰ Ayiri mani ateri atina iYesu uma ri ni, UMaryamu iMagadaliya nga, kina iYowana, kina umaryamu ayur iYakubu, kina ace ayiri mani ashi kini bo.

¹¹ Amma ni atina iYesu kpaa upighi ayiri ra kini upighi ejirjauni, kin dini ara ma bo kino wu ba.

¹² Ni iBitrus vasa sisang kaishang Ki kyaa uka alor nga no uti. Kiya kpikpo, ki teni ide, ki nu ughauto alilin na kyo ko uho uyeng. Avasa vuu aca aso dira imumani iba.

Utira Imawus

(IMar 16.12-13)

¹³ Kaidu awii ni ajiya apai kide aghoyii iYesu ni aso kyeng aki kyabo ace anifong mani ayoro si Imawus, kuma ni ototo efong kini Urushelima fuma ukilomita usho na iye.

¹⁴ Aso teri ila kina ace bo no uma umani oko ba.

¹⁵ Aso teri ila na aso pii na ace bo ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa yini ayayo kini bo na aso keng ni bo.

¹⁶ Ni avasa yuru bo ica bo ya, ba aghomani anu nga ba.

¹⁷ Avasa teri bo si, "Igba ila yo ni inu so teri kina ace nu?" Avasa titara nai ki, ki shighi ubete bo wu.

¹⁸ Agha yeng kide bo, ayoro nga si iKiliyobas, avasa yira nga si, "Ashe, ko ungo ka yayung nga shi akyeng ko Urushelima ni ingo ta ye ngo umumani uba ba ki ide na awii ri ba?"

¹⁹ Avasa teri bo si, "Uligba uma?" Avasa teri nga si, "Umumani uba kini iYesu agha aNazaret. Anga ni agho pii ko oto Onong nga, uma uju nga kono upii nga shina akyuo naigang kukushi Onong kina ajiya na didu.

²⁰ Afirist akakong kina agho ite yi gbira nga ko ki wa nga ashuwa ukpo, ki ba gara nga kaya ukumu ushi.

²¹ Iyi sa go ikwyi ka kyua si Onong ki fo Israila! Uwe ni, aidi wu shi awii itai no mani uma ri ba.

²² Bang kin dini ace ayiri kide yi ju uma umani usa erabata. Ka akyaa alor kini kikyuating,

²³ na ara nu bu erenoma nga ba, avasa vughu ki ba teri yi si aju bu amo aghaghe, abo nu atuma Onong mani ateri bo si asha akuyo.

²⁴ Ace agho kide bayo kyaa alor nga kiya peni konon mani ayiri teri ni, na anga ni ara nu bu nga ba."

²⁵ IYesu vasa teri bo si, "Inu abo, ikwyi no ka kpele yo upii agho pii ko oto Onong ba kaisa ba!

²⁶ Ba iyi ya yo ni ano ukristi sa awiya uma ri ba, ka va ghila nga ujoo nga ba?"

²⁷ Avasa yeni bo nadidu imumani awoo upii Onong ka ya erekwe nga, ko sang ko mee iMusa ki ma ta kose atina nadidu.

²⁸ Aso fuma anifong mani aki kya bo wu ni, IYesu vasa ju kina aki walu ni,

²⁹ Na avasa meni nga ki teri nga si, "Cica kini yi, ugho ko ju, onong we nu ko kpau." Avasa keng ni bo kiya shulu ko ona bo.

³⁰ Acica na aso la imila, avasa kpaa ubiredi ki sa Onong iza, ki wurau ki ma bo.

³¹ Ka kyua ra ni ica bo vasa yemi, avasa kpele nga. Na aba ashee nga.

³² Avasa teri ace bo si, Ikwyi ta fo yu ka kyua mani aso pii kini yi ko utira, aso yeni yi upii Onong mani awoo ba?"

³³ Avasa sisang kaishang ki vuu bo Urushelima. Kiya peni agho usho nayeng na aku curu ko uka uye kina ace ajiya,

³⁴ aso teri bo si, "Kaipang, Ate sisang! Ayeni erekwe nga ukushi iBitrus!"

³⁵ Agha pai ba ma ila imumani iba ko utira, konon mani akpili nga ka kyua na aso wura Ubiredi.

IYesu Yeni Erekwyue nga Kukushi Aghoyii nga

(IMat 28.14-18; IYah 20.19-23; UTin 1.6-8)

³⁶ Ashi ko pii kaya uma ri ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa titara ka bighating bo, ki teri bo si, "Utomoko ikwyi ba kukushi nu!"

³⁷ Erabata ba kpeno bo wu ba tee agho taa erenoma, ahuri konon ahwo nga ni ibo kyoo ni.

³⁸ Asa teri bo si, "Ikembo sani inu so ju ikwyi ibibi kindi, urava manon aipang kide ikwyi nu ba?"

³⁹ Inu nu ivoko mi kini ifra mi, imee ki kirekwyue mi. Inu piya mi, ki kong, ka ahwu shi ni inoma konon ugboho ba, konon mani inu nu ni ime shini yo."

⁴⁰ Aya teri kindi ni, avasa yeni bo ivoko nga kini ifra nga.

⁴¹ Na aso shi na ako ma bo aipang ba kini ikwyifu kina uwo ica, avasa teri bo si, "Oshini imila kokee ri"

⁴² Aba ma nga iciri itagbo ufifor.

⁴³ Ayira ki la, abo ni aso kyoo nga.

⁴⁴ Aba teri bo si, "Udibi bo shi umumani imee pii kaya ka kyua umani ishi kini inu, si iyiya ni ahwura uma umani awoo kaya erekwyue mi kide umee iMusa kina awo agho utina Onong kina Awoko Ate."

⁴⁵ Aba yemi ikwyi bo na ba kpele kini upii Onong mani awoo,

⁴⁶ Aba teri bo si, "Kindi wu na woo si iyi ya yo ni Ukristi so kong ububi, ka awii itai na aso sisang ka alor.

⁴⁷ Kindi wu ni aki ma ajiya ayasing ila Onong olokpaa kina yira olokpaa no uma ububi mani ako ju wu. Aki kyo ju ko Urushelima.

⁴⁸ Inu bo shi agho ki teri udubi uma.

⁴⁹ Uwe ni, imee ki tuma nu konon imumani Ate mi ta anyu ni. Ni inu zonon sha kide ifong, sa ama no erekwyue uju ka yaya."

A kpaa iYesu ki Kyabo Ayaya ko
(IMar 16.19-20; UTin 1.9-11)

⁵⁰ Aba kunu kini bo ki kyaa ayayo na Abetani. Ukodu ni asa sang ivoko nga ki ma bo anyu adaduma.

⁵¹ Ashi kide uma bo anyu adaduma ni, asa ya bo, na asa kpaa nga ki kyabo ayaya wu.

⁵² Abo ni ajoko nga, na asa vuuboko Urushelima kini ikwyifu nagigang.

⁵³ Ko agbawii ni, ashikide ona Onong na bre Onong.

ILA IDIDUMA KA AVỌ IYAHAYA

Ighang Tee Ajiya

¹ Kọ kpaa ka akyua ni ighang shi kọ, ighang ni ishi kina Ọnọng, ighang ni, Ọnọng nga.

² Anga shi kina Ọnọng kọ kpaa ka akyua.

³ Nadidu uma ba kukushi nga, ni ba imu-mani aker nadidu ingo mani aker bọ yọ kini nga ba.

⁴ Ighang yọ shi ẹrẹpiya ọkyuọ, ọkyuọ wọ shi uyeri ka ajiya nadidu.

⁵ Uyeri sọ taa kide itii, ni itii ta bra yọ la akyuọ nga ba.

⁶ Ace ajiya shi kọ, aghoṇo uca si iYahaya aghoṇi Ọnọng tuma nga.

⁷ Ka aba tẹri ajiya aipang kaya uyeri, ka ajiya nadidu ma aipang ni nga.

⁸ Anga shi uyeri ba, aba ka aba yeni uyeri.

⁹ Uyeri aipang umani uka ma uyeri ka ajiya nadidu ki ba ide ashi ri.

¹⁰ Akyua ni, ighang shi kọ ka ashi, kina umani kini inga wọ ni aker ashi wọ ni, ashi ta ye wọ ngaa ba.

¹¹ Aba upra umumani ishi inga nga, ni ajiya nga ta yira bọ nga ba.

¹² Nadidu aghoṇi ayira nga, ki ba va ma aipang nọ uca nga ni, ama bọ ẹrẹgọrọ na atee aṇo Ọnọng,

¹³ aghoṇi aje bọ, basi na ayi ba, ko uwang ẹrẹnoma ko uwang ajiya, unga Ọnọng kọ.

¹⁴ Ighang ba tee ajiya ki ci kide bayọ. Ayo nu ujoọ nga, ujoọ unga Aṇo aye anga Ate, ashi ni ikyua kina aipang.

¹⁵ IYahaya tẹri aipang kaya nga, ki ba sang ẹrẹwyue ki tẹri si, “Adii agho ri nga shi aghoṇi ime sọ pii kaya nga ka akyua ni ime si, ‘Aghoṇi aki ba kọ utumu mi cẹ mi, ka ashi ite mi.’”

¹⁶ Inu ikyua nga wọ sa ni ama ayo oka yi nadidu yi kwaligba akyua.

¹⁷ Ọnọng ma umẹ ka avọ iMusa ni asi ma unu ikyua kina aipang ka avọ iYesu Aghofoo.

¹⁸ Ba ajiya na akọ nu Ọnọng ba. Aṇo aye nga aghoṇi Ọnọng ngaa, aba shi kina Ate ayaya nga yeni ayo nga ni.

*IYahaya tẹri aipang kaya iYesu
(IMat 3.1-12; IMar 1.1-8; ILuk 3.1-18)*

¹⁹ Upii aipang ni iYahaya yeni wẹ ka akyua umani aYahudawa tuma afirist kina aLawiyawa ka Urushelima ka aya ghulu nga si, “Ingo si inga?”

²⁰ IYahaya ta la nga inang kọ ba, ateri ka ayaye si, “Imẹ shi Aghofoo ba.”

²¹ Aba ghulu nga si, “Ingo shi inga? Ingo shi Iliya?”

Aba yira bọ si, “Kayi, Imẹ ba.” Ingo shi agho pii kọ oṭo Ọnọng ra?”

Aba yira si “Kayi.”

²² Aba tẹri nga si, “Ingo shi inga? Yira ayo upii umani ayo ki ya tẹri aghoṇi atuma ayo. Ikembọ nọ ingo sọ tẹri ni ẹrẹkwyue ngo?”

²³ Asi,

“Imẹ ni ẹrẹwyue yoro wọ ka aghumu,

‘Inu ker Ate ayaya nga itra kono umani agho pii kọ oṭo Ọnọng Ishaya tẹri ni.’”

²⁴ Ni ace aFarisiyawa umani atuma

²⁵ ba ghulu nga si, “Insi ingo shi Aghofoo ko Iliya ko agho pii kọ oṭo Ọnọng ra ba ni, ikembọ sa ni ingo sọ ju iminimini?”

²⁶ IYahaya ba yira bọ si, “Imẹ ni, ika ju iminimini na amusum, ace agho shi kide nu ni inu ta ye nu ngaa ba.

²⁷ Anga ki ba kọ utumu mi, aghoṇi ita maa mi ni ishii ani na akpo nga ba.”

²⁸ Nadidu uma ri ba ka aBetani wọ, ka ubuu ẹrẹyema aYodan.

IYesu nga shi Itimi Ọnọng

²⁹ Ikyua ya yẹ ni, aba nu na aki ba nga ukushi nga. Aba ju si, “Itimi Ọnọng wẹ agho kpaa uvulu ashi nadidu!

³⁰ Aghoṇi ime tẹri si, ‘Ace agho ki ba kọ utumu mi na acẹ mi, ka ashi kọ na akọ jee mi nga ba.’

³¹ Akyua ni ime kọ ye mi nga ba, ni ime ba ni ime sọ ju iminimini na amusum ka ayeni ngaa ka ajiya Israila.”

³² IYahaya ba yeni nga si, “Imẹ nu Aghing kini ikhimi kọ ni iso shulu ka yaya ki ba cica ka aya nga.

³³ Akyua ni ime ye mi ngaa ba, Onong na atuma mi uju iminimini na amusum nga teri mi si, 'Aghomani ingo nu na Aghing Onong shulu ki cica ka aya nga ni, anga shi agho uju iminimini na Aghing Onong.'

³⁴ Ime erəkwyue mi nu kindo ki ma aipang shi ajiya ri ni Anọ Onong ngaa."

Aghomani akyo uyii IYesu

(IMat 4.18-22; IMar 1.16-20; ILuk 5.2-11)

³⁵ Ikyua ya yee ni, iYahaya ting ko kadu kina agha apai kide aghoyii ngaa.

³⁶ Aba nu iYesu na aso wor, na aba ju si, "Nu, itimi Onong wudu!"

³⁷ Aghoyii ngaa agha apai ra ya koo upii nga ni, aba yii iYesu.

³⁸ IYesu ya tee ki nu na aso yii ngaa ni, aba ghulu bo si, "Ikembō ni inu so wang?"

Aba teri nga si, "Aghomee, abi wo ni ingo ci ko?"

³⁹ IYesu ba yira bo si, inu ba ka inu ba nu." Ava ba ki ba nu uka uci nga, ni ava ci ila bo kini inga ka awii ra, aci ko ukadu kini nga ki wiya ya.

⁴⁰ Andrawus, anayuru iSiman iBitrus shi aghaye kide agha apai na ayii iYesu no umani akoo upii iYahaya kaya iYesu.

⁴¹ Andrawus zono wang anayuru nga iSiman, asi, "Ayo ko peni Aghofoo, iKristi."

⁴² Aba kyaa na iSiman kukushi iYesu.

IYesu nu nga na asi, "Ingo shi iSiman anọ iYahaya. Aki yoro ngo si iKefas ko iBitrus, angọ yeni si utii."

IYesu Yoro iFilibus kina iNataniyel

⁴³ Ikyua ya yee ni iYesu wang kyaa aGalili ni, aba ya peni iFilibus ki ju nga, "Yii mi."

⁴⁴ IFilibus ni agha aBetsaida ngaa, ifong Andrawus bo kina iBitrus.

⁴⁵ IFilibus ya peni iNataniyel ki teri ngaa si, "Ayo peni ajiya umani awoo ila nga kide umee iMusa, kina erewo agho pii ko oto Onong, iYesu agha aNazaret, anọ iYusufu."

⁴⁶ INataniyel ba ghulu si, "Iligba ima ididuma yo ki kunu ka aNazaret?"

IFilibus ba ju nga si, "Ba ko ingo ba nu."

⁴⁷ IYesu ya nu iNataniyel na aki ba ukushi nga ni, aba ju si, "Nu agha Israila aipang, aghomani ashi na ateri kide nga ba."

⁴⁸ INataniyel ba ghulu iYesu si, "Abi wo ni ingo yemi ko?"

IYesu ba yira nga si, "Ime nu ngo ki erapiya osho uwe na iFilibus ko yoro ngo ngaa ba."

⁴⁹ INataniyel ba yira iYesu si, "Aghomee, ingo shi Anọ Onong! Ingo shi agom Israila!"

⁵⁰ IYesu ba yira nga si, "Ingo ma aipang ko no umani ime teri ngo si, ime nu ngo ki erapiya osho uwe? Ingo ki nu uma umani ucee kindo."

⁵¹ IYesu va khimi uteri nga ko si, "Aipang ni ime so teri nu, inu ki nu ayaya na ashi aye, atuma Onong ki shi ko kila na ashulu kaya Anọ Ajiya."

2

IYesu sa ni amusum tee amusum Ikolo na ashe

¹ Awii itai ni, asa sra agya ubiya ka aKana anga aGalili. Ayuru iYesu shiya ko ukaa.

² Ako yoro iYesu kina aghoyii nga agya ubiya.

³ Amusum ikolo na ashe ya kpee bo ni, ayuru iYesu ba teri ngaa si, "Amusum ikolo na ashe bo kpee bo."

⁴ IYesu ba yira ngaa si, "Ayiri, ikembō sa ni ingo ba ukushi mi? Akyua mi ta ko ba wo ba."

⁵ Ayuru nga ba teri agira nga si, "Inu ju imumani asa no uju."

⁶ Akyua ra ni, ukyo na amusum utin ugha umani aker na atii ni aYahudawa ka hwuru irighe wo shiya ko ukaa. Kologba ka la ima umra amusum araji.

⁷ IYesu ba teri bo si, "Sa amusum ko ukyo na lilai. Aba sa ya ki tili wo na lilai.

⁸ Aba teri bo si, "Ka akyakyua ri ni, inu vo ace ka inu ya ma agha aghaghe na agya." Aba vo amusum ki ya ma ngaa.

⁹ Agha aghaghe na agya ya piya amusum ki koo ni ako tee anga ikolo na ashe ni ata ye ngaa uka umani aba ni bo ko ba, (agira ye uka umani avo amusum wo), agha aghaghe agya ba yoro agheme asasa ki kyaa ugee uye ko,

¹⁰ ni asi, "Kwinga ka zono uma amusum ikolo na ashe adaduma, na ato ba na angọ umani ata fuma bo adidu ba insi akyeng ko sa ki shuu ni. Ingo ni ingo so amusum ikolo

na ashe adaduma, akyua ri kọ ni ingo woo kọ!”

¹¹ Udii wọ shi ima usa uwo ica iye ni iYesu ju ka aKana anga aGalili, ki yeni ujoọ nga; ni aghoyii nga ma aipang ni ngaa.

¹² Aya kpee ni, aba wor kyaa aKafar-nahum kina ayuru nga, kina anayuru nga, kina aghoyii nga; aya ci kọ ukadu ki la anirawii wọ.

IYesu Yeri Ona Onong

(IMat 21.12-13; IMar 11.15-17; ILuk 19.45-46)

¹³ Akyua usra agya ubulu aYahudawa ya ba ayayo ni, iYesu ba kyaa Urushelima.

¹⁴ Kide Ona Onong ni, aya peni ni ajiya sọ gbara inaa kina atem kina ukhimi, ni agho user ufe shi ka atebur bọ.

¹⁵ IYesu va keri aiwili na anii, ava kla bọ nadidu bọ kina atem kina inaa kide Ona Onong. Ava naa ufe umani agho user sọ ju ki vila atebur nga kọ.

¹⁶ Aba teri agho gbra ukhimi si, “Inu kpaa uma nu wọ kọ ukadii! Inu ba tee nọ Ona Ate mi uka la ize ba!”

¹⁷ Aghoyii nga wa shuni sa awọ si, “Usa ikwyi uyoo ona ngo sọ la kono ugha wọ ni.”

¹⁸ AYahudawa va ghulu ngaa si, “Aligba amaa uwo ica ngaa ni ingo ki yeni ayọ ungo umani uyen ẹrekyuọ ni ingo ju uma ri kọ?”

¹⁹ IYesu ba yira bọ si, “Inu pulu Ona Onong ri kọ, ime ki shang wọ kide na awii atai.”

²⁰ AYahudawa ba ju si, “Akpaa anyi ishi-nari na atin na asọ vra ona Onong ri! Ingo si ingo ki shang wọ kide na awii atai?”

²¹ Ni, Ona Onong umani iYesu sọ pii kaya wọ shi ẹrenoma nga.

²² Kọ utumu umani asang kọ ukpo ni, aghoyii ngaa shuni si asa teri kindii; ni ava ma aipang nọ upii Onong kina imumani iYesu sa teri.

²³ Akyua umani ashi ka Urushelima ka usra agya ubulu ni, ajiya na pam ma aipang nọ uca nga nọ umani anu uma usa uwo ica na asọ ju.

²⁴ Ni iYesu ta yira nga bọ ba ka aye bọ nadidu bọ nagigang.

²⁵ Ata wang ngaa agho umani aki teri ngaa ima kaya ajiya ba ka aye imumani ishi kide ikwyi kwinga.

3

INikodimus ba ukushi iYesu

¹ Ace ajiya aghono uca si iNikodimus shi kọ, aghaye kide aFarisiyawa, agha aghaghe aYahudawa.

² Ajiya nga ba ukushi iYesu na atii, ater iga si, “Aghomee, ayọ ye si ingo ni aghomee umani aba kukushi Onong ngaa; ki ba aghomani aki bra uju uma usa uwo ica ri ba sa aghomani Onong shi kini ngaa.”

³ IYesu ba yira ki teri si, “Aipang, ime sọ teri ngo, ba aghomani aki bra unu ẹregom Onong, sa azono khimi ujee ngaa kọ.”

⁴ INikodimus ba yira ngaa si, “Aki jee ajiya nagyi ni ashi kọ la awii apai? Aki va ghila ngaa ide afo ayuru nga ka aba jee ngaa unga ipai?”

⁵ IYesu ba yira nga si, “Aipang, ime sọ teri ngo, ba aghomani aki bra ughila ide ẹregom Onong ba, sa ajee nga na amusum kina aghing.

⁶ Imumani ajiya jee ni, ajiya ngaa, imumani aghing jee ni, aghing ngaa.

⁷ Ba woo ica nọ umani ime si, ‘Iyiya ni, sa ajee nọ ka ayaya ba.’

⁸ Uwuru ka te ki kya wọ oka nọ uhwiya, ni inu ka kọ ishimi nga, ni inu ta ye uka umani ukunu wọ kono oka ni oki kya wọ kọ ba. Kindii wọ ni aghomani ajee ngaa na aghing shi kọ.”

⁹ INikodimus ba ghulu iYesu si, “Nagyi wọ ni udii ki ba kọ?”

¹⁰ IYesu ba yira nga si, “Ingo ni aghomee aghaghe nga ki Israila, ni ingo ta kpele ngo uma ri ba?”

¹¹ Aipang ni ime sọ teri nọ, ayọ ka pii kaya imumani ayọ ye wọ, ni ayọ sọ ba yeni nu imumani ayọ nu, kindi ni inu toọ nọ okoọ imumani ayọ teri nu.

¹² Ime teri nu kaya uma ashi ri ni inu ta ma nu aipang kọ ba, nagyi wọ ni inu ki to ma aipang kọ nọ uma ni ushi unga ayaya?

¹³ Ba agho umani ako kyaa ayaya ba, Anọ Ajiya kayu nga umani asuu ka ayaya ngaa kọ akyaa.

¹⁴ “Kono umani iMusa zee iyọ utii uyeri ka aghumu ni, kindii wọ ni iyiya na aze Anọ Ajiya kọ,

¹⁵ ka nadidu aghomani ama aipang ni ngaa ni, aki peni okyuo ni ushi wo na amaa ba.

¹⁶ “Ka Onong yoo ashi nagigang ki ma Anọ nga ka aye, ka aghomani ama aipang ni ngaa ni, aba kpoo ba, na asa peni okyuo ni ushi wo na amaa ba.

¹⁷ Onong ta tuma ngaa na Anọ nga ka aba wa ashi ashuwa ba, ashi ni, apeni ufoo kukushi nga.

¹⁸ Nadidu aghomani ama aipang na Anọ Onong ni, aki wa bo ngaa ashuwa ba. Nadidu aghomani ata ma bo aipang ni ngaa ba ni, akọ wa nga ashuwa wudu ka ata ma nga aipang no uca Anọ aye Onong ba.

¹⁹ Umani ashuwa shi we, uyeri ghila ashi, ni ajiya cee no uyoo itii kina uyeri, ka uma uju bo ni unga akakiya bo.

²⁰ Ka aghomani aka ju akakiya ni atoo ngo uyeri, aka va ba nga oka uyeri ba ka aba nu uma uju nga ba.

²¹ Agho ju aipang ka ba oka uyeri, ka anu ka ayaye si uma uju nga ni, Onong ta nga avo wo.”

Imumani IYahaya Yeni kaya IYesu

²² Aya kpee kindo ni, iYesu kina aghoyii nga ba sang ki kyabo ishee erebo aYahudiya. Akpaa akyua na ci ko ukadu, na aso ju ajiya iminimini.

²³ IYahaya so ko ju iminimini ka Aion ka ayayo aSalim, ka amusum shi ya na pam ko ukadu. Ajiya kyeng na aju bo iminimini.

²⁴ Aju umari na akọ ta bo iYahaya kide uboo itii ba.

²⁵ Ni aghoyii iYahaya tee agho la ilang kina ace aBayahude kaya itali uhuru ka ahuru irighe konu umani umee iMusa yeni ni.

²⁶ Aghoyii ba kyaa ukushi iYahaya agho uju iminimini kiya teri nga si, “Aghomee, ajiya umani inu shi kini ngaa ka udaa ugee igho Urdun, aghomani ingo ki kirekwyue ngo teri upii kaya nga ra, awudu na aso ju iminimini, ni kwinga so kyaa ukushi nga.”

²⁷ IYahaya ba yira nga si, “Ba aghomani aki bra uyira ima ba sa ama nga ka ayaya.

²⁸ Inu ka kyakwyue nu ni inu shiya ko uka ka asi, ‘Ime shi aghofoo ba, atuma mi ki ime la nga ite wo.’

²⁹ Agho shi na ayiri asasa nga shi agheme asasa. Ayikyo agheme ka tara ka akọ erewyue nga, aka koo ikwyifu nagigang no okoo erewyue agheme. Kindo wo ni ikwyifu mi hwura wo.

³⁰ Iyiya yo ni ajiya nga so khimi ni ime sa vuu mi utumu.

Aghomani aba ka ayaya

³¹ “Aghomani aba ka ayaya cee kwinga. Aghomani aba ka asing ni, agha asing ngaa, na aka pii kaya uma asing wo. Aghomani aba ka ayaya ni, acee kwinga.

³² Aka teri imumani anu ki koo wo, nadidu kindo ni, ba aghomani ayira ima uteri nga.

³³ Ni aghomani ayira uyeni amaa nga ni, a yira wudu si, iyiya ni Onong na agha aipang nga.

³⁴ Ka aghomani Onong tuma ni, upii Onong wo na aso teri, ka Onong ma nga aghing nga angọ umani ashi na amaa.

³⁵ Ate yoo Anọ, ama kwike ki ivọ nga.

³⁶ Nadidu aghomani aso ma aipang ka anọ ni, ashi na okyuo no ushi wo na amaa ba. Nadidu aghomani ata yira nga Anọ ba ni, aki peni nga okyuo no ushi wo na amaa ba, anang Onong ki shi kaya erekwyue nga.”

4

IYesu Kina Ace Ayiri Ka ASamariya

¹ AFarisiyawa ya kong si iYesu so pee Aghoyii nga, na asha ju bo iminimini ki gina iYahaya ko.

² Ni ba iYesu nga ki ekerekywue nga so ju iminimini ba, aghoyii nga bo.

³ IYesu ya kong Ila imumani iba ni, ava ya aYahudiya ki vuu nga aGalili.

⁴ Iyiya yo ni iYesu kyeng ide aSamariya.

⁵ Ava ba ide ice ifong ka aSamariya ayoro si aSaikar. Ifong shi ayayo kina erebo umani iYakubu ma Anọ nga iYusufu ka akyua ra.

⁶ Akadu wu ni irijiya iYakubu shi ko. IYesu ya kiya no kyeng ni, ava cicaa ka anyu irijiya. Udi ba kina abiyate atinong ko.

⁷ Ace ayiri agha aSamariya va ba uvo amusumu. IYesu va teri nga si, “Ma mi amusumu ki ime sa.”

⁸ Aghoyii nga kọ ghila bọ idẹ ifọng ka ya ghe imila.

⁹ Ayiri ra agha aSamariya va tẹri iYesu si, “Nanyi wu ni ungo ni aBayahude nga ni ingo ki shor mi amusum usa, ime aghomani ime shi ayiri agho aSamariya?” Ka aYahudawa ka kyoo bọ agho aSamariya ba.

¹⁰ IYesu va yira nga si, “Ingo ta ye uma Onong, kina aghomani atẹri ngo si, ‘Ma mi amusum usa ni,’ ingo ta kọ shor nga ni ata kọ ma ngo amusum uma okyuo.”

¹¹ Ayiri va tẹri IYesu si, “Agha aghaghe, Ingo shi ngo ni ima uvo amusumu ba, irijiya shi ikyuu. Ni abi kọ nọ peni adibi amusumu uma okyuo kọ?”

¹² Ta ingo gina ate yi iYakubu le, aghomani aya yi irijiya ni, anga ki kirekwuye nga, kina anọ nga, kina ikina nga, asa amusumu nga le?”

¹³ IYesu va yira si, “Aghomani asa amusumu ri ki va kong idafọ na amusumu.

¹⁴ Ki nadidu aghomani asa amusumu mani iki ma nga ni, aki sọ kong idafọ na amusumu ba ka aya ta kọ sang asing. Amusumu mani iki ma nga ni aki tee nga angọ uma okyuo umani ushi wọ na amaa ba.

¹⁵ Ayiri va tẹri nga si, “Aghaghaghe, ma mi adidu amusumu, ki ima sọ kong idafọ na amusumu ba, ki ime ma sọ ba ukadi uvo amusumu ba.

¹⁶ IYesu va tẹri nga si, “Ya yoro agheme ngo kọ ba uke.”

¹⁷ Ava yira ki tẹri si, “Ita shi mi na agheme ba.” IYesu va tẹri nga si, “Ingo tẹri aipang nọ mani ingo tẹri si ushi ngo na agheme ba.

¹⁸ Ka aipang nga shi si, ingo kọ biya agheme atong, aghomani ingo shi kini nga ka aikyua ri ni ba agheme ngo nga ba.”

¹⁹ Ayiri va tẹri iYesu si, “Aghaghaghe, ime kyoo ni ongo na agho pii kọ oto Onong nga.

²⁰ Anirakpepe nọ shor Onong ki itili ri. Ni inu aYahudawa tẹri si Urushelima bọ kpaa nọ mani jọ Onong kọ.”

²¹ IYesu va yira nga si, “Ayiri, ma aipang ki imumani isọ tẹri, akyua ki ba mani ajiya ki jọ bọ Ate ki itili ra ba, ko Urushelima ba.

²² Inu ajiya aSamariya inu sọ ta agho ki imumani inu ye nu ba. Ki iyi aYahudawa ye imumani iyi sọ ju, ka ufoo kunu kide

aYahudawa kọ.

²³ Ni akyua ki ba, kaa akọ ba, na agho ujọ aipang aki jọ Ate kide aghing, kina aipang, ka Ate wang idi igho ajiya ka ajọ nga.

²⁴ Onong ni aghing ngaa, agho ujọ nga ni, asọ jọ nga kide aghing, kini idẹ aipang.”

²⁵ Ayiri va tẹri iYesu si, “Ime ye si aghofoo mani ayoro nga si iKristi ki ba. Insi aba ni aki yeni yi kwike.”

²⁶ IYesu tẹri nga si, “Ime agho pii ni ngo, ime shi inga.”

²⁷ Asọ kpee upii wudu ni aghoyii nga va vuu, ava wo ica konọ mani anu ni asọ pii na ayiri. Ni ba aghomani atẹri nga si, “Ikembọ nọ wang?” ko na awulu nga si, “Ikembọ sa ni osọ pii ni nga?”

²⁸ Ayiri ra vasa ya ikyo nga ya kọ ukadu ki kyaa idẹ ifọng ki ya tẹri ajiya,

²⁹ “Inu ba, ku ma nu ajiya mani atẹri mi kwike mani ikọ ju! Ta anga shi aghofoo ra?”

³⁰ Ajiya va hwuu kide ifọng ki ba ukushi iYesu.

³¹ Ashi kide udu wudu ni, aghoyii iYesu va shor nga ki tẹri si, “Aghomepe, la imila.”

³² Ni iYesu va tẹri bọ si, “Ime shi ni ice imila mani inu ye nu ice ima kaya ba.”

³³ Aghoyii nga va wulu ace bọ si, “Ta ace agho ma nga imila le?”

³⁴ IYesu va yira si, “Imila mi yọ shi mani iju uwang aghomani atuma mi, ki ime va kpee utina nga.

³⁵ Ba inu ka tẹri si, ‘Ipiri inari yọ she nọ curu imila ba?’ Kindo ni ime sọ tẹri nu, inu irite na biboro, iyesi si, ito ucuru.

³⁶ Agho curu imila sọ peni oka nga, aka va curu ima upeni nga ki kya okyuo utaa amaa kọ, ka agho pila na curu ka ju ikwyifu.

³⁷ Akyua ra kọ ni, ighang upii ra ni aipang nga, si, ‘Ace agho pila, ace gho curu imila.’

³⁸ Ituma nọ curu imumani uta kong nu olo kaya ba. Ace agho bọ kong olo, inu ni inu la udong usher bọ.”

³⁹ Agho aSamariya napam kide ifọng ma aipang ni iYesu kọ upii ayiri ra mani atẹri si, “Atẹri mi nadidu uma mani ikọ ju.”

⁴⁰ Agho aSamariya ya ba ukushi iYesu ni, ava shor nga sa aci kini bọ, ava ci ni bọ awii apai.

5

⁴¹ Ajiya napam vasa ma aipang ni iYesu kaya upii nga.

⁴² Akyua ra kọ ni agho aSamariya tẹri ayiri si, “Aikyua ri ni iyi ma aipang kọ, ba si imumani ọsọ tẹri yọ ba, kiyi ka kyakwyue yi kọng, kiva ma aipang si ajiya ri nga shi aghofoo asing.”

IYesu Lẹni na Anọ Agho Tẹri Ashuwa

⁴³ Aya la awii apai ni iYesu va sang ki isii aSamariya ki kyaa aGalili.

⁴⁴ Ki iYesu ki ẹkẹrẹkywue nga kọ tẹri si, “Atina Onong ka ata shi nọ ujoọ ki ẹrẹbong nga ba”.

⁴⁵ Aya foma aGalili ni, agha aGalili va yira nga kini ivọ ipai, ki ibọ ma kya agya ubulu kọ Urushelima, anu imumani iYesu ju.

⁴⁶ IYesu va vuu nga ifong aKana ka aGalili, ọka mani atee amusumu ikọlọ nashi. Ọka ni ace atina utẹri ashuwa aghomani anọ nga shi akyuọ ba ka aKafar-nahum.

⁴⁷ Ajiya ra ya kọng si iYesu wẹ na vuu nga aGalili kọ sang ka aYahudiya ni, ava kyaa ọkọ shi nga kiya shor nga kaya lẹni na anọ nga aghomani ashii ki anyu ukpo.

⁴⁸ IYesu va tẹri nga si “Insi inu ta nu nọ amaa kini uma ọsa uwo ica ba ni, inu ki ma nọ aipang ba ko nazii.”

⁴⁹ Atina ọka utẹri ashuwa va tẹri iYesu si, “Aghaghaghe, ba ki ma kẹẹ ka anọ mi kina ma kpoo ba.”

⁵⁰ IYesu va tẹri nga si, “Wor ka anọ ngo ki ba akyuọ.” Ajiya nga ma aipang ki imumani iYesu tẹri nga, ava walu.

⁵¹ Ashi kọ utira ukyaa ọna nga ni, agira vasa takwyue ni nga ava tẹri nga si, “Anọ ngo kọ ba akyuọ.”

⁵² Ava wulu nga agolọ mani aba akyuọ kọ. Ava tẹri nga si “Amushẹ ki na awa ayeng anga atinong ni ufuru ẹrẹnoma sher nga kọ.”

⁵³ Ate Anọ va kpẹlẹ si akyua umani iYesu tẹri nga si “Wolu, ka anọ ngo ki ba akyuọ kọ.” Ajiya kina agho ọna nga va ma aipang ni iYesu.

⁵⁴ Udiwu shi utina uwo ica unga ipai mani iYesu ju kọ sang nga ka aYahudiya ki kyaa aGalili.

IYesu Lẹni na Agunu ka Igho ABetasda

¹ Aya kpẹẹ ni, iYesu va wolu ki kyaa Urushelima kọ uce usra agya aYahudawa.

² Kọ Urushelima ni ice igho na amusum shiya angọ mani aghimi nọ ageẹ ọtong. Kina ijiya aYahudawa ni ayoro si ABetasda. Udidu igho ushi ayayo kina anyu ubọ na Atem.

³ Ageẹ ra yọ na adumu, kina afoo kina agunu na agho shomọ ivọ napam kọ gheli na molu kọ.

⁴ Asọ sha ka zọọ amusumu nga ni. Ki ace agolọ ni Atina Onong ka shulu ki zọọ amusumu nga, Avasa lẹni ki igho idumu mani ashii kini yọ.

⁵ Ukadu ni ace ajiya shiya akọ la anyi ishitali na ananari kini udumu nga.

⁶ IYesu ya nu nga na yẹẹ ni, aye si ajiya nga kọ tiri wọ nọ udumu nga, iYesu va tẹri ajiya si, “Ingọ wang Lẹni?”

⁷ Adumu nga va yira nga si, “Aghaghaghe, ishimini na agho mani aki shẹ mi kọ ki ghila igho ka kyua mani asọ zọọ amusumu nga kọ ba. Insi imẹ sher si imẹ sọ ghila ni ace agho sa la mi ite kọ.”

⁸ IYesu vasa tẹri nga si, “Sisang, kọ kpaa ishoro ngo, kọ kyeng ila ngo!”

⁹ Kaidu agolọ ni agho vasa lẹni, ava kpaa ishoro nga ki wolu. Idi ima ba ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁰ Kindo ni AYahudawa vasa tẹri ajiya mani a lẹni ni ngaa si, “aidi ni awii wuru kọ, kono umẹ IMusa ni ikikya yọ na akpaa ishoro ba.”

¹¹ Ajiya nga vasa yira bọ si, “Aghomani a lẹni ni mẹ, a ngaa tẹri si imẹ kpaa ishoro mi ki wolu.”

¹² Avasa ghulu nga si, “Inga shi aidi ajiya mani atẹri ngo si kpaa ishoro ngo ku wolu?”

¹³ Aghomani a lẹni ni ngaa ni, ata ye ti inga lẹni ni ngaa ba, ka ajiya shiya napam kọ ukaa, iYesu vasa wolu kide majiya.

¹⁴ Ana kyua nazii ni, iYesu vasa peni nga kide Ona Onong, ki tẹri nga si, “Nu ni, ingo lẹni! Ni, ma sọ ju avulu ba, ki imumani iceẹ idi nọ ububi ma ba ngo ba.”

¹⁵ Ajiya nga vasa wolu kiya tẹri aghakakong aYahudawa si, iYesu nga lẹni ni nga.

¹⁶ Kindo ni avasa tee agho ma iYesu olo, ka aso ju udibi uma ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁷ IYesu vasa teri bo si, "Ate mi so ju utina ko ta kai kyua ri, ime ma ka ju."

¹⁸ Udi upii sa ni aYahudawa khimi uwang iYesu sa apii nga ko. Avasa teri si, "Ba si acee imumani ateri ka awii uwuru aYahudawa ba, ka ateri si ate nga Onong ngaa, ka ama si anga shi Onong wudu."

Ereğoro IYesu Anọ Onong

¹⁹ IYesu vasa yira bo si, "Iyiya, iso teri nu, Anọ ka ata ju ice ima, ka yayu nga ba, si imumani anu na Ate ka ju. Ki ididu imumani Ate ka ju, iyọ ni Anọ ka ju.

²⁰ Ka Ate yoo Anọ, aka va yeni nga uma mani inga ki ekerewue nga ka ju, aki va yeni nga itina mani icee idibi, ka inu wo ica.

²¹ Kono umani Ate ka sang agho ukpuru ka apeni ikyuọ ni, kindo ni Anọ shi na akyuọ ka agho umani ayoo.

²² Ate ra ju ace agho ashuwa ba, Na va ma Anọ ereğoro uju kwinga ashuwa,

²³ Ka ajiya naidu joọ Anọ, kono mani aka joọ Ate ni. Naidu aghomani ata joọ Anọ ba ni, aka ta joọ ate mani atuma nga wudu ba.

²⁴ "Iyiya, iso teri no, Naidu aghomani aka kong upii mi, kiva ma aipang ka aghomani atuma mi ni, ashii no okyuọ utaa amaa. Aki ju nga ashuwa ba, ako bulu ukpo ki peni okyuọ.

²⁵ Iyiya ni so teri no, akyua ki ba, ako ba ma, na agho kpuru bo ki kong erewue Anọ Onong, aghomani akong ki lang.

²⁶ Kono mani Ate ki ekerewue nga ni erepiya okyuọ ko ni, kindo ni asa si Anọ nga tee erepiya okyuọ ko.

²⁷ Ava ma nga ereğoro uju ashuwa ki nga ni Anọ ajiya nga.

²⁸ Inu ma woo ica na udi upii ba, ka akyua ki ba mani aghomani ashii kide na alor ki kong erewue nga,

²⁹ Ka akunu. Aghomani aju uma ododoma ki sisang, ka apeni okyuọ, ni aghomani aju utaa aipang ni, aki sisang ka va ju bo ashuwa.

³⁰ Ime ka bra mi uju ima ka ayayu mi ba. Ime so ju ashuwa kono umani Onong teri yi si iyi ju ni. Kindo ni ashuwa anga aipang

ko, ki ba ima ushi kide ikwyi mi yo ni iso ju ba, ki ima ukunu kukushi agho utuma mi yo.

Agho Tara IYesu

³¹ "Ipeni ime tara erewue mi ni, ni ima teri mi shi yo aipang ba.

³² Ka ace gho shi wu ni aki tara mi, ni iye si imumani aki teri kaya erewue mi ni aipang nga.

³³ Inu tuma ajiya kukushi iYahaya, inga vasa teri no aipang.

³⁴ Kindo ni ira toro mi na utara ajiya ba. Ime teri kindo ka inu peni ufoo.

³⁵ IYahaya ni ogbelemo ula ugha ko, ongo uyeri ko, ova ma aipang ko ju ikwyifu naigang kono uyeri nga ka ana golo nazii.

³⁶ Ni ime shi ni anga me agho tara mi angoman agina agho tara iYahaya ya kaya erewue mi. Uma mani iso ju, ongo mani Ate mi ma mi si ju, obo shi uma umani uyeni amaa, ate mi ngaa tuma nga.

³⁷ Ate mani anga tuma mi anga ki ekerewue nga yeni aghomani atara mi. Inu sono ko kong nu erewue nga ba, inu sono ko nu no umani ashii ba.

³⁸ Ighang nga ci yo ki ikwyi nu ba, ki nu ta ma nu aipang kukushi aghomani Ate tuma ba.

³⁹ Inu so shuwa upii Onong, ko ukyoo nu ki ikwyi ki peni okyuọ utaa amaa kide bo. Idibi ipii Onong iyọ ki tara mi.

⁴⁰ Kindo ni inu toro no ba oko shi mi ko peni okyuọ.

⁴¹ "Ime ka ta yira mi ujoo kukushi shi baiya ba"

⁴² Ki ime ye nu, iva sa ye si inu shi nu no uyoo Onong kide ikwyi nu ba.

⁴³ Ime ba kide no uca Ate mi, inu ta yira mi ba, ipeni ace agho ba kide no uca erewue nga ni, inu ki yira nga.

⁴⁴ Nanyi ko ni inu ki ma aipang ka akyua umani inu wang peni ujoo kushi ace nu, ni inu ta wang no peni ujoo mani ukunu kukushi Onong umani anga shi ka ayayu nga ba?

⁴⁵ Inu ma teri si iki kyaa ashuwa nu kukushi Ate yi ba. Agho ki kyaa ashuwa nga shi iMusa, umani inu sa ikwyi si anga ki foo nu.

⁴⁶ Tɛri si inu ma aipang ni iMusa ni, inu ta kɔ ma aipang ni ime, ki iMusa wɔɔ kaya ɛrɛkwyue mi.

⁴⁷ Ipeni inu ra ma nu aipang kini imu-mani awɔɔ ba ni, nanyi kɔ ni inu ki ma aipang kɔ?”

6

IYesu cee ajiya Araji ushɔ Atɔ

(IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17)

¹ Awii ra ya woru bɔ ni, iYesu va bulu ki kyaa udaa ugeɛ ɛrɛyɛma aGalili, aka ba yɔrɔ wɔ si ɛrɛyɛma aTibariya.

² Ikir baija lite nɔ uyii nga, ka anu amaa nɔ uma umani asɔ ju na adumu.

³ IYesu va kila nga izizɛ ki cica kina atina nga.

⁴ Ka akyakyua ri ni, agya ubulu ya sɔ ba ayayo.

⁵ IYesu ya sang ɛrɛkwyue ki nu ikir baija ni, aba tɛri iFilibus si, “Abi wɔ ni ayɔ ki ghɛ imila umani iki maa ajiya ri kɔ?”

⁶ IYesu ghulu iFilibus kindɔ ka amara nga wɔ ka aye imumani aki ju.

⁷ IFilibus ba yira nga ki tɛri si, “Ufɛ ipii itin aghɔtina ki maa yɔ na aghe imila umani kwinga ki peni na zɛɛ ba.”

⁸ Aghaye kidɛ atina nga aghonɔ uca si Andrawus, anayuru iSiman iYahaya va tɛri iYesu si,

⁹ “Ace ananɔ wɛ na asi ni agbɔ ubiredi itɔ kina itagbo ipai. Ikɛmbɔ wɔ yi idi ima ki ju na ajiya ri kindii?”

¹⁰ IYesu ba tɛri bɔ si, “Inu sa ajiya ka acica.” Uka ni ɔbɔng shiya nagigang. Aghɛmɛ va cica, afuma agha araji ushɔ atɔ.

¹¹ IYesu ba kpaa agbɔ ubiredi, aya kpɛɛ usa Onɔng iza ni, aba kau aghɔmani aci, aba bɔ nadidu imumani iki maa bɔ kɔ. Kindii wɔ na aju ni itagbo.

¹² Aya la ki suu ni, aba tɛri atina nga si, “Inu curu awo na ashe ka aba bra yɔ ba.”

¹³ Atina va curu awo ubiredi ki tii ka ɔkɔɔ ushɔ nɔ upai, awo umani ashe kidɛ agbɔ ubiredi utɔ kɔ umani ajiya kpɛɛ ula.

¹⁴ Ajiya ya nu amaa imu wo ica ni iYesu ju ni, aba tɛri si, “Aipang, anga shi aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng umani asi aki ba asing.”

¹⁵ IYesu ya kpɛɛ si, ajiya wang kpaa nga ni ɛrɛkyuɔ ka ama nga ɛrɛgom ni, aba vuu nga aya izizɛ kayu nga.

IYesu Kyeng kaya na Amusumu
(IMat 14.22-23; IMar 6.45-52)

¹⁶ Ughe ya kpaa ni, atina iYesu ka sang ki kyabɔ ɛrɛyɛma.

¹⁷ Akyua ra ni uka ya sang uba ni itii, iYesu sa kɔ sang nga uba ukushi bɔ ba. Atina va ghila bɔ idɛ ɔgbɔlɔ ki kpɛɛ ubulu kyabɔ aKafarnahum.

¹⁸ ɛrɛyɛma kpɛɛ utiyagha ka uce uwuru ɛrɛkyuɔ sɔ tɛ.

¹⁹ Aya tɛ ki fuma amel atai ko anari ni, aba nu iYesu na akyeng kaya na amusum, asɔ ba nga ayayo kina ɔgbɔlɔ. Atina va kɔɔ ɛrɛbata.

²⁰ IYesu va tɛri bɔ si, “Imɛɛ, ba kɔɔ ɛrɛbata ba.”

²¹ Aba tɔ yira nga kidɛ ɔgbɔlɔ. Kidɛ anakyua ni ɔgbɔlɔ nga fuma uka umani aki kyabɔ kɔ.

Ajiya Wang IYesu

²² Ikyua ya yɛɛ na ushe baija na aci ka uhwo udaa ugeɛ ɛrɛyɛma ba kpɛɛ si ɔgbɔlɔ uye wɔ ba ukaa, akpɛɛ si iYesu ta ghila nga ɔgbɔlɔ kina atina ba, atina nga bɔ kyaa kayu bɔ.

²³ Ace agbɔlɔ umani aba ka aTibariya tara kɔ ka ayayo kina uka umani ajiya la ubiredi wɔ kɔ utumu umani akpɛɛ usa Onɔng iza.

²⁴ Ajiya ya nu ni iYesu kina atina nga shi bɔ ya kɔ ukaa ba ni, aba ghila bɔ ɔgbɔlɔ ki kyabɔ aKafarnahum na asɔ wang iYesu.

IYesu nga shi Ubiredi uma Ukyuɔ

²⁵ Aya nu nga ka udaa ugeɛ ɛrɛyɛma ni, aba ghulu nga si, “Aghɔmɛɛ, agba awii wɔ ni ingɔ ki ba wɔ?”

²⁶ IYesu va yira bɔ si, “Aipang, ime sɔ tɛri nu, inu sɔ wang ka inu la ubiredi ki suu, ba si inu kpɛɛ si amaa uma usa uwo ica ni ime ju ba.

²⁷ Inu ba duma na uwang imila ni ika bra yɔ ba, inu ju utina kaya imila umani ishi yɔ na amara ba inga uma ɔkyuɔ utaa amaa. Imila umani Anɔ Ajiya ki ma nu yidii. Ka aya Anɔ Ajiya wɔ ni Ate Onɔng kɔ sa amaa uyeni nga uyira nu.”

28 Ajiya ba ghulu iYesu si, “Ikembō na ayō ki ju ka ayō hwura uma umani Onong wang?”

29 IYesu ba yira bō si, “Imumani Onong wang si inu ju yē, inu ma aipang ka aghōmani atuma.”

30 Ajiya va ghulu iYesu si, “Aligba amaa uwo ica nga ni inu ki ju ka ayō nu ni ayō ma aipang ni ingo. Ikembō ni ingo ki ju?”

31 Ananirakpēē bayō la umanna ka aghumu, kōnō umani awōō upii Onong si, “Ama bō imila ka ayaya ka ala.”

32 IYesu ba yira bō si, “Aipang, imē sō tēri nu, iMusa nga ma nu imila ra ka ayaya ba, Ate mi nga ka ma nu imila aipang ka yaya.

33 Imila Onong yō ka shulu ka ayaya na asing okyuo.”

34 Aba tēri nga si, “Aghō aghaghe, ka ma ayō ighō imila ri kwaligba awii!”

35 IYesu yira ki tēri bō si, “Imē shi imila uma okyuo, aghōmani aba ukushi mi ni, aki sō kōō nga idafō ba, aghōmani ama aipang ni imē ni, aki sō kōō nga idafō na amusum ba.

36 Kōnō umani imē tēri nu ni, inu nu mi, inu ta ma nu aipang ba.

37 Nadidu aghōmani Ate ma mi ni, aki ba ukushi mi, aghōmani aba ukushi mi ni, iki kla mi nga ba.

38 Ka imē shulu mi ka ayaya ki imē ba ju uyoo mi ba, uyoo aghōmani a tuma mi wō.

39 Uyoo aghōmani a tuma ni, imē ba vulu agha ayaye kō kide aghōmani a ma mi ba, imē sang bō ka awii usang asing.

40 Ka uyoo Ate mi wō si, nadidu aghōmani asō kra Anō ni, ki va ma aipang ni nga ni, ashi na okyuo utaa amaa, imē ki va sang nga awii usang asing.”

41 AYahudawa va duma kide ikwyi bō ni iYesu ka atēri si, “Imē shi imila ni ishulu ka ayaya.”

42 AYahudawa si, “Ba iYesu wē ri ba, anō iYusufu aghōmani ayō ye ate nga kina ayuru nga nadidu ba? Ikembō sa ka akyakyua ri na asi, ‘Imē shulu ka ayaya?’”

43 IYesu ba yira bō si, “Inu shee uduma ki ikwyi nu kina ace nu.

44 Ba aghōmani aki bra uba ukushi mi, in ba si Ate umani a tuma mi nga waa nga ba,

imē ki va sang adidu ajiya ka awii usang asing.

45 Awōō kide ērēwō aghō pii kō oṭō Onong si, ‘Nadidu bō ni Onong nga ki mēē bō.’ Nadidu aghōmani akōō, ki va mēē kukushi Ate ni, aka ba ukushi mi.

46 Ba aghōmani akō nu Ate in ba si aghōmani a kunu kukushi Onong ba, agna kō nu Ate.

47 Aipang ni isō tēri nu, nadidu aghōmani ama aipang ni ashi nō okyuo utaa amaa.

48 Imē shi imila uma okyuo.

49 Ananirakpēē nu la umanna ka aghumu, nadidu kindō ni akpuru bō.

50 Ni imila umani ika shulu ka ayaya ka nadidu aghōmani ala ni, aki kpoo nga ba.

51 Imē shi imila umani ika shulu ka ayaya. Nadidu aghōmani ala imila ri ni, aki peni okyuo ki ta kō sang asing. Imila ri ni inōma ērēnōma mi yō, ingo umani imē ki ma ka asing peni okyuo.”

52 AYahudawa ba tee aghō linang kina ace bō, asō ju si, “Nagyi wō ni ajiya ri ki ma ayō inōma ērēnōma nga ka ayō la?”

53 IYesu ba tēri bō si, “Aipang, imē sō tēri nu inkini inu ta la nu inōma ērēnōma Anō Ajiya ki sa ayi nga ba ni, inu shi nu nō okyuo kide nu ba wudu.

54 Nadidu aghōmani asō la inōma ērēnōma mi, na asō va sa ayi ērēnōma mi ni, ashi na okyuo utaa amaa, imē ki sang nga kō sang asing.

55 Ka inōma ērēnōma mi ni, imila aipang yō, ayi mi ni, uma usa aipang yō.

56 Nadidu aghōmani asō inōma ērēnōma mi, na asō va sa ayi mi ni, ashi kide mi, imē kō shi kide nga.

57 Kōnō umani Ate akyuo tuma mi ni, kaya nga wō ni imē sō cē wō, kindii wō ni aghōmani akpaa mi kina imila nga yō ni, aki peni okyuo kaya mi.

58 Imē shi imila umani ishulu ka ayaya. Ananirakpēē nu la umanna, nadidu kindō ni, akpuru bō, nadidu aghōmani ala imila ri ni, aki peni okyuo ki ta kō sang asing.”

59 IYesu tēri uma ri nadidu ka akyua umani asō mēē kide okō takwyuē aYahudawa ka aKafarnahum.

Iwōō Okyuo ni ishi yō na amara ba

⁶⁰ Ace agho bō na pam kide aghoyii nga ya kō kindo ni, aba ju si, “Udii upii ri ni, olo shiya, inga ki bra uyira wō?”

⁶¹ IYesu ye si aghoyii nga sō pii na ace bō kaya umēē nga ni, aba tēri bō si, “Udii umēē bra nu ikwyi wō?”

⁶² Nagyi wō ni inu kō wō ki ikwyi nu insi inu nu Anō Ajiya na asō kila nga oka umani aba wō?

⁶³ Aghing nga ka ma okyuo. Erenoma shi wō na akyuo uju ima ba. Upii ni imē tēri nu ni, aghing nga kina okyuo.

⁶⁴ Ace agho bō shi wō kide nu na ata ma bō aipang ba.” Ko kpaa ka akyua ni, iYesu ye aghomani ata ma bō aipang ba, kina aghomani aki gbura na wō.

⁶⁵ IYesu ba khimi utēri si, “Uwu sa ni imē tēri nu si, ‘Ba aghomani aki bra uba ukushi mi, sa Ate ma nga akyuo.’ ”

⁶⁶ IYesu ya kpēē upii nga ni, ajiya na pam kide aghoyii ya nga, asō yii bō nga ba.

⁶⁷ IYesu ba ghulu ushō na apai si, “Inu wang kō sang nu?”

⁶⁸ ISiman iBitrus ba yira si, “Ate, ukushi inga wō na ayō ki kyaa? Ingo shina upii nō uka ma okyuo umani ushi wō na amara ba.

⁶⁹ Ayō ma aipang, ayō va ye si ingo shi agha upipar Onong ra.”

⁷⁰ IYesu ba yira bō si, “Imē hwiya agho ushō na apai, aghaye nu ni ishēē wō.”

⁷¹ Asō yeni si iYahuda, anō iSiman Iskariyoti, ka anga ki gbura nga kō, ka anga ni aghaye nga kide ushō na apai.

7

Anayuru IYesu ta ma bō Aipang ni nga ba

¹ Aya sang ni iYesu ba kigor kide aGalili, ni ata wang nga ukyeng kide aYahudiya ba, ka aYahudawa na shiya kō akaduwang pii nga kō.

² Awii usra agya nō uzōō aYahudawa ya sang ju,

³ ni anayuru iYesu ba tēri nga si, “Ushi odoma ni ingo vuu kyang aYahudiya ka aghoyii ngō ya nu uma uwō ica nō osō ju.

⁴ Nadidu aghomani awang na aye nga nagigang ni, aki shō nga ni uma na asō ju ba. Insi ingo su ju uma ri ni, yeni ɛrɛkwyuē ngō ka ajiya ye ngō.”

6:69 IMat 16.16; IMar 8.29; ILuk 9.20.

⁵ Ka ibō anayuru iYesu ta ma bō aipang ni nga ba.

⁶ Ni iYesu ba tēri bō si, “Akyua mi kō sang wō ju ba, ukushi nu ni kwaligba akyua shi na kike.

⁷ Inu ni ashi ki bra wō tōō nu nga ba, imē ni ashi ta wang mi nga ba ka imē ka tēri utina akakiya ni aka ju.

⁸ Inu wor kya nu uka usra agya. imē ta ki kya mi ba, ka akyua mi kō sang wō ju ba.”

⁹ IYesu ya kpēē utēri bō udibi uma ri ni, ava zōnō laa nga ka aGalili.

IYesu kya usra agya ka Urushalima

¹⁰ Anayuru nga ya kpēē uworu kya bō uka usra agya ni, iYesu va woru kō uyuyi, ata woru nga ka ayayē ba.

¹¹ AYahudawa su wang nga kō okō usra agya, asō ghulu si, “Abi kō ni ajiya ri shi kō?”

¹² Kide ikir baijiya ni ajiya sō pii na ace bō kaya iYesu kō uyuyi. Ace agho bō sō tēri si, “Ajiya adaduma nga.” Ace agho bō si, “Kayi, asō dor ajiya wō.”

¹³ Ni ba aghomani abra utēri ila iYesu kide baijiya ba, ka asō hwiri ɛrɛbata aYahudawa.

IYesu Mēē kaya Usra Agya Uzōō

¹⁴ Aya fuma abiyatē usra agya ni, iYesu va ghila nga ide ɔna Onong ki kpene umēē.

¹⁵ Agha akakong aYahudawa va woo ica ki ghulu si, “Ikembō sa na ajiya ri ye uma nagigang ba si akō kya okō upila iwōō ba?”

¹⁶ IYesu va yira bō si, uma umani imē sō mēē ni, unga mē bō ba, unga aghomani atuma mi bōō.

¹⁷ Nadidu aghomani hwiya uju ima ni Onong wang ni, aki ye si umēē mi ba kō ukushi Onong, ba ukushi mi ba.

¹⁸ Aghomani amēē uma ɛrɛkwyuē nga ni, awang jōō ɛrɛkwyuē nga kō. Ni aghomani asō jōō aghomani atuma mi ni, anga shi agha aipang, ni ashi nga ni utaa aipang ba.

¹⁹ iMusa nga mēē nu ba? Ni ba ace aghomani asō yii umēē ba?”

²⁰ ajiya va yira si, “Ingo shi nō ushēē kide ngō. Inga bu bō wang pii ngō kō?”

²¹ IYesu va yira bō si, “Imē ju ima uwōō ica iye, ni inu woo ica nadidu nu.

²² IMusa ma nu upii si inu sho aghumu, anga kyo uju ba, ananirakpɛɛ bɔ. Kindɔ ni unu ka sho ananɔ aghumu ka awii uwuru aYahudawa.

²³ In kini aki bra usho aghumu na anɔ ka awii uwuru aYahudawa ni ka aju imumani umɛɛ iMusa tɛri ni, ikɛmbɔ sa ni inu kɔɔ anaa wɔ nɔ umani imɛ ma ɛrɛnɔma ɔkyuɔ ka awii uwuru?

²⁴ inu ba tɛri ajiya ashuwa ni ima ni inu nu ni ica ba, inu tɛri ajiya ashuwa ni ima ushi na birbɔ.”

IYesu nga shi Aghɔfoo?

²⁵ Na ace ajiya Urushelima tɛri si, “Ajiya ri nga na su wang na wang pii nga kɔ ri ba”

²⁶ Awɛ ni, asɔ pii ka ayaye, ata tɛri bɔ nga ice ima ba. Ta agha ite kɔ yira si anga shi aghɔfoo ni?

²⁷ Uwɛ ni, ayɔ ye uka ni ajiya ri kunu kɔ, akyua ni aghɔfoo aipang ki ba kɔ ni, ba aghɔ ki ye uka ni a kunu kɔ ba.”

²⁸ IYesu sɔ mɛɛ kide ɔna ɔnɔng ni, ava sang ɛrɛyue si, “Inu ye mi, inu va ye uka ni ikunu kɔ. Ita bami ni ɛrɛkyuɔ ɛrɛkwyue mi ba. Aghɔ utuma mi ni agha aipang nga, anga ni inu ta ye nu nga ba.

²⁹ Imɛ ni iye nga, ka ukushi nga kɔ ni imɛ kunu kɔ, anga tuma mi.”

³⁰ IYesu ya tɛri udibi uma ri ni, ajiya nga va wang utra ukpɛnɛ nga. Ni ba aghɔ piya nga ba, ka akyua nga ta kɔ ju wɔ ba.

³¹ Kindɔ ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu, na asɔ ju si, “Ni, akyua ni aghɔfoo ki ba ni, aki ju uma uwo ica ka acɛɛ uma ni ajiya ri ju ni?”

Aghite aYahudawa wang kpɛnɛ IYesu

³² AFarisiyawa kɔɔ uma ni ajiya sɔ tɛri kaya iYesu, ni afirist akakɔng kina aFarisiyawa va tuma aghɔ sha ɔna ɔnɔng sa ya kpini nga.

³³ IYesu yira bɔ si, “Akyua ni iki ci kini nu si na zɛɛ, akpɛɛ ni iki vuu mi ukushi aghɔ utuma mi.

³⁴ Inu ki wang mi, ni inu ta ki nu mi nga ba. Uka ni shiya ni uta ki bra nɔ uba ba.”

³⁵ AYahudawa va pii na ace bɔ ki ju si, “Abi wɔ na ki kyaa kɔ na ayu ta ki peni yi nga ba? Ta aki kyaa ukushi aYahudawa na ku furu bɔ na shi kina aghɔmani ashi

bɔ aYahudawa ba ni, ka aya mɛɛ aghɔmani ashi bɔ aYahudawa ba ku kadu ni?”

³⁶ Ikɛmbɔ na asɔ yeni na si, ‘Inu ki wang mi, ni uta ki peni mi nga ba?’ Ikɛmbɔ na asɔ yeni si “Uka ni imɛ shiya ni uta ki bra nɔ uba ba?”

Uta anyu Amusum uma ɔkyuɔ

³⁷ Awii upra usra agya, angɔ shi awii aghaghe usra agya ni, iYesu tara ki sang ɛrɛyue ki ju si, “Nadidu aghɔ kɔɔ usa amusum na ba ukushi mi ka aba sa.

³⁸ Nadidu aghɔ ma aipang ni me ni, ‘Avo mɛɛ amusum umɛɛ ɔkyuɔ ki kunu kide ikwyi nga,’ Kɔnɔ umani upii ɔnɔng tɛri ni.”

³⁹ IYesu sɔ pii kaya aghing ɔnɔng, anga ni aghɔ ma aipang ni nga ki yira, ka agha akyua ri ni a ta kɔ ma bɔ aghing ɔnɔng ba, ka ata ku jɔɔ bɔ iYesu ba.

Ajiya wang Iger kaya IYesu

⁴⁰ Ajiya ya kɔɔ udi upii ni iYesu tɛri ni, ava ju si, “Aipang, adi aghɔ ri nga si aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng ra.”

⁴¹ Ace aghɔ bɔ va ju si, “Adi aghɔ ri nga si aghɔfoo.” Ki ta ka kyua ri, aghɔfoo ri ni aGalili nga na kunu wɔ?

⁴² Ba upii ɔnɔng tɛri si aghɔfoo ki kunu kide ute uDauda ba?” Aki va kunu ka aBaitalami, anifɔng umani uDauda kunu kɔ ba?”

⁴³ Anyu bajiya va kau kaya iYesu.

⁴⁴ Ace aghɔ bɔ wang kpɛnɛ nga, ba aghɔmani abra piya nga ba.

Utaa Aipang Aghɔ ite AYahudawa

⁴⁵ Aghɔ sha ya vuu bɔ ni, afirist akakɔng kina aghite aFarisiyawa va ghulu bɔ si, “Ikɛmbɔ sa ni uta ba nu ni nga ba?”

⁴⁶ Aghɔ sha nga va yira si, “Ba ajiya na akɔ pii kina ajiya ri ni ba.”

⁴⁷ AFarisiyawa va tɛri aghɔ sha si, “Inu ni akɔ dor nu wudii?”

⁴⁸ Ta ace aghɔ shi wɔ kide aghɔ ite ko aFarisiyawa ni ama aipang ni nga?

⁴⁹ Ni iikir bajiya ri ni ata ye bɔ ice ima kɔ umɛɛ iMusa ba, ibɔ ni agha anyu ababi bɔ.”

⁵⁰ INikodimus aghɔmani akya ukushi iYesu ka akyua, agha aye kide bɔ, tɛri bɔ si,

⁵¹ Kọ umẹẹ iMusa ni ayọ taki bra bọ uwa ajiya ashuwa ba, sa akọọ ka anyu nga, ka ye ima ni asọ ju.”

⁵² Ava yira nga si, “Ingo ni agha aGalili nga na? Kra ide upii Onong kọ nu, ba ace aghọ pii kọ ọtọ Onong na ki ba ka aGalili ba.”

Ayiri na akpene ko Wang Agheme

⁵³ Kwinga va kyaa aca.

8

¹ Ni iYesu va wor kya izize na ashe uza-itun.

² Ni kikyuating ni iYesu va ghila nga ide ọna Onong. Ajiya nadidu va ba bọ ukushi nga, ava kọ cica na asọ mee bọ.

³ Na aghomee iMusa kina aFarisiyawa va ba na yiri na akpene nga na anye kina agheme. Ava sa nga na tara ka fate bọ.

⁴ Na ava ju iYesu nga si, “Aghomee, ayiri ri ni akpene nga na nye kina agheme.”

⁵ Ni, umee iMusa teri si ataa igho ri na atii sa akpuru bọ. Ni ingo ni ingo teri si ike?”

⁶ Aghulu nga kindi ri ka mra nga, ka peni uvulu na ki kya ni ashuwa nga. Ni iYesu va kpikpo, ki wọ iwọ ki erebo na anivo nga.

⁷ Aya dee kọ ghulu iYesu nga ni, ava sisang ki tara ki ju bọ si, “Nadidu agho na ashi nọ uvulu ba ni akyo uta ayiri ri nọ utii.”

⁸ Ni iYesu va kpikpo ki dee kọ wọ ki erebo.

⁹ Aya kọ kindo ni, ava dee kọ sang bọ kọ ukadu ka yila ye, kọ kpaa ka agho ite bọ ki ta agha azazi bọ, ki she iYesu nga ka yu nga, kina ayiri na tai kite nga.

¹⁰ Ni iYesu va sang ki tara, ki ghulu nga si, “Ayiri, abi na ashi kọ? Ba agho na awa ngo ashuwa ba ni?”

¹¹ Ava yira si, “Ba agho ba.” ni iYesu ju nga si, ime ma ta wa ngo nga ashuwa ba. wor, ni ba khimi uvulu kọ ba.”

IYesu nga shi Uyeri Ashi

¹² IYesu va khimi upeni na ajiya si, “Ime shi uyeri ashi. Agho yii mi ta ki kyeng nga kide itii ba, aki peni uyeri okyuo.”

¹³ Na afarisiyawa va ju iYesu nga si, “Ingo so yeni erekwyue ngo shi aipang nga ni ingo yira kọ ba.”

¹⁴ IYesu va yira bọ si, “Ko ni ime yeni erekwyue mi ni, uyira mi ni aipang nga, ki ime ye uka ni ukunu kọ, kini uka ni iki kya mi kọ. Inu ta ye nu uka ni ikunu kọ ba kini uka ni ikya mi kọ ba.

¹⁵ Unu ka kyua ashuwa kọ kyoo ajiya. Ime ni ika ju mi ace agho ashuwa ba.

¹⁶ Ko ni ime ki ju ashuwa ni, ashuwa mi ni aipang nga, ki imee kayu mi ba, ka Ate mi na atuma mi shi kini me.

¹⁷ Kide umee nu ni awọ si, inkini agha pai teri ima iyeng ra ni, iyya yọ na yira upii bọ ka aipang nga.

¹⁸ Ime ni ika yeni erekwyue mi, Ate agho tuma mi ni anga shi agha ipai.”

¹⁹ Ava ghulu nga si, “Abi wọ ni Ate ngo ra shi kọ?” iYesu va yira bọ si, “Inu ta ye mi nga ba, inu ta va ye nu Ate mi ba. Inu ta ye mi ni, Inu ta ye Ate mi.”

²⁰ IYesu teri upii ri ka akyua na asọ mee ka ayayo kono uka ni aka kyo ufe na aka ma kide ọna Onong. Kindo ni ba agho ukpene nga ba, ka akyua nga ta kọ ju wọ ba.

Uka ni iki Kya mi ni inu ta ki bra ukyaa ba

²¹ Ni iYesu va khimi uteri ajiya nga si, “Ime ki wor, inu ki wang mi, inu ki va kpuru nu kide uvulu nu. Uka ni iki kya mi ni, inu ta ki bra nu kyaa ba.”

²² Udi sa ni agha ite aYahudawa va ju si, “Ushi ni, Aki pii erekwyue nga wọ nu nga ni a ju si, ‘Uka ni iki kya mi ni, inu taki bra nu kyaa ba?’”

²³ Ni iYesu va lite nọ teri bọ si, “Inu shi ka erebo, ime ni ikunu ka ayaya kọ. Inu ni anga ashi ri bọ, ime ni anga ashi ri nga ba.

²⁴ Owọ sa ni ime teri nu si inu ki kpuru nu kide uvulu nu. Ka insi inu ta ma nu aipang si agho ni ime teri nu si ime shi ba ni, inu ki kpuru nu kide uvulu nu.”

²⁵ Ibọ va ghulu iYesu nga si, “Ingo ni inga”? IYesu va yira bọ si, “Ime shi agho ni ime teri nu kọ kpaa ka akyua.

²⁶ Uma shi wo na pam ni ime ki bra uteri kaya nu, ki ime ju nu ashuwa. Ni ime su teri ashi uma ni ime kong kukushi agho na tuma mi kayu wọ, na asọ teri aipang kọ.”

²⁷ Ajiya nga ta kpele bọ si asu pii ni bọ kaya Ate ba.

²⁸ Owo sa ni iYesu ju bo si, “Akyua ni inu ki zee Ano Ajiya ni, akyua ra ko ni inu ki kpele si ime shi nga. Inu ki kpele si ita shi mi ko uju kwike no ubra erekwyue mi ba, ka ime so teri ima ni Ate tuma mi ko.

²⁹ Agho tuma mi shi kini ime, ata shee mi nga kayu mi ba, ka ime so ju imumani awang ko agba akyua.”

³⁰ Akyua ni iYesu so teri udibi uma ri na ajiya napam va ma aipang ni nga.

Ano Ibrahim

³¹ IYesu va teri aYahudawa na ma aipang ni nga si, “In kini inu ko umee mi ni, inu ni aghoyii mi bo anga aipang.

³² Ni inu ki ye aipang, aipang ki ma nu ulang.”

³³ Ava yira nga si, “Ayo ni ano Ibrahim bo, ayo ta ko shi yi agira ace agho ba. Ni ikembo sa ni ingo sa ju si ayo ki peni ulang ni?”

³⁴ IYesu va yira bo si, “Aipang, iso teri nu si, nadidu agho na aso ju uvulu ni agira uvulu nga.

³⁵ Agira ka ci nga ka aca ki ta ko sang asing ba, ka ano ni anga ona nga ki ta ko sang asing.

³⁶ Kindii ni insi ano ma nu ulang ni, inu ki peni ulang unga aipang.

³⁷ Ime ye ni inu ni ano Ibrahim bo, ni inu wang pii mi ko, ka inu ta yira no umee mi ba.

³⁸ Ime so teri nu imumani ime nu kukushi Ate mi, ni inu so ju imumani inu kong kukushi ate nu.”

Ishee nga shi Ate nu

³⁹ Ava yira nga si, “Ibrahim nga shi ate ba yo.” Ni iYesu va yira bo si, “Awasi inu na ano Ibrahim bo ni, inu ta ko ju uma umani Ibrahim ju.

⁴⁰ Ime ni ajiya nga agho uteri aipang anga ni ime kong kukushi Onong, ni inu wang pii mi ko. Ibrahim ta ju idi ima ba.

⁴¹ Kindii ni inu so ju imumani ate nu ka ju wo.” Ni aYahudawa va ju si, “Ayo ni ano useshi bo ba. Onong nga shi Ate ba yo, anga ashi kayu nga Ate na ayo shi ni nga.”

⁴² IYesu ju bo si, “Ata ju si Onong nga shi Ate nu ni inu ta ko yoo mi, ka ukushi Onong ko ni ime kunu ko, agha akyua ri ni ime we

ko kee. Ita ba mi no ubra erekwyue mi ba, Onong nga tuma mi.

⁴³ Ikembo sa ni inu ta kpele nu upii mi ba? Ka inu ta bra nu okong umee mi ba.

⁴⁴ Inu ni anga ate nu Ishee bo, ni inu wang ju imumani awang. Inga ni agho pili nga ko kpaa ka akyua awang nga aipang ba, ba aipang kide nga ba. Akyua na aso teri ater ni aso yeni igho nga ko, ka inga ni agha ater nga, ate ater nga.

⁴⁵ Ni ime so teri aipang, inu ta yira mi nga ba.

⁴⁶ Inga kide nu ki bra uyeni uvulu nga? In kini aipang nga ni ime so teri ni, ikembo sa ni inu ta ma nu aipang ni ime ba?

⁴⁷ Agho na ashi anga Onong ni aka hwiri imumani Onong teri. Ni inu ta hwiri imumani Onong teri ba, ka inu ni anga Onong bo ba.”

IYesu Cee Ibrahim nga

⁴⁸ AYahudawa va yira nga ki ju si, “Aipang nga no umani, ayo teri si ingo ni agho aSamariya nga agho shi nu ushee ba?”

⁴⁹ IYesu va yira bo si, “Ime ni agho shi no ushee nga ba. Ime so ma Ate mi ughoghe wo, ni inu su vuu no ughoghe mi ko.

⁵⁰ Ime so wang ujo erekwyue mi ba. Ace agho shi ko na nga so wang mi wo, anga shi agho teri ashuwa.

⁵¹ Aipang, ime so teri nu, agho na so yii umee mi ni ata ki kpoo nga ba.”

⁵² Na aYahudawa va ju nga si, “Ka akyua ri ni, ayo ma aipang si ingo shi no ushee. Ibrahim kina Atina Onong ko kpuru bo, ni ingo si, ‘Nadidu agho na aso yii umee mi ni ata ki kpoo nga ba.’

⁵³ Ingo kpaa konu ucee ate bayo Ibrahim ni? Inga ku kpoo, kindo wo ni agho pii ko oto Onong ko kpuru bo. Ingo kpaa kini ingo ni ingaa ni?”

⁵⁴ IYesu yira bo si, “Inkini ime joo erekwyue mi ni, udu ujo ra ni uma wo ice ima ba. Agho na aso joo mi ni anga shi Ate mi, aghomani inu so teri si anga shi Onong nu.

⁵⁵ Inu ta ye nu nga ba, ni ime ye nga. Awasi ime teri nu si ime ta ye mi nga ba ni, ime ta ko tee agha ater kini inu ni. Ni ime ye nga, ime ka va ju imumani wang si ime ju.

⁵⁶ Ate nu Ibrahim wẹ ni akọọ ikwyifu nagigang ka apeni unu ufọnọ mi, anu wọ, ki kọọ ikwyifu.”

⁵⁷ AYahudawa va tẹri iYesu si, “Ighọ wẹ ni uta kọ fuma ngọ anyi ishi itong ba, nọ sọ ju si ingọ ye Ibrahim.”

⁵⁸ IYesu tẹri bọ si, “Aipang, imẹ sọ tẹri nu, ata kọ jee Ibrahim nga ni, imẹ shi kọ.

⁵⁹ IYesu ya tẹri udii upii ri ni ava kpaa atii na wang taa nga kọ. Ni iYesu va sọ ẹrẹkwyue nga, ki kunu nga kide ọna Ọnong.

9

IYesu Ma Aghomani Ajee nga na ashi Afoo Ukyoo Uka

¹ IYesu sọ wor wudu ni, ava nu ace ajiya ni kọ kpaa kọ ujee nga ni afoo nga.

² Na aghoyii nga va ghulu nga si, “Aghomẹẹ, uvulu inga wọ sa ni ajee ajiya ri na shi afoo ri? Uvulu nga kọ, ta uvulu aghojee nga kọ?”

³ Ni iYesu va yira bọ si, “Basi ajiya ri kọ aghojee nga vulu ba, ni ajee nga afoo ka yen i ubra Ọnong kọ.

⁴ Iyiya yọ ni ayọ lite nọ uju utina aghomani atuma mi ni ọnong shi kọ. Atii ki ba, ni ba aghọ ki bra uju utina ba.

⁵ Insi imẹ shi ka ashi ni, imẹ shi uyeri ashi.”

⁶ Aya tẹri kindii ni ava ta akpe ki ẹrẹbong, ki zọọ ni ẹrẹbong, nava vo ẹrẹbong na azọọ ki coo ki ica ajiya nga.

⁷ Aju ajiya nga si, “Wor, ya hwuru ica ngo ka amusum ighọ aSiluwam.” Idi ighang ri yọ shi “Utuma.” Na ajiya nga va wor kiya hwuru ica nga, ki vuu ni ica sọ kyoo uka.

⁸ Agha ayayo nga kina aghọ ka kyoo nga kọ shọr ka akyua, aju si, “Ba ajiya ri nga ka shọr ra ba?”

⁹ Ace aghọ bọ va ju si, “Anga.” Ace aghọ bọ si, “Kayi, alile ace wọ.” Ni, ajiya nga va yira ki kirekwyue nga si, “Aini, imẹ shi ajiya nga.”

¹⁰ Ibọ va ghulu nga si, “Aju nagyi wọ ni ica ngọ fọmọ?”

¹¹ Ava yira bọ si “Ajiya na aka yoro si iYesu ra nga zọọ ẹrẹbong ki coo mi ki ica. Ateri mi si imẹ ya hwuru ka ighong aSiluwam. Imẹ va kyaa ki ya hwuru ni imẹ tee aghọ ukyoo uka.”

¹² Ibọ va ghulu nga si, “Abi kọ na ajiya shi kọ?” Ava ju si, “Ita yemi ba.”

aFarisiyawa wang uye upeni ukyoo uka Afoo

¹³ Na ajiya nga va kyaa na aghojee nga na shi afoo ka kyua ukushi aFarisiyawa.

¹⁴ Awii uwuru aYahudawa kọ ni iYesu zọọ ẹrẹbong ki fọmọ ajiya ri ica wọ.

¹⁵ Kindọ wọ ni aFarisiyawa va ghulu nga si, nagyi wọ na apeni ukyoo wọ. Ni ajiya nga va ju si, “Azọọ ẹrẹbọ ki coo ki ica mi, ni imẹ hwuru, ka akyakyua ri ni imẹ ka kyoo uka.”

¹⁶ Ace aFarisiyawa va ju si, “Ajiya ri ni okọ ushi Ọnong wọ na akunu wọ ba, ka aka yii nga ọnong awii uwuru aYahudawa ba.” Ni ace aghọ bọ ghulu ki ju si, “Nagyi wọ na ajiya ushi nọ uvulu ki ju uma uwo ica kindii wọ?” Ni aghọ bọ va kau.

¹⁷ Ni ava khimi ughulu ajiya nga si, “Ikembọ nọ ingọ ki tẹri kaya ẹrẹkwyue ajiya ri, ka ingọ na afomọ ngọ ica?” Ajiya nga va yira bọ si, “Atina Ọnong nga.”

¹⁸ Aghakakong aYahudawa ni, ata ma bọ aipang si ajiya ri shi afoo kọ kpaa ka akyua ba, ni akyakyua ri ni aka kyoo uka ba. Kindọ ni, ava tuma na aghojee nga.

¹⁹ Ava ghulu bọ si, “Adi aghọ ni anọ nọ ngaa? Inu si ajee nga ni ashi afoo? Ni, aju nanyi na asọ bra ukyoo kakyakyua ri?”

²⁰ Ni aghojee nga va yira si, “Ayọ ye si anọ bayọ wẹ ri, ni ajee nga na ashi afoo.

²¹ Ayọ ni, ayọ ta ye yi unga ni aju na asọ kyoo uka kakyakyua ri ba, ayọ ta ye yi aghọ ni afomọ nga ica ba. Inu ghulu nga, ashi nga ananọ ba, aki tẹri na anyu nga.”

²² Aghojee nga tẹri kindii ka atẹ ẹrẹbata aghakakong aYahudawa, ka kọ kpaa ka akyua ni aYahudawa ku ju si nadidu aghọ ni aju si iYesu nga si aghofoo ni, aki kla nu ka okọ takwyue aYahudawa.

²³ Ọwọ sa ni aghojee nga ju si, “Ashi nga ananọ ba, inu ghulu nga.”

²⁴ Ni aFarisiyawa va khimi uyoro ajiya ni ajee nga na ashi afoo kọ kpaa ka akyua, ki ju nga si, “Tẹri aipang kọ ujọọ Ọnong. Ka ayọ ni ayọ ye si ajiya ni ama ngọ ukyoo uka ri ni aghọ uvulu nga.”

²⁵ Ni ava yira ki ju bọ si, “Ko ni aghọ uvulu nga, ni imẹ ta ye mi ba. Ima iye yọ ni

ime ye, akyua nishi afoo, kindi ni ime kyoo uka.”

²⁶ Ava khimi ughulu nga si, “Ikembö na ju ngo? Afomö ngo ica nagyi?”

²⁷ Ava yira bö si, “Ime kö terti nu, inu ta köö nu ba. Ikembö sa ni inu wang va khimi ököö kö? Ta inu wang kö tee aghoyii nga ni?”

²⁸ Ava ciya ajiya nga si, “Ingö tee shi aghoyii nga, ka ayö ni, aghoyii iMusa bö.”

²⁹ Ayö tee ye si Öñong pii kini iMusa, ni, ajiya ri ni ayö ta ye yi uka ni akunu wö ba.”

³⁰ Ni, ajiya nga va yira bö si, “Aidi ni ima uwo ica ye! Inu ta ye nu uka ni akunu wö ba, awe ni afomö mi ica!”

³¹ Ayö ye si Öñong ka köö nga aghö uvulu ba, ni aka köö aghö shör nga, ki ka va yii upii nga.

³² Kö ukpaa ka akyua ni aker ashi ni ata kö köö bö si ace aghö fömö ica aghö ni ajee nga na ashi afoo ba.

³³ Ajiya ri ni, awasi ukushi Öñong wö ni akunu wö ba ni, ata kö bra nga uju ice ima ba.”

³⁴ Ava yira nga si, “Ungö aghöni ajee ngo kide uvulu, uwang meë yi ta?” Ni, ava kla nga.

Ufoo unga Aghing

³⁵ IYesu köö ila si akla ajiya nga, Aya peni nga ni, ava ghulu nga si, “Ingö ma aipang na Anö Ajiya ni?”

³⁶ Ajiya nga va yira si, “Ate, inga shi aghö? Terti mi ki ma aipang ni nga.”

³⁷ IYesu terti nga si, “Ingö nu nga, anga shi aghö upii ni ngo.”

³⁸ Ni ajiya nga va ju si, “Ate, ime ma aipang.” Ava jöö nga.

³⁹ IYesu va ju si, Ime ghila ashi ri wö ki ime terti ashuwa, ka aghöni aka kyoo bö ba ni apeni ukyoo, aghö ukyoo ni asa tee afoo.”

⁴⁰ Ni aFarisiyawa ushi kö ukadu ya köö kindö ni, ava ju nga si, “Ungö sö ju si ayö ni afoo bö wudu?”

⁴¹ IYesu va terti bö si, “Awasi inu ni afoo bö ni, inu ta shinu na alaki uvulu ba. Ni, inu si inu kyoo ni, alaki uvulu nu ni ashiya.

10

Aghöcee kina atem nga.

¹ Aipang nga ni isö terti nu, aghömani aghila nga ishu na atem ka anyu ghila ba ni, aghila ka ace anyu ni, anga na ayi ngaa.

² Aghömani aghila ka anyu ni, anga shi aghö shi na atem.

³ Aghö sha atem ka fömö nga öka, atem ka köng erewyue nga, aka yörö bö nö uca bö.

⁴ In kini awoo bö ka asing ni, aka woru kite bö, atem ka yii nga ka aye erewyue nga.

⁵ Aki yii bö akyeng ba, aki terti ka ata ye bö erewyue nga ba.

⁶ IYesu terti bö idi ighang upii ri, ibö ni ata kpele bö imu terti nga ba.

⁷ IYesu va khimi uterti bö si, “Aipang nga ni isö terti nu, ime sa anyu ughila atem.

⁸ Aghömani aba ku kite mi ni ayi bö, atem ka va köö bö bu ba.

⁹ Ime sa anyu, aghömani aghila ukushi mi ime ki foo nga, aki ghila ka kunu ngaa, aki peni imu wang nga.

¹⁰ Ayi ka ba ki va yi, ki pili, ki bra wo. Ime ba ki ebö peni ökyuö, ki ebö peni wö na giga.

¹¹ Ime sa aghöcee adaduma. Aghöcee adaduma ka ma ökyuö nadidu ka atem.

¹² Aghö ju utina umani na abiba ni ngaa sa cee atem ne, inga na aghö cee ngaa ba, atem na ngaa ba. Inkini ava aghumu ba ukushi bö ne, a ki shiri atem ka te ngaa. Ava aghumu ki kpeni atem ka kiya bö nadidu.

¹³ Aghö utina umani abiba ni ngaa ki te ngaa kö ufe bö na aja ngaa, ba ima ni iduma ngaa na atem ba.

¹⁴ “Ime sa aghucee adaduma. Iye amee atem, amee atem ye mi,

¹⁵ Kini umani ni ime ye ate mi, ate me ma na ye mi. Ika ma ökyuö mi ka atem.

¹⁶ Ime si na atem nga mani ashi bö udi ishu ri ba. Ime ki vu ne bö. Ka aki köng erewyue mi, aki ba ishu iye, aghö cee agha ye.

¹⁷ Ima ni sa ni ate mi ka Yoo mi idi, ika ma ökyuö mi ki va kpaa wo ko.

¹⁸ Ba aghö mani aki kpaa mi ökyuö wo, ime ma wo ki kirikwyi mi, ime shina erögörö ni ki ma wo ko, ime shi ni erögörö ni ki kpaa wo kö. Ima ni ate mi terti mi si iju idi.”

¹⁹ kindu ne aYahudawa va de ku ola inang kina acee bö.

²⁰ Na pam ki ide bö va terti si asa ni ushee aghö tiyagha ngaa. Ikembö sa ni inu so köng

nga?

²¹ Acee agho va teri si, “upii ri ni nga agho shi no ushee wo ba. To ni ushee ki bara ufumu ica afoo?”

²² Akyua ya ju nga usra agya uma ona Onong ka Urushelima, akyua ra ni iriwe shi wo.

²³ IYesu kyeng ke da izogo ona Onong na iSulemanu vra.

Izoo iSulemanu.

²⁴ AYahudawa ba gheme nga, ki teri nga si “Ayo ki sha ki ita ka agbawii no ingo shee yi ko ughulu ikwyi yi? Insi ngo shi iKristi ni, teri ayo ka ayaye.”

²⁵ IYesu va yira ki teri bo si “Ime ko teri nu, inu taa ma nu aipang ki yira ba. Utina ni ime so ju no uca Ate mi ni, inu ki ye ta ko ime ni ingaa.

²⁶ Inu taa ma nu aipang ba, ki inu shi no atem mi ba.

²⁷ Atem mi ka kong erewyue mi, ime ye bo, ibo ko ye mi.

²⁸ Ime ka ma bo okyuo umani ushi wo na amaa ba. Aki kpuru bo nga ba, ba agho umani aki yira bo ko ki ivo mi.

²⁹ Ate mi na ama mi atem ni, acee kwinga no ughoghe. Ba agho umani aki yira bo ko ki ivo Ate mi.

³⁰ Ime kina Ate mi shi aghaye ra.”

³¹ AYahudawa va khimi uyeri atii na wang taa nga ko.

³² IYesu va yira ki teri bo si “Kide no upam ni ime ju nu kukushi Ate, kaya uligba wo kide ni inu wang taa mi na atii?”

³³ AYahudawa va teri nga si “Ba si iyi wang taa ngo na atii kide utina ododoma ni ingo ju wo ba, ingo so teri upii ububi Onong wo sa.” Ingo agho mani ingo sa ajiya ni ingo wang yeni erekwyue ngo si ingo sa aghaye ra kina Onong.”

³⁴ IYesu va teri bo si “Awoo kide umee iMusa si, Onong teri si, inu ni inong yo”.

³⁵ Ayu ye si nadidu upii Onong na awoo ni ushi wo ater ba. Insi ate teri aghomani aso hwiri upii nga si ‘inong’ yo ni,

³⁶ Ime, aghomani ate hwiya ki tuma mi ka ashii ri ni, inu wang teri si utina ujer amara ni iso ju, no umani ime teri si, ‘Ime ni Ano Onong nga?’

³⁷ Insi uma umani Ate mi so ju bo ni ime so ju ba ni, inu ba ma aipang ni ime ba.

³⁸ Insi uma bo ni ime so ju ni, inu ta ma nu aipang ba ni, inu sa ma aipang ni uma ni inu kyoo ni ime so ju, Ate shi kide mi, ime ko shi kide nga.’

³⁹ Ava ma erekyuo na wang kpena nga, ava sang nga kide bo.

⁴⁰ IYesu va sang nga ki kyaa anyu eremya Urdun uka ni iYahaya ju imini-mini ko ukpaa ka akyua, ni aci ya ko ukaa.

⁴¹ Ajiya na pam va ba ukushi nga, ni aso teri nga si “IYahaya ka ju nga uma uwo ica kindi ba, imumani a teri ka ajiya ri ne aipang nga.”

⁴² Ko ukadu ra ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu.

11

Ukpo iLazaru

¹ Ace Ajiya shi wo na ayoro nga si iLazaru aghomani a sa shi akyuo ba ka aBetani. Ki ifong iMaryamu kina anayuru nga iMatta.

² iLazaru aghomani ashii akyuo ba ni anayuru iMaryamu nga, anga shi aghomani asa coo Ate iYesu nga anye uvong ki ifra na va cira wo ni ufarikwyi nga ra.

³ Anayuru va tuma kukushi iYesu, ki teri si “Ate, aghomani ngo yoo ra ni, ashii akyuo ba”.

⁴ IYesu ya kong kindo ni, ava teri si “Udumu ri ta ki sa wo nga ukpo ba, oki ba no ujo kukushi Onong ka bre Ano nga.”

⁵ IYesu yoo iMatta kina anayuru nga, kina iLazaru.

⁶ Kindo ni aya koo si iLazaru shi akyuo ba ni, ava khimi awii apai ko oka umani ashii wo.

⁷ Aya kpee ni ava teri aghoyii nga si, “Ayo vuu yi aYahudiya”.

⁸ Aghoyii nga va teri nga si, Aghomee, awii ri ni aYahudawa wang taa ngo na atii, ni ingo wang va kya ngo ukadu?”

⁹ IYesu va yira bo si, “Ba si awa usho na apai yo shi awii aye ba? aghomani a wang kyeng kide uyeri ni aki kpa nga afra nga ba, ka akyoo uyeri ashii ri.

¹⁰ Aghomani aso kyeng kide itii ni, aka ker ifra nga ka uyeri shi wu ya ba”.

¹¹ Aya kpee uteri bo udu umara ni, ava khimi uteri bo si “Aghikyo yi iLazaru so

mor wu, ime ki kyami ki ime ya sang ngaa ko mor”.

¹² Kindo ni aghoyii nga va teri nga si, “Ate, inkini umor wo ni, aki leni”.

¹³ IYesu yeni si iLazaru ku kpoo wu, ebo aghoyii nga kpaa si aso umor wulu wu ni.

¹⁴ IYesu va teri bo ka ayaye si, “iLazaru ko kpoo.

¹⁵ Inu bo sa ni ime shi ni ikwyifu no umani ime shimi ya ko ka ba, ki inu ma aipang. Ayọ ba wolu ka ayọ kya yi ukushi nga”.

¹⁶ IToma aghomani ayoro si iDidimos va teri anayuru nga, aghoyii si, “Iyi ma ko kee, ki iyi ya kpuru yi kina nga”.

IYesu nga usang ko ukpo kina okyu.

¹⁷ IYesu ya foma ukadu ni, ava kong si, iLazaru ko la awii anari kide alor no umani anaa wo.

¹⁸ ABetani shi ka yayo kina Urushelima, ototo bo cee wo ikang itai ba.

¹⁹ AYahudawa na pam so ba na abili iMatta kina iMaryamu no kpoo anayuru bu.

²⁰ Ni iMarta ya kong si iYesu wo di ni, ava kunu ki ya sa ngaa asho nu ba. Ni iMaryamu va ghila ngaa ka aca.

²¹ Kindu ni iMata ba teri iyesu ngaa si, “Ate, da sa aku shi wo ni anayuru nga ta ko kpoo ngaa ba.

²² ko ka akyuakyuari ni iye ni onong ta ma ngo imumani ngo soro nga”.

²³ IYesu va teri ngaa si, “Anayuru ngo ki sisang”.

²⁴ Ni iMarta va teri nga si, “Iye ni aki sisang ka awii utaa amara”.

²⁵ IYesu va teri nga si, “Ime sa aghomani iki sang agho kpuru, aghomani a ma aipang ni me ni, ko na akpoo ni aki okyu.

²⁶ Aghomani a sa akyuu ni, aka ma aipang ni me ni, aki ci ka fuma sang asing aki kpoo ngaa ba. Ngo ma aipang ni me?”

²⁷ IMata ba teri nga si, “ima aipang ate, “Ee, Ate, ima aipang ngo sa aghofoo ra, anong onong aghomani aki ba asing ri”.

IYesu ci.

²⁸ A ya teri kindo ni, a va wor ki ya yoro anayuru nga iMaryamu, ki teri si, “aghume a ba, asi ngo ba.”

²⁹ A kong kindo ni, ava ju kaisa ki sisang ki kyaa ukushi iyesu.

³⁰ IYesu ko sang nga oghila ngaa idi ifong ba. A shi ko ka ni iMarta sa ngaa asho ko.

³¹ Amara ni aYahudawa na si kini imaryamu na abili ngaa va nu na kunu ngaa asing ni, a va ki yi ngaa akpaa si aki kyaa oka alo ngaa ni, ka ya ci ko kadu ni.

³² Ni iMaryamu ya fuma oka ni iYesu shi wo ni, anu ngaa ni, a va kpaa ki te nga, ki teri si, “Ate, da si ngo shi wo ni, anayuru mi ta ku kpoo ngaa ba.”

³³ IYesu ya nu na asu ci ni, aYahudawa na keng kini ngaa ebo ma na su ci ni, ima va lo ngaa ke ikwyi na giga.

³⁴ A va teri si, “Abi wu inu naa nga ko?”

A va teri ngaa si, “Ate ba ko ba nu.”

³⁵ Amaa ra ni iYesu va ci.

³⁶ Kindu ni aYahudawa va teri si, “kara mani a yoo ngaa!”

³⁷ Acee agho bo ki de bo va teri si, “A fumu ica afoo ra ni, ikembo sa ni ata ju nga umani ajiya ra ki kpoo ngaa ba?”.

IYesu sang iLi'azaru ngaa.

³⁸ IYesu ghemi duma wo ki ikwyi nga na giga, a va kyaa oka alo nga. Alo nga ni utii ughoghe bo na a dara ayu ko.

³⁹ IYesu va teri bo si, “Inu yini utii wo.”

Amaa ra ni iMarta anayuru aghomani akpoo va teri iYesu si, “Ate, aki shi ko yuu kindi, asa awii anari ku mani akpoo.”

⁴⁰ IYesu va teri nga si, “Ime teri ngo si inkini ngo ma aipang ni ngo ki nu ujoo Onong ba?”

⁴¹ A va yini utii wo. IYesu va sang irikwyi nga ka ayaya ki teri si, “Ate, isa ngo iza ni ngo kong mi.

⁴² Iye si ngo ka kong mi ko agba akyua, i teri kindo ka ajiya na shi ko kawo ri ni ama aipang si ngo tuma mi.

⁴³ A teri kindo ni a va sang ereyue ka yaya ki teri si, “iLi'azaru kunu!”

⁴⁴ Aghomani akpoo va kunu, ifra nga kini ifong nga na loru na agee no uma ko, ibate nga ni ayuru na uma ni anaa nga ko.

IYesu va teri bo si, “inu shiri nga, ka wor.”

Alor IYesu ngaa anyu ababi.

(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2; ILuk 22.1-2)

⁴⁵ Amara ni aYahudawa na ba ubili uMaryamu ngaa ba nu ima ni iYesu ju ni, ava ma aipang kukushi nga.

⁴⁶ Ace agho bo va wor ki kyaa bo kukushi aFarisiyawa, ki ya teri bo ima ni iYesu ju.

⁴⁷ Kindo ni Afirist akakong kina aFarisiyawa va curu agha akakong oko oka. A va ghulu bo si, “Ikembo no inu su ju? Ajiya ri we ni asu ju uma uwo ica na gigang!”

⁴⁸ insi iyii sheri nga na aju uma ri ni, naidu ajiya ki ma aipang ku kushi nga, kindo ni aRomawa ki ba ka va kpaa ifong yi wo kina Ona Onong yii ko!”

⁴⁹ Kide bo ni acee ajiya shi wo ni ayuru nga si ikayafa aghumani ashi kide afirist akakong ka ayii ra, a va teri bo si, “Inu ta ye nu ice ima ba ko na ji!”

⁵⁰ Inu ta kra nu ba, ushi uduma na ajiya ayeng kpoo ka ya ajiya na pam, no mani a teri si ajiya na didu bo na kpuru bo.”

⁵¹ Udii upii ni iKayafa teri ni, unga yoo irikwyi nga wo ba, ka nga si aya aghaghe nga aFirist ayii ra, ayeni nga kide aghing si iYesu ki kpoo ka aya ajiya na didu.

⁵² Ba si aYahudawa ka yu ba, ka curu ano Onong aghomani ashi ko ucee no ka na pam ka ba ajiya aye ra.

⁵³ Imu kpeni ka awii ni, aba taa ayuu aghu mani aki pii iYesu nga wo.

⁵⁴ Kindu ni iYesu ta su keng nga ka ayaye kide aYahudawa ba, aba she uka, ki kyaa ifong ni sa yayo kina aghumu, ki ghila ngaa ifong na yuru si iFrayim. oka du wu ni a va ce wo kina aghoyii nga.

⁵⁵ Awii sra agya ubulu nga aYahudawa ya sang ba ni, Ajiya na pam va ba ifong Urushelima ka ba huru akwyi bo na ki sa awii usra agya.

⁵⁶ Ade ku wang iyesu ngaa, ati tara ko ka ushor Onong na aghulu acee bo, asu teri si, “ikembo ni inu nu? Aki ba usra agha ri?”

⁵⁷ Kindo ni aFirist akakong kina aFarisiyawa ko lor ayuu si, aghomani aye oko mani iYesu shi wo ni, agho ba teri bo ki ebo ya kpeni nga.

12

*A coo iYesu nga ayii uvong ka aBetani.
(IMat 26.6-13; IMar 14.3-9)*

¹ Usra agya ubulu ya se awii atin ni, iYesu va kyaa aBetani, oka ni iLazaru aghomani iYesu sang ngaa a shi wo

² ko ka du wu ni a keri nga imila atii ko, iMarta ngaa ka wu imila, iLazaru shi agha ayeng ki de aghumani ni ala imila kini iYesu.

³ uMaryamu va kpaa ayi uvong kide abiya ate abo unardi nga ni a shini ofe na giga, ki coo iYesu ngaa ki ifra ki cira wo ni fuu irikwyi nga. oka na didu ona va ba ni avong.

⁴ Amara ni iYahuda Iskariyoti, agha ayeng ki de aghoyii ngaa, aghomani aki gbara iYesu nga wo, va teri si,

⁵ “Ikembo sa ni ata gbara bo ayi uvong ri wo ka aya na ofe aji usho atai ka va ma agho shi na amiri ba?”

⁶ iYahuda teri udi upii ba si a duma na agho shi na amiri ba, ki nga ni ayi ngaa. Nga ka ko ipa no ofe, ki de wo ni aka sa yi wo.

⁷ iYesu va teri nga si, “sheri nga ya, ka akyo ayi ri sa awii ni aki naa mi wo ngaa to wo bo.

⁸ Ko a gba awii ni agho wang ka shi kini inu, inu ma ni ba ko agba wii ni inu shi kini ime ba.

Ataa iLazaru ngaa ayuu ababi.

⁹ Ikir ma ajiya aYahudawa ya kong si iYesu shi ko ka we ni, a va ba, ba si iYesu ngaa ni aba ukushi nga ka yu nga ba, ama ni ibo nu iLazaru aghomani asang nga ko kpoo.

¹⁰ Kindo ni aya akakong aFirist a va taa ayuu si asu pii iLazaru ngaa wo.

¹¹ Ki iLazaru ngaa sa ni aYahudawa na pam su sheri aFirist bo na ma aipang ni iYesu.

iYesu ghila Urushelima.

(IMat 21.1-11; IMar 11.1-11; iLuk 19.28-40)

¹² Ni ikyua ni ikir baijiya na ba usra agya ubulu ni, a va kong si iYesu ashii ko utiya uba Urushelima.

¹³ A va yeri ayaa udabinu ki kunu bo asing, ki ya sa nga ashoo, na sang ayuu na teri si,

“Ujoo!”

Ayuu adaduma ka aghomani aki ba ko
uca ate!
Ayuu adaduma ka agom nga Israila!"

14 IYesu peni acee anọ Izaki ni a va kila
nga, kini imuma ni awoo si,

15 "Inu ba kong erɛbata ba, inu ajiya Urushe-
lima.
Agom nọ udii ka ya anọ Izaki!"

16 Kọ kpaa ka amara ni aghoyii nga ta kpai
bọ imumani a ju ra ba, a ya kpɛɛ ubrɛ iYesu
nga ni, a va kpai si iwoo na awulu ra ni ka
ya irikwyi ngaa iYesu, umaa keng na brɛbọ
kọ nọ ma ni awulu.

17 Aghomani a shi kini nga ka kyua na
yoro iLi'azaru ngaa na kunu ki da alo ni,
ki sang ngaa kọ kpoo, a dɛ kọ tɛri ajiya
imumani iYesu ju.

18 Ajiya na giga kyaa ki ya sa nga asho, ka
kong ima uwo ica na aju.

19 Amaa ra ni, aFarisiyawa va pii kina
anayuru bọ si, "Inu kra, inu ta biya nu ula
erɛkyuo nga ba, ashi ri na didu su yii nga!"

Acee Helenawa kra iYesu ngaa.

20 Kidɛ aghomani aba shor ka wii usra
agya ubulu ki ɛbọ ba joo ni, Helenawa
shiya.

21 A va ba ukushi IFilibus, agha aBet-
saida ka AGalili, ki tɛri nga si, "Aya
aghaɛ, iyi wang pii kini iYesu."

22 IFilibus va wor ki ya tɛri Andarawus
ngaa, ni ka pai bọ va kya ki ya tɛri iYesu
ngaa.

23 IYesu va yara bọ si, "Akyua ku ju na brɛ
anọ ajiya.

24 Aipang ngaa ni imɛ sọ tɛri ngo, in ba si
ikir alkama ki ɛrɛbọ ni kpoo yu ba ni, iki cɛ
ki yu bọ. Inkini i kpoo yu ni, iki ma anọ na
pam.

25 Naidu aghomani yoo okyuo nga aki
shiri wo. Aghomani a toro nga okyuo nga ka
ashi ri ni, asu sheri wo ya ka ki peni okyuo
ka awii taa amaa.

26 Aghomani awang ju mi utina ni, aki yii
mi. oka ni imɛ shi wo ni aki yii mi ka ju mi
utina. Ate mi ki joo aghomani asu ju utina
mi."

IYesu pii kọ mani ngaa ki kpoo.

27 "Akyuakyuari ni imɛ huri ikwyi mi ni
iso lo. Ikembọ ni imɛ su tɛri? 'Ate, foo mi
ka adidi akyua'? Akau, imɛ ba don adidi ri
akyua kọ.

28 Ate, brɛ uca ngo."

Upai va kunu ka yaya si, "Ikọ brɛ ngaa, iki
va ghemi ubrɛ ngaa kọ."

29 Ikir baijiya ni shiya, ko pii ni, a va tɛri
si, "Aini iriviya kọ," Ace ghọ bọ si, "Atuma
Onong ngaa peni."

30 IYesu va tɛri bọ si, "Upai ri ba ka ya inu
kọ, ba si ka ya imɛ wo ba.

31 Akyua ri kọ ni aki tɛri ashi ri ashuwa
kọ, Akyua ri kọ ni aki tumu agho ɛrɛgom
ashi kọ.

32 Inkini aya sang mɛ kọ ka ashi ri kọ ni,
iki curu ajiya ka ba ukushi mi."

33 IYesu tɛri kindo ki ngaa yeni bọ igho
kpoo ni ngaa ki kpoo

34 Ikir baijiya va tɛri iYesu si, "Aini, umɛɛ
ba yo tɛri iyii si, aghofoo ki cɛ kini awii sang
ashi. Iya ya wo ni ngo su tɛri si aki sang Anọ
Ajiya ka yaya? Ngaa si adidu anọ ajiya?"

35 IYesu va tɛri bọ si, "Uyeri shi wo kini
inu ka akyua na a zɛɛ kọ. Inu keng akyua ni
uyeri shi ki ni inu, ka itii ki ba. Agho keng
ki itii ta ye ngaa uka na ki kyaa kọ ba.

36 Inu ma aipang ni uyeri, ka akyua ni
ushi kini inu, ki inu tee anọ yeri."

*AYahudawa va dɛ kọ toro bu ma aipang
ni iYesu.*

Iyesu ya kpɛɛ tɛri udii upai ri ni, a va sang
ngaa ki ya sho irikwyi nga ki dɛ bọ.

37 Kọ nu mani iYesu ka ju uma uwo ica
ki ite bọ ni, ama ni ataa ma bọ aipang kọ
ukushi nga ba.

38 Udii umari hwura ka ya imumani
atuma Onong Ishaya tɛri si,

"Ate, ingaa ma aipang ni utuma ba yo,
Ngaa na ayini nga ni
Imumani avo Ate ju?"

39 Imumani sa ni ataa ma bọ aipang ba,
kọ nọ mani Ishaya tɛri kọ cee oka si,

40 "A tee ni bọ afoo,
A sa ufoo irikwyi ki ikwyi bọ,
Ka ba bra ukyyo ni ica bọ ba,
koni akpili ki dɛ ikwyi bọ,
Ka vuu ukushi mi, imɛ ki leni bọ."

⁴¹ Ishaya ju kindu ki ngaa nu ujoo iYesu, ki ngaa ma ni ama ila nga.

⁴² Kindu ra ni Ajiya na pam ma aipang ni iYesu, kina acee akwyite bo ma aipang ko ukushi nga. Kindu ra ni ahuri erɛbata na yini ka aFarisiyawa ye, ka wang bo ka kla bo ka oko takwyue aYahudawa ba.

⁴³ Ibo ka wang joo ka ayuu ba Ajiya ki te na ujoo mani Onong ki ju bo.

Upii Iyesu ki ju ashuwa

⁴⁴ IYesu sang erɛyue ki teri bo si, “Aghomani ama aipang ukushi me ni, ukushi mi ko yu wu na ma aipang ko ba, ama ni ukushi aghomani a tuma me wo.

⁴⁵ Naidu aghomani aso kyoo mi ni, agho kyoo aghomani a tuma me.

⁴⁶ Ime ba kana anɔ uyeri ngaa ka ashi naidu aghomani na ma aipang ni me ni aki ce bo kide itii ba.

⁴⁷ Naidu aghomani ahuri umee mi ni, ata ma bo aipang ba ni, ime ki ma bu erekiya utina bu ba. Ime ta ba me teri ashi ashuwa ba, ime ba ki me ba foo ashi ko.

⁴⁸ Aghomani a toro mi ngaa, ata yara nga upii mi ba, ashi ki na aghomani aki tara ashuwa, upii ni me teri, uwu ki teri nga ashuwa ka awii utaa amaa.

⁴⁹ Uma ni me su mee nu ba ukushi mi wo ni oka ba wo ba, Ate mi na atuma mi ngaa su teri uma ni me su teri nu konɔ upii ni ime ki teri.

⁵⁰ Ime ye si okyuɔ utaa amara ni aka peni wo ko upii na Ate ma. Kindu ni naidu ima ni ime teri ni, ime teri yo kini imumani Ate teri si ime teri.”

13

IYesu hwuru ifra atina nga

¹ Na akyua usra agya ubulu aYahudawa ya so ba ni, iYesu ye si akyua ngaa ba, inga ki sher asing ka vuu, oka ushi Ate ayaya. IYesu yoo agha asing nadidu, ayoo bo ki ta ka amaa.

² Akyua mani iYesu kina aghoyii nga so la imila ni, Ishɛɛ va ghila ikwyi iYahuda Iskariyoti, anɔ iSiman, ava gbra iYesu.

³ IYesu ye ni Ate ma kwike ki ivɔ nga, ava ye si inga ba kukushi Onong ko, ni ukushi Onong ko ni inga ki vuu ko.

⁴ Akyua mani aso la imila ni, iYesu va sisang ki woo igbang nga, inga ayaya, ava loru ugyauto ka buu nga.

⁵ Ava sa amusum kide awuu, ki hwuru atina nga ifra, na sha na bra bo ifra kina ugyauto mani a loru ka buu nga.

⁶ IYesu va ukushi iBitrus. IBitrus va wulu nga si, “Ate, ingo ki hwuru mi ifra?”

⁷ IYesu va teri nga si, “Ingo ki ye ngo ima ushi ko ju mi kakyakyua ri ba ni, ingo ki kpele ko tutumu.”

⁸ IBitrus va teri nga si, “Kayi! ingo ki hwuru mi ifra ba.” IYesu va teri nga si, “Insi ita hwuru ngo nga ifra ba ni, ingo shi ngo no oka kukushi mi ba”.

⁹ IBitrus va teri nga si, “Agho ona, basi ifra yo ni ingo ki hwuru ba, hwuru nadidu ivɔ mi kina erɛkwyue mi”

¹⁰ IYesu va teri nga si, “Aghomani ako somo ni, ato na pipar, ifra nga yo wang hwuru, ba osomo ba ko ma. Inu shi na pipar, ba nadidu nu wo ba.”

¹¹ Ka iYesu ye agho mani aki gbra nga. Owɔ sa ni aterɛ si, “Ba nadidu nu bo shi na pipar ba.”

¹² Na aya kpee uhwuru bo ifra ni, ava somo igbang nga, na va vuu oka uci nga, kiya cicaa. Ava wulu bo si, “Inu kpele imumani ime ju nu?”

¹³ Inu yoro mi si Aghomee kina Ate, aipang nga, ko umani ushi wudu.

¹⁴ Insi ime Ate nu kina Aghomee nu, hwuru nu ifra ni, iyiya yo ni inu hwuru ifra ace nu.

¹⁵ Ime yeni nu amaa ko, inu so ko ju konɔ umani ime yeni nu.

¹⁶ Ime teri nu aipang, agira kara ceɛ ate nga ba, aghomani atuma kara gina agho mani atuma nga ba.

¹⁷ Akyakyua ri ni inu kpele omari ni, Onong ki ma nu anyu adaduma peni inu ju bo ni.

¹⁸ Ba nadidu nu ko ni ime so pii ko ba, ime ye aghomani ime hwiya. Ka ahwura uma mani, awoo kide upii onong, ongo mani ingo teri si ‘Aghomani ala imila mi, a ta mi utumu’

¹⁹ “Ime so teri ngo uma ri no oko ba bo ba, peni uya ba ni ingo so ma aipang si ime shi inga.

²⁰ Imẹ sọ ẹrẹ ngọ aipang, aghọmani ayira, aghọmani imẹ tuma ni, ayira mi wudu. Aghọmani ayira mi ni ikwyi iye ni, ayira aghọmani atuma mi wudu.”

²¹ IYesu ya kpẹẹ ẹrẹni uma ri ni, ikwyi nga va bra yọ nagigang, ava ẹrẹni si “Aipang nga ni imẹ ẹrẹni nu, agha yeng ki gbira mi kọ.”

²² Ni atina iYesu va tee aghọ ukyoo ace nọ umani ara ye bọ atina umani asọ ẹrẹni kaya nga ba.

²³ Ace atina iYesu mani ayoo nagigang, cicaa ka ayayo nga.

²⁴ ISiman iBitrus va wulu nga na avọ si awulu iYesu ta inga na asọ pii kaya nga.

²⁵ Ni atina iYesu va ba ayayo kini nga, ki wulu nga si, Ate ingaa?

²⁶ IYesu va ẹrẹni si, “Imẹ ki sọmọ awo ubiredi ri kide isọ. Aghọmani imẹ ma nga ni, anga.” IYesu ya kpaa awo ubiredi ki sọmọ kide isọ ni, aba ma iYahuda anọ iSiman Iskariyoti.

²⁷ Ni iYahuda ya yira ubiredi nga ni, isheẹ va ghila nga. IYesu va ẹrẹni nga si “Aju ima mani awang ju kaishang.”

²⁸ Kọ umani, ba aghọmani akpele imu-mani iYesu sọ yeni.

²⁹ Ace aghọ bọ kpaa si, iYahuda nga shi aghọ kyuru ipa nọ ufe bọ ni, IYesu sọ ẹrẹni nga si aya ghe ima uwang bọ kọ usra agya wọ, ko na ama aghina amir ice ima.

³⁰ Ni iYahuda ya kpẹẹ ula ubiredi nga ni, ava kyaa asing. Akyua ni, ating kọ ju.

IYesu Ẹrẹni Umani iBitrus Ki La Inang Uye IYesu

³¹ IYahuda ya kunu kide ubọ ni, iYesu va ẹrẹni si “Akyakyua ri kọ ni ajoyo Anọ Ajiya kọ, ava jọọ Onong ni nga.

³² Insi Onong yira ujoyo ni nga ni, Onong ki ma Anọ ujoyo ni ẹrẹkwyue nga, ka akyua ra ni aki peni ujoyo.

³³ Inu anọ mi ofisi, imẹ shi kini inu, ka anakyua nazii. Kono umani imẹ ẹrẹni aYahudawa si, Inu ki wang mi, ni inu ki bra nu ba okọ shi mi ba.

³⁴ Imẹ ma nu imumani Onong sa uju ososa, inu yoo ace nu. Inu yoo ace nu kono umani imẹ yoo nu ni.

³⁵ Kindi wọ ni kwinga ki ye si inu ni aghoyii mi bọ, insi inu yoo ace nu.”

³⁶ ISiman iBitrus va wulu si “Ate, abi wu ni ingo ki kyang kọ?” IYesu va ẹrẹni nga si, “Ingo ki bra ngọ ukyaa kini imẹ ka akyakyua ri ba, ingo ki ba kọ tutumu.

³⁷ iBitrus va wulu nga si “Ate, ikembọ sa ni imẹ ki bra mi uyii ngọ ka akyakyua ri ba? Imẹ ki ma okyuo mi kaya ngọ”

³⁸ IYesu va ẹrẹni nga si, “Ingo ki ma okyuo ngọ kaya mi? Imẹ sọ ẹrẹni ngọ aipang, akor ta kọ ta ẹrẹwyue ni, ingo ki ẹrẹni si ingo ta ye mi ba iritai.”

14

IYesu Nga Shi Utra Ukyaa Okushi Ate Ayaya

¹ “Inu ma dama ikwyi nu ba. Inu ma aipang kọ Onong kina ka inu va ma aipang ki imẹ.

² Ona ate mi ni, abọọ shiya napam. Ba kindo ba ni ita kọ ẹrẹni nu si imẹ ki kya mi ki imẹ ya ker nu okaa?.

³ Peni iya kpẹẹ uker nu oka ni, iki ba ki ma kpaa nu, ka inu ma peni mi.

⁴ Oka umani imẹ ki kya mi ni, inu ye utra.”

⁵ Ni iToma va ẹrẹni iYesu si, “Ate, iyi ye yi oka mani oki kyang ba, nanyi wọ ni iyi ki kpele utra kọ?”

⁶ IYesu va ẹrẹni nga si, “Imẹ shi utra, imẹ shi aipang, imẹ va shi okyuo. Ba aghọ mani aki kyaa ukushi ate ayaya, na ata yii nga ukushi mi ba.

⁷ Awasi inu ye mi ni, inu ta kọ ye ate mi. Ni kọ kpaa akyua ri ni inu ye nga, kiva nu nga!”

⁸ iFilibus va ẹrẹni nga si, “Ate, yeni yi Ate ayaya, kọ uwang yi wudu.”

⁹ IYesu va ẹrẹni nga si “Imẹ kọ kpaa akyua ni nu kindi nagigang, ni ki ta ka akyua ri ni, inu ta ye mi nga ba iFilibus? Aghọmani anu mi ni, anu Ate ayaya! Ikembọ sa ni ingo ẹrẹni si, Imẹ yeni nu Ate?”

¹⁰ Ingo ta ma ngọ aipang si, imẹ shi kide Ate, ni Ate kọ shi kide mi ba? Upii umani imẹ sọ ẹrẹni nu ni, onga mọ bọ ba, onga Ate umani ashiki kide mi, anga sọ ju utina nga.

¹¹ Inu ma aipang si imẹ shi kide Ate, Ate kọ shi kide mi, ko ni inu ma aipang kina utina mani imẹ ju.

¹² Aipang nga ni isọ ẹrẹni nu, aghọmani ama aipang kini imẹ ni, aki ju itina mani

ime ju. Agho ki ju itina mani igina inga me, ka ime ki vuu mi ukushi Ate.

¹³ Inu shor kwiķe kide no uca mi, ime ki ju, ka Ano ma Ate ujo.

¹⁴ Nadidu imumani inu shor kide no uca mi ni, ime ki ju.

Uta Anyu Uki ba Aghing Onong

¹⁵ “Peni inu yoo mi ni, inu ki ju imumani ime sa uju.

¹⁶ Ime ki shor Ate, ka ama nu ace agho ki she nu ko, aghomani aki ci kini nu ka aya ta ko sang asing.

¹⁷ Agho nga shi aghing aipang, agha ayasing ta yira bo nga ba, ka ata nu bo nga ba, ko ni ata ye bo nga ba. Ni inu ye nga, ashi kini inu, aki va shi kide nu.

¹⁸ Ime ki sher nga ya kina akyor ni ba, ime ki vuu mi ukushi nu.

¹⁹ Akyua shi najii, agha aya asing ki so nu mi ba, ni inu ki nu mi, ka ime shi akyuo, inu ki ko shi akyuo.

²⁰ Awii ra ni inu ki kpele si, ime shi kide Ate mi, inu kide mi, ime kide nu.

²¹ Aghomani ayira imumani ime sa uju ki ju ni, abo shi agho uyoo mi. Aghomani ayoo mi ni, Ate mi ki yoo bo. Ime ki ko yoo bo, ki ime va yeni bo erekwyue mi.

²² Ni iYahuda, ba Iskariyoti ba, va teri nga si, “Ate, ikembo sa ni ingo yeni yi erekwyue ngo ni ingo ta yeni ngo agha aya asing ba?”

²³ IYesu va teri nga si “Nadidu aghomani ayoo mi ni, aki ju imumani ime teri bo ni, Ate mi ki yoo bo, iyi ki ba ukushi bo ki ima ci kini inga.

²⁴ Nadidu aghomani ata yoo mi nga ba ni, aki ju uma uteri mi ba. Nadidu ighang upii mi ni, ba ime yoo ba. Nadidu ighang upii mi ni, inga Ate mi yo, aghomani atuma mi.

²⁵ Ime so teri nu uma ri ka akyua ni ime shi kini nu.

²⁶ Agho ki she nu ko, aghing Onong, aghomani Ate ayaya ki tuma kide no uca mi, anga ki mee nu uma nadidu, aki va shuni nu uma umani ime teri nu.

²⁷ “Ime sher nu no uci okyuo, uci okyuo mi ko ni ime ma nu. Ime ta ma nu nga kina agha aya asing ri ka ma ba. Inu ma dama ikwyi nu ba, inu ma va kong erēbata ba.

²⁸ Inu kong ni ime teri si ime ki wor, ni ime kiva vuu ukushi nu. Awasi inu yoo mi

ni, inu ta ko ju ikwyifu ka ime ki kya mi ukushi Ate, ka Ate cee mi.

²⁹ Ime so teri nu uma ri ka akyakyua ri, no to ba. Peni uya ba ni, inu so ma aipang.

³⁰ Ime ki so kpaa mi akyua ko pii ni inu nagigang ba, ka agho go erēgom asing ri so ba. Ashi na akyuo kaya erekwyue mi ba.

³¹ Ime ju nabiboro imumani Ate sa mi uju, ka agha aya asing ye si ime yoo Ate. Inu sisang ki iyi sher ukee”

15

IYesu Nga Shi Oshē Inabi Ona Aipang

¹ “Ime shi oshē inabi ona aipang, Ate mi nga shi agho uwuu ikolo na ashi.

² Aki kpa kwaligba aga umani ita ma wo ikolo ba. Aki khimi uker kwaligba aga umani ama ikolo, ka ukhimi ujee wo.

³ Inu shina pipar no upii mani ime teri nu.

⁴ Inu ci kide mi, ime ko ci kide nu. Kono umani ba aga oshē ikolo iki mu ikolo ni erekwyue wo ba, sa ushi kina oshē ikolo. Inu ki ko bra nu ba, sa inu shi kini ime.

⁵ “Ee, ime shi oshē ikolo, inu ni, aga nga. Aghomani ashi kide mi ni, ime ki ko shi kide bo, aki mu ikolo nagigang. Inbasi kini ime ba ni, inu ki bra nu ju ice ima ba.

⁶ Aghomani ashi kini ime ba ni, ashi kini aga umani anaa ko ni iva hwiya wo. Igho aga ra ni aka yeri bo ki sa kide ugha.

⁷ Peni inu shi kide mi ni, upii mi ki ko shi kide nu, nadidu imumani inu shor ni, aki ma nu.

⁸ Peni inu ma ikolo nagigang ni, inu ni aghoyii mi anga aipang bo. Oki nyeni ujo Ate mi.

⁹ “Kono umani Ate yoo nu ni, kindi wo ni ime ko yoo nu wo. Inu ci ya kide uyoo mi.

¹⁰ Peni inu ju imumani ime sa uju ni, inu ki shi kide uyoo mi, kono umani ime ju ima uteri Ate mi ki ci kide uyoo nga ni.

¹¹ Ime teri nu uma ri, ka inu peni ikwyifu. Ee, ikwyifu nu tii.

¹² Uteri mi wo si, inu yoo ace kono umani ime yoo nu ni.

¹³ Ba uyoo umani ucee udii, uma okyuo ngo kaya na aghikyo ngo.

¹⁴ Inu ni aghikyo mi bo, peni inu ju ima uteri mi ni.

¹⁵ Imẹ sọ yọrọ nu si agira ba, ka agira ye imumani agho ọna nga sọ ju ba. Akyua ri, inu ni aghikyo mi bọ, ka imẹ tẹri nu kwikẹ mani Ate mi tẹri mi.

¹⁶ Ba inu bọ hwiya mi ba, imẹ hwiya nu. Utina nu wọ shi, inu ya ma ikolọ ingo ki ci nagigang, ka Ate ma nu imumani inu shọr nga kide nọ uca mi.

¹⁷ Uteri mi wọ nga shi si, inu yoo ace nu.

Asing Tọrọ wọ Aghoyii IYesu

¹⁸ “Insi asing tọrọ nu ni, inu ye si imẹ ni a tọrọ wọ na atọ tọrọ nu.

¹⁹ Asing ki yoo nu, peni inu ni anga nga bọ ni, inu ni ba anga asing bọ ba. Imẹ hwiya nu kaya asing ri, ọwọ sani asing tọrọ nu.

²⁰ Inu shuni ni imumani isa tẹri nu? ‘Agira kara gina agho ọna nga ba.’ Peni asa ju mi ububi ni, inu mani aki tọ ju nu ububi. Peni ayira umẹẹ mi ni, aki yira unga nu.

²¹ Aki ju nu umari nadidu kaya nọ uca mi, ka aye bọ aghomani atuma mi ba.

²² Basi umani iba ki ma pii kini bọ ba ni, ada shi bọ kina ivulu ba, ni ana akyua ri ni ashi bọ na ice ima uteri anga ivulu bọ ba.

²³ Aghomani atọrọ mi ni, a tọrọ Ate mi.

²⁴ Adawasi imẹ da ju mi bọ uma umani ba aghomani aki bra uju ba ni, ada shi bọ ni ivulu ba. Ni anu uma ju mi, nadidu kindii ni atọrọ mi kina ate mi.

²⁵ Uma ri ba ka na ahwura umẹẹ iMusa mani uteri si, ‘A tọrọ mi ba ice ima.’

²⁶ Imẹ ki tuma aghomani aki ma shẹ nu kọ, aki ba kukushi Ate mi. Anga shi aghing aipang, aghomani akunu kukushi Ate, anga ki tẹri aipang kaya ẹrẹkwyue mi.

²⁷ Inu ni amaa na ayeni nga, ka inu shi kini nga kọ kpaa ka akyua.

16

¹ “Imẹ tẹri nu uma ri ka inu ba waa utumu nọ uma aipang nọ ba.

² Aki kla nu ka okọ takwyue aYahudawa. Iyiya ni akyua ya sang uba umani nadidu aghomani apii nu kọ ni, aki hwiri kini inga sọ ju utina Onong wọ ni.

³ Asọ ju kindii ka ata kọ sang bọ uye Ate kina Anọ.

⁴ Imẹ tẹri nu uma ri ka akyua ni uba kọ ni, inu shuni si imẹ kọ tẹri nu.

Utina Aghing Onong

“Imẹ ta tẹri nu nga uma ri kọ kpaa ka akyua ba ka imẹ shi kini inu.

⁵ Ka akyakyua ri ni imẹ ki kyami ukushi aghomani atuma mi. Nadidu kindo ni, ba aghomani aghulu mi si, ‘Abi wọ nọ ingo ki kya ngo kọ ba?’

⁶ Ikwyi nu sọ kọọ ububi nọ umani imẹ tẹri nu uma ri.

⁷ Kindii ni, imẹ sọ tẹri nu aipang, ukyeng mi cẹẹ nọ ọdọdọma kukushi nu, ka agho ushẹ nu kọ ra kọ ba nga ba. Insi imẹ woru ni, imẹ ki tuma nu ni nga.

⁸ Akyua umani agho shẹ nu ki, aki yeni asing si iyiya ni ughulu ikwyi bọ shi na kikya ba kaya uvulu, kina aya uju aipang, kina uwa ashuwa.

⁹ Ughulu ikwyi bọ kaya uvulu shi wọ na kikya ba ka atọ bọ uta ẹrẹpiya uma aipang bọ ba.

¹⁰ Ughulu ikwyi bọ kaya uju aipang shi wọ na kikya ba, ka imẹ ki kya mi ukushi Ate mi, inu va sọ nu mi nga ba.

¹¹ Ughulu ikwyi bọ kaya uwa ashuwa shi wọ na kikya ba, ka akọ wa agho uko ẹrẹgom asing ri ashuwa.

¹² Imẹ shẹ nọ uma na pam umani imẹ ki tọ tẹri nu, ni inu ta ki bra nọ ukpaa bọ kakyakyua ri ba.

¹³ Insi aghing aipang ya ba ni, aki kyeng ni nu kide aipang nadidu, ka ba upii nga wọ na aki tẹri ba, aji tẹri uma umani aka hwiri wọ, aki ba tẹri nu uma umani oki ba.

¹⁴ Aki jọọ mi, ka aki kpaa imumani imẹ tẹri wọ ka atẹri nu.

¹⁵ Nadidu imumani Ate shi ni yọ ni imẹ yọ, imẹ ni inga yọ. Ọwọ sa ni imẹ si Aghing ki kpaa imumani imẹ tẹri wọ ka atẹri nu.”

Ikwyi ibibi ki vuu yọ ikwyifu

¹⁶ “Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi.”

¹⁷ Ace aghoyii nga ba tẹri ace bọ si, “Ikembọ na asọ yeni nọ umani atẹri yi si, ‘Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi?’ Ikembọ na asọ ba yeni nọ umani asi, ‘Imẹ ki kya mi ukushi Ate?’”

¹⁸ Aba lite nọ uteri si, ‘Kọ utumu anakyua na zẹ?’ Ayo ta ye bọ imumani asọ yeni ba.”

¹⁹ IYesu ye si aghoyii nga wang ghulu nga kaya upii ri, aba teri bo si, “Inu so ghulu ace nu kaya imumani ime so yeni no umani ime si, ‘Ko utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, ko utumu anakyua ni, inu ki nu mi’?”

²⁰ Aipang, ime so teri nu, inu ki ni ikwyi ibibi, asing ki koo ikwyifu. Inu ki koo ikwyi ibibi, ni ikwyi ibibi nu ki tee ikwyifu.

²¹ Insi ayiri ki jee ni, aka koo olo nagi-gang, ka akyua ujee nga ko ju. Insi akpee ujee ano ni, aka yuu olo na asa koo wo ka ashi ni ikwyifu no umani ajee ano ka asing.

²² Umani ushi wudu kukushi nu. Inu so ju ikwyi ibibi ka akyakyua ri, ime ki khimi unu nu ko, akyua ra wo ni inu ki ju ikwyifu wo, ba aghomani aki yira nu ikwyifu ko ba.

²³ Awii ra ni inu ta ki shor mi nga ice ima ba. Aipang ni ime so teri nu, Ate ki ma nu nadidu imumani inu shor kide no uca mi.

²⁴ Ki ba ta ka akyua ri ni, inu ta ko shor nu ima kide no uca mi ba. Inu shor, inu ki peni, ka ikwyifu nu hwura.”

²⁵ Ime ju utina na ighang upii ki yeni nu uma ri ko. Akyua ki ba ni iki pii ni inu ka ayaye kaya Ate, iki so ju mi utina ni ighang upii ba.

²⁶ Awii ra ni inu shor kide no uca mi. Inu ki shor Ate ka akyakwyi nu, ime ki shor nu ya ba,

²⁷ ka Ate yoo nu ka akyakwyi nu, ka inu yoo nga, inu ba ma aipang si aba kukushi Onong wo.

²⁸ Ukushi Ate wo ni ime ba wo, ime shila asing, akyakyua ri ni iki ya asing ki vuu mi ukushi Ate.”

²⁹ Aghoyii nga ba yira si, “Ee!, akyakyua ri wo ni ingo so pii wo ka ayaye, ba ni ighang upii ba!

³⁰ Akyakyua ri ni ayoye si ingo ye kwike. Ingo ka bra uyira upii na ako ghulu ngo nga ba. Udii sa ni ayoye ma aipang si ingo ba kukushi Onong ko.”

³¹ IYesu yira si, “Inu ma aipang ka akyakyua ri?”

³² Akyua ki ba, ako ba, agna umani kwinga ki te kyaa aca nga ka inu ya mi kayu mi. Kindo ni, ime shi kayu mi ba, Ate shi kini ime.

³³ “Ime teri nu umari ka inu peni uci okyuo kide mi. Kide asing ri ni inu so koo

olo, inu kpee ikwyi nu ka ime la erekuyo asing.”

17

IYesu Pii no Onong

¹ IYesu ya kpee uteri udubi uma ni avasa shang erekwyue nga ka ayaya ki pii no Onong si,

“Ate mi, akyua ya ju. No ujoye Ano ngo ka ingaa ni ako joo ngo.

² Ko uma Ano eregoro kaya ajiya, ka ama okyuo utaa amaa kukushi aghomani ingo ma nga.

³ Okyuo utaa amaa shi si, ajiya ye ngo, ongo aghomani ongo shi Onong kayu ngo agho uma aipang.

⁴ Ime joo ngo ka asing ri ko hwura utina mani ingo ma mi si ime ju.

⁵ Ka aikyua ri ni, Ate, joo mi kini ujoye mani ime shi ni wo kite ngo no ta ko ker asing ba.”

IYesu Pii no Onong kaya aghoyii nga

⁶ “Ime ko yeni umani ushi ka ajiya mani ingo ma mi ka asing ri. Ko kpaa ka akyua ni abo na anga ngo bo, ni ingo ma mi bo, aya yii upii ngo.

⁷ Aikyua ri na aye si nadidu imumani ingo ma mi ni ukushi ngo ko.

⁸ Ki ighang mani ingo teri mi ni Ime teri bo, avasa yira. Aye si aipang nga ni ukushi ngo ko ni ime kunu ko, ama aipang si ingo tuma mi.

⁹ Ime so shor kaya akwyue bo. Ba ajiya asing ri ni so shor ko ba, ki kaya ajiya mani ingo ma mi bo, abo ni ime so shor ko.

¹⁰ Nadidu imumani ime shi ni yoye ni inga ngo yoye, ni imumani ingo shi ni yoye ni inga me yoye. Ava yeni ujoye kukushi bo.

¹¹ Ime kyeng ba oko ushi ngo. Ime ki so cica mi ka asing ri ba, ki ibo so shi kide asing. Ate agho upipar, kyuru bo kide no uca ngo, uca umani ingo ma mi, ka tee agha ayeng, konoye umani ime shi kini ingo ni.

¹² Akyua umani ime shi kini ibo ni, isha bo kide no uca ngo, uca umani ingo ma mi, isha bo, ba agho umani avulu si agha yeng mani ashi agho ide ugha, ka ahwura imumani upii Onong teri.

¹³ Akyua ri ni ime kyeng ba oko shi ngo. Ni iso shor udubi uma ni ime so shi ka aya

asing ka aghoyii mi peni uhwura ikwyifu kide ikwyi bo.

¹⁴ Imẹ ɾeri bo ighang ngo. Asing vasa ɾoro bo, ka abo ni ba anga asing ri bo ba, konọ umani imẹ ni ba anga asing ri nga ba ni.

¹⁵ Imẹ shi mi kọ shoro ngo so ukpaa bo kaya asing ri ba, Ni iso shoro ngo so udara bo ka agha ababi ri.

¹⁶ Abo ni ba anga asing ri bo ba, konọ mani imẹ ni ba anga asing ri nga ba.

¹⁷ Hwuru bo aipang, ki ighang ngo ni, ɔnga aipang kọ.

¹⁸ Imẹ tuma bo kide asing, konọ mani ɔngo tuma mi ni.

¹⁹ Ki ibo bo ni imẹ so hwuru ɛrẹkwyue mi ki ibo kọ hwuru akwyi bo na aipang.”

IYesu Pii nọ Ọnọng kaya agho uma Aipang

²⁰ “Ba adi be agho kayu bo ni imẹ shoro ba, ni imẹ so shoro kaya ajiya mani aki ma aipang konọ upii bo.

²¹ Ate, imẹ so shoro nadidu bo ka teghi agha yeng ra. Konọ mani ingo shi kide mi ni, imẹ ni ishi kide ngo, iso shoro ta ni ashi kide yi, ka Ajiya asing ri ma aipang si ingo tuma mi.

²² Imẹ ma Ajiya ri ujoo mani ingo ma mi, ka teghi agha yeng konọ mani ishi agha ayeng ni.

²³ Imẹ ki cica kide bo, ingo kide mi, ka teghi agha yeng ra, ka Ajiya ye si ingo tuma mi, ka aye si uyoo mi.

²⁴ “Ate, imẹ wang si adibi ajiya mani ingo ma mi ka aci ni imẹ oko mani imẹ shi wu. Imẹ wang si anu ujoo ngo, ɔngo mani ingo ma mi nọ uyoo mi na akọ kerri bo asing ba.

²⁵ Ate, agha aipang, agha asing yeng ba, imẹ ni imẹ yeng, ajiya ri ni, aye si ɔngo tuma mi.

²⁶ Imẹ ɾeri bo mani ɔngo ushi, iki lite nọ uyenri bo, kọ yoo mani ingo yoo mi, ni, ulara kide bo, imẹ ni ishi kide bo.”

18

A kpeni IYesu

(IMat 26.47-56; IMar 14.46-50; ILuk 22.47-53)

¹ IYesu ya kperi upii nọ Ọnọng ni, a va bulu na atina nga ki kyabo oda uho avong

aKidron. Kọ oda uho avong nga ni ice ija shi ya, ni iYesu kina atina nga va ghila ide.

² IYahuda, agho mani a gbura iYesu wu, a ye ukadu, ki iYesu kọ gheli nọ kyeng ukadu na atina nga.

³ Ni iYahuda va kpa aghola okpo ikir, kina agho sha, agho mani agha kakong afirist kina aFarisiyawa a tuma. A kya ija nga na kọ agbilimo uyer, na ashi ugha, kina uma okoro.

⁴ IYesu mani aye nadidu ima ki ba nga ni, ava kunu, ki wulu bo si, “Inga nọ wang?”

⁵ Ava yira si, “IYesu aBanazaret.”

IYesu va yira bo si, “Imẹ” IYahuda agho mani a gbura nga wu ting kina ibo

⁶ IYesu ya yira si, “Imẹ shi nga ni”, ajigha nga vasa waa nọ tumu ki kpaa ki ɛrẹbong.

⁷ IYesu vasa kimi uwulu bo si, “Inga nọ wang?”

Ava yira si, “IYesu aBanazaret.”

⁸ IYesu vasa yira bo si, “I mẹ ɾeri nọ si, imẹ shi nga, Insi imẹ inu wang ni, na ajigha ri na akikyabo.”

⁹ Udi ba ka upii iYesu mani akọ ɾeri hura. Ka akọ ɾeri akyua ra si, “Agho mani ingo mani ko agha ayeng ra vulu ba.”

¹⁰ Ni iSiman iBitrus agho mani ashi kina ikuma, ava wo ki kpa agira ifirist ighighe, ni ɔtong avo ila nga kua wu. uca agira nga bo shi iMalkus.

¹¹ Ni iYesu vasa ɾeri iBitrus si, “Vuu kina ikuma ngo kide ɔfong. Iki sa mi kide asong mani Ate mẹ ma mi si isa ba?”

IYesu ki ite iFirist ighighe

(IMat 26.57-58; IMar 14.53-54; ILuk 22.54)

¹² Na aghola okpoo kina aghaghe bo kina agho sha ɔna Ọnọng ba ki ma kpẹni nga, ki va loru nga

¹³ ava kyu ba ni nga ukushi iHannana, inga shi ate ayiri iKayafa. IKayafa ni anga shi ifirist ighighe ka anyi ri.

¹⁴ IKayafa nga ma aYahudawa upii si uceri ni ɔduduma agha yeng kpoo kaya agha pai.

IBitrus la inang uye iYesu

(IMat 26.69-70; IMar 14.66-68; ILuk 22.55-57)

¹⁵ Ni iSiman iBitrus kina ace atina iYesu yii nga kọ utumu. Atina iYesu ri ni ifirist

ighighe nga ye nga, anga va sa ghila ide ɔna ifrist ighighe nga kini iYesu.

¹⁶ Ni iBitrus va sa lara ta ka anyu boɔ ka sing. ada atina iYesu mani ifrist ighighe nga ye nga ni va kunu ki peni kina anayiri shi kɔ sha anyu boɔ, avasa ghila kina iBitrus.

¹⁷ Anayiri mani asha anyu boɔ va tɛri iBitrus, “Ingɔ shi ngɔ ka ide agha atina ajiya ri ba?” iBitrus va yira nga si, “Kayi, ime shi mi ka ide ba.”

¹⁸ Asɔ ju iriwe, aghɔ sha ya kyeri ugha na akyiri, na ati-ting, na ahuri ucoci ugha. iBitrus ni ati-ting ya kina bo na whuru ucoci ugha.

Ifrist Ighighe wulu iYesu uma
(IMat 26.59-66; IMar 14.55-64; ILuk 22.66-71)

¹⁹ Ni ifrist ighighe va wulu iYesu ipii kaya atina nga kina umɛɛ nga.

²⁰ iYesu va yira nga ki tɛri si, “Ai, ime tɛri upii ka ayaye ki ite akwinga, ime va mɛɛ ki ɔna ɔnɔng kina ika ɔta akwyi aYahudawa na acuru nadidu. Imɛ sono kɔ tɛri mi ice ma kuyuyi ba.

²¹ Ya ni ingɔ sɔ wulu mi? Wulu aghɔ mani akɔng mi. Ka aye imumani ime tɛri.”

²² iYesu ya tɛri kindɔ ni, ace aghɔ kidɛ aghɔ sha na ting va hala iYesu na avɔ, na va wulu nga si, “Kindɔ wu ni ingɔ ki yira ifrist ighighe wu?”

²³ iYesu va yira si, “Insi ime tɛri uvulu ni,” “Ni asɔ nyeni mani ushi. Insi ime tɛri aipang ni, ikɛmbɔ sa ni ingɔ gyo mi?”

²⁴ Ni iHannana va sa na kpa iYesu kaya loru, ukushi iKayafa ifrist ighighe.

iBitrus vasa nɛrɛ uye iYesu ɔnga ipai
(IMat 26.71-75; IMar 14.69-72; ILuk 22.58-62)

²⁵ Ni iBitrus shi kɔ kɔng ɔcɔci ugha ni, ace aghɔ va wulu nga si, “Ka ingɔ shi agha yeng kidɛ atina iYesu?”

Ni iBitrus vasa nɛrɛ, ki tɛri si, “Ba ime ba.”

²⁶ Ace aghɔ ka ide agira ifrist ighighe ashi ya. Agira nga ni ashi ko ute aghɔ mani iBitrus kwyi nga ɔtɔng ko, ava sa tɛri iBitrus si, “I ta nu ngɔ kina inga ka ija ba?”

²⁷ Ni iBitrus vasa ba nɛrɛ. Ba ɔbura akyua akɔr va sa ta iriwi.

iYesu ki ite iBilatus
(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; ILuk 23.1-5)

²⁸ Ni ikwyating ava kpa iYesu ka ɔna iKayafa ki kya ugunu igwamna aRoma. ni avasa tɔrɔ bo ɔghila ide ugunu, ka ma kpɛni irighe ki ite ɔnɔng ka va bɔra bo ɔla imila ubulu ba.

²⁹ Ukadu wu ni iBilatus va kunu asing ki ma wulu, “Avulu ikɛ nga ni upɛni ajiya ri ni nga?”

³⁰ Avasa yira nga si, “Ada wa si ashi ayi ba ni,” “iyi da kɔ ba yi ni inga ukushi ngɔ ba.”

³¹ iBilatus va tɛri bo si, “Uwulu ni nga ka kyakwyi nu kɔ ya ju nga ashuwa kini mani umɛɛ nu tɛri ni.”

Ni aYahudawa vasa tɛri si, “Ai, ara mayi irigoro ukpa ɔkyɔ ajiya ba.”

³² Udi ba ka hura upii mani iYesu tɛri ighɔ ukpɔ mani inga ki ju.

³³ iBilatus va vuu ide ɔboɔ tɛri ashuwa, avasa yuru iYesu ki wulu nga si, “Ingɔ shi agɔm aYahudawa?”

³⁴ iYesu va yira si, “Udi upii ngɔ ta ace aghɔ tɛri ngɔ upii kaya irikwyi mi?”

³⁵ iBilatus va yira nga si, “Ai, ni ime shi mi aBayahude, ajiya ngɔ bo kina agha kakɔng afrist abɔ ba ni ngɔ ukushi mi. Ikɛmbɔ ni uju?”

³⁶ iYesu va tɛri nga si, “Ereɔm mi ni ba inga asing ri kɔ ba. Ada wa si ikɔ ni, agira mi da kɔ kɔrɔ ki kla mani aYahudawa a kpɛni mi wu.”

³⁷ Ni iBilatus va tɛri si, “Ingɔ na agɔm nga, ni!”

iYesu va yira nga si, “Ingɔ tɛri na kikya ni mani utɛri si Imɛ ni agɔm nga. imumani isa na ajee mi wudu, imumani isa ni mɛ ba asing ri dɔ, ki mɛ tara ka aipang. Nadidu aghɔ mani ashi ka uho aipang na akɔng mi.”

³⁸ iBilatus va wulu nga si, “Ikɛmbɔ shi aipang?” Kini udi ni akunu kikya ukushi aYahudawa ki tɛri bo si, “Imɛ ni ita peni nga kina ace avulu ba.

³⁹ Ni uwɛ ni itali nu yu ni isher nu agha yeng kidɛ aghɔ shi kɔ boɔ iting ka agya ubulu. Inu wang mi si ‘isher agɔm aYahudawa?’”

⁴⁰ Avasa tɛri bɔ ni ɛrɛwɥuɛ ighigɛ, “Kai, ba anga ba! Ma yi iBarabbas!” IBarabbas ni ace ayi upili ajiya nga.

19

A wa iYesu ashuwa ɔkpɔ

¹ Ukadu ni iBilatus va sa ni ata iYesu aiwirimi.

² Aghɔ ɔkpɔ nga vasa ju itagya inga akara ki sumu ki irikwɥi iYesu. Ava sumu nga uma vɛng

³ ava kya ukushi nga ki va kya, na sha ca nga na tɛri si, “Okɔ ngɔ tiri wu, agɔm aYahudawa!”

⁴ Ni iBilatus va kimi ukunu kɔ, ki tɛri aYahudawa, “Uwɛ ni ki woo nu iYesu, ki ira peni mi nga na vulu ba.”

⁵ Uka udu ni iYesu va kunu ni itagya ɛrɛgɔm inga akara kina igbang vɛng. Ni iBilatus va tɛri bɔ si, “Ajiya nu wɛ.”

⁶ Agha kakɔng afirist kina aghɔ sha ɔna ɔnɔng, ava ta shang ɛrɛwɥuɛ na tɛri si, “Agara nga! Agara nga!”

⁷ AYahudawa va tɛri nga si, “Ai, iyi shi kini umɛɛ, kɔnɔ mani umɛɛ tɛri ni ɔshi na pii ngɔ kɔ, ka a tee ni irikwɥi ɔnɔng.”

⁸ iBilatus ya kɔng udi upii ni ava kimi ɔkɔng ɛrɛbata kɔ.

⁹ Ava kimi ghila idɛ ugunu. Ki ya wulu iYesu “Ingɔ kunu ka abi?” Ni iYesu ra yira nga ba.

¹⁰ Okɔ sani iBilatus va tɛri nga si, “Ingɔ tɔrɔ ngɔ upii ni mɛ? Ingɔ ta yɛng si imɛ shi kina akyɔ mani ishɛring ngɔ ba, kɔ ni igara ngɔ ba?”

¹¹ iYesu va yira nga si, “Ingɔ ki shi ngɔ ni akyɔ kaya mi ba in da si ara ma ngɔ ka yaya ba. Aghɔ mani a ma mi kidɛ ivɔ ngɔ aceri ngɔ kina vulu.”

¹² Ka aya upii ra ni, iBilatus a wang mani asher iYesu, ni aYahudawa la ite nɔ tɛri si, “Insi ingɔ sher ajiya ri ni, ingɔ shi ngɔ aghikyɔɔ iKaisar ba. Nadidu aghɔ mani akpa irikwɥi nga sa ashi agɔm ni asɔ wang la utumu iKaisar wudu.”

¹³ iBilatus ya kɔng mani atɛri ni, ava wɔ iYesu ki cica ki ice igɔ ashuwa ɔka mani ayuru si ɔdɛmi atighi. kini irighimi Aramaya ni aka yuru si aGabbata.

¹⁴ Awii ucuru akpara usra agya ubulu kɔ ɔnga awii atinsara, kina atinɔng.

“Agɔm nu wɛ,” iBilatus va tɛri aYahudawa.

¹⁵ AYahudawa va shang ɛrɛwɥuɛ na tɛri si, “A pighi nga! A pighi nga! Agara nga!”

iBilatus va wulu bɔ si, “Inu wang si igara agɔm nu?”

Ni aghakakɔng afirist va tɛri si, “Iyi shi yi kina ace agɔm ba in ba si iKaisar ba.”

¹⁶ Okɔ udu ni iBilatus va kpa iYesu ki ma aYahudawa ka gara nga.

Agara iYesu

(IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43)

Aghɔla ɔkpɔ va wulu ni iYesu.

¹⁷ A go gara ushi nga, ki kya uce ɔka mani ayɔrɔ si ɔka igbahu irikwɥi. Kina irighimi Aramaya ni ayɔrɔ si aGolgota.

¹⁸ Okɔ dɔ kɔ ni agara nga kɔ, kina ace agha pai, ace aghɔ ka avɔ ila, ace aghɔ ka avɔ ipuruma iYesu ka bɔgating.

¹⁹ iBilatus wɔ ice iwɔ kiya deri kaya gara. A wɔ si, “IYESU ABANAZARET, AGɔM AYAHUDAWA.”

²⁰ AYahudawa nagigang pila iwɔ ka ɔka mani agara iYesu kɔ ni ushi ayayo ni ifɔng, iwɔ ni awɔ ni irighimi Aramaya, ni iRomananci, ni iHelenanci.

²¹ Ni agha kakɔng afirist aYahudawa va tɛri iBilatus, “Ma wɔ si, ‘Agɔm aYahudawa’, ɔsɔ wɔ si, ‘Ajiya ri tɛri si anga shi agɔm aYahudawa’.”

²² iBilatus va yira bɔ si, “Ima mani imɛ kɔ wɔ ni, imɛ kɔ wɔ wudu.”

²³ Aghɔla ɔkpɔ nga ya kperi gara nga ni, ava yeri uma ugo nga, ki ko ika inari, kwagba ɔkpɔ kpa ɔka yeng, ava kpa igbang igbigbang mani ara huri bɔ ba. a huri kɔ kpa ka ya ki ta ka ta.

²⁴ Ava tɛri ace bɔ si, “Iyi ma giya kɔ ba, iyi ma wuru itɔ kaya ki nu aghɔ mani aki la.”

Udi ba ka imumani awɔ kidɛ upii ɔnɔng hura,

“Akɔ ɔgbang mi kidɛ bɔ

kiva wuru itɔ kaya umami.”

Imumani aghɔla ɔkpɔ nga ju wudu.

²⁵ Ni, ucice gara ni ayuru iYesu, anayuru ayuru nga, iMaryamu ayiri ikilobas, kina iMaryamu iMagadala.

²⁶ iYesu ya nu ayuru nga kina atina nga mani ayɔ nagigang na ating ka yayo, ava tɛri ayuru nga si, “Ayiri, anɔ ngɔ wɛ.”

²⁷ ni atina nga ni, “Ayuru ngo we.” Kọ kpa ka kua ra ni, atina va kpa nga kikya ọna nga.

Okpọ iYesu

(IMat 27.45-56; IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49)

²⁸ IYesu ye si a kpẹri akwike ni, ka va hura imumani awọ kide awọ Onong na ava tẹri si, “Imẹ wang sa amusum.”

²⁹ Ace abom shi kina amusum ikolọ na ashi shi kọ ka dọ. Ava sọ imusumu kide, ki sọmọ ka ashi ki sang ki ta ka anyu iYesu.

³⁰ IYesu ya yira amusum ikolọ na ashi ni ava tẹri si, “Akper!” Okadọ ava suu ni irikwyi nga ki shẹri okyọ nga.

³¹ Awii ucuru akpara, ikua na awii okokong kọ. Ka aYahudawa wang bọ mani okong shi kaya gara ka awii uwuru ba, ava sọrọ iBilatus ka ma bọ anyu wura ifra bọ ka va shulu ni ikong.

³² Aghola akpọ ba ki wura ifra agha yeng mani agara ki na iYesu, ava kya ki ya wura ifra aghing ipai kọ.

³³ Ni aya ba aya iYesu ni, ara wura bọ ifra nga kọ ba, ka akọ kọ.

³⁴ Ni, agha yeng va waa nga ni ikuma kọ uho, ki isha nga, ayii kina amusum va kunu.

³⁵ Agho mani anu nga tẹri, ni aipang nga na ateri. Ayẹ si ateri aipang, ni ateri ki inu ma ma aipang.

³⁶ Uma ri ba ka upii Onong hura, “Ba ogbahọ yeng nga mani oki wura wu ba,”

³⁷ ni, uce upii Onong tẹri si, “A ki wang agho mani atulu.”

Onaa iYesu

(IMat 27.57-61; IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56)

³⁸ Ata iricuru ni, iYusuf ajiya Arimatiya, agho mani ashi atina iYesu kọ uyuyi ka ahuri ẹrẹbata aYahudawa, a sọrọ okong iYesu ka kpa. IBilatus ma nga, ava ya kpa okong iYesu.

³⁹ INikodimus agho mani asa kya okushi iYesu na ating, akyeng ni iYusuf, akọ uma ovong, azọọ amur kina alos, ofoma omọọ ishi tai.

⁴⁰ Ajiya nga ka pai bọ kpa okong ki lomọ ki na ugyauto ki na uma ovong kini mani aYahudawa ka ju kọ naa ajiya.

⁴¹ Oko mani agara iYesu ice ija shiya, kide ija nga ni ace alor shiya angọ mani asonọ ta bọ ace agho yaba.

⁴² Ushi si awii ucuru akpara aYahudawa ni alor shi ka yayọ, ava ta iYesu ya kọ ka dọ.

20

Usisang IYesu Ka Alor

¹ Kina ikwyating inga awii ayeng osati, nọ ka sonọ kọ yer wu ba, iMaryamu iMagadaliya, akya oko alor iYesu, anu na kọ yini otighi anyu alor kọ.

² Ava tii kiya peni iBitrus kina da agho yii iYesu mani ayọ ra. Ava tẹri bọ si “Akọ woo Ate kọ kide alor, ọwe ni ita yẹ yi oko mani asomọ nga kọ ba.”

³ IBitrus kina da agho yii iYesu, va wor ki kya bọ oko alor.

⁴ Ibọ ka pai bọ asọ tii, ni ada ghọ tii ki kyu fuma oko alor kiya iBitrus.

⁵ Ava ta aghong ki tẹni, ava nu ugyauto mani afuwa nga kọ yii, ni ada ghila idẹ alor ba.

⁶ Ni si go ọba iBitrus kọ utumu nga, ava ma ghila idẹ alor, ki nu ugyauto mani afuwa anga ni oyii.

⁷ Ava nu imu okong mani afuwa anga irikwyi kọ, kọ da uho, ada zọọ bọ ya kina oda ugyauto ba.

⁸ Ni agho yii iYesu mani afuma alor kisher iBitrus, va ghila. Aya nu ni ava ma aipang.

⁹ Ni ki ta ka aikyuari ni ada kpili bọ ima mani awọ kide upii Onong si, iyiya yu ni iYesu ki sisang kọ kpo.

¹⁰ Ni agho yii nga va vuu bọ aca.

IYesu Nyeni Irikwyi Nga Kushi iMaryamu

¹¹ IMaryamu ting ka sing koka alor, na sha na ci. Na asọ ci ni, ava ta aghong ki tẹni idẹ alor.

¹² Na va nu atuma Onong apai ago uma ufufugu, na acica koka mani okong iYesu ọsa shi kọ, agha yeng cica koka irikwyi nga, ada ghọ ni ka ta ifra nga.

¹³ Ava wulu nga si, “Ayir, ikembọ sani ingo sọ ci?”

Ava yira bọ si, “Akọ kpaa Ate mi kọ,” Ateri si, “Imẹ ta yemi oko mani asomọ nga kọ ba.”

¹⁴ Aya kper ɔteri ɔmari ni, ava tee ki nu iYesu nating, ni ada kpili nga ba.

¹⁵ IYesu va teri nga si, “Ayir, ikembɔ ni ingo su ci? inga ni ingo so wang?”

Imaryamu kpasi agho ju tina kide ija nga, oko sani ateri nga si “Agho ona, peni ingo kpaa nga ni, no teri mi oka mani osomo nga ko, kiya wo nga.”

¹⁶ IYesu va teri nga si, “IMaryamu!”

Ava tee kikyaa oka shi iYesu, ki teri nga kina iYahudanci si, “Rabboni” oko shi aghomee.

¹⁷ IYesu va teri nga si, “Ma kpini mi ba, ki sono kyami oka shi atemi ba. Ni kya ko ya teri anayurumi si, iki vuu mi oka shi ate mi kina ate nu, Onong mi kina Onong nu.”

¹⁸ Ni iMaryamu iMagadala va kya oka shi agho yii iYesu, ki teri bo si “inga nu iYesu!” ava teri bo uma mani a teri nga.

IYesu Nyeni Irikwyi Nga Oka Shi Agho Yii Nga

¹⁹ Kina oghe onga awii ayeng atinsara, na agho yii iYesu afuwa akwyi bo kide oboo, ka ahuri erɛbata aghakakong aYahudawa. Ni iYesu va ba, ki ma titara ga bughating bo, ki teri bo si, “Inu peni ikwyifu!”

²⁰ A kper teri bo upii ni, ava nyeni bo ivo nga kina esha nga. Na agho yii nga va peni ikwyifu nagigang kini unu iYesu.

²¹ IYesu va kimi ɔteri bo si “Inu peni ikwyifu! umani Ate mi toma mi oko ni ime ma toma nu.”

²² Ava sho bo feni nga, ki teri bo si, “Inu yira aghing Onong.

²³ Insi inu yira olokpaa ivulu agho ni, ayira; insi oda yira nu olokpaa ivulu nga ba ni, aki yira bo ba.

IYesu Nyeni iToma Irikwyi Nga

²⁴ Agha yeng kide agho yii iYesu, agho mani ayoro si iToma (ko iciri), asara shiya kakua mani iYesu sa ba ko ba.

²⁵ Ushe agho yii iYesu va teri nga si “Ibo nu Ate!”

Ava teri bo si, “Inga ki ma aipang ba, si inga nu irinyuru eka akusa, ki nga va piya kina ani vo nga, ki nga ta avo ka irinyuru onga esha nga.”

²⁶ Utumu awii ananari ni, agho yii iYesu ashi kide ona, iToma shiya ni bo. Anyu aboo shibo aye ba, iYesu va ghila ki titara

ka bughating bo, ki teri bo si, “Inu peni ikwyi ifuu.”

²⁷ Ava teri iToma si, “Ta ani vong ko kawɛ, keri ivo mi. Nawa avong ko piya irinyuru esha mi. Sheri uju ota uma aipang ya no tee agho ma aipang.”

²⁸ iToma va teri nga si, “Atemi kina Onong mi!”

²⁹ IYesu va teri nga si, “Ingo ma aipang ki ingo nu mi. Agha anyu adaduma bo agho mani ama aipang ba a numi ba.”

³⁰ IYesu ju uce no uma uwo ica nagigang koka shi atina nga, ongo mani ada wo bo kide awo riba.

³¹ Awo udibi ri ki inu ma aipang si, iYesu nga shi Ikristi, ano Onong. Ko ma aipang ni nga ni, iki peni okyo kide uca nga.

21

IYesu kini huri itagbo inga wo ica

¹ Utumu udi ni iYesu kunu okushi atina, ka anyu avong aTibariya. Mani obo we,

² ISiman iBitrus, kina iToma agho mani ayuru nga si uciri, kina iNataniyel ka aKana anga aGalili, kina ano iZabadi, kina ace atina apai ashiya kini bo.

³ iBitrus va teri si, “Ime kikyaa mi ahuri itagbo.” Agho sha va teri si, “Iyi maa kikyaa ni ngo.” Ava konko ki ghila ogboloko ki wulu. Ka ting ni ata kpeni bo ice ma ba.

⁴ Oka so yeri ni, iYesu ting ki bele avong, ni atina nga ta kpili bo si iYesu nga ting ba.

⁵ IYesu va yuru bo ki teri si, “Agho ikyo, inu shi ki na itagbo?”

Ayira si, “Kai”

⁶ IYesu va teri bo si, “Feni ima huri itagbo nu ka avo ila ogboloko nu ki inu ki peni.” A ya ju kindo ni avasa kpini itagbo nagigang na ara bora bo owaga ka ata kide ogboloko nga ba.

⁷ Atina ra mani iYesu yo ra va teri iBitrus si, “Ate nga!” ISiman iBitrus ya kong na ateri si, “Ate nga,” ava kpa igbang nga ki somo ka ago igbang ba ava funu ki ghila ide amusum.

⁸ Ushe atina ayii kide ogboloko, awaa imu huri itagbo ki huri itagbo natito, ka ato bo ato na uho avong ba, kina omara aji ko ni.

⁹ Aya shulu ni, ava nu ujakri ugha so yara ko kadu kina itagbo kaya, kina ubiredi.

¹⁰ IYesu teri bo si, “Ba ki na ice itagbo mani inu kpini ka aikuari.”

¹¹ ISiman iBitrus ghila ogbolo ide na amusum nga ki ya waa imu huri itagbo ki ba uho avong. Itagbo tii ni ikikong, 153, ki ni oghẹ ni ima huri itagbo ta gaa yu ba.

¹² IYesu va tẹri bọ si, (Inu ba kọ ma la imila ikwyating.) Ba agho kide bọ mani abura wulu nga, “ta anga ni inga?” Ka aye si Ate nga.

¹³ IYesu ba, ki kpa ubiredi ki ma bọ, ki va ju kindo kini itagbo.

¹⁴ Onga itai mani iYesu nyeni irikwyi nga ka kushi atina nga utumu mani ahang nga ka kpo.

IYesu kina iBitrus

¹⁵ Aya kperi la imila ni, iYesu va tẹri iSiman iBitrus si, “ISiman anọ iYohanna, ingo yọ mi kina aipang ki cee aduba agho?”

¹⁶ IYesu va kimi tẹri si, “ISiman anọ iYohanna, ingo yọ mi ka aipang?”

Ava yira si, “A, Ate, ingo ye si ime yọ ngo.” IYesu va tẹri, “Sa ica kina atem mi.”

¹⁷ Onga itai mani awulu nga, “iSiman anọ iYohanna ingo yọ mi?”

IBitrus kong anang ka iYesu wulu nga sọ iritai, “Ingo yọ mi?” Ava tẹri si, “Ate, ingo ye umari nadidu; ingo ye si ime yọ ngo.”

IYesu va tẹri si, “Ma atem mi imila.

¹⁸ Ime tẹri nu aipang, ushi anano ni usa ka somo uma ka irinuma nu ka kyakwyi nu

nọ kya nọ oka mani inu wang; insi inu ya ba anorapyi ni oki nawa ivọ nọ, ace agho nga ki somo nọ uma na nyeni nu oka mani inu wang kya.”

¹⁹ IYesu tẹri kindo ka nyeni igho ukpo mani iBitrus ki ju ka joo Onong. Ni ava tẹri nga si, “Yii mi!”

²⁰ IBitrus va tẹ tẹ ki nu agho yii iYesu mani ayoo sọ yii bọ. Anga shi agho yii iYesu ra mani atoro ki ikọ iYesu ka akua la imila ubulu. Anga wulu iyesu si, “Ate, inga ki gbra ngo kọ?”

²¹ IBitrus ya nu nga ni, ava wulu nga si, “Ate, ajiya ri ni?”

²² IYesu va yira si, “Insi ime wang si aci akyo si iya vuu, ikembọ shi emene ngo? Ingo nọ yii mi.”

²³ Kaya udi ni ila nga kpa kwabi oka shi anayuru si agho yii iYesu ri ki kpo ba. Ni iYesu ra tẹri si aki kpo nga ba; atẹri si, “Insi ime wang si aci akyo si me ya vuu ni, ikembọ shi emene ngo?”

²⁴ Anga shi agho yii iYesu ra mani atara kọ tumu uma ri ki va wọ bọ. Iyi ye si oteri nga ni aipang nga.

²⁵ IYesu va ju uce nọ uma ikir. Ada wa si aki wọ akwike ni, nadidu asing ki shi wu na obbo mani aki ta awo mani awo kọ ba.